

KUVAILULEHTI**Suunnittelualueen nimi****16641 - Perämeren kansallispuiston, Perämeren saarten ja Röytän hoito- ja käyttösuunnitelma 2023 - 2037**

Suunnitelman tila	Lausunnoilla	
Suunnitelman laatija	Pohjanmaa-Kainuu, LP	
Suunnitelman vahvistaja tai hyväksyjä		
Lähetetty lausunolle		
Hyväksytty		
Vahvistettu		
LAC kestävyden seuranta ja nimi		
Julkisuus	HUOM! Lomakkeelta "Liite 2 Lajisto" on jätetty pois JulKL 621/1999 24 § 1 mom. kohdan 14 mukaan salassa pidettävä aineisto.	
Lisätiedot	<p>Suunnitelman on tehnyt Metsähallituksen Pohjanmaan-Kainuun Luontopalvelujen projektiryhmä, jossa olivat edustettuina luontopalvelujen eri prosessit: Eevamaria Harala (projektin vetäjä, alueiden hallinta), Päivi Virnes (luonnonsuojelu), Essi Keskinen (luonnonsuojelu, meritiimi), Hannu Tikkanen (linnusto), Keijo Mild ja Hannele Kytö (luonnon virkistys- ja matkailukäyttö), Kari Sarajärvi ja Eero Hartikainen (eräasiat, kalat), Mikko Rautiainen (eräasiat, metsästys) ja Päivi Tervonen (kulttuuriperintö). Projektiryhmään kuului myös kiinteistökehityksen ja Metsätalous OY:n edustajana Tarja Puurunen, sekä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen edustaja Maarit Vainio (aluksi Tupuna Kovanen), sekä Lapin ELY-keskuksen edustaja Heli Lehvola (aluksi Merja Lipponen). Kartta 14 Heli Rekiranta (viestinnän asiantuntija).</p> <p>Suunnitelman hyväksyy luontopalvelujohtaja.</p> <p>Suunnitelma on tehty osana CoastNET LIFE-hanketta.</p> <p>Hoito- ja käyttösuunnitelma julkaistaan metsa.fi -sivuilla (julkaisut.metsa.fi), tai sen saa pyytämällä Metsähallituksen kirjaamosta (kirjaamo@metsa.fi). Natura-alueiden tila-arvioinnit (NATA) ovat saatavissa Metsähallituksen kirjaamosta (Perämeren kansallispuisto, Röyttä) tai ELY-keskuksen kirjaamosta (Perämeren saaret).</p>	
Muodostaja	METSAlaevaha	31.10.2019
Viimeisin päivittäjä	METSAlaevaha	12.12.2023
Asianhallinta		
Verkkajulkaisu		

Suunnittelualan nimi**Perämeren kansallispuisto, Perämeren saaret ja Röyttä****Tiivistelmä**

Suunnitelmasta on saatavilla laajempi yhteenveto.

Hoito- ja käyttösuunnitelma on kohdealueen maankäytön pitkän aikavälin strateginen suunnitelma ja linjaus. Sen avulla toteutetaan laeissa säädettyjen perustamistavoitteiden lisäksi alueiden hoidolle ja käytölle asetettuja tavoitteita. Suunnitelma on luonteeltaan maksimisuunnitelma, jota voidaan toteuttaa olemassa olevan rahoituksen rajoissa. Suunnitelman avulla sovitetaan yhteen luonnonsuojelun, virkistyskäytön ja alueen muun käytön tavoitteet. Suunnitelmakausi on noin 15 vuotta. Suunnitelmaan liittyvät kartat esitetään liitteessä 4 (vedenalaiset luontotyypit ja lajit tarkemmin liitteessä 3).

Hoidon ja käytön suunnittelu keskittyy valtion hallinnassa oleville alueille. Yksityisomistuksessa olevien maiden ja vesialueiden osalta suunnitelma on suositusluontoinen, vaikka alueet kuuluvat Natura-rajaukseen.

Hoito- ja käyttösuunnitelma on tehty Perämeren kansallispuiston, Perämeren saarten ja lin Röytän Natura-alueille, ja sisältää myös muita virkistyskäytössä olevia alueen (valtion) saaria. Laaja suunnittelualue sijaitsee Lapin ja Pohjois-Pohjanmaan maakunnissa Tornion, Kemin, Simon, lin, Oulun ja Hailuodon kunnissa.

Suunnittelualan yli 31 700 ha:sta yli 90% on vesialuetta, ja n.80% valtion omistuksessa. Valtion perustettuja luonnonsuojelualan alueita on kaksi, Perämeren kansallispuisto (perustettu v.1991) ja Möylyn hylkeidensuojelualan (v.2001); yksityisiä luonnonsuojelualan alueita 25 kpl (YSA, 17%). Loput suunnittelualueesta ovat valtion suojeluvaroja (8%) ja valtion muita alueita (n.26%), sekä Naturassa olevaa yksityismaata, jota ei ole perustettu YSA:ksi (n.2%). Perämeren kansallispuiston alueella on voimassa oleva järjestyssääntö.

Maailman mittakaavassa ainutlaatuinen suunnittelualueen maisema edustaa tyypillistä pohjoisen Perämeren maankohoamismaisemaa avoimine merialueineen ja mataline moreenisarjineen. Maankohoaminen näkyy primäärisukessiomaisemassa, merestä nousevista niittyranneista ja kivikkoisista luodoista glo-järviin, soihin, lehtimetsistä aina varrtuneisiin havumetsiin asti. Esimerkiksi ruijannuokkuesikolle, nelilehtivesikuuselle, upossarpiolle ja perämerenkeromarunalle suunnittelualue on maamme tärkeimpiä esiintymisaluetta. Vedenalainen kasvillisuus on sekoitus makea- ja murtoveden lajeja. Valo ei pääse tunkeutumaan syvälle tummaan humuspitoiseen meriveteen, joten kasvillisuutta löytyy vain alle 8 m syvyydeltä. Linnustolle merkittävällä alueella pienpetojen kantojen hallinta on suuri haaste. Hylkeidensuojelualan alueella on lepäilyluoto, jolle kerääntyvät sekä harmaahylkeet eli hallit että itämerennorppa.

Harvassa saaristossa on muutamia suojasatamia ja luontaisia rantautumispaikkoja, joihin alueen virkistyskäyttö ohjautuu. Pääkohteet ovat kansallispuistossa ja lin Röytässä, sekä pienempiä Perämeren saarilla (esim. Hietakalla, Kropsu). Saarilla on myös jonkin verran yksityisiä loma-asuntoja, sekä yhdistysten ja ammattikalastajien tukikohtia. Alue onkin tärkeää sekä kaupalliseen että vapaa-ajankalastukseen. Suurin osa Tornionjokeen kutemaan vaeltavista lohista ja meritaimenista ui kansallispuiston poikki. Metsähallituksen hallinnoimista alueista vain Röytässä on pieni riistan metsästysalue, kansallispuistossa ja hylkeidensuojelualan alueella metsästys on kielletty. Huiturin vesialueella ja yksityisillä suojelualan alueilla myös metsästys lienee tärkeäksi koettu käyttömuoto.

Myös valtakunnallisesti arvokkaisiin rakennettuihin ympäristöihin (RKY) kuuluvaa, tyypillistä kulttuuriperintöä alueella on saaristomaisema, jossa näkyy kalastus- ja merenkäyntihistoria niin perinnebiotooppien kuin rakennusperinnön ja arkeologisten kohteiden muodossa. Urbanimaiseman (esim. Veitsiluoto, Outokumpu, Oulun kaupunki) ja luonnonmaiseman kohtaamisen luoma jännite on osa alueen maisemakuvaa.

Perämeren saarten etelä-pohjoissuunnassa laajalle sijoittuvat suojelualan -astinkivet ovat tärkeitä monimuotoisuudelle; Perämeren kansallispuisto on viimeinen takaraja ilmastonmuutoksen edellä pohjoiseen siirtyvien vedenalais- ja saaristolajien ja luontotyyppien siirtymiselle.

Etenkin uutta vedenalaista tietoa on suunnitelmaan ollut saatavilla: Perämeren kansallispuistosta on kartoituksissa havaittu Suomen rannikon korkein vesikasvillisuuden biodiversiteetti. Runsaiden uhanalaisten vesikasvien ja vedenalaisten luontotyyppien takia kansallispuistosta on rajattu kaksi, ja Perämeren saarilta useita kansallisesti ekologisesti merkittävää vedenalaista meriluontoaluetta (EMMA).

Suunnittelualan keskeisiksi arvoiksi on tunnistettu: Maankohoamisrannikko ja perinnemaisemat; Saaristolinnusto; Vedenalainen luonto; Pohjoisten merilajien pussinperä; Mereinen kulttuuriperintö; Veneretkeily; Ohjattu matkailukäyttö; sekä Kalastus, elinvoimaiset kalakannat.

Keskeisiin arvoihin kohdistuvat mahdolliset uhkat on käyty läpi ja pyritty tunnistamaan ne käyttömuodot ja toiminnot, joilla voi olla kielteisiä vaikutuksia alueen arvoihin. Suunnitelmassa on asetettu päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet uhkien torjumiseksi ja alueen kehittämiseksi.

Alueella tunnistettuja arvoja uhkaavat sekä maankohoamisrannikon luonnollinen kehitys, jota ilmastonmuutos äärevöittää, että ihmisen suoraan aiheuttamat vaikutukset. Useimmat uhkat ovat

ihmisten välillisesti tai välittömästi aiheuttamia. Lähes kaikki uhkat kohdistuvat samalla moniin arvoihin - esimerkiksi eräät keskeisimmät uhkat, rehevöityminen ja umpeenkasvu, vaikuttavat niin vesi- kuin maalajistoon sekä alueella vieraillevien maisemaan ja mahdollisuuden liikkua alueella ja matalissa vesissä, sekä kalakantojen runsaussuhteisiin, kalastajien saaliiseen ja lintujen ruokailu- ja pesintämahdollisuuksiin.

Maankohoamisrannikon maanpäällisiä ja vedenalaisia luontotyyppisiä, mm. perinnebiotooppeja pyritään pitämään hyvässä tilassa ja arvokkaan lajiston elinolosuhteita parantamaan, esimerkiksi laidunnuksella ja raivauksilla, vieraslajien kuten kurturuusun poistolla, vieraspetopyynnillä ja mahdollisesti arvokkaan lajiston siirtoistutuksilla. Vedenalaisen niityn ennallistamisella, Sarven saariston nopeusrajoituksella ja ruoppausten edunvalvonnalla pyritään vaikuttamaan liettymisongelmiin. Uhanalaisen lajiston tilaa seurataan. Pohjoisia olosuhteita vaativan lajiston elinolosuhteita pyritään säilyttämään myös esimerkiksi huomioimalla ilmastonmuutoksen ja rehevöitymisen hillitseminen edunvalvonnassa. Kulttuuriperintökohteet ja virkistyskäyttökohteet pidetään kunnossa, aluetta ylläpidetään ja kehitetään kysyntälähtöisesti. Kalakantojen tilaa seurataan ja parannetaan, kalastusjärjestelyihin etsitään kalakantojen tilaan vaikuttavia parannuksia. Valtion alueilla Perämeren saarten suojelurajaukset tarkistetaan vastaamaan vedenalaisia ja maankohoamiseen liittyviä arvoja. Edunvalvonnalla, sidosryhmäyhteistyöllä ja viestinnällä pyritään vaikuttamaan alueen käyttöön alueen suojelu- ja käyttöarvot huomioivalla tavalla.

Suunnittelualan vyöhykejaolla ja palvelurakenteilla ohjataan kävijöiden liikkumista siten, että lajistolle, etenkin linnustolle, ei aiheudu liikaa häiriötä ja kulumisvauriot jäävät mahdollisimman pieniksi. Virkistyskäyttö keskitetään Perämeren kansallispuiston (Selkä-Sarvi, Pensaskari, Vähä-Huituri), Perämeren saarten (Ryöskärinkalla, Härkäletto, Hietakalla ja Kropsu) ja lin Röytän virkistyskäyttö- ja kulttuurivyöhykkeille.

Rajoitusvyöhykkeiksi on osoitettu Perämeren saarten järjestyssäännöllä osoitetut mairinnousu- ja liikkumisrajoitusalueet, Möylyn hylkeidensuojelualueen liikkumisrajoitusalueet, sekä yksityisistä suojelualueista (YSA) Kruunien YSA:n ja Oulun kaupungin saarien ja luotojen YSA:n (Runninletto, Parmiinit) liikkumisrajoitusalueet.

Erityisten luontoarvojen vyöhykkeeksi on osoitettu linnustollisesti arvokkaita alueita, joilla liikkumista ja mairinnousua suositellaan vältettävän 1.5.-31.7. välisenä aikana linnuston pesinnän takia.

Suunnittelualan muut alueet kuuluvat syrjävyöhykkeeseen, joka pyritään säilyttämään rauhallisena ja erämaisena, ja joilla jokaisenoikeuteen perustuva liikkuminen on vapaata. Kaikki yksityiset maat ja vedet, joilla ei ole liikkumisrajoituksia tai -suosituksia, on merkitty suunnitelmassa syrjävyöhykkeeseen. Tämä vyöhykemerkintä ei rajoita näiden alueiden käyttöä, vaan YSA-päätösten mukainen käyttö, mm. virkistyskäytön kehittäminen ja loma-asuntojen käyttö ja ylläpito, on mahdollista.

Suunnitelma on laadittu osallistavaa suunnittelutapaa noudattaen yhteistyössä alueen eri toimijoiden kanssa. Suunnitelman nykytilatiedot on kerätty pääosin vuosina 2021 ja 2022.

NYKYTILAN KUVAUS

1 Suunnittelualan kuvaus ja suunnittelutilanne			
Selite	Lomakkeella luodaan yleiskuva suunnittelualueesta, maankäytön nykytilanteesta, kaavoituksesta ja muusta maankäytön suunnittelusta, saamelaisten kotiseutuasioista ja suunnittelutilanteesta. Lomake muodostaa perustan muiden jäljempänä seuraavien aiheiden käsittelylle. Kooste yksityisten luonnonsuojelualueiden rauhoitusmääräyksistä on esitetty liitteessä 1.		
Suunnittelualan nimi	Perämeren kansallispuiston, Perämeren saarten ja Röytän hoito- ja käyttösuunnitelma 2023 - 2037	Pinta-ala (ha)	31 745,57
		Josta vesialuetta (ha)	29 572,80
Maakunta	Kunta		
Pohjois-Pohjanmaan maakunta	Ii		
	Hailuoto		
	Oulu		
Lapin maakunta	Tornio		
	Simo		
	Kemi		
Suunnittelualan yleiskuvaus			
<p>Maailman mittakaavassa ainutlaatuinen Perämeren kansallispuiston, Perämeren saarten ja Iin Röytän maisema edustaa tyypillistä pohjoisen Perämeren maankokoamismaisemaa avoimien merialueineen ja mataline moreenisarineen. Maankokoaminen näkyy primäärisuknessiomasemassa, merestä nousevista niittyranneista ja kivikkoisista luodoista glo-järviin, soihin, lehtimetsistä aina varttuneisiin havumetsiin asti. Esimerkiksi ruijannuokkuesikolle, nelilehtivesikuuselle, upossarpiolle ja perämerenkeromarunalle suunnitteluala on maamme tärkeimpiä esiintymisalueita. Vedenalainen kasvillisuus on sekoitus makea- ja murtoveden lajeja. Valo ei pääse tunkeutumaan syväälle tummaan humuspitoiseen meriveteen, joten kasvillisuutta löytyy vain alle 8 m syvyydeltä. Linnustolle merkittäväällä alueella pienpetojen kantojen hallinta on suuri haaste. Hylkeidensuojelualueella on lepäilyluoto, jolle kerääntyvät sekä harmaaahylkeet eli hallit että itämerennorppa.</p> <p>Harvassa saaristossa on muutamia suojasatamia ja luontaisia rantautumispaikkoja, joihin alueen virkistyskäyttö ohjautuu. Pääkohteet ovat kansallispuistossa (Selkäsarvi, Pensaskari, Vähä-Huituri) ja Iin Röytässä, sekä pienempiä Perämeren saarilla ja niiden läheisyydessä (esim. Härkäletto, Kropsu). Saarilla on myös jonkin verran yksityisiä loma-asuntoja, sekä yhdistysten ja ammattikalastajien tukikohtia. Alue onkin tärkeää sekä kaupalliseen että vapaa-ajankalastukseen. Suurin osa Tornionjokeen kutemaan vaeltavista lohista ja meritaimenista ui kansallispuiston poikki. Metsähallituksen hallinnoimista alueista vain Röytässä on pienriistan metsästysalue, kansallispuistossa ja hylkeidensuojelualueella metsästys on kielletty. Huiturin vesialueella ja yksityisillä suojelualueilla myös metsästys lienee tärkeäksi koettu käyttömuoto.</p> <p>Myös valtakunnallisesti arvokkaisiin rakennettuihin ympäristöihin (RKY) kuuluvaa, tyypillistä kulttuuriperintöä alueella on saaristomaisema, jossa näkyy kalastus- ja merenkäyntihistoria niin perinnebiotooppien kuin rakennusperinnön ja arkeologisten kohteiden muodossa. Urbanimaiseman (esim. Veitsiluoto, Outokumpu, Oulun kaupunki) ja luonnonmaiseman kohtaamisen luoma jännite on osa alueen maisemakuvaa.</p> <p>Perämeren saarten etelä-pohjoissuunnassa laajalle sijoittuvat suojeluala -astinkivet ovat tärkeitä monimuotoisuudelle; Perämeren kansallispuisto on viimeinen takaraja ilmastonmuutoksen edellä pohjoiseen siirtyvien vedenalais- ja saaristolajien ja luontotyyppien siirtymiselle.</p> <p>Etenkin uutta vedenalaista tietoa suunnitellaan oli saatavilla: Perämeren kansallispuistosta on kartoituksissa havaittu Suomen rannikon korkein vesikasvillisuuden biodiversiteetti. Runsaiden uhanalaisten vesikasvien ja vedenalaisten luontotyyppien takia kansallispuistosta on rajattu kaksi, ja Perämeren saarilta useita kansallisesti ekologisesti merkittävää vedenalaista meriluontoaluetta (EMMA).</p>			
Suunnittelualueeseen sisältyvät Natura 2000 -alueet			

Nimi	Koodi	Tyyppi	Toteutustapa	Suunnitelman kattama alue (ha)	Osuus Natura-alueesta (%)
Perämeren kansallispuisto	FI1300301	SCI/SAC-alue	luonnonsuojelulaki	15 877,49	100,0
Röyttä	FI1100602	SCI/SAC-alue	luonnonsuojelulaki	58,23	100,0
Perämeren saaret	FI1300302	SPA/SCI/SAC-alue	luonnonsuojelulaki ja rakennuslaki	7 130,10	100,0

Suunnittelualan maankäyttö

Perustetut suojelualueet	Kohdetyyppi	Perustamisajankohta	Suunnitelman kattama alue (ha)	Järjestyssääntö annettu (pvm)
Perämeren kansallispuisto	Kansallispuisto	1991	14 893,13	10.08.2017
Möylyn hylkeidensuojelualue	Muu luonnonsuojelualue (MH)	2001	804,33	

Yksityismaiden suojelukohteet	Kpl	Suunnitelman kattama alue (ha)	Lisätietoja
Yksityinen luonnonsuojelualue (LsL 47 §)	25	5 415,61	Sisältää 2 LP-hallinnassa olevaa YSAa, joista toinen vain pieneltä osalta
Suojeltu luontotyyppi (LsL 64 §)	3	9,13	Selkäsaari (Kuusiniemennokan merenrantaniitty; Selkäsaaren lounainen merenrantaniitty; Selkäsaaren kaakkoinen merenrantaniitty)
Suojeluun varatut valtion alueet	Kpl	Suunnitelman kattama alue (ha)	Lisätietoja
Luonnonsuojeluohjelmien alue (MH)	4	1 491,10	Perämeren saaret (nat) 1365ha; Röyttä 61ha; Satakari 62ha; Paskaletto (Suomi100) 1ha
METSO-ohjelman alue (MH)	4	156,49	Kraaseli 12ha; Kotakari 14ha, Hietakari 130ha (leikkaa kohdetta Onganranta Kiviniemi, ei kuulu suunnitelmaan)
Kaavan suojelualuevaraus (MH)	2	43,33	Kojukallio, Ajoskrunki, Roposenkari 33ha (Kemin merialueen yleiskaava SL); Härkäletto, Ykskivi 10 ha (Simon merenrannikon yleiskaava SL)
Muu suojelukohde (MH)	3	979,62	Kraaseli 770ha; Santosenkarin vesialueet 207ha; Selkäsaari 1ha (Kemin merialueen yleiskaava; SR (MrL-suojelu))
Muut valtion erityiskohteet	Kpl	Suunnitelman kattama alue (ha)	Lisätietoja
Virkistysalue	4	23,05	Selkäsaari 4ha, Muikkumatala ja Keminkraaseli 1ha (Kemin merialueen yleiskaava, V); Kattilankalla, Kropsu 17ha (Merenrannikon ja -saarten osayleiskaava; RK,RT,RV-alueet); Kattilankalla 0,8ha (Merenrannikon ja -saarten osayleiskaava; RK,RT,RV-alueet)
Virkistysmetsä	2	29,21	Perämeren saaret, Hoikka-Hiue, Pensaskari 25ha (Haukiputaan valtionmaa); Perämeren saaret (Santos-Hoikka) 5ha (Hailuodon rantayleiskaava, VR)
Loma- ja matkailualue	3	202,84	Selkäsaari 202ha (Merikemin ranta-asemakaava)
Julkisten hallintotehtävien muu alue	3	6 878,17	Perämeren vesialueet 5380ha; Röytän, Satakarin ja Kriisin vesialueet 1496 ha; Kuukanplaki, Keminkraaseli, Toukkakrunni, Tiurasenkrunni 2ha
Muut alueet	Kpl	Suunnitelman kattama alue (ha)	Lisätietoja
Muut alueet		819,06	MH hallinnassa: Liippa 18ha, Ryöskärinkalla 27ha, Hietakalla 23ha, Kokkosaari 3ha, Ulko-Kaapri 15ha, Röyttä 12ha, Kriisi 16ha; Yksityismaata Naturassa (ei YSA) n.700ha

Kansainväliset sitoumukset ja suojeluohjelmat		
Nimi	Tyyppi	Lisätietoja
EBSA in the Baltic Sea - Ecologically or Biologically Significant Marine Areas (2)		<p>Ekologisesti tai biologisesti merkittävät merialueet (EBSA (Ecologically or Biologically Significant Marine Areas)) täyttävät joko kaikki tai osia seuraavista kriteereistä eli ne ovat: ainutlaatuisia tai harvinaisia, tärkeitä lajin elinkierron kannalta, tärkeitä alueen uhanalaisille tai taantuville lajeille ja/tai luontotyypeille, haavoittuvia, herkkiä tai hitaasti palautuvia, biologisesti tuottavia, biologisesti monimuotoisia ja luonnonmukaisia.</p> <p>Pohjoisen Perämeren EBSA-alue pitää sisällään Itämerennorpan poimimisalueen, monien vaelluskalojen nousujoen suiston (lohi, vaellussiika, meritaimen), meriharjuksen ja monien kaupallisten kalalajien kutualueita, erityisen paljon uhanalaisia ja endeemisiä vesikasvilajeja ja luonnontilaisia merialueita.</p>
Kruunien saaristo (6)	Kansainvälisesti tärkeä lintualue (IBA)	<p>Kruunin archipelago FI027: Kuvaus: Saariryhmä Perämerellä. Vanhimmat saaret metsittyneet, nuorimmat (jatkuvan maan nousemisen myötä muodostuneet) hiekkaisia, soisia ja kivisiä. Vähäinen ihmisvaikutus. Linnustolle merkittävin saariryhmä Perämerellä. Todennäköisesti merkittävimmät lajit ovat selkälokki, merilokki, räyskä (50 paria, 120 lintua keväällä, 250 syksyllä) ja ruokki. Alue on myös yksi maan tärkeimmistä merihanhen (1 200 lintua) sulkasatopaikoista. IBA-kriteerit täyttämättömät, maailmanlaajuisesti suojellut lajit: allihaahka (ei-lisääntyvä), merikotka (max. 3 kpl, muuttava).</p> <p>Arviointivuosi 2010. Uhkataso (paine): alhainen (ihmisvaikutus ja häirintä); avainpopulaatioiden tila: suotuisa; toimenpiteet: keskitaso (koko alue (>90%) asianmukaisessa suojelussa).</p>
Kruunin Islands (7)	Ramsar-kosteikkosopimuksen alue	<p>Kruunin Islands (site 7). Neljä erillään olevaa saariryhmää, joissa suuret metsäiset saaret ja pienet moreenisaaret muodostavat ainutlaatuisen maankohoamis-kehityssarjan, joka on jatkuvassa muutoksessa. Alueeseen kuuluu noin 20 pientä saarta tai luotoa, jotka ovat joko ruohoisia, hiekkaisia tai paljaita kalliota.</p> <p>Kohteessa esiintyy kolme listattua putkilokasvilajia: nelilehtivesikuusi, ruijanesikko ja upossarpio. Uhanalaisia lintulajeja ovat pikkutiira, räyskä, lapinsirri ja naurulokki. Alueen linnuston pesimäpopulaatiot ovat Perämeren arvokkaimmat, ja alue on yksi tärkeimmistä kesäsulkasatoalueista merihanhelle ja isokoskelolle. Tarhattujen sinikettujen karkulaiset aiheuttavat satunnaista tuhoa pesinnöille.</p> <p>Maihinnousu alueella on kielletty lintujen pesimäaikaan. Alue on ollut suojelussa jo vuodesta 1936, ja se on Oulun yliopiston tutkimuskohde.</p>
Oulun seudun kerääntymisalue (6)	Kansainvälisesti tärkeä lintualue (IBA)	<p>Osa Oulun edustan saarista kuuluu kohteeseen Oulu region wetlands FI028: Kuvaus: Suuri ja monipuolinen kosteikkokompleksi (merenlahdet, saaristo, viljelysmaa; meren ja maan sukkessiovaiheet) Oulun läheisyydessä. Tärkeä lisääntymis- ja levähdysalue monille pohjoisille lajeille. Uhkat ja paineet: Ihmistoiminnan aiheuttama rehevöityminen, vesien, kosteikkojen ja niittyjen umpeenkasvu. Viljely sensijaan hyödyttää useita lintuja, kuten hanhia ja kurkia. Metsästyspaine syksyllä erittäin voimakas.</p> <p>Arviointivuosi 2010. Uhkataso (paine): keskinkertainen (ihmisvaikutus ja häirintä); avainpopulaatioiden tila: erittäin epäsuotuisa; toimenpiteet: alhainen (vain 10-49% asianmukaisessa suojelussa; olennaisia suojelutoimenpiteitä toteutetaan, mutta ne eivät ole kattavia, ja ne ovat aliresurssoituja).</p>
Perämeren kansallispuisto /Bothnian Bay National Park	Itämeren suojelusopimuksen	MPA_ID: 139; (lyhennetty)

(1)	mukainen merensuojelualue (HELCOM MPA)	Perämeren kansallispuiston maisema edustaa tyypillistä pohjoisen Perämeren maankohoamismaisemaa avoimine merialueineen ja mataline moreenisaarineen. Alueelle ominainen maankohoaminen näkyy primäärisukessiomaisemassa. Tornio- ja Kemijokien tuomat vedet vaikuttavat vielä näinkin kaukana mannerrannasta. Tummassa humuspitoisessa vedessä vain n. 7 m syvyyteen yltävä vedenalainen kasvillisuus on sekoitus makea- ja murtoveden lajeja. Alueella esiintyy Tornionjokeen kutemaan nousevia lohia ja meritaimenia, Möylyn hylkeidensuojelualueen lepäilyluodolle kerääntyviä harmaahylkeitä ja itämerennorppia, sekä suuri määrä uhanalaisia vesikasveja ja vedenalaisia luontotyyppisiä. Veden syvyys vaihtelee 0-30 m välillä. Perämeren kansallispuiston perustamistarkoituksella suojella maankohoamisrannikon maisemaa ja sen luontoa.
Suomen ja Ruotsin välinen rajajokisopimus (5)		Suomen ja Ruotsin välille solmittu uusi rajajokisopimus tuli voimaan 1.10.2010. Samalla perustettiin uusi suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio. Komissio edistää maiden yhteistoimintaa vesiasioissa, kehittää rajajokialueen ympäristöyhteistyötä sekä toteuttaa EU:n vesiin liittyvistä direktiiveistä johtuvia tehtäviä. "Kalastuksen osalta rajajokisopimuksen uudistamisen tavoitteena oli kalastuksen järjestäminen Tornionjoen kalastusalueella kestävän käytön periaatteen mukaisesti niin, että Tornionjoen lohien poikastuotanto on kestävän enimmäistuoton tasolla. Sopimuksen olennaisena osana on kalastussääntö, joka sisältää määräyksiä muun muassa rauhoituspiireistä, rauhoitusajoista, vähimmäismitoista sekä pyyntivälineistä ja niiden käytöstä. Suomen ja Ruotsin hallitusten määräämät viranomaiset keskustelevat vuosittain tarpeesta poiketa kalastussäännöstä. Poikkeustarpeet arvioidaan kalakantojen kehityksen perusteella ja ne voivat koskea esimerkiksi sallittuja kalastusaikoja."
Vesipuitedirektiivi (4)		EU:n vesipuitedirektiivin mukaisilla eri vesienhoitoalueilla suunnittelualueelta on mainittu seuraavat kohteet (suluissa suojeluperuste/ pääasiallinen perustelu): Oulujoki-lijoki: Perämeren saaret (luontotyyppit ja lajit); Kemijoki: Perämeren kansallispuisto (luontotyyppit. Harmaahylje, itämerennorppa, upossarpio; pohjavedestä riippuvat luontotyyppit: lähteet ja lähdesuot, huurreammallähteet); Perämeren saaret (luontotyyppit. Upossarpio, nelilehtivesikuusi, lietetatar. Linnusto) Lisäksi Tornionjoki (kansainvälinen): suunnittelualueen Natura-alueet eivät sisälly tähän alueeseen, mutta suunnittelualueen vedet (ns.Huiturin vesialue) kuuluvat rajajokisopimuksen piiriin (lohikalat).

Saamelaisten kotiseutualueet

Suunnittelualue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella

	Osittain		Kokonaan	X	Ei ollenkaan
--	----------	--	----------	---	--------------

Lisätietoja

Kaavoitus ja muu maankäytön suunnittelu**Kaava**

Nimi	Hyväksymisvuosi	Kattaa suunnittelualueesta (%)	Suunnittelualuetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Länsi-Lapin maakuntakaava (9)	2015	71	Kansallispuisto: Luonnonsojelualue / -kohde (SL). (SR): Rakennussuojelukohde suunnittelussa on turvattava kohteen / alueen kulttuurihistorialliset arvot. Uudis- ja lisärakentaminen tulee sopeuttaa sijainniltaan, mittakaavaltaan ja rakennustavaltaan arvokkaaseen rakennuskantaan ja rakennettuun

			<p>kulttuuriympäristöön. Muinaismuistoalue / -kohde (SM). Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue / kohde (ma): alueen suunnittelussa on turvattava merkittävien kulttuurihistoriallisten ja maisemallisten arvojen säilyminen. Laivaväylä.</p> <p>Perämeren saaret, Is-alueet: Luonnonsuojelualue / -kohde (SL). Veitsiluodon ja Ajoksen ympärillä SEVESO-alue (sev): Merkinnällä osoitetaan SEVESO II-direktiivin mukainen konsultointivyöhyke. Pohjavesialue. Kemi-Tornio alueen ydinvoima-maakuntakaava-alueen ulkorajaus. Tiurasenkrunni: Muinaismuistoalue / -kohde (SM). Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue / kohde (ma).</p> <p>Selkäsaari: Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue / kohde (ma). Virkistys- ja matkailukohde (rm): Merkinnällä osoitetaan sellaiset virkistys- ja matkailunkannalta merkittävät kohteet, joilla sijaitsee seudullisesti merkittäviä matkailupalveluja ja -tukikohtia. Osin maa- ja metsätalousvaltainen alue (M) ja taajamatoimintojen alue (A).</p> <p>Koko suunnitteluala (poislukien Möyly): Matkailun vetovoima-alue, matkailun ja virkistys- ja matkailun kehittämisen kohdealue (mv): aluetta tulee kehittää matkailupalvelukohteiden, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena alueen pääkäyttötarkoitusten kanssa yhteen sopivalla tavalla. Kulttuuriperintö-, maisema- ja luontoarvoja tulee vaalia matkailun vetovoimatekijöinä.</p>
Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava (10)	2018	29	<p>Perämeren saaret, Is-alueet: Luonnonsuojelualue / -kohde (SL). Natura 2000-verkoston kuuluva alue. Krunnien alue: maakunnallisesti arvokas maisema-alue; valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö; muinaismuistokohteita Röyttä: virkistys- ja matkailukohde (Merkinnällä osoitetaan vähintään seudullisia virkistys- ja matkailukohteita sekä muita seudullisesti merkittäviä virkistys- ja matkailupalvelujen kehittämiskohteita.); Luonnon monikäyttöalue (virkistyskäytön kannalta kehitettävä, arvokkaita luontokohteita sisältävä aluekokonaisuus); valtakunnallisesti arvokas rakennettu kulttuuriympäristö; muinaismuistokohde; seudullisesti merkittävä venesatama Kraaseli: perinnemaisemakohde.</p> <p>Alueen eteläosan saaret sisältyvät Hailuoto-Liminganlahti-Oulu matkailun vetovoima-alue/ matkailun ja virkistys- ja matkailun kehittämisen kohdealueeseen: Alueen kehittäminen perustuu maankohoamisrannikon luonnon ja kulttuuriympäristöjen erityisiin arvoihin sekä maaseudun ja kaupunkikulttuurin vuorovaikutukseen.</p> <p>Alueen ympäristössä kulkee laivaväyliä, sekä ylikunnallisia veneväyliä. Kattilankalla: seudullisesti merkittävä venesatama</p>
Suurhiekan merituulipuiston osayleiskaava (17)	2014	0	Ulko-Pallonen Luonnonsuojelualue (SL), Natura 2000-verkoston kuuluva alue (nat), luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo).
Iin rannan ja saarten osayleiskaava(18)	2002	4	<p>Röyttä: Luonnonsuojelualue (SL-nat); loma-asuntoalue (RA); retkeily- ja ulkoilualue, saa rakentaa virkistystoimintaa polveilevia rakennelmia (VR), alue, jolla ympäristö säilytetään (/s); ohjeellinen ulkoilureitti; Rakentaminen ja ympäristönhoito on alueella sallittua niin, että luonnonympäristön ominaispiirteet säilyvät. maisemaltaan, eläimistöltään kasvillisuudeltaan arvokas (my-mek)(pohjois- ja keskiosa); itäosassa olemassa oleva ranta-asemakaava-alue (rak), Rantautumispaikka tai venevalkama (LV); Matkailupalvelujen alue, uusille RM-alueille tulee laatia ranta-asemakaava (RM/s); suojeltava rakennus (sr); rakennus, joka on varattu kunnan, yhteisöjen tai matkailupalvelujen tarpeisiin (py); veneväylä</p> <p>Hietakalla, Ulko-Kaapri: Maa- ja metsätaloustalouden alue, jolla on ympäristöarvoja tai ulkoilun ohjaamistarvetta. Alueelle rakentaminen kielletty (MU); Ympäristöltään merkittävä alue, pyritään säilyttämään mahdollisimman luonnonmukaisena. Rakentaminen ja ympäristönhoito on alueella sallittua niin, että luonnonympäristön ominaispiirteet säilyvät. maisemaltaan arvokas, eläimistöltään arvokas (my-me). Rantautumispaikka tai venevalkama, alueelle saa rakentaa veneilyä palvelevia rakennelmia (LV). Suojasatama, veneväylä.</p>

			<p>Hietakalla: alue, jolla ympäristö säilytetään (/s). saaristopuhelin</p> <p>Siikamatala, Maa-Kaapri, Hylkikalla, Rakka-Penno, Satakari: Luonnonsuojelualue. Alue pyritään säilyttämään mahdollisimman luonnontilaisena siten että suojelutavoitteita heikentävät toimenpiteet, kuten vesirakentaminen, kuivatus, maankamaran kaivaminen, puiden kaataminen ja muut luonnontilaa muuttavat toimenpiteet ovat kiellettyjä. Tavoitteena on muodostaa alueesta luonnonsuojelulain mukainen luonnonsuojelualue (SL-nat)</p>
Oulun seudun yleiskaava 2020, kuntien yhteinen (21)	2000	8	<p>Koko Oulu - Hailuoto -alue Kartta 1/2 Pääosa pienistä saarista/ luodoista: Luonnonsuojelualue (SL); Natura 2000-verkoston kuuluva tai ehdotettu alue (nat); Kriisi: SL, nat, Loma- ja matkailualue, rakentaminen perustuu yksityiskohtaiseen oikeusvaikutteiseen oyk tai asemak. (R) Kattilankalla, Hoikka-Hiue, Pensaskari: Virkistysalue, tärkeä osa seudun virkistys- ja vapaa-ajan alueverkostoa (V) Iso-Hiue: R Kotakari: maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU) Hietakari: MU, R Santos-Hoikka: V, R Kraaseli: SL, maa- ja metsätalousvaltainen alue (M) Hermannin: nat, V Laitakari, Suulonen, Kraaseli: nat, V</p> <p>kartta 2/2 Luonnonsuojelulain suojelema luontotyyppi: Kropsu: 2.3 merenrantaniitty Hoikka-Hiue - Iso-Hiue: 2.4 merenrantaniitty, luonnontilainen hiekkaranta Perinnemaisemat: Kraaseli 2.1: Kellon Kraaselin rantaniityt Uhanalaisten kasvien alue: Hoikka-Hiue - Iso-Hiue: Alueella esiintyy valtakunnallisesti uhanalaisia kasvilajeja, joista osa on luontodirektiivin liitteissä II ja IV mainittuja kasvilajeja. Kohdemerkinnästä kilometrin etäisyydellä tapahtuvasta maankäytöstä on neuvoteltava ympäristöviranomaisen kanssa</p> <p>Vahvistamaton TEEMAKARTTA: Kohteen numerointi viittaa `Oulun kaupunkiseudun virkistys- ja vapaa-ajan alueiden suunnitelmassa` käytettyyn numerointiin. Luontokohde, Luonnonympäristöltään merkittävä seudullinen tutustumiskohde. Kellon Kraaseli 73, Hoikka-Hiue 10, Hietakari 11, Kotakari 12, Oulun Kraaseli 95 Virkistys- ja matkailukohde, Virkistykseen ja retkeilyyn soveltuva merkittävä seudullinen Oulun Kraaseli ja Pramiinit 95, Kattilankalla 900, Kropsu 9, Hoikka-Hiue 10, Hietakari 11, Kotakari 12 Seudullisesti merkittävä venesatama: Kattilankalla, Kropsu</p>
Merenrannikon ja meren saarten rantayleiskaava (Haukipudas)(19)	2000	3	<p>Kattilankalla: RK (kalamajojen alue), RV-1 (loma-alue, rakennukset yleiseen tai yhteisöjen virkistyskäyttöön), VR (retkeily- ja ulkoilualue), LV (venesatama) Kropsu: VR, LV, vähäisessä määrin myös VV (uimaranta), W/VL (vesialue: matalikko, jota maan noustua merestä hoidetaan luonnonmukaisena virkistysalueena)</p> <p>Hoikka-Hiue: VR, RA (1; loma-asuntoalue), VV Iso-Hiue: MU (maa- ja metsätalousvaltainen alue, ulkoilun ohjaamistarvetta tai ympäristöarvoja: muu kuin maa- ja metsätalouden kannalta välttämätön rakentaminen kielletty), RA Hietakari MU, LV-1 (ohjeellinen vesiliikenteen alue: ankkuripaikka tai maihinvetopaikka) Kraaseli: M (maa- ja metsätalousvaltainen alue) Pensaskari: VR, LV-1</p>

			Kotakari: M
Hailuodon rantayleiskaava (20)	2001	1	Santos-Hoikka; VR (retkeily- ja ulkoilualue), RK (kalamajojen alue). saaristopuhelin.
Tornio, Röyttän edustan merituulivoimapuiston osayleiskaava (14)	2014	1	Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo-4): Merkinnällä osoitetaan kalaston ja muun vesieliöstön kannalta erityisen tärkeä alue. Tornionjoen rajajokisopimuksen lohen nousun turvaavat rauhoituspiirit, Tornionjoen edustan merialueella. Alueen käytössä on huomioitava, ettei kalaston ja muun vesieliöstön kannalta erityisen tärkeän elinympäristön arvoja heikennetä. Suojavyöhyke, veneväylä/ laivaväylä (sv). Alueelle ei saa rakentaa tuulivoimaloita.
Kemi, ajoksen yleiskaava (15)	2001	1	Puidenpuuttuma: Natura 2000-verkoston kuuluva tai ehdotettu alue. Virkistysalue (V): alue varataan ulkoiluun ja virkistykseen, turvattava maiseman ja luonnon erityispiirteiden säilyminen; saa rakentaa vain retkeily- ja virkistyskäytön vuoksi tarpeellisia rakennuksia ja laitteita. Ulkoilureitti. Virkistys/ matkailukohde. Murhaniemi: Luonnonsuojelualue, joka kuuluu Naturaverkoston (SL/N). Ulkoilureitti. Virkistys/ matkailukohde. Osa alueesta vedenhankinnalle tärkeän tai soveltuvan pohjaveden muodostamisalue.
Simon merenrannikon yleiskaava (16)	1998	1	Luonnonsuojelualue (SL), Simon meriedustan saaret pääosin maa- ja metsätalousalue, jolla ulkoiluohjaamistarvetta tai ympäristöarvoja (MU). Lisäksi Härkäletto, Tiurasenkranni: Venevalkama Tiurasenkranni, Munakari, Möyly: Kalastustukikohdan alue (K): alueella saa ylläpitää ja kunnostaa siellä olevia rakennuksia. Kunnostustoimenpiteitä suunniteltaessa alueen kulttuurihistoriallinen arvo on otettava huomioon.
Kemin merialueen yleiskaava (11)	2000	52	Luonnonsuojelualue, joka kuuluu tai on ehdotettu EU:n Natura 2000 -verkoston (SL/N)/ Luonnonsuojelulain nojalla suojeltu tai suojeltavaksi suunniteltu alue (SL): alueelle saa rakentaa vain luonnonsuojelualueen käytön kannalta tarpeellisia rakennuksia ja rakennelmia. Alueella ovat maankamaran kaivaminen, louhiminen ja täyttäminen, puiden kaataminen, ojitus ja muutkin luonnontilaa muuttavat toimenpiteet kiellettyjä, kunnes se on muodostettu ls-lain mukaiseksi luonnonsuojelualueeksi. Muinaismuistolain rauhoittaman kiinteän muinaisjäänneksen suojelualue tai -kohde (SM); alueen kaivaminen peittäminen tai muu siihen kajoaminen ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa kielletty. Kaikki toiminta 50 m lähempänä muinaismuistoa kielletty siihen saakka, kunnes kohteelle on muodostettu muinaismuistolain 4 § tarkoittama suoja-alue. Veneväylä ja väylän kulkusyväys, Laivaväylä ja väylän kulkusyväys. Selkäsaari: Virkistysalue (V): varataan ulkoiluun ja virkistykseen, turvattava maiseman ja luonnon erityispiirteiden säilyminen; saa rakentaa vain retkeily- ja virkistyskäytön vuoksi tarpeellisia rakennuksia ja laitteita. Virkistys- ja koulutustoimintojen alue (PY-1): yhteisöjen virkistys- ja koulutustarkoituksia palveleville asunnoille ja yhteistiloille, rakennusten yhteenlaskettu p-a enintään 3% rakennuspaikan p-a:sta. Matkailupalvelujen alue (RM): rakennusten yhteenlaskettu p-a enintään 3% rakennuspaikan p-a:sta. Virkistys- ja matkailukohde. Venesatamatoimintojen alue (LV-1). Maankäyttö- ja rakennuslain nojalla suojeltava alue (SR): rakennus-, kulttuuri- tai asutushistoriallisesti suojeltavien rakennusten ja maiseman alue, rakennuksia ja rakenteita ei saa purkaa eikä maisemankuvaa turmella. Loma-asuntoalue, jolle rakentaminen edellyttää asemakaavaa (RA-su). Ulkoilureitti, moottorikelkkareitti. Hietaliete: Matkailupalvelujen alue (RM), SL/N Iso-Räiskö ja Pieni Räiskö: virkistys- ja matkailualue, SL/N Muutama saari/luoto vesialue (W), virkistysalue (V).
Tornion yleiskaava 2021 (12)	2009	16	Vesialue (W). Luonnonsuojelulain nojalla perustettu tai perustettavaksi tarkoitettu luonnonsuojelualue(SL): alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Suojeltujen tai silmälläpidettävien kasvien ja eläinten esiintymäalue (sl): esiintymäalueen ympäristö on säilytettävä tai ylläpidettävä lajille suotuisana. Suojeltava muinaisjäänne (sm): alueen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Aluetta koskevista toimenpiteistä ja suunnitelmista on neuvoteltava museoviraston kanssa. Laivaväylä.

Suunnittelualan yli 31700 ha:sta n.93% on vesialuetta ja n.81% on valtion omistuksessa (liite 4, kuvat 1-4). Valtion perustettuja luonnonsuojelualueita on kaksi (50% alasta), Perämeren kansallispuisto (perustettu v.1991) ja Möylyn hylkeidensuojelualue (v.2001); yksityisiä luonnonsuojelualueita 25 kpl (YSA, 17%). Valtion suojeluvarauksia on 8% ja valtion muita alueita n.26%. Lisäksi suunnittelualueeseen kuuluu n.2% naturassa olevaa yksityismaata, jota ei ole perustettu YSA:ksi. Perämeren kansallispuiston alueella on voimassa oleva järjestyssääntö.

Suunnittelualueelle sijoittuu tai se on osana useita kansainvälisten sopimusten alueita, mm: Perämeren kansallispuiston HELCOM MPA-alue, pohjoisen Itämeren EBSA-alue (Ecologically and/or Biologically Significant Marine Areas), Krunnit islands Ramsar-kosteikkosopimuksen alue, kaksi kansainvälisesti tärkeää lintualueita (IBA), sekä Suomen ja Ruotsin rajajokisopimus. Suunnittelualueella on myös useita kansallisesti merkittäviä kohteita, kuten useita kansallisesti ekologisesti merkittäviä vedenalaisia meriluontoalueita (EMMA), kansallisia tärkeitä linnustoalueita (FINIBA), sekä neljä valtakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY): Perämeren kalasatamat ja kalastustukikohdat, lin Röytän luotsiasema, Ulkokorunin majakka- ja luotsiyhdyskunta, sekä Kemin ja Tornion vanhan rajan rajapyykit (Iso-Huituri, Piispankivi).

Suunnittelualueelle sijoittuu myös kansallisesti merkittäviä toimintoja ja kaavojen aluevarauksia, kuten väylät ja satamat, erilaiset teollisuusalueet (mm.merituulivoima), ja matkailualueet.

Edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuminen

Pääpiirteittäin

Lisätietoja

Edellinen hoito- ja käyttösuunnitelma (3) kattoi vain Metsähallituksen hallinnoimat alueet, nyt suunnitelma laajennetaan koskemaan koko Natura-alueita sekä muita kokonaisuuteen oleellisesti kuuluvia, valtion hallinnoimia virkistys- tai suojelukohteita. Tämän suunnitelman tueksi edellisen suunnitelman toteutumisen seuranta tehtiin v.2020. Pääosa toimenpiteistä on tehty tai otettu työn alle. Suuri osa niistä kuitenkin on jatkuvaluonteisia, kuten perinnebiotooppien hoito sekä virkistyskäytön opasteiden ja reittien kunnossapito. Myös RKY-alueen kulttuuriperintökohteet vaativat ylläpitoa. Toimenpiteet ovat vieneet aluetta haluttuun suuntaan.

2 Perustamistarkoitukset

Selite	Lomakkeella esitetään suunnittelualueeseen kuuluvien suojelualueiden perustamistarkoitukset sekä tiettyjen suunnittelualuetta koskevien kansainvälisten sopimusten tavoitteet. Perustamissäädöksessä tai suojeluohjelmassa määritelty suojelualueen perustamistarkoitus on pohjana suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittelylle. Perustamistarkoitus vaikuttaa osaltaan myös suunnittelualueen hoidon ja käytön päämäärien sekä kehittämistavoitteiden asettamiseen (ks. lomake 12, Tavoitteenasettelu).
---------------	--

Suunnittelualueen tai sen osan nimi	Kohdetyyppi	Perustamissäädös, suojeluohjelma tai -sopimus	Alueen suojelutarkoitus
Hietakari, Kotakari, Kraaseli, Onganranta	METSO-ohjelman alue (MH)	Vanhon metsien suojeluohjelma	Vanhon luonnonmetsien sekä niille ominaisten kasvi- ja eläinlajien säilyttäminen.
Möylyn hylkeidensuojelualue	Muu luonnonsuojelualue (MH)	Valtioneuvoston asetus hylkeidensuojelualueista (2001)	Hylkeiden, erityisesti harmaahylkeiden suojeleminen ja niiden elinolosuhteiden häiriöttömyyden turvaaminen, tieteellisen tutkimuksen ja hyljekantojen seurannan edistäminen sekä merellisten luontotyyppien säilyttäminen.
Perämeren kansallispuisto	Kansallispuisto	Laki Perämeren kansallispuistosta (1991)	Perämeren ulkosaariston ja meriluonnon suojeleminen sekä ympäristöntutkimus ja luonnonharrastus. Suunnitelman tekoaikana vanha laki Perämeren kansallispuistosta on osin päivitetty (522/2023) vastaamaan uutta luonnonsuojelulakia. Alueen suojelutarkoitus säilyi.
Perämeren saarten yksityiset luonnonsuojelualueet (YSA)	Yksityinen luonnonsuojelualue (LsL 47 §)	YSA-alueiden perustamispäätökset	Suunnittelualueella on 25 YSA-kohdetta. Kohteiden perustamispäätöksillä toteutetaan Natura 2000 -verkoston tavoitteita luonnonsuojelulain nojalla. Kohteet täydentävät merkittäväällä tavalla Perämeren kansallispuiston ja yleensä Perämeren maankohoamisrannikon luontotyyppien ja lajien suojelua. Osa alueista on lisäksi merkittäviä lintualueita tai lintujen perimäalueita; osalla alueista on maisema-arvoja. Rauhoituksen tarkoitus on turvata luonnonsuojelulain tavoitteet alueella. Yhteenveto YSA-kohteista on esitetty liitteessä 1.

Yhteenveto

Suunnittelualueeseen kuuluu kolme Natura 2000 -aluetta, joihin sisältyy kaksi perustettua valtion suojelualueita, Perämeren kansallispuisto ja Möylyn hylkeidensuojelualue. Perämeren kansallispuisto on perustettu Perämeren ulkosaariston ja meriluonnon suojelemiseksi sekä ympäristöntutkimusta ja luonnonharrastusta varten. Perämeren kansallispuiston suojelutarkoitus säilyi, vaikka alueen perustamislakia päivitettiin suunnitelman tekoaikana. Möylyn hylkeidensuojelualueen tavoitteena on hylkeiden, erityisesti harmaahylkeiden suojeleminen ja niiden elinolosuhteiden häiriöttömyyden turvaaminen, tieteellisen tutkimuksen ja hyljekantojen seurannan edistäminen sekä merellisten luontotyyppien säilyttäminen. Pieni osa alueesta sisältyy METSO-ohjelmaan, jonka tavoitteena on vanhojen metsien suojeluohjelman mukaisesti vanhojen luonnonmetsien sekä niille ominaisten kasvi- ja eläinlajien säilyttäminen. Osa suunnittelualueesta on perustettu yksityisinä suojelualueina (25kpl), joiden tavoitteena on toteuttaa Natura 2000 -ohjelmaa, sekä Perämeren maankohoamisrannikon luontotyyppien ja lajien suojelua. Yhteenveto YSA-kohteista on esitetty liitteessä 1.

3 Vesistöt ja geologia

Selite Lomakkeella kuvataan suunnittelun geologiaa, geomorfologiaa ja veden laatua. Laatuluokka kuvaa pintavesien ekologista tilaa.

Vesistöt

Kuvaus alueen vesistöistä (järvet, syvyys, joet, valuma-alueet)

-

Kuvaus alueen pohjavesistä

Suunnittelun alueelle ei pääosin osu pohjavesialueita. Kemin Ajoksen pohjavesialue sivuaa suunnittelun aluetta.

Kuvaus alueen meristä (tyypit, syvyys jne)

Merialueita jokisuistoista rannikolta avomerelle, syvyys 0-30 m, sisältää kaikki Perämereltä (PM) löydettävät mereiset naturaluontotyytit (N-lt) ja kaikki PM:n mereiset habitaatit. Va-lajisto edustaa koko PM:n luontoa jokisuisto-, makeanveden, murtovesi- ja mereisempine lajeineen. Pääosa matalista rannoista kivikkoisia, osa hiekkaa/silttiä, syvemmällä usein hiekkaa, syvimmällä pehmeää afoottista pohjaa. Alueella peruskallio monen metrin moreenikerroksen alla. Merenhoidon jaottelussa PM:n sisemmät ja ulommat rannikkovedet; Vesienhoitosuunnitelmassa rannikkovesiä Oulu-lijokien ja Kemijoen vesienhoitoalueelta ja kansainväliseltä Tornionjoen VHA:lta. Rannikkovesien ekologinen luokittelu pääosin tyydyttävä, osin välttävä. Merenhoitosuunnitelmassa meriharjuksen ja taimenen hoitosuunnitelmat, veneilyn nopeusrajoitukset, pienruoppausten yhteishaitat, maihinnousukiellot, linnustoseurannat, vieraspetopyynti. Itämeriportaali kokoaa kaikki mereiset tiedot. Lisätiedot, liite 6 Merialueen kuvaus.

Vesialueiden ja pohjaveden nykyinen käyttö (väylät, kalankasvatus, pohjaveden otto jne)

Suunnittelun alueesta 93% on vesialuetta. Suunnittelun alueella ja sen läheisyydessä kulkee useita väyliä, joista merkittävimpiä Oulun, Kemin ja Tornion syväväylät. Suunnittelun alueen välittömässä läheisyydessä on kalankasvatusta (ks. lomake 8, erätalous, kalastus).

Suunnittelun alueen kohteista Perämeren kansallispuisto ja Perämeren saaret kuuluvat vesipuidedirektiivin (VPD) kohteiksi.

Pinta-alat ja osuus alueesta		
Nimi	ha	%
Järvet p-ala	11,65	0,0
Joet p-ala	15,36	0,0
Merialueet p-ala	29 671,52	93,5

Pintavesien tila (% pinta-alasta)	
Erinomainen/hyvä	91,4
Tyydyttävä	8,4
Välttävä/huono	0,0
Ei tietoa	0,2

Muuta	
X	VPD:n mukainen suojelualuekisterikohde
	Koskiensuojelukohde
	Voimakkaasti muutettu vesistö
	Säännöstelty vesistö

Geologia

Kuvaus alueen geologiasta (kallioperä)

Perämeren pohjoisosan Suomen puoleiselle osalle ovat ominaisia pienet korkeusvaihtelut ja merialueen mataluus. Alueen eteläosissa mannerjäätiköiden ym. tekijöiden kulutus on pitkään ollut vähäistä. Kallioperä ei täällä yleensä ole pinnalla näkyvissä, vaan se on peittynyt hyvin paksujen hiekka- sora, siltti- ja moreenikerrosten alle ja alimmissa osissa sitä peittämässä on myös peruskalliota nuorempia Muhoksen ja Hailuodon muodostumien sedimenttikiviä. Pohjoisempana, Olhavan pohjoispuolella maapeitteet ovat ohuempia. Mantereiden rannoilla kalliota siellä on usein aivan pinnassakin, saarissa ei kalliota juuri ole näkyvissä.

Meren alla olevasta kallioperästä tiedetään vähemmän kuin mantereen alueella olevasta. Periaatteessa meren alla on samoja kivilajeja ja geologisia yksiköitä kuin rannoillakin. Kallioperässä Kemin ja Tornion välillä meren rannalla tavataan historialtaan ja kiviaineksiltaan samantapaisia kiviä kuin Keski-Lapissa ja Pohjois-Kuusamossa; metamorfoituneita sedimenttikiviä ja vulkaniitteja sekä tähän poimuttumiseen liittyviä gabroja ja graniitteja. Tyypillistä on kallioperän vaihtelevuus ja emäksisten, kalkki- ja magnesiumipitoisten kivilajien yleisyys. Kemin ja lin välillä kallioperässä on näkyvissä vanhin kerrostuma eli arkeiset gneissit jotka ovat pääosin kiviainekseltaan happamia ja graniittia vastaavia. Paikoin seassa on myös emäksisempiä osia, erityisesti diabaasijuonia. Iin ja Haukiputaan välillä meren rannassa tavataan liuskeista kallioperää, joka kuuluu samaan vaiheeseen kuin Kainuun ja Savon-Pohjois-Karjalan vaarojen kivilajit. Täällä tavataan erilaisista sedimenteistä syntyneitä liuskeita. Vaihtelevissa kivilajeissa esiintyy usein emäksisiä, kalkkipitoisia osia, myös sulfidipitoiset mustaliuskeet ovat tavallisia.

Aivan alueen eteläosissa tavataan kallioperän nuorimpia kerroksia, metamorfoitumattomia sedimenttikiviä, joita on jäänyt peittämään 1300 miljoonaa vuotta sitten syntyneeseen syvään kallioperän vajoamaan. Mantereella näitä sedimenttikiviä on sedimenttien alla Oulujoen laakson suupuolella Muhokselta Oulunsaloon, sekä esimerkiksi Haukiputaan Virpiniemen alueella. Alue

tunnetaan myös nimellä Muhoksen muodostuma. Meren alla muodostuma jatkuu laajana erityisesti Hailuodon ympärillä, ja täällä siihen kuuluu muuta muodostuman osaa nuorempiakin, noin 600 miljoona vuotta vanhoja kallioperän kerroksia. Ainekseltaan nämä sedimenttikivet ovat pääosin silttiä vastaavia ja hyvin pehmeitä ja kulumisherkkiä. Näkyvissä niitä on paikoin jäätikön irrottamina, tyypillisesti punertavina, pehmeähköinä silttikivinä etenkin hiekkaisen harjujen aineksessa.

Kuvaus alueen geologiasta (maaperä ja geomorfologia)

Alueen maaperän ainekset ovat kallioperästä pitkien aikojen kuluessa irronnutta ainesta, joka etenkin viimeisen jääkauden aikana on kerrostunut paikoilleen. Alueen eteläosat ovat kuuluneet mannerjäätikön saumavyöhykkeeseen, jossa jään kulutus on ollut vähäistä, maa-ainesten kerrostuminen voimakasta ja sulamisvesien merkitys suuri. Näin täällä tavataan hyvin laajasti jäätikköjokien kerrostamia, Muhoksen muodostuman sedimenttikivistä mannerjäätikön irrottamia hiekka-alueita. Niiden seassa on usein karkea-aineksista pintamoreenia. Merellä olevat saaret edustavat alueensa korkeimpia paikkoja, usein lohkareisia moreenikumpareita, mutta tasaista hiekkaa on laajalti meren pohjalla ja paikoin se tulee esiin saarissakin (esim. Haukiputaan Santapankki ja Haukiputaan edustalla sijaitseva Kraaselin saaren eteläkärki). Pohjoisempaan rannikon maaperää vallitsee melko ohuella kallioperää peittävä, kohtalaisesti hienoaineksia sisältävä pohjamoreenikerros. Lajittuneita hiekka- ja sorakerroksia sekä karkeampia pintamoreeneja on alemmissa osissa, etenkin suurimpien jokien laaksoissa. Meren saaret ovat yleensä kivistä moreenia, lajittuneita hiekka- ja sorakerroksia on paikoin seassa esim. Krunneilla. Suurimpien jokien, etenkin Simojoen suistossa aines on joen tuomaa ja suiston hietikat yhdistyvät moreenisaariin.

Geomorfologiset muodot ovat suurelta osin peräisin viimeaikaisesta meren rantavaiheesta. Karkea-aineksista moreenikumpareista aallot ja tuulet ovat kuluttaneet meren pintaan kohoavista osista hiekan ja hienoainekset pois ja siirtäneet ne syvemmälle suojaisempiin paikkoihin. Näin saarten korkeimmille kohdille on jäänyt kivikkoa ja lohkareikkoa, jota myrskyt ja jäät ovat muotoilleet valleiksi. Suojaisemmissa poukamissa on hiekkaisia kerroksia. Alimpiin painanteisiin on tullut silttikerroksia, joiden kohdalle helposti kehittyi soita tai lammikoita. Jokisuistojen tuntumassa suistovaiheen vanhat mutkaiset joen uomat ovat näkyvissä hienoaineksisina ja rantavaiheessa suomalaisiksi muuttuvina. Rantavoimat ovat muokanneet alun perinkin lajittunutta ja vähäkivistä ainesta hiekkaisiksi rannan suuntaisiksi valleiksi. Korkeimmat hiekkavallit ovat paikoin saattaneet tuulten vaikutuksesta muotoutua dyyneiksi.

Muuta

	Valtakunnallisesti arvokas kalkkikallioalue
--	---

	Valtakunnallisesti arvokas moreenialue
--	--

4 Luontodirektiivin luontotyypit

Selite Lomakkeella kuvataan luontodirektiivin luontotyypit koko suunnittelualueella, luontotyyppien pinta-alat ja edustavuudet. Lomakkeella tarkastellaan myös suunnittelualueen asemaa suojelualueverkostossa ja kytkytyneisyyttä muihin verkoston kohteisiin.

Luontotyyppi	Prior	Inventoitu pinta-ala (ha)	Inventoidun alueen luontotyyppikuvioiden edustavuusjakauma								Keskeinen suojeluperuste tai -arvo	Lisätietoja
			Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä			
			ha	%	ha	%	ha	%	ha	%		
1110 - Vedenalaiset hiekkasärkät		1 290,35	1 076,19	83,4	214,17	16,6	0,00	0,0	0,00	0,0		<p>Sakti 04.10.2021. Inventoitu pinta-ala on ilmakuvatulkinnan perusteella tehty arvio. Nykytulkin mukainen pinta-ala on 609,5ha, lisätiedot liitteessä 6.</p> <p>Se pohjautuu mallinnettuun tietoon, jota on varmistettu maastokartoituksin.</p> <p>Nykytulkin mukaan monet harjusaarten vedenalaiset osat on aiemmin Perämerellä tulkittu hiekkasärkiksi ilmakuvista. Malli käsittää luontodirektiivin vuoden 2019 raportoinnissa käytetyt hiekkasärkkien aineistot. Aineistosta tuotettiin raportointia varten minimi- ja maksimiarviota kuvaavat aineistot, jotka perustuvat VELMUssa tuotettuun särkkämalliin (Kaskela & Rinne 2018) ja GTK:n EMODnet aineistoon. Merigeologisen aineiston heikon kattavuuden vuoksi mallinnuksen luotettavuus tyydyttävä (32).</p>
1130 - Jokisuistot		235,86	0,00	0,0	235,86	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0		<p>Sakti 04.10.2021. Pinta-ala-arvio on saatu mallinnetun tiedon pohjalta ja täydennetty maastokartoituksilla ja ilmakuvista. Aineisto (liitteessä 6) käsittää luontodirektiivin vuoden 2019 raportoinnissa käytetyt jokisuistojen luontotyyppiaineistot. Jokisuistojen kuviotieto pyrittiin rajaamaan Airaksisen ja Karttusen N2000 oppaan (2001) kuvausten ja N2000 luontotyyppien inventointiohjeen mukaisesti (versio 6, 2016). Rajaukset toteutettiin ensin koko Suomelle asiantuntijaryhmässä, ja korjattiin aluekohtaisesti MHn asiantuntijan avulla.</p>

Suunnittelualueen nimi: Perämeren kansallispuiston, Perämeren saarten ja Röytän hoito- ja käyttösuunnitelma 2023 - 2037

1150 - Rannikon laguunit	P	32,60	15,93	48,9	12,09	37,1	4,27	13,1	0,32	1,0	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 04.10.2021. Pinta-ala arvio on saatu osittain mallinnetun tiedon pohjalta, suurimmaksi osaksi kuitenkin kartoittamalla. Aineisto (liitteessä 6) käsittää luontodirektiivin vuoden 2019 raportoinnissa käytetyt laguunien luontotyyppiaineistot. 2019 raportoinnin aineistopäivityksen yhteydessä aineistosta poistettiin kohteet, jotka sijaitsevat yli 1,8 m (Merenkurkun pohjoispuoli) tai yli 1,4 m (Merenkurku ja siitä etelään) merenpinnan tason yläpuolella. Lisäksi pinta-aloja on tarkennettu maastokartoitusten ja ilmakuvien perusteella.
1170 - Riutat		6,97	0,00	0,0	6,97	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0		Sakti 04.10.2021. Pinta-ala arvio on arvioitu osittain mallinnetun tiedon pohjalta, ja tietoja on täydennetty maastokartoituksin. Aineisto (liite 6) käsittää luontodirektiivin vuoden 2019 raportoinnissa käytetyt riuttojen aineistot. Aineistosta tuotettiin raportointia varten minimi- ja maksimiarviota kuvaavat aineistot, jotka perustuvat VELMUssa tuotettuun riittamalliin (Kaskela, A. & Rinne, H. 2018: Vedenalaisten Natura-luontotyyppien mallinnus Suomen merialueella. Geologian tutkimuskeskus, Tutkimustyöraportti 6/2018).
1210 - Rantavallit		0,02	0,00	0,0	0,00	0,0	0,02	100,0	0,00	0,0		Sakti 04.10.2021
1220 - Kivikkorannat		105,25	53,15	50,5	34,41	32,7	16,92	16,1	0,78	0,7		Sakti 04.10.2021
1230 - Kasvipeitteiset merenrantakalliot		0,06	0,00	0,0	0,00	0,0	0,06	100,0	0,00	0,0		Sakti 04.10.2021
1610 - Harjusaaret												Arvioitu pinta-ala 44,25ha. Pinta-ala arvio (vedenalainen osuus!) on arvioitu osittain mallinnetun tiedon pohjalta (liite 6), ja aineistoa on täydennetty maastokartoituksin. Aineisto käsittää luontodirektiivin vuoden 2019 raportoinnissa käytetyt harjusaarten aineistot. Nykyisin monet harjusaarten vedenalaiset osat on Perämerellä perinteisesti tulkittu ilmakuvista hiekkasärkiksi.

Suunnittelualueen nimi: Perämeren kansallispuiston, Perämeren saarten ja Röytän hoito- ja käyttösuunnitelma 2023 - 2037

1620 - Ulkosaariston saaret ja luodot		59,39	17,20	29,0	31,51	53,0	9,16	15,4	1,52	2,6	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 04.10.2021. Pinta-ala arvio (vedenalainen osuus!) on arvioitu osittain mallinnetun tiedon pohjalta, osittain täydennetty maastokartoituksen (liite 6). Aineisto käsittää luontodirektiivin vuoden 2019 raportoinnissa käytetyt ulkosaariston saarten ja luotojen aineistot, joista on käytetty pinta-ala-arviota 100 ja 200 m buffereilla tehtyjen pinta-alalaskelmien mukaan lähempää 100 m bufferia.
1630 - Merenrantaniityt	P	401,59	120,14	29,9	117,81	29,3	158,06	39,4	5,57	1,4	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 04.10.2021
1640 - Itämeren hiekkarannat		29,18	3,97	13,6	9,37	32,1	14,93	51,2	0,91	3,1		Sakti 04.10.2021
2120 - Liikkuvat rantakauradyynit		5,29	0,00	0,0	4,89	92,5	0,40	7,5	0,00	0,0		Sakti 04.10.2021
2130 - Kiinteät ruohokasvillisuuden peittämät dyynit	P	4,24	0,00	0,0	2,34	55,3	1,89	44,7	0,00	0,0		Sakti 04.10.2021
2140 - Variksenmarjadyynit	P	2,74	0,00	0,0	2,74	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0		Sakti 04.10.2021
2180 - Metsäiset dyynit		1,72	0,00	0,0	1,72	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0		Sakti 04.10.2021
2190 - Dyynialueiden kosteat soistuneet painanteet		7,40	0,00	0,0	0,00	0,0	7,40	100,0	0,00	0,0		Sakti 04.10.2021
3150 - Luontaisesti ravinteiset järvet		0,27	0,00	0,0	0,27	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0		Sakti 04.10.2021
4030 - Kuivat nummet		79,99	1,59	2,0	15,50	19,4	37,61	47,0	25,29	31,6	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 04.10.2021
6270 - Runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt	P	12,55	1,53	12,2	3,79	30,2	6,61	52,6	0,62	4,9	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 04.10.2021
6430 - Kosteat suurruohoniityt		0,23	0,00	0,0	0,00	0,0	0,23	100,0	0,00	0,0		Sakti 04.10.2021
7140 - Vaihtumissuot ja rantasuot		13,81	8,28	60,0	3,12	22,6	2,40	17,4	0,00	0,0		Sakti 04.10.2021
7230 - Letot		0,91	0,00	0,0	0,00	0,0	0,91	100,0	0,00	0,0		Sakti 04.10.2021
9010 - Luonnonmetsät	P	0,23	0,00	0,0	0,23	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0		Sakti 04.10.2021
9030 - Maankohoamisrannikon primäärisukessiivaiheiden	P	742,45	49,17	6,6	520,79	70,1	166,65	22,4	5,84	0,8	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 04.10.2021
9050 - Lehdot		197,73	14,02	7,1	59,32	30,0	124,39	62,9	0,00	0,0	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 04.10.2021
9070 - Hakamaat ja kaskilaitumet		97,85	0,00	0,0	19,06	19,5	47,21	48,2	31,58	32,3	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 04.10.2021
9080 - Metsäluhdat	P	4,11	0,00	0,0	0,86	21,0	3,25	79,0	0,00	0,0		Sakti 04.10.2021
91D0 - Puustoiset suot	P	5,46	0,00	0,0	3,63	66,6	1,83	33,4	0,00	0,0		Sakti 04.10.2021
Luontotyyppi-inventointia koskevat pinta-alatiedot												
Luontodirektiivin luontotyypit yhteensä (ha)		3 059,06										

Inventoidut alueet, joilla ei ole Natura-luontotyyppiä (ha)	26 245,12
Inventoimaton alue (ha)	2 437,81
Lisätietoja	
<p>Vedenalaisten luontotyyppien tiedot tarkemmin, liite 6. Luontotyytit kartalla, liite 4. kuvat 5-13.</p> <p>Kuivat nummet ovat Naturan keskeinen suojeluperuste ainoastaan Perämeren kansallispuistossa. Röytän ainoat keskeiset suojeluperusteluontotyytit ovat primäärisukessiometsät ja merenrantaniityt.</p> <p>Perämeren saarten keskeisiä suojeluperusteita ovat: hiekkasärkät, jokisuistot, riutat, kivikorannat, harjusaaret, hiekkarannat ja dyynit 2110, 2120, 2130, 2140, 2180 (Natura-alueen tila-arvio keskeneräinen)</p>	
Yhteenveto ja verkostotarkastelu	
<p>Suunnittelualue on erittäin tärkeä maamme pohjoisten saaristo- ja rannikkoluontotyyppien suojelun kannalta. Ilmastonmuutoksen edetessä Perämeren saaret muodostavat pohjoisten mereisten luontotyyppien kohtalaisen hyvin kytkeytyneen saarten ketjun, joka toimii luontotyyppien etelä-pohjois -suuntaisena leviämisreitteinä ilmastonmuutoksen edetessä.</p> <p>Alue on maassamme erittäin tärkeä kohde myös maankohoamisrannikon luontotyyppien kuten merenrantaniittyjen, primäärisukessiometsien sekä rannikon laguunien suojelun kannalta, mutta toisaalta myös perinteisen maankäytön tuloksena syntyneiden luontotyyppien kuten runsaslajisten kuivien ja tuoreiden niittyjen, nummien ja hakamaiden suojelun kannalta.</p> <p>Perämeren rehevöityminen ja siitä seuraava rantojen ruovikoituminen ja pensoittuminen aikaansaa alueella jatkuvan tarpeen luonnonhoitotoimille. Perinteinen laidunnus ylläpitää myös alueen perinnemaisemia, joista osa on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaiksi. Laidunnuksen lisäksi osaa alueen avoimista ranta-alueista ja lintuluodoista on tarpeen toistuvasti hoitaa raivaamalla. Alueen luontotyytit muuttuvat poikkeuksellisen nopeasti maankohoamisen, luonnonhoidon, Perämeren rehevöitymisen ja ilmastonmuutoksen seurauksena.</p>	

5 Yhteenveto lajistosta

Selite	Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualan keskeisistä lajistoarvoista sekä tuoda esiin lajiston piirteitä, jotka on huomioitava alueen hoidon ja käytön suunnittelussa. Sama laji voi sisältyä useampaan luokitukseen: esimerkiksi useat uhanalaiset lajit ovat myös direktiivilajeja. Kaikissa lajiryhmissä yksikkönä on ryhmään kuuluvien, alueella esiintyvien lajien kpl-määrä. Tarkemmat tiedot lajeista esitetään liitteessä 2.
Luokitus	Lajien lukumäärä
Erityisesti suojeltavat lajit	15
Muut uhanalaiset lajit	49
Silmälläpidettävät lajit	56
Alueellisesti uhanalaiset lajit	
Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (luontodirektiivin liite II)	10
Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (lintudirektiivin liite I ja ns. Natura-linnut)	56
Lajit, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua, ja joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty (luontodirektiivin liite IV)	8
Vierasperäiset tai haitallisesti runsastuneet lajit	5

Yhteenveto ja verkostotarkastelu

Suunnitteluala sijaitsee pohjoisen linnuston päämuuttoreitillä, ja se on erittäin tärkeä saaristo- ja rantalinnuston levähdys- ja pesimäalue. Alueella on tehty hoidon ja käytön suunnittelun tueksi pesimälinnustolaskentoja varsin kattavasti Perämeren saarten ja kansallispuiston Natura-alueiden ranta-alueilla vuosina 2017- 2020. Kaikkien metsäisten saarten sisäosien maalinnustoa ei ole kuitenkaan kattavasti laskettu. Kaikkiaan inventointiin reilut 100 saarta Perämeren Natura-alueella ja 37 saarta Perämeren kansallispuistossa. Vertailuajanjaksona (2005-2006/ 2017-2020) kannat ovat vahvimmin kasvaneet Perämeren saaret Natura-alueella valkuposkivanhilla ja sekä kalansyöjistä ruokilla, räyskällä ja kalatiiralla sekä merimetsolla. Useimmilla muillakin kalansyöjillä kuten riskilällä ja koskeloilla kannat ovat säilyneet kaikilla alueilla suunnilleen samalla tasolla tai vahvistuneet. Ravintonaan enimmäkseen kalaa syövästä lajeista vain lapintiiralla kannat ovat pienentyneet kaikilla alueilla. Kyhmyjoutsen on tullut uudeksi pesimälajiksi 9 parin voimin ja laulujoutsenen levittäytyminen saaristoon jatkunut. Kahlaajista selvimmän on runsastunut Perämeren saarten Natura-alueella äärimmäisen uhanalainen suokukko ja tylli sekä puolisuokeltajista tavi ja sinisorsa. Suokukolla pesimäkannan vaihtelun todentamista hankaloittaa mahdolliset laskijoiden väliset tulkintaerot.

Selvimmän taantuneita sorsalintuja ovat Perämeren saarten Natura-alueella pohjaeläin-/hyönteissyöjät kuten tukkasotka, pilkkasiipi ja lapasorsa. Näiden lajien kokonaismäärä alueilla on huvennut reilu 60% noin 15 vuodessa. Perämeren kansallispuiston alueella tukkasotkat ovat kuitenkin lisääntyneet 65%. Pilkkasiipi on parhaiten säilyttänyt kantansa mereisimmällä alueella Krunneilla. Lokeista selkä-, harmaa- ja naurulokkien kannat ovat huvenneet reilusti ja pikkulokkien kannat kasvaneet voimakkaasti Perämeren saarten Natura-alueella. Myös Perämeren kansallispuistossa loppukannat ovat vakaat tai runsastuvat harmaalokkia lukuun ottamatta. Myös erittäin uhanalaisen pikkutiiran kokonaismäärä on Perämerellä laskenut. Äärimmäisen uhanalaista kiljuhanhea tavataan alueella läpimuuttavana.

Uhanalaiset kahlaat lapinsirri ja vesipääsky ovat sukupuuton partaalla Perämerellä. Myös erittäin uhanalaisen karikukon kannat ovat taantuneet kaikilla alueilla, mutta laji esiintyy edelleen kohtalaisen yleisenä. Myös meriharakalla ja töyhtöhyypällä kannat ovat pääosin taantuneet. Kahlaajista tyllillä, suokukolla, punajalkaviklolla, rantasipillä, kuovilla ja taivaanvuohella lajin kokonaismäärä tutkituilla aluilla on säilynyt tai kasvanut. Varpuslinnuista niittykirvinen ja törmäpääsky on taantunut Perämeren saarten Natura-alueella. Kivitaskun ja västäräkin, ruokokertusen sekä pajusirkun ja kiurun kannat ovat pääosin säilyneet tai kasvaneet.

Alue on äärimmäisen tärkeä myös muun pohjoisen meri- ja rannikkolajiston suojelun kannalta. Usealle LDir liitteen II lajeille kuten ruijannuokkuesikolle, nelilehtivesikuuselle, upossarpiolle ja perämerenkeromarunalle suunnitteluala on maamme tärkeimpiä esiintymisalueita. Suunnitteluala esiintyy useita endeemisiä eli kotoperäisiä lajeja tai alalajeja, mm. perämerensilmäruoho, pohjanlahdenlauha, vaarantunut upossarpio ja äärimmäisen uhanalainen perämerenketomaruna. Nämä kaikki ovat avointen rantojen tai perinneympäristöjen lajeja. Alueella esiintyy myös runsaasti muuta uhanalaista ja harvinaista perinnemaisemien lajistoa, esimerkiksi useita noidanlukkolajeja.

Äärimmäisen uhanalaisia rönsysorsimoa ja perämerenketomarunaa on vuonna 2015 siirtoistutettu kumpaakin kahdelle saarelle. Rönsysorsimo oli hävinnyt toiselta saarelta v.2020, ja toisella säilynyt hyvin niukkana. Perämerenketomaruna oli muodostanut lisääntymiskykyisen populaation yhdelle saarelle, toisaalla saarella lajia esiintyi niukkana.

Haitallisista vieraslajeista alueella tavataan kurtturuusua usealla saarella ja luodolla, sekä kanadanvesiruttoa yhdessä kluuvijärnessä Perämeren kansallispuistossa Molempien lajien torjuntatoimet ovat käynnissä. Alueelta on myös havaittu villasaksirapua Perämeren kansallispuistosta. Mustatäplätokko leviää Suomessa jatkuvasti yhä pohjoisemmas, ja on todennäköistä, että se on jo levinnyt myös suunnittelualueelle. Lajin pohjoisin havainto on Perämeren saarten Natura-alueen läheisyydestä.

Alueella sijaitsevat Suomen ainoat äärimmäisen uhanalaisen merikutuisen harjuksen kutualueet. Alue on erittäin tärkeä myös merialueen vaellussiian ja meritaimenen suojelun kannalta.

Luontotyyppien lisäksi Perämeren rehevöityminen ja siitä seuraava rantojen ruovikoituminen ja pensoittuminen uhkaa myös alueen uhanalaista ja harvinaista lajistoa, ja aikaansaa alueella jatkuvan tarpeen luonnonhoitotoimille. Perinteinen laidunnus auttaa säilyttämään avoimina esimerkiksi uhanalaisten perinnemaisemalajien ja uhanalaisen pesimälinnuston tarvitsemia elinympäristöjä kuten avoimia ranta-alueita. Laidunnukseen soveltumattomilla kohteilla kuten pienillä lintuluodoilla linnuston pesimäympäristöjä on tarpeen säilyttää avoimena muutaman vuoden välein toistuvalla raivaamisella. Lintuluotojen ja ranta-alueiden avoimena säilyttäminen on osoittautunut entistä tärkeämmäksi, kun ilmastonmuutoksen myötä kevät- ja kesämyrskyt ovat lisääntyneet, ja korkea nousuvesi on viime vuosina aiheuttanut alueella pahoja pesätuhoja uhanalaiselle ja suojelua tarvitsevalle rannikko- ja saaristolinnustolle.

6 Kulttuuriympäristö

Selite Kulttuuriympäristön nykytilakuvaus käsittää suunnittelualueen maisema-arvojen sekä rakennusperinnön ja arkeologisten kohteiden kuvauksen. Kuvauksen tavoitteena on tunnistaa suunnittelualueen keskeiset kulttuuriperintöarvot. Saamelainen kulttuuriperintö kuvataan lomakkeella 10C.

Alueen kulttuuriympäristön yleiskuvaus

Maisema:

Suunnittelualue koostuu lukuisista kivikkoisista ja karuista moreenisaarista ja -luodoista. Maiseman pysyvä tekijä on maankohoamisesta aiheutuva muutos, joka on antanut rajat ja lähtökohdat alueen maankäyttöle ja kulttuurimaiseman muotoutumiselle. Saarista valtaosa on ollut merestä kohoamisestaan saakka ihmisten käytössä – niitä on käytetty merenkulun järjestämiseen, kalastustukikohtina ja kotieläinten laidunnusalueinakin. Laidunnus ja aktiivinen kalastustukikohtien käyttö piti saarten rantaniitty- ja nummialueet avoimina. Viimeistään 1960-luvulta lähtien, kalastuselinkeinoon muuttumisen myötä, saaret ovat olleet voimakkaassa umpeenkasvun tilassa korkeiden ruohojen, pajujen ja katajien levittäytyessä avoimille niitty- ja nummialueille. Nykyään kesäisin usealla saarella laiduntavat lampaat pitävät aluskasvillisuutta kurissa.

Maisemajaoittisesti pohjoisempi alue kuuluu Keminmaan maisemaseutuun Peräpohjolan-Lapin maisemamaakunnassa ja eteläisemmät osat Pohjois-Pohjanmaan jokiseutu ja rannikko - maisemaseutuun Pohjanmaan maisemamaakunnassa. Alueella ei ole valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokkaiksi luokiteltuja maisema-alueita tai kansallismaisemia.

Rakennusperintö ja arkeologia:

Suunnittelualueella valtakunnallisesti arvokkaita rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY) ovat lin Röytän luotsiasema, Ulkokorun majakka- ja luotsiyhdyskunta, Perämeren kalasatamat ja kalastustukikohdat (Selkä-Sarvi) sekä Kemin ja Tornion vanhan rajan rajapyykit (Iso-Huituri, Piispankivi). Alueen rakennuskanta koostuu merenkulun rakennuksista ja rakenteista, kuten luotsitalot ja pookit ym. merimerkit, sekä saarille sijoittuneista kalastustukikohdista.

Korkeimpia saaria on voitu hyödyntää keskiajalta lähtien. Lähes kaikki alueen saarten arkeologiset kohteet liittyvät tavalla tai toisella meren antimien hyödyntämiseen ja merenkulkuun alueella. Niitä ovat esimerkiksi kalamajojen pohjat, merimerkkien ja verkkotarhojen tukikiveykset, saaliin säilytykseen liittyvät kiviset rakenteet sekä venevalkamat. Saarilta on dokumentoitu myös esimerkiksi erilaisia hakkauksia, jatulintarhoja, kompassikiviä ja aurinkokelloja. Niillä on myös useita kalastukseen liittyviä merkkikiviä, joissa on numero- ja kirjainhakkauksia. Alueella on myös vedenalaisia arkeologisia kohteita, esimerkiksi hylkyjä, joista kuitenkin vain osa on dokumentoitu ja sijainti varmistettu. Perämeren saarille piilotettiin kieltoain aikana myös suuret määrät alkoholia - useiden kivikkoon kaivettujen kuoppien voi epäillä olleen pirtukätköjä ja onpa alueella erään pirtulaivan höyrypannukin. Lin Röytän arkeologiset kohteet poikkeavat muista, sillä saari toimi pitkään, 1800-luvun lopulta eteenpäin, tärkeänä puutavaran lastaus- ja satamapaikkana sekä myöhemmin luotsauspaikkana. Saarella on muun muassa metsään jääneitä aallonmurtajia ja erilaisia sataman toimintaan liittyviä kiinnityslaitteiden jäännöksiä.

Paikalliskulttuuri:

Saarien, etenkin suurimpien saarien, elinkeino- ja sitä kautta kulttuurihistoriaa määrittää merenkulku ja siihen liittyvät rakennukset ja rakenteet. Toinen maankäyttömuoto on ollut kalastus ja siihen liittyvä maankäyttö, kuten kalastustukikohdat ja pienimuotoinen karjanpito.

Saarilla on edelleen kalakenttiä, joita käytetään ammattimaisessa kalastuksessa sekä useita mökkejä, joita hallinnoivat erilaiset seurakunnat ja yhdistykset. Useat saaret ovat kulttuuriperintökohteineen ja virkistysrakenteineen myös tärkeitä veneilijöiden tutustumis- ja ajanviettokohteita.

Kohteet

Arkeologiset kohteet

Luokka	Lkm	Kuvaus
Muinaismuistolailta suojellut kiinteät muinaisjäännökset	151	Etukari 1 rakennuksen pohja; Etukari 10 rakennuksen pohja; Etukari 15 kivivallit; Etukari 2 venevalkama; Etukari 3 rakennuksen pohja; Etukari 4 venevalkamat; Etukari 5 purnut; Etukari 6 merimerkki; Etukari 8 kivilatomus; Etukari 9 merimerkki; Härkäletto 1 kivirakenne; Härkäletto 2 kivirakenne; Härkäletto 3 kivirakenne; Härkäletto 4 kivirakenne; Härkäletto 6 kivirakenne; Härkäletto 7 kompassikivi; Härkäletto 9 venevalkama; Inakari 1 rakennuksen pohja; Inakari 2 verkkotarha; Inakari 3 venevalkama; Inakari 4 röykkiö; Inakari 5 rajamerkki; Iso-Huituri 1 rajamerkki (Piispankivi); Iso-Huituri 10 kolmiomittauspiste; Iso-Huituri 2 rakkakuopat; Iso-Huituri 3 verkkotarha; Iso-Huituri 4 venevalkama; Iso-Huituri 5 merimerkki; Iso-Huituri 6 kivirakenteet; Iso-Huituri 7 verkkotarha; Iso-Huituri 8 kivilatomus; Iso-Huituri 9 kivirakenne; Kumpeleenharju merimerkki; Lehtikari 1 rakennuksen pohja; Lehtikari 2 rakennuksen pohja; Lehtikari 3 rakennuksen pohja; Lehtikari 4 rakennuksen pohja; Lehtikari 5 verkkotarha; Lehtikari 6 merimerkki; Lehtikari 7 rakennuksen pohja ja kellarikuoppa; Linnanklupu 1 rakennuksen pohjat; Linnanklupu 2 venevalkama; Linnanklupu 3 verkkotarha; Linnanklupu 4 purnut; Linnanklupu 5 purnut; Linnanklupu 6 rakennuksen pohja; Linnanklupu 7 tomtning; Maa-Sarvi 1 rakennuksen pohjat; Maa-Sarvi 10 verkkotarha; Maa-Sarvi 11 merimerkki; Maa-Sarvi 12 kuopat; Maa-Sarvi 15 kivirakenteet; Maa-Sarvi 16 kivirakenne; Maa-Sarvi 2 venevalkamat; Maa-Sarvi 3 merimerkki; Maa-Sarvi 4 merimerkki; Maa-Sarvi 5 venevalkama; Maa-Sarvi 6 kivirakenne; Maa-Sarvi 7 rakennusten pohjat; Maa-Sarvi 8 kivirakenne; Maa-Sarvi 9 kivirakenne; Mainua 1

		merimerkki; Mainua 2 maakuoppa; Mainua 3 merimerkki; Möyly 1 kivirakenteet; Pensaskari 1 verkkotarha; Pensaskari 10 rakennuksen pohja; Pensaskari 11 rakennuksen pohjat; Pensaskari 13 rakennuksen pohja; Pensaskari 2 merimerkki; Pensaskari 3 uuni; Pensaskari 5 kivikasa; Pensaskari 6 kaivo; Pensaskari 7 ura; Pensaskari 8 rakennuksen pohjat; Pensaskari 9 verkkotarha; Pihlaja 1 kivirakenne; Pihlaja 2 venevalkama; Pihlaja 3 rakennuksen pohja; Pihlaja 7 verkkotarha; Pihlaja 8 rakennuksen pohjat; Röyttä 1 aallonmurtaja; Röyttä 2 aallonmurtaja; Röytän itäranta 4 röykkiö; Selkäsarvi hylky; Selkä-Sarvi kaivo; Selkä-Sarvi Keskimaa 1 rakennuksen pohja; Selkä-Sarvi Keskimaa 2 aurinkokello; Selkä-Sarvi Keskimaa 3 rakennuksen pohjat; Selkä-Sarvi Keskimaa 4 rakennuksen pohja; Selkä-Sarvi Keskimaa 5 kivirakennelma; Selkä-Sarvi Keskimaa 6 kivirakennelma; Selkä-Sarvi Keskimaa 9 kivikasa; Selkä-Sarvi Liitinnokka 1 pooki 1; Selkä-Sarvi Liitinnokka 2 kivirakennelma; Selkä-Sarvi Liitinnokka 3 lammassuoja; Selkä-Sarvi Liitinnokka 4 suolaushuoneen perusta; Selkä-Sarvi Liitinnokka 10 rakennuksen pohja ja kellari; Selkä-Sarvi Liitinnokka 11 rakennuksen pohja 20; Selkä-Sarvi Liitinnokka 12 kivirakennelma 2; Selkä-Sarvi Liitinnokka 13 rakennuksen pohja ja suolaushuoneen perusta; Selkä-Sarvi Liitinnokka 14 venevalkama 2; Selkä-Sarvi Liitinnokka 15 venevalkama; Selkä-Sarvi Liitinnokka 16 rakennuksen pohja ja kellari 2; Selkä-Sarvi Liitinnokka 17 kiviröykkiö; Selkä-Sarvi Liitinnokka 18 pooki 4; Selkä-Sarvi Liitinnokka 19 venevalkama; Selkä-Sarvi Liitinnokka 20 rakennuksen pohja 4; Selkä-Sarvi Liitinnokka 21 kaakamolaissauna; Selkä-Sarvi Liitinnokka 22 rakennuksen pohja 5; Selkä-Sarvi Liitinnokka 23 kivikaiverrus; Selkä-Sarvi Liitinnokka 26 rakennuksen pohja 6; Selkä-Sarvi Liitinnokka 27 rakennuksen pohja 7; Selkä-Sarvi Liitinnokka 29 verkkotarha; Selkä-Sarvi Liitinnokka 30 rakennuksen pohja 9; Selkä-Sarvi Liitinnokka 31 rakennuksen pohja 10; Selkä-Sarvi Liitinnokka 32 rakennuksen pohja 11; Selkä-Sarvi Liitinnokka 33 rakennuksen pohja 12; Selkä-Sarvi Liitinnokka 34 rakennuksen pohja 13; Selkä-Sarvi Liitinnokka 35 rakennuksen pohja 14; Selkä-Sarvi Liitinnokka 36 rakennuksen pohja 15; Selkä-Sarvi Liitinnokka 37 rakennuksen pohja 16; Selkä-Sarvi Liitinnokka 38 rakennuksen pohja 17; Selkä-Sarvi Liitinnokka 39 rakennuksen pohja 18; Selkä-Sarvi Liitinnokka 40 rakennuksen pohja 19; Selkä-Sarvi Liitinnokka 41 aurinkokello; Selkä-Sarvi Liitinnokka 42 pooki 2; Selkä-Sarvi Liitinnokka 43 verkkotarha 2; Selkä-Sarvi Liitinnokka 5 rakennuksen pohja; Selkä-Sarvi Liitinnokka 6 rakennuksen pohja 2; Selkä-Sarvi Liitinnokka 7 kivikasa; Selkä-Sarvi Liitinnokka 8 pooki 3; Selkä-Sarvi Liitinnokka 9 rakennuksen pohja 3 ; Selkä-Sarvi venevalkama; Selkä-Sarvi venevalkama (polku); Selkä-Sarvi 24 kivikasa; Selkä-Sarvi 28 rakennuksen pohja 8; Tiurasenkranni 1 kivikellarit; Tiurasenkranni 10 röykkiöt; Tiurasenkranni 13 röykkiöt; Tiurasenkranni 2 verkkotarhat; Tiurasenkranni 3 kivivalli; Tiurasenkranni 4 merimerkki; Tiurasenkranni 5 rakennuksen pohja; Tiurasenkranni 6 kalkkiuuni; Tiurasenkranni 7 kivikehä; Tiurasenkranni 8 ampumasuoja; Tiurasenkranni 9 kivivallit; Ulkokrunni kalastuspaikat; Ulkokrunni, Pohjanharju Struven piste; Äijänkumpu kalajumala	
Muut arkeologiset kohteet	6	Röytän itäranta 1 kiinnitysrengas; Pensaskari 4 tulipaikka; Selkä-Sarvi Keskimaa 7 jatulintarha; Valkiakari kiveys; Valkiakari kiveys 2; Valkiakari vene	
Muut arkeologiset kohteet	59	Etukari 11 merimerkki; Etukari 12 verkkotarha; Etukari 13 kivirakenne; Etukari 14 rakennuksen pohja; Etukari 16 suuntamerkki; Etukari 7 merimerkki; Härkäletto 5 rakennuksen pohja; Härkäletto 8 merkkikivi; Inakari 6 kolmiomittauspiste; Kriisi 1 kummeli; Kriisi 2 pihapiiri; Lehtikari 10 merkkikivi; Lehtikari 8 latomus; Lehtikari 9 merimerkki; Linnanklupu 8 merkkikivi; Linnanklupu 9 suuntamerkki; Maa-Sarvi 13 rakennuksen pohjat; Maa-Sarvi 14 muistomerkki; Maa-Sarvi 17 suuntamerkki; Möyly 2 röykkiö; Murhalahi tähytyspaikka; Pajukari kolmiomittauspiste; Pauha 1 kolmiomittauspiste; Pauha 2 kivirakenne; Pensaskari 12 hakkaus; Pensaskari 14 kivirakenne; Pensaskari 15 kanava; Pieni-Kiikkara 1 merkkikivi; Pieni-Kiikkara 2 pirtulaiva (Heinrich); Pihlaja 10 verkkotarha; Pihlaja 4 röykkiö; Pihlaja 5 merimerkki; Pihlaja 6 verkkotarha; Pihlaja 9 rakennuksen pohja; Pikku-Leipäre 1 rakennuksen pohja; Pikku-Leipäre 2 kivirakenne; Pikku-Leipäre 3 hakkaukset; Pohjois-Kraaseli 1 hakkaukset; Pohjois-Kraaseli 2 rakennuksen pohjat; Pohjois-Kraaseli 3 merimerkit; Röyttä 3 maakuopat; Röyttä 4 maakuopat; Röyttä 5 hakkaus; Röyttä 6 maakuopat; Röytän itäranta 2 kiinnitysrengas; Röytän itäranta 3 kiinnitysrengas; Röytän itäranta 5 kivirakenteet; Röytän itäranta 6 kiviarkut; Satakari koillinen röykkiöt; Satakari pihapiiri; Selkä-Sarvi Keskimaa 10 purnukuoppa; Selkä-Sarvi Sijanmaannokka 1 rakennuksen pohja; Tiurasenkranni 11 merimerkki; Tiurasenkranni 12 kanava; Valkiakari sauna; Vähä-Huituri merimerkki; Ykskivi 1 merimerkki; Ykskivi 2 merimerkki; Ykskivi 3 merkkikivi	
Rakennusperintö			
Luokka	Lkm	Kuvaus	
Suojeltu rakennusperintö (suojellut rakennukset, rakennelmat ja sillat)	1	Ailin pieti	
Muu rakennusperintö	9	Lastaaja vuokratupa; Pensaskari aitta; Pensaskari kalastus museo; Rajoituskilpi; Rajoituskilpi; Rajoituskilpi; Röyttä huoltoraide; Röyttä huoltoraide; Selkä-Sarvi	
Hoidossa olevat arvokohteet			
Nimi	Luokka	Kunto	Lisätietoja

Ailin pieti	Rakennus	Hyvä	Kohde katselmoidaan säännöllisesti
Lastaaja vuokratupa	Rakennus	Keskinkertainen	
Luotsila vuokratupa	Rakennus	Keskinkertainen	
Pensaskari aitta	Rakennus	Hyvä	Kuuluu Pensaskarin kalastusperinnettä esittelevään pihapiiriin
Pensaskari jääkellari	Rakennus	Hyvä	Kuuluu Pensaskarin kalastusperinnettä esittelevään pihapiiriin
Pensaskari kalamökki	Rakennus	Hyvä	Kuuluu Pensaskarin kalastusperinnettä esittelevään pihapiiriin
Pensaskari kalastusmuseo	Rakennus	Hyvä	Kuuluu Pensaskarin kalastusperinnettä esittelevään pihapiiriin

Kohteisiin ja niiden hoitoon liittyviä lisätietoja

Rakennusperintö:

Riitta Pääkkönen inventoi alueen rakennusperintöä vuonna 1989. Rakennusperinnön osalta Perämeren historiaa on dokumentoinut myös Arkkitehtitoimisto Antti Pihkala. Selkäsarven Ailinpieti on kunnostettu arkkitehti Antti Pihkalan suunnitelman mukaisesti 1995 (26). Vuonna 2015–16 kunnostettiin Pensaskarin kalastustukikohdan neljä rakennusta kalastusperinteen esittelykohteeksi. Korjaussuunnittelusta vastasi Päivi Tervonen ja alueen kenttämiehet. Kuvatut kohteet muodostavat kansallispuiston alueen arvokkaimman ja alueen käyttöhistoriaa parhaiten kuvaavan kohdekokonaisuuden. Edellä mainittujen kunnostettujen rakennusten kuntoa seurataan ja tiedot kirjataan PAVE-järjestelmään. Tarvittavat antikvaariset korjaukset pyritään hoitamaan ennakoitusti.

Kansallispuiston ulkopuolella yksityisen maalla arvokkaimman kokonaisuuden muodostaa Ulkokorunin yhdyskunta ja sen rakennusperintö. Kansallispuistossa ja Perämeren saarilla on myös yksityisten hallinnassa olevia kalastustukikohtia, joilla saattaa rakennuksen perinteisen käytön, kalastustukikohtana, lisäksi olla myös rakennuksen käyttöhistoriaan liittyviä rakennusperintöarvoja. Kohteita ei ole systemaattisesti inventoitu tätä hoito- ja käyttösuunnitelmaa tehtäessä.

Röytän saarella on Valtakunnallisesti arvokkaaseen rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY) kuuluva vuonna 1898 rakennettu kaksikerroksinen luotsiasema. Sen vieressä on laivanlastauslaitoksen liittyvä Lastaajan rakennus, joka on toiminut työmiesten majoitusilana. Molemmat rakennukset ovat historiallisesti arvokkaita rakennuksia. Luotsilan rakennus on suojeltu Metsähallituksen ja Museoviraston välisellä sopimuksella v. 1993. Lastaajan ja Luotsilan rakennuksista on tarkoitus tehdä rakennushistoriaselvitys vuonna 2023.

Arkeologiset kohteet:

1900-luvun loppupuolella Perämeren kansallispuiston perustamisen pohjaksi tehtiin inventointeja ja selvityksiä. Riitta Pääkkönen inventoi alueen rakennusperintöä vuonna 1989. Inventoinnissa on kartoitettu myös muutamia arkeologisia kohteita alueelta. Jari Okkonen on inventoinut ja tutkinut Perämeren kohteita, erityisesti Ulkokorunin muinaisjäänköksiä. Kohteiden tarkastuksia ovat tehneet myös Paula Purhonen, Jalo Alakärppä ja Timo Ylimaunu.

Markku Mäki vuoti teki ensimmäisen, koko Perämeren kansallispuistoa koskevan muinaisjäänköinventoinnin vuonna 1993 ja Päivi Haapasaari puolestaan laati haastattelujen pohjalta selvityksen alueen kalastusperinteestä ja elämästä saarilla vuonna 1994. Iin Röyttä ja Selkäletto inventoitiin Metsähallituksen ja Oulun yliopiston yhteistyönä vuonna 2007. Jenni Tuulasjärvi kokosi tietoa Perämeren alueen kalastusperinteestä ja erityisesti Pensaskarin kalastustukikohdasta vuonna 2014.

Oili Räihälä inventoi yksityisten suojelualueiden saaria Kemin ja Simon kunnissa vuonna 2012. Laura Nygård inventoi Pensaskarin ja Selkä-Sarven kulttuuriperintöä vuonna 2015 ja laati inventointien perusteella kohteille myös hoito- ja opastussuunnitelmiä. Opastusta on tämän jälkeen lisätty Pensaskariin ja Selkä-Sarveen ja hoitosuunnitelmista on toteutettu Pensaskarissa sijaitsevan verkkotarhan kunnostus vuonna 2020. Vedenalaisia kohteita inventoitiin vuonna 2018 Museoviraston ja Metsähallituksen yhteistyönä. Muutaman saaren kohteita on tarkastanut myös alueen vastuumuseon arkeologi Titta Kallio-Seppä vuosina 2020–2021. Saarten inventointia täydensi Paula Peltari hoito- ja käyttösuunnitelman alaisilla, Luontopalvelujen taseessa olevilla saarilla kesällä 2021. Selkä-Sarveen ja Iso-Huiturin Piispankivelle on laadittu hoitosuunnitelmat samana vuonna.

Muinaisjäänkörekisterin ja Metsähallituksen PAVE-järjestelmän kohteiden lukumäärä ei kyseisissä järjestelmissä teknisesti vastaa toisiaan. Esimerkiksi Perämeren kansallispuiston kuivan maan kohteista on Metsähallituksen järjestelmään tallennettu 125 yksittäistä kohdetta, jotka sisältyvät 10 muinaisjäänkökokonaisuuteen. Hoito- ja käyttösuunnitelman alaisilla saarilla sijaitsevia arkeologisia kohteita tunnetaan kansallispuiston lisäksi myös Kemin Ajoksesta ja Valkiakarista, Simon Ykskivestä, Härkäletosta, Möylystä, Pikku-Leipärestä ja Tiurasenkrunnista sekä Iin Röytästä, Satakarista, Kriisistä ja Ulko- ja Maakrunnista.

7A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu

Selite	Nykyisestä luonnon virkistyskäytöstä kuvataan retkeilyn ja luontomatkailun toimintaympäristöä, suunnittelualueen vetovoimaa ja merkitystä virkistyskäyttökohteena sekä nykyistä kysyntää, tarjontaa ja matkailun yhteistyötä. Kysyntätietoja ovat mm. tiedot käyntimääristä ja asiakastyytyväisyydestä. Tarjonnalla tarkoitetaan retkeilyreittien, rakenteiden ja rakennelmien määrää, kapasiteettia ja kuntoa. Tavoitteena on analysoida palvelujen ja palveluketjujen toimivuutta asiakaslähtöisesti.
---------------	---

Toimintaympäristö ja alueen merkitys sen osana

Perämeren rannikon kaupungit ovat tunnistaneeet merialueen mahdollisuudet virkistys- ja matkailukäytössä. Perämeren kansallispuisto ja Röyttä ovat tässä mielessä merkittävimmät käyntikohteet. Kansallispuiston ulkopuoliset saaret, joissa on retkeilyrakenteita, soveltuvat erinomaisesti lähimatkailuun. Maakuntakaavassa virkistyskäyttövyöhykkeiksi on määritelty samoja alueita kuin tässä suunnitelmassa. Suunnitelmaa lukiessa on huomioitava, että Perämeren saarten Natura-alue ja retkeilyrakenteita sisältävät Perämeren saaret (ml. kävijälaskentakohteet) ovat eri kohteita (vaikuttaa lähinnä luonnonsuojellisiin näkökohtiin). Perämeren saarten Natura-alueella ei ole ohjattua virkistyskäyttöä Metsähallituksen hallinnoimilla saarilla.

Yhteenveto alueen retkeily- ja luontomatkailukäytöstä

Alueen saaret ovat pääosin pinta-alaltaan pieniä ja siten herkkiä häiriöille. Näin ollen retkeily- ja luontomatkailukäyttö on kohdistettu pinta-alaltaan suurimpiin saariin, joissa ihmistoimintaa on ollut jo satoja vuosia. Aluetta käyttävät pääasiassa veneilijät sekä matkailuyrittäjät, joilla on vesiliikennekalustoa. Talviaikainen käyttö on vähäistä. Tällöin alueella liikkuu lähinnä paikallisia moottorikelkoilla ja hiihtäen. Suunnittelualueen virkistyskäyttöpalvelutarjonta liite 4, kuva 14.

Retkeilykäytön määrä

Kävijälaskentakohteet			Lisätietoja retkeilykäytön määrästä ja kohdentumisesta
Tunnus	Nimi	Osuus pinta-alasta (%)	Retkeilykäyttö kohdistuu pääasiassa alueen suurimpiin saariin Pensaskariin, Selkä-Sarveen, Vähä-Huituriin, Härkälettoon, Hietakallaan, Kropsuun, Ryöskärinkallaan ja lin Röyttään. Koska kyseessä on merikohde, jossa käyntimäärät painottuvat kesäaikaan, määrittävät rantautumismahdollisuudet pitkälti kohteiden käyttöä. Vesilintujen metsästysaikana kävijäpaineet kohdistuvat alueen karikoille ja luodoille. Talvella kelkkailijat ja hiihtäjät ym. käyttäjät liikkuvat alueella laajasti eri kohteissa. Suunnitelman teon aikana Kattilankalla on poistettu ohjattavien virkistyskäyttökohteiden verkosta sataman pienuuden takia, kun satama on yksityisten vuokramökkiläisten käytössä. Vuonna 2021 Perämeren kansallispuistossa kävijöitä oli noin 6300. Kävijämäärät eivät nousseet koronan vaikutuksesta samoin kuin maakohteilla, ja Ruotsin rajan läheisyys (sulkeutuneisuus) sekä tapahtumien puute näkyy kävijämäärissä. Kävijälaskentakohteen Perämeren saaret (nat) käyntiarviot kohdistuvat pääosin lin Röyttään.
855	Perämeren kansallispuisto		
25236	Perämeren saaret (nat)		
Kävijälaskentatiedot			
Vuosi	Käyntimäärä		
2016	16 283		
2017	13 617		
2018	11 959		
2019	12 730		
2020	13 127		
Polttopuun käyttö ja jäte			
	Vuosi	Määrä (m ³)	
Sekajäte	2020	3	
Polttopuu	2020	100	

Kävijäprofiili

Kävijätutkimuksen nimi	Perämeren kansallispuiston kävijätutkimus 2019	Vuosi	2019
Kävijätyytyväisyys	Matkailijoiden osuus		

Kävijätyytyväisyysindeksi	4,404	Paikalliset kävijät (%)	48,0
Tyytyväisyys palveluihin	4,338	Kotimaiset matkailijat (%)	48,0
Tyytyväisyys ympäristöön	4,450	Ulkomaalaiset matkailijat (%)	3,0
Odotusten täyttyminen	4,390		
Häiriötekijöiden kokeminen	4,532		
Paikallistaloudelliset vaikutukset		Viipymä	
Vuosi	2019	Päiväkävijät (%)	42,0
Työllisyysvaikutus (htv)	4	Yöpyjät (%)	58,0
Tulovaikutus (milj. €)	0,40	Päiväkävijät (h)	4
		Yöpyjät (vrk)	3
		Kävijävuorokaudet	6 846

Lisätietoja kävijätutkimuksesta ja paikallistaloudellisista vaikutuksista

On huomioitava, että kävijätutkimuksen (13) tiedot koskevat ainoastaan Perämeren kansallispuistoa, jonka osuus koko suunnittelualueen kävijöistä on vajaa puolet. Lisäksi kävijätutkimuksen aineisto on kerätty vain sulan maan aikana (17.6.-31.8.2019). Tutkimuksella selvitettiin mm. puiston kävijärakenne, käytön alueellinen jakautuminen, kartoitettiin kävijöiden kokemuksia puiston hoidosta ja kehittämistarpeista. Lisäksi selvitettiin kävijöiden rahankäyttöä ja sen paikallistaloudellisia vaikutuksia.

Alueelle on myös tehty Maptionnaire-pohjainen kävijäkysely (23) vuonna 2021 (tulokset liite 7). Kysely tavoitti n.130 vastaajaa, joiden suosikkikohteeksi nousivat etenkin Perämeren kansallispuisto (Selkä-Sarvi), sekä lin Röyttä. Ehdotetut kehittämiskohteet olivat pääosin lisää ja parempia satamia, sekä lisää retkeilyrakenteita ja kytymahdollisuuksia veneettömillekin; sekä Oulun edustan saarien kehittämistä lähivirkistykseen. Myös historiaa ja tarinoita saatiin, etenkin lin Röytystä.

Matkailun yhteistyö

Matkailun yhteistyön kuvaus

Matkailuyhteistyö alueella on palkitsevaa ja tuloksellista, mutta se on painottunut vahvasti suunnittelualueen pohjoisosiin. Alueen toimijoiden kanssa asioidaan avoimesti, epämuodollisesti ja säännöllisesti. Keskiössä on alueen kehittäminen yhdessä huomioiden sekä matkailukäyttö että luonnon- ja kulttuuriperinnön suojele. Kemin ja Tornion kaupungin matkailukehittäjät sekä -yrittäjät näkevät Perämeren kansallispuiston merkittävänä matkailukohteena. Eteläisemmissä kunnissa merellinen matkailu keskittyy lähinnä lin Röyttä.

Vuosi	2020	Yhteistyöyritysten lukumäärä	17	Yhteistyöyritysten suunnittelualueella palveleminen asiakkaiden lukumäärä	300	Yhteistyöyritysten tyytyväisyys palveluihin (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön ... 5 = erittäin tyytyväinen)	4,000
-------	------	------------------------------	----	---	-----	---	-------

Lisätietoja

Kaikki matkailuyritykset eivät ole vastanneet kyselyihin, joten luotettavaa tietoa asiakasmäärästä ei ole. Matkailuyhteistyöopimukset uudistuivat 2021, jonka jälkeen aletaan saada parempaa tietoa asiasta. Vuodet 2020 ja 2021 olivat koronavuosia, joka vaikutti asiakasmääriin huomattavasti. Korona vaikutti myös matkailuyhteistyön määrään.

Retkeilypalvelujen tarjonta

Rakennus	Yhteensä (lkm)	Kapasiteetti (hlö)	Kunto (lkm)				Ylläpito (lkm)		Muualla kuin valtion alueella (lkm)	Lisätietoja
			Hyvä	Kesk.	Huono	Ei määrit.	MH	Muu		
Autiotupa	2	6		1	1		2		Kalla autiotupa; Hietakalla autiotupa	
Vuokratupa tai -kämpä	6	58	4		2		4	2	Muu toimija (lin Meripelastusseura): Luotsila vuokratupa, Lastaaja vuokratupa; Metsähallitus: Perämeren kansallispuisto:	

Rakennelma	Yhteensä (lkm)	Kapasiteetti (hlö)	Kunto (lkm)				Ylläpito (lkm)		Muualla kuin valtion alueella (lkm)	Lisätietoja
			Hyvä	Kesk.	Huono	Ei määrit.	MH	Muu		
Kokko, Vartio, Vähä-Huiturin tupa, Pensaskarin Paimentupa (lammaspaimenkäyttöön).										
Kota	1			1			1			Metsähallitus: Ryöskärinkalla kota
Keittokatos	5		5				4	1		Metsähallitus grillituvat: Selkä-Sarvi; Röyttä Hepoharju; Hietakalla; Kropsu; Muu toimija (Röytän toimijat): Röytän keittokatos
Tulentekopaikka	13		3	5	5		13			Metsähallitus: Hietakalla; Vähä-Huituri 2 kpl; Röyttä Hepoharju ja satama; Selkä-Sarvi 3 kpl; Pensaskari; Kropsu; Hietakalla; Ryöskärinkalla
Retkisatama	9		4	4	1		9			Satamat ja rantautumispaikat; Perämeren kansallispuisto: Pensaskari (laituri 12m), Vähä-Huituri (1 poiju), Selkä-Sarvi (2kpl laiturei, 25m+20m); Muut alueet: Härkäletto (laituri 12m); Ryöskärinkallan rantautumispaikka (ruopattu); Hietakalla (poijut 3kpl); Kropsu (laituri 12m); Kattilankalla (suojasatama, laiturei 20m); lin Röyttä: (3kpl laitureit peräpoijuilla, 60m +42m +40m)

Reittien yhteispituudet (reittityyppien päällekkäisyydet poistettuna)

Kesäreitit (pl vesiretkeily) yhteensä (km)	4,6						
Talvireitit yhteensä (km)							
Kaikki reitit maa-alueilla yhteensä (km)	4,6						
Reitti	Yhteensä (km)	Esteetön (km)	Päällyste (km)	Ylläpito (km)		Muualla kuin valtion alueella (km)	Lisätietoja
				MH	Muu		
Kesäretkeilyreitti	1,9		1,1	0,7	1,2		Röytän kaava-alueen polut; Selkä-Sarven kesäretkeilyreitti
Luontopolku	2,7		1,8	2,7			Röytän luontopolku

Lisätietoja

Alueella on aiemman käytön seurauksena muodostunut luontaisesti hyvillä paikoilla (suoja)satamia ja rantautumispaikkoja, joista on muodostunut sitemmin virkistyskäyttökohteita (liite 4, kuva 14). Kaikki suunnittelualueen virkistyskäyttökohteet ovat muodostuneet tällaisille paikoille. Kaikkien satamien rakenteisiin kuuluvat myös merkittävät aallonmurtajarakennelmat. Rankat meri- ja talviolosuhteet sekä maan kohoaminen muokkaavat kohteita, joiden kuntoa on seurattava ja ylläpidettävä vuosittain.

Kaikki esitellyt retkeilyrakenteet ja satamat ovat yleiseen vapaaseen käyttöön tarkoitettuja. Vuoden 2021 aikana on kolmeen saareen tehty uusi päivätupa vanhojen rakenteiden tilalle. Näitä ei vielä näy edellä esitetystä taulukosta. Suunnitelman teon aikana Kattilankalla on poistettu ohjattavien virkistyskäyttökohteiden verkosta sataman pienuuden takia, kun satama on yksityisten vuokramökkiläisten käytössä. Satama näkyy yhä listassa suojasatamana.

7B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä

Selite Lomakkeella kuvataan suunnittelualuetta koskevan opastusviestinnän keskeiset tunnusluvut sekä Metsähallituksen ja yhteistyökumppaneiden opastusviestinnän keinot. Opastusviestintää tehdään asiakaspalvelupisteissä, Luontoon.fi -sivuilla ja maastossa. Keinoja ovat mm. henkilöopastus, sähköisen ja painetun opastusmateriaalin tuottaminen ja maasto-opasteet.

Metsähallituksen opastusviestintä suunnittelualueella

Käynnit		Asiakastyytyväisyys asiakaspalvelupisteissä			
Vuosi	Asiakaspalvelupisteissä (lkm)	Asiakaspalvelupiste	Vuosi	Asiakastyytyväisyys (asteikolla 1=erittäin tyytymätön - 5=erittäin tyytyväinen)	
Käynnit		Asiakkaita opastetuissa ryhmissä			
Vuosi	Luontoon.fi-sivuilla käynnit	Vuosi	Asiakaspalvelupisteissä (lkm)	Maastossa (lkm)	
2020		2020	0	0	

Lisätietoja

Metsähallituksella ei ole suunnittelun alueen Perämeren kohteille asiakaspalvelupistettä. Yleisesti Perämerestä ja saaristosta kertova Kalajoen meriluontokeskus lopetettiin v.2022. Metsähallituksella ei ole opastettuja ryhmiä suunnittelun alueella. Opastettuja retkiä on tällä hetkellä ainoastaan matkailuyrittäjillä Perämeren kansallispuistoon.

Opastusviestinnän keinot suunnittelun alueella	Ajantasainen (lkm)	Uusittava 5 –vuotta (lkm)	Uusittava heti (lkm)	Yhteensä (lkm)
Luontoon.fi-sivut	0	2	0	2
Maasto-opasteet	3	15	0	18
Luontopolut	0	0	2	2
Esitteet ja muu painomateriaali	1	0	0	1
Sähköiset opastustuotteet	1	0	0	1

Lisätietoja

Vuonna 2021-2022 uudistettiin pääteiden tienvarsioasteet ja satamien lähtöpisteet. Lisäksi tuotetaan Perämeren kansallispuistosta opastussisältöä alueen matkailuyrityksiin ja laaditaan kohteille tuotekortteja. Myös kaikki saarikohteiden opasteet tullaan päivittämään, sekä laaditaan merietiketti.

Luontoon.fi- sivusto on tehty Perämeren kansallispuistolle ja lin Röytälle, mutta ne uudistetaan valtakunnallisesti lähivuosina. Painetut esitteet sekä tehtävät tuotekortit on tehty vain Perämeren kansallispuistolle. Opastuspisteiden sijainnit ovat Hailuoto 2kpl (Marjaniemi, Lauttasatama), Oulunsalo 1 kpl (Lauttasatama), Oulu 3 kpl (Hietasaari 2, kaupunginranta 1), Haukipudas 2 kpl (Santaholma, Siikasaari), li 2 kpl (Praava, Laitakari), Kuivaniemi 2 kpl (Merihelmi, Vatunki), Simo 1 kpl (Pappilannranta), Kemi 2 kpl (Ajos, Karsikko). Vuonna 2021 rakennettiin isot infotaulut Kemin sisäsatamaan, Tornion Lettoon ja Tornion Puotikariin. Selkä-Sarven ja Röytän luontopolut (taulut) tulee uusia.

8 Erätalous

Selite Lomakkeessa esitetään erätalouden nykykäytännöt ja sopimus- sekä lupatilanne. Metsästyksen osalta kenttään on kirjattu nykyinen tilanne ja sopimusten voimassaoloaika. Lomakkeen tarkoituksena on antaa riittävät tiedot siihen, että alueen käyttöarvoa näiden toimintojen osalta voidaan arvioida.

Metsästys

Kuvaus alueen metsästyskäytöstä ja sen merkityksestä

Vesialueella, saarilla ja luodoilla on merkitystä erityisesti hylkeenpyynnille, jolla pyritään vähentämään haittoja kaupalliselle kalastukselle. Hietakarim pohjoispuolen vesialueelle on useana vuonna myönnetty hylkeenmetsästyslupa alueella toimivalle ammattikalastajalle. Yleisen vesialueen luodot ja saaret sekä vesilinnustuksen lupa-alue Röyttä ovat myös alueen vesilinnustajien käytössä, mutta olosuhteiden vuoksi metsästyspaine on pieni. Kellon Metsästysseura ry:n alueella pyydetään jonkin verran hirveä, Hietakarim pohjoisrannalla myös vesilintuja. Hirvikannan pitäminen maltillisella tasolla on eduksi alueen luontaiselle kasvistolle. Vuokra-alueen saarten pienpetopyynnillä (supikoira, minkki ja kettu) on positiivinen vaikutus linnustoon.

Kuvaus alueen riistakannoista

Harmaahylkeen ja itämerennorpan kannat ovat Luonnonvarakeskuksen seurantojen perusteella olleet tasaisessa kasvussa. Pienriistalajisto edustaa Perämeren karun ympäristön vesilintulajistoa. Alueen saarissa esiintyy jonkin verran metsäjänistä, kettua ja hirviä. Haitallisista vieraslajeista alueella tavataan minkkiä ja supikoira.

Arvio metsästyspaineesta alueella		Suuri		Keskinkertainen	X	Pieni
-----------------------------------	--	-------	--	-----------------	---	-------

Tarkennus

Olosuhteiden vuoksi alueen metsästyspaine jää väistämättä hyvin pieneksi. Lisäksi merkittävä osa suunnittelualueesta on metsästyskäytön ulkopuolella. Paikallisesti merkitystä on kuitenkin linnustuksella.

Metsästyslain 7§ ja 8§ mukainen yleinen metsästys	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja
Metsästyslain 8§ aluetta (kunnan asukkailla vapaa metsästysoikeus)	5 922,00	Huiturin vesialue (Tornio), yleiseen vesialueeseen kuulumattomat alueet Torniossa, Kemissä ja Simossa
Yleiset vesialueet (metsästysoikeus metsästyslain 7§ mukaisesti)	1 372,05	Lukuisa joukko saaria ja luotoja yleisellä vesialueella
Metsästys maanomistajan luvalla (MH:n hallinnoimat alueet)	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja
Metsähallituksen pienriistan lupa-alue	552,79	Pienriistan metsästysalue 5627 Röyttä, vain vesilintujen ja pienpetojen metsästys sallittua lupa-alueella.
Metsähallituksen hirvieläimen lupa-alue	0,00	
Metsähallituksen pienriistan vuokra-alue	1 548,00	Vuokralainen on Kellon Metsästysseura ry, sop nro 38930. Vuokran ehdoissa: Kraaselin, Pikku Rautaleton, Pensaskarin, Iso-Hiuen sekä Onganrannan alueilla sallittua vain pienpetojen metsästys.
Metsähallituksen hirvieläimen vuokra-alue	1 138,00	Vuokralainen on Kellon Metsästysseura ry, sop nro 38929. Vuokra-alue on Kraaseli ja maa-alueet Kotakarissa.
Metsästyskäytön ulkopuolella tai rajoitetussa käytössä	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja
Metsähallituksen hallinnoima metsästyskäytön ulkopuolinen alue	17 569,00	Perämeren kansallispuisto, Möylyn hylkeidensuojelualue, Satakari, Kriisi ja osa Röytän alueesta, Santosenkari
Metsähallituksen hallinnoiman alueen		

paikalliset/ajalliset rajoitukset		
YSA -alueiden metsästyskieltoalueet		
Metsästys maanomistajan luvalla yksityismailla ja YSA-alueilla		
Yksityisillä luonnonsuojelualueilla metsästys on pääosin sallittu metsästyslain mukaisesti. Krunnien luonnonsuojelualueella metsästys on kielletty. Yhteenveto YSA-kohteista on esitetty liitteessä 1.		

Kalastus						
Kuvaus alueen kalastuskäytöstä ja sen merkityksestä						
Merkittävimmät/ suurimmat vesialueet kalastuksen kannalta ovat Perämeren kansallispuisto, Huiturin vesialue ja Selkäsaaren vesialue. Tarkemmat kalastusjärjestelyt liite 8.						
<p>Perämeren kansallispuisto Kalastuslaissa säädetty oikeus kalastaa yleisellä vesialueella on voimassa kaikilla kansallispuistoon kuuluvilla vesialueilla. (Laki Perämeren kansallispuistosta 537/1991, 3 §) Yleisellä vesialueella meressä jokaisella kalastonhoitomaksun suorittaneella sekä jokaisella alle 18-vuotiaalla ja 65 vuotta täyttäneellä Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansalaisella on oikeus harjoittaa vapaa-ajan kalastusta (kotitarve- ja virkistyskalastusta) ja Suomeen rekisteröidyillä kaupallisilla kalastajilla kaupallista kalastusta.</p> <p>Huituri siirtyi Metsähallituksen hallintaan v.2003, kuuluu Suomen ja Ruotsin väliseen rajajokisopimuksen (54/1971) piiriin, kalastusasiat luku 5 (5). Kalastus yleiskalastusoikeuksilla, kuuluu Metsähallituksen merialueen vapalupa-alueeseen, joka oikeuttaa kalastamaan useammalla vavalla. Kaupallisille kalastajille myönnetään lupia rysille ja verkoille. Regal rysäpaikkoja 23 kpl, joista luvitettu 13 kpl lupakaudelle 2020-2024.</p> <p>Vapaa-ajan kalastusoikeus vuokralainen; kaupallisen kalastuksen luvat pääosin Metsähallitus: Selkäsaari, vuokralainen Kemin kaupunki Röyttä-Satakari-Kriisi; vuokralainen Etelä-lin osakaskunta, rysäpaikat Haukiputaan seurakunta ja tietyt Haukiputaan kylän talot. Kraaseli-Pensaskari, vuokralainen Nuotta- ja eräpojat ry</p> <p>Hietakari-Santosenkari Metsähallituksen pyydyslupa-alueita Santapankki- Pallonen- Hoikka-Hiue yleisvettä.</p> <p>YSA-alueet: Krunnien saaristo v.1937 alkaen rauhoitusalueena, ja vuodesta 1956 perustettu virallisesti luonnonsuojelualueeksi. Krunni-säätiö hallinnoi aluetta, joka on laatinut kalastussäännöt alueelle. Ulkokrunnien länsipuoleisella vesialueella on kaikenlainen kalastus kielletty, alue on tärkein meriharjuksen elinalue.</p> <p>Muut YSA-alueet: Pääasiassa ei tietoa kalastuksen nykytilasta</p>						
Vesistön tila kalaston kannalta						
Rannikkovesien ekologisen luokittelun mukaisesti vesien tila on tyydyttävä, paitsi Oulun edustan vesien tila on välttävä.						
Kalavesien toteutuneet hoitotoimet						
Ei ole tehty toimenpiteitä.						
Arvio kalastuspaineesta alueella		Suuri	X	Keskinkertainen		Pieni
Tarkennus						
Metsähallituksen hallinnassa olevilla alueilla kalastuspaine on kohtalainen. Kalastus on etupäässä kaupallista kalastusta. YSA-alueilta ei ole tietoa saatavilla.						
Alueella on	X	Kaupallista		Kalastusopastustoimintaa		

	kalastusta		
Yleiskalastusoikeuteen perustuva pilkkiminen, onkiminen ja viehekalastus	Kielletty		Sallittu osittain
Lisätieto			
Suunnittelualan välittömässä läheisyydessä on myös kalankasvatustoimintaa: li: Rintamatalan itäpuoli, Samulinmatalan pohjois- ja itäpuoli, Jussinmatalan itäpuoli, Ryöskärinkallan itäpuoli (vähäisesti suunnittelualueella)			
Kalastuslain mukaiset yleiset kalastusoikeudet	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja	
Yleiset vesialueet (kalastuslaki)	1 372,05	li, Pallosen ja Santapankin alue; Oulu, Kattilankallan ja Hoikka-Hiueen alue; Hailuoto, pienet vesialueet Ulkolaidanmatala, Hoikankriisi	
Kalastus maanomistajan luvalla (MH:n hallinnoimat alueet)	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja	
Metsähallituksen kalastuslupa-alue	5 712,08	Pyydyslupa-alueita 331,55 ha, vapalupa-alueita 5712,08 ha	
Metsähallituksen kalastusvuokra-alue	2 634,00	Röyttä-Satakari-Kriisi (1507 ha), Selkäsaari (185 ha) ja Oulun Kraaseli ja Pensaskari (942 ha). Selkäsaaren vuokra-alue jatkuu suunnittelualan ulkopuolelle.	
Kalastuskäytön ulkopuolella tai rajoitetussa käytössä	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja	
YSA -alueiden kalastuskieltoalueet	0,00		
Kalastusrajoitukset	4 420,00	Pääosin YSA-alueilla on kalastus sallittu kalastuslain mukaisesti. Krunnien luonnonsuojelualueella on erityiset ehdot kalastukselle, sekä liikkumisrajoitusaikana ammattikalastukselle. Möylyn hylkeidensuojelualueen liikkumisrajoitukset rajoittavat myös alueella kalastamista.	
Paikalliset erityisoikeudet	0,00		
Metsähallituksen hallinnoima kalastuskäytön ulkopuolella oleva alue	0,00		
Kalasto			
Perämeren kansallispuiston ja Huiturin alue ovat Tornionjoen meritaimenen syönnösalueita, lisäksi alueella muutamia havaintoja meriharjuksen esiintymisestä. Tornionjoen merilohen vaellusreitti kulkee alueen läpi. Ulkokrunnien länsipuoleinen vesialueella esiintyy meriharjusta, joka on Perämeren Suomen puolen viimeisimpiä tiedossa olevia alueita. Muualla suunnittelualan alueella esiintyy tyypillisiä kalalajeja mm. merilohi, vaellussiika, karisiika, silakka, maiva, ahven, hauki, särkikalat jne.			
Lisätietoja kalavesien hoidosta			
Kalaistutuksia Natura-alueille ei tehdä. Poikkeuksena on Ulkokrunnien alue, johon tehtiin vv. 2015-16 Meriharjuksen 0-v tuki-istutuksia. Kalat oli merkattu alitsariinivärjäyksellä, että voidaan myöhemmin tutkia istutusten onnistumista. Istutuksia ei ole tarkoitus tehdä jatkossa. Suunnittelualan ulkopuolella tehdään kalanistutusta, merkittävimmin vaellussiian istutukset (Perämeren kalatalousyhteisöjen liitto) ja velvoiteistutukset (yhtiöt). Istutukset vaikuttavat kalakantoihin myös suunnittelualan alueella.			

9 Tutkimus

Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen nykyinen tutkimuskäyttö ja mahdolliset tutkimuskoealat ja muut vastaavat, jotka tulee huomioida suunnittelussa. Tutkimus sisältää myös esimerkiksi pitkäaikaiset ympäristön tilan seurannat. Mikäli alueella ei ole tutkimuskäyttöä, se todetaan lomakkeella.
---------------	--

Alueella tehty tutkimus

Tutkimustoimintaa alueella on ollut kohtalaisesti. Perämeren alueella on tehty pitkäaikaisia linnustoseurantoja, joiden avulla pystytään seuraamaan lintukantojen lisäksi lintujen elinympäristöjen muutoksia.

Ulkokrunnilla sijaitsee Oulun yliopiston Perämeren tutkimusaseman lin kenttäasema. Alueella on tehty paljon pitkäaikaisia seurantoja, sekä pidetään yliopiston luonnontieteen kenttäkursseja. Tutkimusasemaa pidetään myös maastotukikohtana, mm. Metsähallituksella vesiluonnon kartoituksissa v.2009-2019. Ulkokrunnista on selvitetty perhos-, pistiäis-, kovakuoriais- ja kärpäslajistoa. Aluetta koskien on valmistunut pro gradu -tutkielmia yms., ja alueella on toteutettu mm. EscapeLIFE:n toimintaa.

Merialueesta Perämeren kansallispuiston vesialue, syvempiä alueita lukuun ottamatta, on lähes kokonaan kartoitettu, ja myös osa Perämeren saarten alueesta (esim. Krunnien YSA-alueet lähes kartoitettu). Hankkeita on ollut useita, mm. VELMU, FINMARINET, SEAmBOTH, SeaCOMBO, CoastNET.

Nykyinen tutkimuskäyttö ja sen merkitys

Yhteistä tutkimustoimintaa ei Metsähallituksen puolelta ole laajalti edistetty. Alueella tehdään linnustoseurantoja, Oulun yliopiston pitkäaikaisseurantoja, sekä nyt meneillään olevassa Biodiversea LIFE -hankkeessa seurataan ja koitetaan pelastaa alueen meriharjus.

Tutkimustahot

Oulun yliopisto, Luonnonvarakeskus (LUKE). Linnustoseurannoista vastaavat Metsähallituksen lisäksi Pohjois-Pohjanmaan lintuyhdistys, sekä Lapin lintutieteellinen yhdistys/ Kemi-Tornion Lintuharrastajat Xenus ry.

X	Alue kuuluu luonnonhoidon seurantaverkoston		Alueella on koealoja		Alue kuuluu ennallistamisen seurantaverkoston
---	---	--	----------------------	--	---

Lisätietoja

10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset

Selite Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen luonnonvarojen käyttö (pl. riista- ja kalakannat) sekä alueen kiinteistöihin (lähinnä valtion maalla) kohdistuvat rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset. Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueelle kohdistuvista, luonnonvarojen käyttöön, rasitteisiin, käyttöoikeuksiin ja sopimuksiin liittyvistä maankäytön paineista.

Kaivoslain mukainen toiminta (kaivokset, malminetsintä, kullanhuuhdonta)

-

Kaivoslain lupatyyppi	lkm	Osuus alueesta (%)	Pinta-ala (ha)	Kaivoskivennäiset

Metsätalous

Metsähallituksen alueet Suunnittelualueella ei harjoiteta metsätaloutta. Metsätalous OY:n hallinnoimia saaria (n.40ha) on otettu mukaan suunnitelmaan, jos niillä on merkitystä virkistyskäytön järjestämisessä (esim. lin Röyttä) ja/ tai hoidettuja luonnonsuojeluarvoja (esim. Selkäsaaren perinnebiotoopit, n.10ha, laidunvuokrasopimus).

Mt-käytössä (ha)	39,66	Raj. käytössä (ha)	9,83
------------------	-------	--------------------	------

Rajoitusten kuvaus Selkäsaaren luontotyyppirajaukset: Luonnonsuojelulain 29 § 1 momentin mukaan suojellut luontotyypit, Selkäsaaren kaakkoinen merenrantaniitty ja Selkäsaaren lounainen merenrantaniitty. Hoidetaan hoitosuunnitelman mukaisesti.

Yksityinen maa Yksityisillä luonnonsuojelualueilla metsätaloustoiminta on pääosin kiellettyä. Luonnonhoitotoimet ovat pääosin sallittuja erillisen, maanomistajan ja ELY-keskuksen hyväksymän suunnitelman mukaisesti.

Mt-käytössä (ha)		Raj. käytössä (ha)	
------------------	--	--------------------	--

Rajoitusten kuvaus Suunnittelualueeseen kuuluvat yksityiset alueet, jotka eivät ole yksityisiä luonnonsuojelualueita (YSA), ovat pääosin vesialueita.

Sopimukset, käyttöoikeudet ja rasitteet

Tyyppi	Lkm	Pinta-ala (ha)	Kuvaus
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	4	3,00	Selkäsaaren itäranta, Kemin kaupungin ponttoonilaituri 1,4ha; Samulinmatala, varastointipaikka 0,1ha; lin Röytän Satamakenttä ja kalustovaja lin Röytän toimijat 1,3ha
Johdinalue	1	0,00	li Röyttä, sähkölinja ja sähkökaapeli
Liike/-asuinhuoneiston vuokraus	1	1,00	li Röyttä, pitkäaikainen vuokrasopimus Luotsila ja Lastaaja, SMPS lin Meripelastajat ry 0,6ha
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	2	0,00	Merituulivoiman suunnittelualueet: Kemi (Keminkraaseli, Toukkakrunni); Kemi, Ajoksen laajennus (lähialue); Kemi-Simo-li, Suurhiekkä (Ulko-Pallonen, pääosin lähialue) Kriisi-Santakari alueen halki tuulipuiston merikaapeli;
Kalastustukikohta	18	0,00	TONTIT OVAT MAASTOON RAJAAMATTOMIA. Kalastustukikohdat ja kansallispuiston tukikohdat LP: Perämeren kansallispuisto 12kpl; Simo: Leipäre 1kpl, Munakari 1kpl, Härkäletto 1kpl; Hailuoto: Pikku-Hoikka 1kpl KIKE: Hailuoto: Santosenkari 1kpl, Oulu: Kattilankalla 1kpl
Loma-asuntoalue	31	0,00	TONTIT OVAT MAASTOON RAJAAMATTOMIA. LP: Simo: Tiurasenkrunni 1kpl, Pikku-Leipäre 1kpl, Saapaskari 2kpl; li: Kriisi 2kpl, Pallonen 1kpl; Oulu: Luodeletto 1kpl, Väliletto 1kpl KIKE: li Röyttä 7kpl, li Kriisi 7kpl, li Ryöskärinkalla 1kpl, Hailuoto Santosenkari 3 kpl, Oulu Kattilankalla 4 kpl

Suunnittelualueen nimi: Perämeren kansallispuiston, Perämeren saarten ja Röytän hoito- ja käyttösuunnitelma 2023 - 2037

Laidunvuokrasopimus	6	535,00	<p>LP: Tornio ja Kemi Perämeren kansallispuiston ja saarten (Simo, lin Röyttä) saaria 244ha, Kemi Niittykari ja Isoräiskö 5ha, Simo Tiuranen 38ha, Oulu Kraaseli 81+144ha</p> <p>KIKE: Selkäsaari: laidunalueen käyttöoikeussopimus. Sisältää luontotyyppirajaukset. Hoidetaan Selkäsaaren ulkoilualueen perinnebiotoopit –hoitosuunnitelman (1.6.2018-30.9.2023) mukaan. 43ha</p>
---------------------	---	--------	--

KESKEISET ARVOT JA UHKAT**11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhat**

Selite Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen keskeiset luonto-, kulttuuriperintö- ja käyttöarvot. Suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittely tehdään nykytilan kuvauksen pohjalta ottaen huomioon alueen perustamistarkoituksen sekä luonnonsuojelulain ja muiden aluetta koskevien säädösten yleiset tavoitteet. Arvojen määrittely on hoito- ja käyttösuunnitelman tärkeimpiä kohtia, sillä suunnitelman päämäärät ja tavoitteet kohdistuvat suunnittelualueen keskeisten arvojen säilyttämiseen ja parantamiseen.

Luontoarvot: Luontodirektiivin luontotyytit ja lajit

Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
MAANKOHOAMISRANNIKKO JA PERINNEMAISEMAT: Maankohoamisrannikon saariston sukkessiosarjat harvinaisine ja uhanalaisine lajeineen, hyljeluodot ja lintuluotojen monipuolinen ja arvokas linnusto, sekä arvokkaat perinnemaisemat. Verrattuna voimakkaan käytön piirissä olevaan mannerrantaan, suunnittelualue on ainoita alueita, jossa maan kohoaminen tapahtuu ilman merkittävää ihmispainetta.	Haitalliset vieraslajit: Alueella esiintyy kurtturuusua, jonka torjuminen ja poistaminen on haasteellista.	Vähäinen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kurtturuusun torjunta kasvuston ollessa mahdollisimman pieni.
	Ilmastonmuutos, lämpeneminen: Lämpeneminen vaikuttaa veden laatuun, eliöstöön, lumen ja merijään määrään, perustuotannon määrään yms. Ahtojäät ja jääeroosio auttavat pitämään rannat avoimina ja näiden väheneminen yhdessä perustuotannon lisääntymisen kanssa voi kiihdyttää rantojen umpeenkasvua. Ilmaston lämpenemisen seurauksena norpan pesimismahdollisuudet voivat heiketä.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	75-100%	Ei
	Ilmastonmuutos, merenpinnan nousu: Jos vedenpinnan nousu kumooa maankohoamisen vaikutuksen, primäärisuknessio alueella loppuu. Alueella suuri määrä primäärisuknessiosta riippuvaisia lajeja ja luontotyyppijä.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Ei. Rantoja voidaan pitää avoimina laidunnuksen ja raivauksen avulla.
	Koirien vapaana pitäminen luonnonsuojelualueella uhkaa alueen linnustoa, sekä aiheuttaa ongelmia lammaslaidunnukselle.	Vähäinen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Viestintä

Laidunnuksen loppuminen: Perämeren suurimmat saaret ovat olleet laidunnuksessa noin 1950-luvulle asti. Laidunnus aloitettiin uudelleen ensimmäisillä kohteilla 1990-luvulla. 2010-luvulla useimmat laidunnuksesta hyötyvät kohteet on saatu uudelleen hoitoon, ja kohteiden perinnemaisema-arvot kasvavat edelleen hoidon jatkumisen myötä. Joitakin uusia kohteita on vielä tarkoitus ottaa hoidon piiriin.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Laidunvuokrasopimukset, luonnonhoitotoimenpiteet, sidostyhmäyhteistyö
Pintavesien saastuminen (rehevöityminen) ja siitä aiheutuva merialueen tilan heikkeneminen johtuu sekä haja- että pistekuormituksesta erittäin laajalla valuma-alueella. Rehevöityminen uhkaa mm. merenrantaniittyjä, fladoja ja hiekkarantoja nopeuttaen ranta-alueiden ja merenlahtien umpeenkasvua. Sekä fosfori (minimiravinne) että typpi. Rehevöitymisen seurauksena ruovikoituminen ja pensoittuminen uhkaavat myös avoimia lintuluotoja, hiekkarantoja sekä vesikasvillisuudelle tärkeitä flada- ja kluuvijärviä. Umpeenkasvusta kärsivät luontotyyppeiden lisäksi alueen harvinaiset kasvilajit sekä linnusto.	Suuri	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Edunvalvonta, vaikutusten lieventäminen laidunnuksen ja raivausten avulla.
Tallaaminen, kuluminen: Virkistyskäytön aiheuttama luonnon kuluminen ohjattujen reittien ulkopuolella toistaiseksi vähäistä. Alueella vuokralaisina toimivien yhdistysten tukikohtien pihapiirit, sekä yksityiset loma-asunnot muuttuvat niityistä ruohikoiksi ja laajenevat hiljalleen.	Vähäinen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Viestintä, sidosryhmäyhteistyö, kulun ohjaus
Veneilyn ja muu vesiliikenne: ympäristövaikutuksia voi olla hylkeiden levähdysluotojen tahaton tai tahallinen häirintä.	Vähäinen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Viestintä
Öljyvahingot: Raskasta tankkeri- ja laivaliikennettä kulkee Tornion, Kemin ja Oulun syväväyliä pitkin hankealueen läpi. Vaikka öljy- tai kemikaalionnettomuuden riski on nykyisin pieni, voi sillä olla toteutuessaan laaja-alainen ja pysyvä	Vähäinen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Ei

	vaikutus hankealueen rantaluontoon. Rannat ovat pääosin hyvin loivat ja matalat ja käytännössä lähes mahdottomat puhdistaa öljyonnettomuuden sattuessa. Rantojen mataluuden vuoksi puomittaminen on myös hyvin hankalaa, ja mahdollisen öljyn kerääminen matalilta niitty-, hiekka- ja kivikkorannoilta on hyvin haastavaa.					
VEDENALAINEN LUONTO: Suunnittelualan vedenalainen luonto on pohjoiselle Perämerelle alueellisesti erittäin monipuolista. Fladat kehittyvät kluuveiksi ja viimein kluuvijärviksi. Koska kynnyksen ruoppausta ei ole odotettavissa, fladat ja muu matala rannikko ylläpitävät monipuolista vesikasvillisuutta ja mm. uhanalaisia ja silmälläpidettäviä lajeja. Alueelta löytyy paljon vedenalaisia Natura- ja LuTu-luontotyyppisiä (laguunit, hiekkasärkät, riutat, ulkosaariston saarten ja luotojen vedenalaiset osat, suojaisat näkinpartaisniityt) ja vedenalaisia luontotyyppisiä, jotka edustavat nimenomaan pohjoista hyvin vähäisen suolapitoisuuden Itämeren (vesisammalkasvustot, suursimpukkapohjat). Suomen Itämeren mittakaavassa suunnittelualan vedenalainen kasvillisuus on erityisen monipuolista. Lisäksi ainakin Krunneilla kutee äärimmäisen uhanalainen meriharjus. Uhanalaiset meritaimen, lohi ja vaellussiika liikkuvat alueella.	Haitalliset vieraslajit: Pensaskarin kluuvijärveen ja muutamille muille alueille on levinnyt vieraslaji kanadanvesirutto Elodea canadensis. Ruotsin puolella rajaa odottaa kiehkuravesirutto saapumistaan Suomeen. Aggressiivisesti leviävä mustatäplätokko on leviämässä etelästä pohjoista kohti. Pohjoisin varmistettu lisääntymisalue Raahessa, mutta pohjoisin havainto mustatäplätokosta Oulun edustalta. Villasaksirapua on havaittu silloin tällöin koko hankealueella, mutta koska se ei lisääntynyt Perämeren vähäsuolaisessa murtovedessä, tämä kansainvälisesti haitalliseksi vieraslajiksi määritelty rapu ei liene suuri uhka suunnittelualan alueella.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	<25%	Vieraslajien tarkkailu ja niistä ilmoittaminen (www.vieraslajit.fi), kanadanvesiruton poisto
Vedenalaiset ekosysteemit kuten esimerkiksi vesisammalniityt tai putkilokasviniityt ylläpitävät monimuotoisia selkärangattomien, kalojen ja vesilintujen muodostamia yhteisöjä. Ekosysteemit, esim. fladat, tuottavat tärkeitä ekosysteemipalveluja kuten esim. kalojen kutu- ja poikastuottoalueet, jotka on tärkeää säilyttää myös tulevaisuudessa.	Ilmastonmuutos, lämpeneminen: Lämpeneminen vaikuttaa veden laatuun, eliöstöön ja sen levinneisyyteen ja elinolosuhteisiin ja ekosysteemien tuottamiin ekosysteemipalveluihin, lumen ja merijään määrään (hylkeiden, erityisesti itämerennorpan poikiminen), perustuotannon määrään (rehevöityminen) yms. Vesien lämpeneminen heikentää erityisesti lohikaloiden elinolosuhteita ja parantaa särkikaloiden elinolosuhteita ja tätäkin kautta lisää rehevöitymiskierrettä. Ilmaston ja veden lämpeneminen saattavat heikentää ekosysteemipalvelujen kuten esim. kalojen poikastuoton määrää ja/ tai laatua.	Kohtalainen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	Ilmastonmuutoksen torjuntakeinot
Suunnittelualan alueella sijaitsee osin tai kokonaan kahdeksan eri EMMA-alueajasta (ekologisesti merkittävät vedenalaiset merialueet). EMMA-rajauksen perusteet ovat kalakannat, luonnontilaisuus, uhanalainen vesikasvillisuus, monipuolinen vesikasvillisuus. Suunnittelualan alueelle osuu myös EBSA-alueajaus (Ecologically and Biologically Significant marine Areas).	Ilmastonmuutos, meriveden pinnan nousu: Jos vedenpinnan nousu kumoaa maankohoamisen vaikutuksen, primäärisukcessio	Kohtalainen	Tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	Ilmastonmuutoksen torjuntakeinot

alueella pysähtyy. Alueella on suuri määrä primäärisukkestiosta riippuvaisia lajeja ja luontotyypppejä.					
<p>Laivaväylät: Vedenalainen melu, potkurivirtojen aiheuttama pohjan eroosio, samentuma ja liettyminen voivat vaikuttaa vedenalaiseen meriluontoon (melu hylkeitä ja kaloja karkottavasti, samentuma ja liettyminen vesikasvillisuuden yhteyttämistä estävästi ja kutua peittävästi). Myös törmäyksen ja karilleajon mahdollisuus on olemassa, jolloin seurauksena saattaisi olla öljyonnettomuus tai muun ympäristömyrkyksen pääsy meriluontoon. Lisäksi laivat kuljettavat vieraslajeja, vaikka lainsäädäntöä painolastivesien käsittelyn suhteen onkin kiristetty aiemmasta.</p> <p>Perämeren kansallispuiston läpi kulkee Tornion syväväylä, jolla liikkuu raskasta laivakalustoa. Uutena alueelle tulee todennäköisesti MetsäGroupin uusi tehdas, joka mm. lisää uuden kokoluokan laivaliikennettä Ajoksen satamaan. Krunnien suojelualueen läpi kulkee laivaväylä, ja Oulun syväsataman väylä kulkee monien suunnittelualan saarten lähistöltä.</p>	Vähäinen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	<25%	Edunvalvonta
Off-shore-tuulivoimapuistot: Matalille alueille sijoitettuna ne kilpailevat samoista riutoista kalojen kutualueiden ja vedenalaisen kasvillisuuden ja selkärangattomien eläinten kanssa. Rakentaminen voi myös muuttaa virtauksia kutualueilla (esim. kutualueet eivät enää puhdistu vaan liettyvät). Mahdollinen ruoppaustarve tuulivoimarakentamisen yhteydessä on uhka samentuman vuoksi, ja tuhoaa pohjajeläimistöä. Merenalaismelun vaikutuksia ei tunneta täysin (meritaimenen, lohen ja siian läpimuutto).	Vähäinen	Tuleva käyttö	Ulkopuolella	<25%	Edunvalvonta
Pintavesien saastuminen (rehevöityminen) ja siitä aiheutuva merialueen tilan heikkeneminen. Rehevöityminen (etupäässä	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	Meren- ja vesienhoitosuunnitelmien toteutus, edunvalvonta, veneilijöiden valistus ja

<p>minimiravinne fosfori ja typpi, mutta myös kiintoainekuorma ja humus) johtuu sekä haja- että pistekuormituksesta erittäin laajalla valuma-alueella. Vedenalaisessa luonnossa rehevöitymisen aiheuttama rihmamaisten levien liikakasvu aiheuttaa muutoksia vedenalaisten lajien lajikoostumuksessa, mikä heikentää edelleen alueen meriluontotyyppien tilaa. Rehevöityminen uhkaa vedenalaisten luontotyyppien lisäksi ekosysteemipalveluja vaikuttaen mm. vedenlaatuun sekä nopeuttaen ranta-alueiden ja merenlahtien umpeenkasvua. Rehevöitymisen seurauksena ruovikoituminen uhkaa myös vesikasvillisuudelle tärkeitä flada- ja kluuvijärviä ja niiden ekosysteemipalveluja. Umpeenkasvusta kärsivät luontotyyppien lisäksi alueen uhanalaiset kasvilajit. Särkikalojen kannat kasvavat, mikä puolestaan lisää rehevöitymisvaikutuksia ja muuttaa ravintoketjun suhteita.</p>					tiedottaminen
<p>Ruoppaukset eivät ole toistaiseksi ongelma harvaanmökityssä saaristossa, mutta muutama mökkikeskittymä etenkin kansallispuistossa vaatii toteuttamisen osalta tarkastelua. Ruoppaus hävittää pohjakasvillisuuden ja eläimistön ruopatulta alueelta, aiheuttaa samentumaa ympäristöön ja vedenalaista melua, sekä välillisesti mahdollistaa suuremmat moottorit, joka pahentaa veneilyn vaikutuksia vedenalaisluontoon.</p>	Vähäinen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Ruoppausten luvitus
<p>Toimimaton yhteistyö: Vähäinen yhteistyö kansainvälisesti Ruotsin kanssa; pitäisi olla rajan molemmin puolin sekä Perämeren kansallispuisto että Haparanda Skärgård Nationalpark. Rajat ylittävän suojelualueen hallinnollista mahdollisuutta ja tahtotilaa kartoitetaan SeaCombo-hankkeessa. Valtioiden välinen yhteinen (luonnonsuojelullinen) edunvalvonta, muukin kuin rajajokikommisio.</p>	Vähäinen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	Yhteistyön ylläpito ja kehittäminen

Kaupunkien ja kuntasektorin kanssa yhteistyötä tulisi tiivistää.					
Veneily ja muu vesiturheilu: ympäristövaikutuksia ovat mm. veneiden synnyttämä melu, aallot ja potkurivirrat, jotka voivat vaikuttaa erityisesti vedenalaiseen luontoon eroosion, samentuman ja putkilokasvi- ja näkinpartaisniittyjen liettymisen kautta. Yksityisveneiden koon ja erityisesti niiden moottoreiden koon kasvu nyt ja tulevaisuudessa lisää potkurivirtojen synnyttämää pohjan resuspensiota (pohjan pölyämistä) ja esimerkkejä liettyneistä putkilokasvi- ja näkinpartaisniityistä on jo. Liettyminen estää putkilokasvien yhteyttämistä ja eliöyhteisö muuttuu pikkuhiljaa esim. letkulevävaltaiseksi liejupohjaksi (<i>Vaucheria</i> spp). Lisäksi meriveden samentuminen (potkurivirrat, ankkuroitumiset ym.) voi vaikuttaa erityisesti uhanalaiseen luontotyyppiin suojaiset näkinpartaisniityt, jotka ylläpitävät tärkeitä ekosysteemejä kuten selkärangaton- ja kalayhteisöjä, stabiiloivat pohjaa ja kirkastavat vettä käyttämällä siitä ravinteita. Kehittyneemmät nelitahtimoottorit ovat luontoystävällisempiä.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	<25%	Nopeusrajoitusten säätäminen herkimmille merialueille (Sarven saariston sisäväylät), viestintä veneilijöille
Öljyvahingot: Raskasta tankkeri- ja laivaliikennettä kulkee Tornion, Kemin ja Oulun syväväyliä pitkin hankealueen läpi. Vaikka öljy- tai kemikaalionnettomuuden riski on nykyisin pieni, voi sillä olla toteutuessaan laaja-alainen ja pysyvä vaikutus hankealueen vedenalaiseen luontoon. Rannat ovat pääosin hyvin loivat ja matalat ja käytännössä lähes mahdottomat puhdistaa öljyonnettomuuden sattuessa. Lisäksi alueella on paljon lintuluotoja ja uhanalaista vesikasvillisuutta - valtaosa uhanalaisista vesikasveista esiintyy hyvin matalassa rantavedessä. Rantojen mataluuden vuoksi puomittaminen on myös hyvin hankalaa, ja mahdollisen öljyn kerääminen matalilta hiekka- ja kivikkorannoilta on hyvin haastavaa.	Kohtalainen	Nykyinen/tuleva käyttö	Ulkopuolella	<25%	Öljyntorjunnassa mukana olemisen (asiantuntijarooli), edunvalvonta
Luontoarvot: Lintudirektiivin lajit					

Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
SAARISTOLINNUSTO: Maankohoamisrannikon ja perinnebiotooppien monipuolinen ja arvokas saaristolintulajisto, lintuluodot. Useita uhanalaisia lajeja. Suunnitteluala kuuluu linnuston päämuuttoreittiin, ja sisältääkin useita merkittäviä pesimis- ja kerääntymisalueita, jotka on huomioitu mm. SPA-Natura, kansainvälisestä tärkeinä lintualueina (IBA), kansallisesti tärkeinä lintualueina (FINIBA (22)), maakunnallisesti tärkeinä lintualueina (MAALI (28)) sekä Ramsar-kosteikkosopimuksella.	Haitalliset luontaiset lajit: Ketut aiheuttavat suuria pesimätappioita esiintyessään saarilla. Myös varis ja korppi aiheuttavan pesimätappioita. Luontainen lajisto, jonka runsastumisen ihminen on aiheuttanut, ja joka aiheuttaa ongelmia.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Metsästysluvut, poikkeusluvut
	Haitalliset vieraslajit: Alueella on supikoiria ja minkkejä.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Poikkeusluvut, metsästysluvut, poiston tehostaminen
Suomen merialueen populaatiosta merkittävä osa esimerkiksi räyskän, pikkutiiran ja lapinsirrin osalta pesii suunnittelualueella. Erityisesti Krunnien saaristo on yksittäinen merkittävä kohde.	Ilmastonmuutos, lämpeneminen: Lämpeneminen vaikuttaa veden laatuun, eliöstöön, lumen ja merijään määrään, perustuotannon määrään yms. Ahtojäät ja jääeroosio auttavat pitämään rannat avoimina ja näiden väheneminen yhdessä perustuotannon lisääntymisen kanssa voi kiihdyttää linnustollisesti arvokkaiden avoimien rantojen ja niittyjen umpeenkasvua. Väiillisesti rehevöittävä ja särkikalojen määrää lisäävä vaikutus vaikuttaa linnustoon.	Kohtalainen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Yleinen edunvalvonta, luonnonhoito elinympäristöjen ylläpitämiseksi
	Ilmastonmuutos, merenpinnan nousu: Jos vedenpinnan nousu kumoo maankohoamisen vaikutuksen, primäärisuknessio alueella loppuu. Alueella suuri määrä primäärisuknessiosta riippuvaisia lajeja ja luontotyypppejä. Vaikuttaa myös myrskyissä ylävedenkorkeuteen, ja täten lintujen pesintään kriittisesti.	Suuri	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Luonnonhoito: raivauksissa ja laidunnuksissa voidaan luoda pesimisympäristöjä tyrskyrajan yläpuolelle
	Kalastus: Kalastuksen sivusaaliina tulee myös jonkin verran lintuja. Kalastuksen häiriö on samaa kuin muunkin veneilyn aiheuttama häiriö.	Vähäinen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Tiedotus, viestintä kalastajille ja veneilijöille.
	Laidunnuksen loppuminen: Rantojen ja luotojen umpeenkasvu heikentää lintujen pesintäympäristöjä. Perämeren suurimmat saaret ovat olleet laidunnuksessa noin 1950-luvulle asti. Laidunnus aloitettiin uudelleen ensimmäisillä kohteilla 1990-luvulla. 2010-luvulla useimmat laidunnuksesta hyötyvät kohteet on saatu uudelleen hoitoon. Joitakin uusia kohteita on vielä tarkoitus ottaa hoidon piiriin.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Laidunvuokrasopimukset, hoitosuunnitelmat

Toisaalta on varmistettava, ettei laidunnus aiheuta ongelmia pesintään, etenkin laidunnuksen ajoittamisella ja sopivalla laidunpaineella.					
Loma-asutus: Muutamille hyvälle lintuluodoille sijoittuneet loma-asutukset, sekä osin muiden mökkien käyttö aiheuttaa häiriötä linnuille.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Viestintä, vuokrasopimukset
Off-shore-tuulivoimapaistot linnuston muuttoreiteillä ja pesimis- ja saalistusalueiden läheisyydessä aiheuttavat häiriötä (esim. mahdollinen karkotusvaikutus) ja muodostavat törmäysriskin. Ne voivat myös vaikuttaa välillisesti vaikuttaessaan kalaston elin- ja lisääntymisolosuhteisiin.	Vähäinen	Nykyinen/tuleva käyttö	Ulkopuolella	<25%	Edunvalvonta
Pintavesien saastuminen (rehevöityminen) uhkaa mm. merenrantaniittyjä, fladoja ja hiekkarantoja nopeuttaen ranta-alueiden ja merenlahtien umpeenkasvua (ruovikoituminen, pensoittuminen). Lintujen pesimäpaikat katoavat. Vaikuttaa välillisesti myös ravintoon: särkikalojen kannat kasvavat, vaikuttaa linnustoon ravintokilpailun kautta.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	25-50%	Edunvalvonta
Veneily ja muu vesiliikenne: pesimäaikainen ja muuonainainen lintuluotojen häirintä. Osalla yksityisistä suojelualueista sekä kansallispuistossa huomioitu rajoitusalueina, mutta kaikilla tarpeellisilla kohteilla ei vielä huomioitu. Lisääntyvää veneilyä ja mairinnousua, eli saarten ja luotojen virkistyskäyttöä tulee ohjata koko alueella.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Viestintä, sidosryhmäyhteistyö, valvonta, rajoitusvyöhykkeet
Öljyvahingot: Raskasta tankkeri- ja laivaliikennettä kulkee Tornion, Kemin ja Oulun syväväyliä pitkin hankealueen vierestä ja läpi. Vaikka öljy- tai kemikaalionnettomuuden riski on nykyisin pieni, voi sillä olla toteutuessaan laaja-alainen ja pysyvä vaikutus hankealueen rantaluontoon. Rannat ovat pääosin hyvin loivat ja matalat ja käytännössä lähes mahdollomat puhdistaa öljyonnettomuuden sattuessa. Alueella	Vähäinen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Öljyntorjunnassa mukana oleminen (asiantuntijarooli), edunvalvonta

	on paljon lintuluotoja, ja linnut käyttävät vesialueita ja rantaniittyjä ruokailu- ja lepäilyalueina. Rantojen mataluuden vuoksi puomittaminen on myös hyvin hankalaa, ja mahdollisen öljyn kerääminen matalilta niitty-, hiekka- ja kivikkorannoilta on hyvin haastavaa.					
Luontoarvot: Ekosysteemit (rakenne, toiminta)						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
POHJOISTEN MERILAJIEN PUSSINPERÄ: Mikäli ilmaston lämpeneminen jatkuu, voi Perämeren pohjoisosista muodostua monelle Itämeren pohjoiselle meri- ja rannikolajille maantieteellinen takaraja, missä pohjosiin meriolosuhteisiin sopeutuneet lajit selviävät. Perämeren saaret muodostavat tälle lajistolle pohjois-eteläsuuntaisen leviämisyälän. Perämeren pohjoisosat ovat myös tärkeitä, koska täällä norpan poikiminen jäälle on mahdollista.	Haitalliset vieraslajit: Pensaskarin kluuvijärveen on levinnyt vieraslaji kanadanvesirutto <i>Elodea canadensis</i> . Pitkäletossa on esiintynyt kurturuusua, jonka torjuminen on ollut haasteellista. Ruotsin puolella kiehkuravesiruttoa. Alueella on havaittu myös supikoiraa ja minkkiä (kohtalainen uhka linnustolle). Mustatäplätokko on leviämässä etelästä Oulusta pohjoista kohti. Muuttuva ilmasto voi mahdollistaa myös uusien vieraslajien leviämisen alueelle.	Vähäinen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	75-100%	Maakasvillisuuteen ja sisävesiin levinneitä vieraslajeja on mahdollista torjua (esimerkiksi kurturuusua ja kluuvijärvessä kanadanvesiruttoa), meressä esiintyvien vieraslajien torjunta on vaikeaa (esimerkiksi mustatäplätokko).
	Ilmastonmuutos, ilman ja meriveden lämpeneminen: Lämpeneminen vaikuttaa veden laatuun, eliöstöön, lumen ja merijään määrään, perustuotannon määrään yms. Ahtojäät ja jääeroosio auttavat pitämään rannat avoimina ja näiden väheneminen yhdessä perustuotannon lisääntymisen kanssa voi kiihdyttää rantojen umpeenkasvua. Ilmaston lämpenemisen seurauksena eteläinen lajisto voi syrjäyttää pohjoista lajistoa ja muuttaa eliöyhteisöjen koostumusta. Norpan pesimismahdollisuudet voivat heiketä.	Suuri	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75-100%	Ilmastonmuutoksen torjuntakeinot, vaikutusten lieventäminen laidunnuksen ja raivausten avulla.
	Ilmastonmuutos: Jos vedenpinnan nousu kumoaa maankohoamisen vaikutuksen, primäärisukkessio alueella loppuu. Alueella suuri määrä primäärisukkessiosta riippuvaisia lajeja ja luontotyyppisiä. Vaikuttaa myös myrskyissä ylävedenkorkeuteen, ja täten lintujen pesintään kriittisesti.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Ei. Rantoja voidaan pitää avoimina laidunnuksen ja raivausten avulla.

	Laidunnuksen loppuminen: Perämeren suurimmat saaret ovat olleet laidunnuksessa noin 1950-luvulle asti. Laidunnus aloitettiin uudelleen ensimmäisillä kohteilla 1990-luvulla. 2010-luvulla useimmat laidunnuksesta hyötyvät kohteet on saatu uudelleen hoitoon, ja kohteiden perinnemaisemarvot kasvavat edelleen hoidon jatkumisen myötä. Joitakin uusia kohteita on vielä tarkoitus ottaa hoidon piiriin.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Laidunvuokrasopimukset, luonnonhoitotoimenpiteet, sidosryhmäyhteistyö
	Pintavesien saastuminen (rehevöityminen) ja siitä aiheutuva merialueen tilan heikkeneminen johtuu sekä haja- että pistekuormituksesta erittäin laajalla valuma-alueella. Rehevöitymisen aiheuttama rihmamaisten levien liikakasvu aiheuttaa muutoksia vedenalaisten eliöyhteisöjen lajikoostumuksessa ja heikentää tällä tavoin alueen meriluontotyyppien tilaa. Rehevöityminen uhkaa vedenalaisten luontotyyppien lisäksi merenrantaaniittyjä, fladoja ja hiekkarantoja vaikuttaen mm. vedenlaatuun sekä nopeuttaen ranta-alueiden ja merenlahtien umpeenkasvua. Rehevöitymistä aiheuttava sekä fosfori (minimiravinne) että typpi. Rehevöitymisen seurauksena ruovikoituminen ja pensoittuminen uhkaavat myös avoimia lintuluotoja, hiekkarantoja sekä vesikasvillisuudelle tärkeitä flada- ja kluuvijärviä. Umpeenkasvusta kärsivät luontotyyppien lisäksi alueen harvinaiset kasvilajit sekä linnusto. Särkikalojen kannat kasvavat, mikä vaikuttaa linnustoon ravintokilpailun kautta.	Suuri	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Edunvalvonta, vaikutusten lieventäminen laidunnuksen ja raivausten avulla.
Kulttuuriarvot: Rakennettu kulttuuriympäristö						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
MEREINEN KULTTUURIPERINTÖ: Suunnittelualan kulttuuriperintöarvot ovat merkittäviä. Alueen saarten elinkeino- ja sitä kautta kulttuurihistoriaa määrittää kalastus, merenkulku ja niihin liittyvät rakennukset ja rakenteet. Alueelta löytyykin monipuolisesti vanhaan	Ilmastonmuutos, lämpeneminen: Lämpeneminen vaikuttaa veden laatuun, lumen ja merijään määrään, perustuotannon määrään yms. Kulttuuriperintökohteisiin vaikutus tulee	Vähäinen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Ilmastonmuutoksen torjuntakeinot

<p>maankäyttöön liittyviä rakennuksia, rakenteita sekä kalastukseen ja merenkulkuun liittyviä muinaisjäänneksiä ja muita kulttuuriperintökohteita.</p>	<p>etenkin tuulisuuden ja sateisuuden lisääntymisenä (etenkin lämpötilan vaihtelu 0-asteen molemmin puolin).</p>					
<p>Saaria on hyödynnetty merenkulun järjestämisessä muun muassa merimerkkien rakennuspaikkoina sekä sesonkiluonteisina kalastuspaikkoina heti, kun maankohoaminen on sen mahdollistanut ja rakennelmat ovat olleet turvassa luonnonvoimilta. Arkeologisia kohteita ovat erilaiset kiviset rakennusten ja säilytysrakennelmien jäännökset, verkkotarhat, rantautumispaikat, merimerkkien kiviröykkiöt, merkkikivet sekä esimerkiksi rajamerkit. Vanhimmat kohteet ovat maankohoamisen myötä jääneet saarten sisäosiin. Alueen historiaan kuuluu myös lyhyt mutta intensiivinen pirtun salakuljetukseen liittyvä jakso. Alueen vedenalaista kulttuuriperintöä ei tunneta kattavasti, mutta alueelta on tietoja hyllyistä, ja esimerkiksi Röytän edustalla on ollut vedenalaisia kiinnitysarkkuja.</p>	<p>Kulttuuriperintökohteiden tuhoaminen: kivien siirtely, kivikasojen kokoaminen tietoisesti tai ymmärtämättömyyttä saattaa tuhota tai muuttaa kulttuuriperintökohteita</p>	<p>Kohtalainen</p>	<p>Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö</p>	<p>Sisäpuolella</p>	<p><25%</p>	<p>Ymmärryksen lisääminen, tiedostus, opastus</p>
	<p>Laidunnuksen loppuminen: jos laidunnus loppuu, perinteinen maisema häviää umpeenkasvun myötä. Pensoittuminen ja puiden kasvaminen on myös arvokkaiden muinaismuistokohteiden uhka. Puut vaurioittavat kaatuessaan kivi- ja maarakenteita.</p>	<p>Kohtalainen</p>	<p>Nykyinen/tuleva käyttö</p>	<p>Sisäpuolella</p>	<p><25%</p>	<p>Luonnonhoitotyöt, laidunnussopimukset.</p>
	<p>Luonnonpalot: Rakennusten tuhoutuminen ja muinaisjäänneiden vaurioituminen</p>	<p>Vähäinen</p>	<p>Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö</p>	<p>Sisäpuolella</p>	<p><25%</p>	
<p>Rakennuskannassa yhdistyy virka- ja yksityisrakentaminen. Alueen merkittäviä, kalastukseen liittyviä ja sitä hyvin luonnehtivia kohteita ovat Selkäsarven kalastajakylä ja esimerkiksi vuosisatoja käytössä ollut Pensaskarin vanha kalastuspaikka. Muista arkeologisista kohteista historiallisesti merkittävimpänä voi pitää Iso-Huiturin Piispankiveä. Alueen virkarakentamista merimerkkien lisäksi edustavat lin Røytän luotsiasema, joka on merkittävä osa 1800–1900-lukujen taitteen satamamiljöötä, sekä Ulkokorunin majakka- ja luotsiyhdyskunta. Pääosa mainituista kuuluu valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin.</p>	<p>Myrskytuhot: Puiden kaatuminen rakennusten päälle ja muinaisjäänneiden vaurioituminen. Muuttuvassa ilmastossa tuulet ovat voimistuneet ja muuttuneet ennalta-arvaamattomammiksi myös tuulen suunnan osalta.</p>	<p>Kohtalainen</p>	<p>Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö</p>	<p>Sisäpuolella</p>	<p><25%</p>	<p>Kohteiden ja niiden ympäristön huolto</p>
	<p>Off-shore-tuulivoimapuistot muuttavat kaukomaisemaa.</p>	<p>Vähäinen</p>	<p>Nykyinen/tuleva käyttö</p>	<p>Sisäpuolella</p>	<p>25-50%</p>	<p>Edunvalvonta</p>
<p>Saaristomaisemat, luonnonmaiseman lisäksi urbaanimaiseman (mm. Veitsiluoto, Outokumpu) kohtaamisen luoma jännite on osa kansallispuiston maisemakuvaa.</p>	<p>Puutteellinen tieto kohteesta: Kävijät eivät aina ymmärrä vieraillevansa virkistyskäyttökohteiden lisäksi kulttuuriperinnöllisesti arvokkailla kohteilla, joiden ulkomuotoa ei saa muuttaa. Muinaismuistolaki kieltää kohteiden vahingoittamisen. Arvokohteet ja niiden arvokas käyttö tulisi saada ihmisten tietoon.</p>	<p>Kohtalainen</p>	<p>Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö</p>	<p>Sisäpuolella</p>	<p><25%</p>	<p>Kyllä, tiedotus, viestintä.</p>
	<p>Rahoitusta kohteiden hoitamiseksi tarvitaan. Kansallispuiston rakennusperintökohteista tällä hetkellä pääosa kohteista hoidossa/ korjattuja. Arvokohteiden kuntoa katselmoidaan säännöllisesti 5v. välein (Selkäsarven Ailinpieti, Pensaskarin rakennukset). Muita rakennusperintökohteita on mm. lin Røytä. Suunnittelualueella ei ole ajantasaisia arkeologisten kohteiden hoitosuunnitelmia, poislukien</p>	<p>Kohtalainen</p>	<p>Aiempi/nykyinen käyttö</p>	<p>Sisäpuolella</p>	<p><25%</p>	<p>Resurssien kohdennus hoitoon, inventointiin ja suunnitteluun.</p>

Pensaskarin verkkotarha (toteutettu, voidaan uusia). 2021 inventoinnissa merkittäville arkeologisille kohteille tulossa hoitosuunnitelmat, syinä esimerkiksi kävijöiden heikentävän vaikutuksen estäminen (mm. Piispankivi).					
Sukcession myötä maisema umpeutuu samoin kuin laidunnuksen loppumisen yhteydessä. Pensoittuminen ja puiden kasvaminen on myös arvokkaiden muinaismuistokohteiden uhka. Puut vaurioittavat kaatuessaan kivi- ja maarakenteita.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kohteiden hoito.
Vähäinen yhteistyö: Olisi hyvä saada yhteneväiset toimintatavat kohteiden hoidon osalta myös kansainvälisesti (Ruotsi Haparanda Skärgård Nationalpark). Informaation lisäys kulttuuriperintöarvoista myös kaupungeille, kuntasektorille ja matkailuyrittäjille, esimerkiksi tiedotus ja koulutus. Myös yhteistyötä Tornionlaakson aluevastuumuseon kanssa voisi syventää kulttuuriperinnön hoidon osalta. Yhteistyö vuokralla olevien yhdistysten kanssa alueiden luonteen ymmärtämiseksi (Is-alue, maisema-arvot, RKY).	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä, sidosryhmäyhteistyö
Öljyvahingot: Rannat ovat pääosin hyvin loivat ja matalat ja käytännössä lähes mahdottomat puhdistaa öljyonnettomuuden sattuessa. Mikäli rannan läheisyydessä sijaitseva kulttuuriperintökohde saastuisi, kohteiden puhdistus vaatii erikoistyötä.	Vähäinen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Öljyntorjunnassa mukana oleminen (asiantuntijarooli), edunvalvonta

Virkistys- ja luontomatkauskäyttö: Luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö

Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
VENERETKEILY: Omin venein kulkevat retkeilijät ja melojat, kävijöiden harrastukset jakautuvat laajasti: saariin ja kulttuuriperintökohteisiin tutustuminen, lintujen tarkkailu, marjastus, luontokuvaus, kalastus, sekä rento ajan kuluttaminen. Alueen yhdistystukikohdat ja yksityismökit ja niiden käyttö.	Häiriökäyttäytyminen ja tiedon puute: Alue on yhä melko tuntematon myös paikallisesti. Alueen kävijöiden tulisi tuntea alueen arvo ja merietiketti. Myös alueen vuokralaisten tulisi tuntea alueen arvot ja sallitut toimet. Satamat (ja sauna) rajallisen kokoisia, toisten kävijöiden häiritsevä käyttäytyminen ja	Suuri	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Käytön ohjaus, valvonta, tiedotus, merietiketti, sidosryhmäyhteistyö

satama/ laituri- ja puutteen häiritsevät muita käyttäjiä.					
Käyttörajoitukset muuttuvalle saaristokulttuurille: mikäli alueen käyttöön kohdistuu tiukkoja rajoituksia kohdistuen omaleimaiselle ja elävälle, mutta muuttuvalle, saaristokulttuurille merkittäviin ehtoihin, voi se kuihtua kokonaan pois muuttuessaan liian hankalaksi. Esimerkiksi vanhat kalastustukikohdat ovat muuttuneet seurojen tukikohdiksi tai loma-asunnoiksi, joiden käyttöä ohjaa ja rajoittaa RKY:n kohteilla ulkonäkövaatimukset, suojelualueen suojelumääräykset (mm. ruoppausten mahdollistaminen), sekä mahdollisuudet erilaisiin virkistyskäyttömuotoihin.	Kohtalainen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Vaikuttaminen luonnonsuojelualueen perustamissäädökseen (Perämeren saaret, Röyttä) ja järjestyssääntöön.
Laidunnuksen loppuminen seurauksena umpeutuva maisema heikentää alueiden maisemallista arvoa ja vaikeuttaa liikkumista kulttuuriympäristöissä, kuten esimerkiksi Perämeren Kansallispuiston Pensaskarin Paimentuvalla ja luontopolulla ja Selkä-Sarven reitillä, sekä lin Röytän luontopolulla.	Vähäinen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Laidunvuokrasopimukset, perinnebiotooppien hoito mm. raivaukset ja niitto, käytön ohjaus, sidosryhmäyhteistyö, tiedottaminen, valvonta
Laivaväylät: Avoin väylä rajoittaa saariston talvista virkistyskäyttöä.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Ei
Maankohoaminen: satamien ja venevalkamien ja väylien mataloituminen - käyttö vaatii jatkuvaa ylläpitoa.	Kohtalainen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kohteiden valinta ja priorisointi, ylläpitotoimet, rahoituksen kohdentaminen
Off-shore-tuulivoimapuistot muuttavat maisemaa, ja voivat välillisesti vaikuttaa virkistyskäyttöön vaikuttamalla kalastus- ja metsästysmahdollisuuksiin ja linnuston seurantamahdollisuuksiin.	Kohtalainen	Nykyinen/tuleva käyttö	Ulkopuolella	<25%	Edunvalvonta
Pintavesien saastuminen (rehevöityminen) ja siitä aiheutuva merialueen tilan heikkeneminen. Rehevöityminen nopeuttaa umpeenkasvua ja heikentää vedenlaatua, jotka ovat tärkeitä kävijöiden viihtyvyyden kannalta. Vaikuttaa myös kalastukseen ja lintuharrastukseen.	Kohtalainen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	25-50%	Edunvalvonta

Rahoitusta virkistyskäyttökohteiden, esimerkiksi satamien, ylläpitoon tarvitaan. Monet kulttuuriperintökohteista ovat myös virkistyskäytössä. Näillä kohteilla on oltava kulttuuriperintöarvot huomioiva hoitosuunnitelma.	Suuri	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Sisäinen ja ulkoinen vaikuttaminen, resurssien oikea kohdentaminen
Roskaantumisen: rantavesiin kertyvä roska, etenkin styroksit, narut, muovijätteet. Alueelta ja alueen ulkopuolelta kertyvä jäte kerääntyy pintavesien mukana rannoille.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	75-100%	Ympäristötietoisuuden lisääminen, ympäristökasvatus, tiedotus, roskien kerääminen talkootyönä
Yhteistyön vähäisyys: Merialueen virkistyskäyttöpotentiaalia ei ole hyödynnetty kaikilta osin. Toisaalta käyttöä on hyvä ohjata ja kehittää suojelualueiden ulkopuolelle. Kaupunkien ja kuntasektorin sekä matkailuyrittäjien kanssa yhteistyötä koko merialueen virkistyskäytön kehittämisessä tulisi tiivistää koko alueella. Vähäinen yhteistyö kansainvälisesti Ruotsin kanssa; pitäisi olla rajan molemmin puolin esillä sekä Perämeren kansallispuisto että Haparanda Skärgård Nationalpark.	Kohtalainen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	25-50%	Sidosryhmäyhteistyö, matkailusektoriyhteistyö
Öljyvahingot: Laivaliikenne suunnittelualueella ja ympäristössä: vaikka öljyonnettomuuden riski on nykyisin pieni, voi sillä olla toteutuessaan laaja-alainen ja pysyvä vaikutus sekä Natura-alueen vedenalaiseen että saaristoluontoon ja lajistoon.	Vähäinen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	75-100%	Öljyntorjunnassa mukana oleminen (asiantuntijarooli), edunvalvonta

Virkistys- ja luontomatkailukäyttö: Matkailun yritystoiminta

Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
OHIJATTU MATKAILUKÄYTTÖ: Yrittäjien pääasiassa kansallispuistoon ja lin Röyttään tuomat asiakkaat ja ryhmät; venekuljetuspalvelut/ tilausliikenne, opastukset. Lisääntynyt tarjonta ohjattuja metsästys- ja kalastusretkiä, myös hylkeenpyyntiretkiä. Ihmistien kiinnostus aktiiviseen luonnonhoitoon ja -suojelua edistävään toimintaan on nousussa. Esimerkiksi lammaspaimenviikkoja tarjotaan niin kansallispuistossa (Pensaskari, Selkä-Sarvi) kuin myös yksityisen yhdistyksen toimesta muualla suunnittelualueella.	Jatkuvan yhteistyön puute: Kaupunkien ja kunta- ja matkailusektorin kanssa yhteistyötä tulisi tiivistää koko alueella. Yhteistyö suunnittelualueen käyttäjien, kuten vuokralaisten, osakaskuntien, metsästyseurojen tms. kanssa alueiden luonteen ymmärtämiseksi (Is-alue, RKY). Vähäinen yhteistyö kansainvälisesti Ruotsin kanssa; pitäisi olla rajan molemmin puolin esillä sekä	Vähäinen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Sidosryhmäyhteistyö, viestintä, kokouksiin osallistuminen, yhteiset hankkeet

	Perämeren kansallispuisto että Haparanda Skärgård Nationalpark.					
	Laidunnuksen loppuminen seurauksena umpeutuva maisema heikentää alueiden maisemallista arvoa ja vaikeuttaa liikkumista kulttuuriympäristöissä, kuten esimerkiksi Kansallispuiston Pensaskarin Paimentuvalla ja luontopolulla, Selkä-Sarven reitillä, sekä lin Röytän luontopolulla.	Vähäinen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Laidunvuokrasopimukset, perinnebiotooppien hoito mm. raivaukset ja niitto. Käytön ohjaus, sidosryhmäyhteistyö, tiedottaminen, valvonta
	Off-shore-tuulivoimapuistot muuttavat maisemaa. Välillisesti voivat vaikuttaa kalastus- ja metsästysmahdollisuuksiin ja linnuston seurantamahdollisuuksiin.	Kohtalainen	Nykyinen/tuleva käyttö	Ulkopuolella	<25%	Edunvalvonta
	Perehdytyksen puute: (matkailu)yrityksien perehdyttäminen alueeseen ja sen sääntöihin on tärkeää. Alue on yhä melko tuntematon myös paikallisesti.	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Sidosryhmäyhteistyö, viestintä, koulutukset, valvonta, merietiketti
	Pintavesien saastuminen (rehevöityminen) ja siitä aiheutuva merialueen tilan heikkeneminen. Rehevöityminen nopeuttaa umpeenkasvua ja heikentää vedenlaatua, jotka ovat tärkeitä kävijöiden viihtyvyyden kannalta. Vaikuttaa myös kalastukseen ja lintuharrastukseen.	Kohtalainen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Edunvalvonta
	Rahoitusta virkistyskäyttökohteiden, esimerkiksi satamien, ylläpitoon tarvitaan. Monet kulttuuriperintökohteista ja perinnebiotoopeista ovat myös virkistyskäytössä. Näillä kohteilla on oltava kulttuuriperintöarvot huomioiva hoitosuunnitelma.	Suuri	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Sisäinen ja ulkoinen vaikuttaminen, resurssien oikea kohdentaminen
	Öljyvahingot: Laivaliikenne suunnittelualueella ja ympäristössä: vaikka öljyonnettomuuden riski on nykyisin pieni, voi sillä olla toteutuessaan laaja-alainen ja pysyvä vaikutus sekä Natura-alueen vedenalaiseen että saaristoluontoon ja lajistoon.	Vähäinen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	75-100%	Öljyntorjunnassa mukana oleminen (asiantuntijarooli), edunvalvonta

Luonnonvarojen käyttö: Erätalous

Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
KALASTUS, ELINVOIMAISET KALAKANNAT:	Epäselvä tai ristiriitainen säädös:	Suuri	Aiempi/nykyinen/tuleva	Sisäpuolella	50-75%	Säädösmuutos, ELY:n

<p>Kaupallinen- ja vapaa-ajankalastus kestävästi. Luontaisten kalakantojen (meritaimen, siika, meriharjus) elinvoimaisuuden turvaaminen.</p>	<p>Kalakantojen suojelua ajatellen Perämeren kansallispuiston säädös, ei pystytä vaikuttamaan kalastukseen: uhkaa kansallispuiston vesillä erittäin uhanalaisia meritaimenta ja vaellussiikaa, sekä äärimmäisen uhanalaista meriharjusta. Tämän säädöksen laajeneminen Huiturin vesialueelle olisi erittäin epäedullista uhanalaisille kalalajeille. Rajajokikomission toimialueella pystytään vaikuttamaan kalastustapoihin komission päätöksillä. Kansallispuiston ja Huiturin vesialueiden erilaiset kalastussäännöt on vaikea viestiä kalastajille.</p>		käyttö			kalastusrajoitukset, vesialueen omistajan kalastusrajoitukset
	<p>Haitalliset luontaiset lajit: Harmaahylje ja itämerennorppa vaikeuttavat kaupallisten kalastajien pyyntiä jopa niin merkittävästi, että osa kalastajista on lopettaneet kalastuksen. (Kaupallinen) verkkokalastus syksyisin lähes mahdotonta. Uhka on ristiriitainen, sillä hylkeet ja norppa ovat myös alueen arvo. Myös muita lajeja voi alueelle tulla, kuten merimetso.</p>	Suuri	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	75-100%	Poikkeusluvat, metsästysluvat; kestävät pyydykset, ongelmattomien kalastusmuotojen mahdollistaminen (troolous)
	<p>Haitalliset vieraslajit: Ruotsin puolella kiehkuravesiruttoa, joka levitessään liikaa pyydykset. Mustatäplätokko on leviämässä etelästä Oulusta pohjoista kohti. Mustatäplätokko on agressiivinen kilpailija, joka voi syrjäyttää alkuperäisiä kalalajeja. Runsaana voi haitata myös vapaa-ajankalastajia.</p>	Kohtalainen	Tuleva käyttö	Sisäpuolella	75-100%	Rutto: kalastushygienia. Tokko: poistopyynti
	<p>Ilmastonmuutos, lämpeneminen: Lämpeneminen vaikuttaa veden laatuun, eliöstöön, lumen ja merijään määrään, perustuotannon määrään, voimistaa rehevöitymistä yms. Vesien lämpeneminen heikentää erityisesti lohikalajien elinolosuhteita, ja parantaa särkikalajien, ahventen ja haukien. Toistaiseksi ahtojäät ja jääeroosio auttavat pitämään matalien rantojen kutualueet kunnossa.</p>	Vähäinen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	75-100%	Ilmastonmuutoksen torjuntakeinot
	<p>Kalastus: Kansallispuistossa kalastus kuin yleisvesialueella. Kalastusta vaikea säädellä (ELY:n kieltopäätökset, saalisrajoitukset tms.)</p>	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	75-100%	Vesialueen omistajan kalastusrajoitukset, ELY:n rajoitukset tai osalla alueista säädösmuutos

<p>meritaimenen, meriharjuksen ja siian osalta. Erityisesti erittäin uhanalaisen meritaimenen osalta olisi tarpeen tehdä rajoituksia (esim. rauhoitusalueet rannoilla, verkkojen silmäkoot, ajalliset rauhoitukset) että voidaan varmistaa kannan säilyminen ja elpyminen. Tarve koskee sekä kaupallista että vapaa-ajankalastusta.</p> <p>Koko suunnittelualueella meritaimenta voi tulla myös siianpyynnin sivusaaliina, etenkin syksyisin, ja meriharjusta keväisin.</p>					
<p>Laivaväylät: Vedenalainen melu, potkurivirtojen aiheuttama pohjan eroosio, samentuma ja liettyminen voivat vaikuttaa vedenalaiseen meriluontoon (melu hylkeitä ja kaloja karkottavasti, samentuma ja liettyminen vesikasvillisuuden yhteyttämistä estävästi ja kutua peittävästi). Väyliä pidetään kunnossa suurin ruoppauksin. Myös törmäyksen ja karilleajon mahdollisuus on olemassa, jolloin seurauksena saattaisi olla öljyonnettomuus tai muun ympäristömyrkyksen pääsy meriluontoon. Lisäksi laivat kuljettavat vieraslajeja, vaikka lainsäädäntöä painolastivesien käsittelyn suhteen onkin kiristetty aiemmasta.</p> <p>Perämeren kansallispuiston läpi kulkee Tornion syväväylä, jolla liikkuu raskasta laivakalustoa. Uutena alueelle tulee todennäköisesti MetsäGroupin uusi tehdas, joka mm. lisää uuden kokoluokan laivaliikennettä Ajoksen satamaan. Krunnien suojelun läpi kulkee laivaväylä, ja Oulun syväsataman väylä kulkee monien suunnittelualan saarten lähistöltä.</p>	Vähäinen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	<25%	Edunvalvonta ruoppauksissa tai hankkeissa
<p>Maankohoamisen myötä osa lohen ja taimenen regalepaikoista muuttuu käyttökelpottomiksi</p>	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Ei
<p>Off-shore-tuulivoimapuistot: Matalille alueille sijoitettuna ne kilpailevat samoista riutoista kalojen kutualueiden ja vedenalaisen kasvillisuuden ja</p>	Vähäinen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	<25%	Edunvalvonta

<p>selkärangattomien eläinten kanssa. Rakentaminen voi myös muuttaa virtauksia kutualueilla (esim. kutualueet eivät enää puhdistu vaan liettyvät). Mahdollinen ruoppaustarve tuulivoimarakentamisen yhteydessä on uhka samentuman vuoksi. Merenalaismelun vaikutuksia ei tunneta täysin (meritaimenen, lohen ja siian läpimuutto). Ruoppaukset ja merituulivoimalat voivat myös estää kalastuksen merituulipuiston alueella. Vaikutuksista ei tiedetä paljoa.</p>					
<p>Pintavesien saastuminen (rehevöityminen) ja siitä aiheutuva merialueen tilan heikkeneminen. Rehevöityminen lisää särkikalojen kantoja, ja muuttaa lajisuhteita. Särkikalat ovat kaupallisesti hyödynnettäviä, mutta niiden lisääntyminen voi heikentää esimerkiksi meriharjuksen lisääntymistä. Umpeen kasvavat rannat ja matalat vedet vaikeuttavat kalastusta liikaamalla ja limoittamalla seisovia pyydyksiä ja vaikeuttamalla pyydysten laittoa.</p>	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	25-50%	Edunvalvonta
<p>Puutteellinen aluetuntemus: Huiturin vesialueen kalastuskäytännöt ovat yhä melko tuntemattomia. Myös virkistyskalastajien tulisi tuntea eri osialueiden kalastusrajoitukset, sekä huomioida uhanalaisten kalalajien esiintyminen (Huiturin vesialueella vapaa-ajan pyydyskalastus kielletty). Tiedotusta voisi tehdä yhteistyössä alueen kuntien ja matkailuyrittäjien kanssa huomattavasti tiiviimmin.</p>	Kohtalainen	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	25-50%	Tiedottaminen, yhteistyö, valvonta
<p>Öljyvahingot: Tornion Röytästä kulkee laivaväylä Perämeren kansallispuiston läpi ja Kemin Ajoksesta heti kansallispuiston itäreunan ulkopuolelta. Vaikka öljyonnettomuuden riski on nykyisin pieni, voi sillä olla toteutuessaan laaja-alainen ja pysyvä vaikutus sekä Natura-alueen vedenalaiseen että saaristoluontoon ja lajistoon, ja estää kalastuksen.</p>	Vähäinen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	75-100%	Öljyntorjunnassa mukana oleminen (asiantuntijarooli), edunvalvonta

Yhteenveto

Suunnittelualan luontoarvot: Maankohoamisrannikko ja perinnemaisemat; Saaristolinnusto; Vedenalainen luonto; Pohjoisten merilajien pussinperä. Kulttuuriarvot: Mereinen kulttuuriperintö. Virkistyskäyttöarvot: Veneretkeily; Ohjattu matkailukäyttö. Erätalousarvot: Kalastus, elinvoimaiset kalakannat.

Alueen arvot nostavat esiin maankohoamisrannikon ja saariston maanpäällisen ja pinnanalaisen luonnon erityisyyden pohjoisella Itämerellä. Niin erityinen lajisto kuin aiempi ja nykyinen maan- ja veden - käyttö korostavat erityispiirteitä. Perinnemaisemat, vanhat kalamajat ja kalastuskäyttö sekä merenkulku, vedenalaiset maisemat, sekä omatoiminen ja matkailutoimijoiden ohjaama virkistyskäyttö nousevat keskeisesti esiin. Myös alueen kalastusperinne uhanalaisine kalakantoineen on merkittävä arvo.

Suunnittelualueella vaikuttavat uhkatekijät: Alueella tunnistettuja arvoja uhkaavat sekä maankohoamisrannikon luonnollinen kehitys, jota ilmastonmuutos äärevöittää, että ihmisen suoraan aiheuttamat vaikutukset. Useimmat uhkat ovat ihmisten välillisesti tai välittömästi aiheuttamia. Lähes kaikki uhkat kohdistuvat samalla moniin arvoihin - esimerkiksi rehevöityminen ja umpeenkasvu vaikuttavat niin vesi- kuin maalajistoon sekä alueella vieraillevien maisemaan ja mahdollisuuden liikkua alueella ja matalissa vesissä, sekä kalastajien saaliiseen ja lintujen ruokailu- ja pesintämahdollisuuksiin.

Ilmastonmuutoksen vaikutus näkyy alueella ilman ja meriveden lämpenemisen ja merenpinnan nousun myötä kriittisinä muutoksina esim. jään vähenemisen kautta lintujen pesimäolosuhteisiin (pusikoituminen) ja norppien pesimiseen. Lämpeneminen vaikuttaa koko vesiekosysteemiin veden laadusta eliöstöihin ja perustuotannon määrästä ekosysteemin tuottamiin ekosysteemipalveluihin. Muutokset pahentavat pintavesien saastumisen ja rehevöitymisen vaikutusta. Sahaavat lämpötilat, myrskyt ja heikot talvet nopeuttavat myös kulttuuriperintökohteiden tuhoutumista. Lämpeneminen voi myös tuoda alueelle lisää paikallista lajistoa kurittavia haitallisia vieraslajeja, kuten kurturuusua ja minkkiä, ja parantaa haitallisen luontaisen lajiston, kuten linnustoa verottavan ketun ja vesiekosysteemiä muuttavien särkikalajien, menestymistä alueella. Lämpeneminen ja rehevöityminen tehostavat myös laidunnuksen ulkopuolella olevien alueiden umpeenkasvua, ja alleviivaa laidunnuksen tärkeyttä alueella perinnebiotooppien säilymiseksi niin maisemallisista, lajistollisista kuin esimerkiksi linnuston pesimämahdollisuuksia parantavista syistä.

Matkailun ja virkistyskäytön kannalta oleellista on panostaa sidosryhmäyhteistyöhön ja viestintään, että alueen käyttäjät nyt ja jatkossa tuntevat alueen arvot, ja tietävät miten alueella tulee toimia. Pääosin alueella esimerkiksi talleantuminen on vähistä, eikä kulttuuriperintökohteita juurikaan ole muuteltu esimerkiksi kiviä siirtelemällä/ kasaamalla. Jonkin verran loma-asuntojen ja tukikohtien pihojen hoito muuttaa kasvillisuutta niitymäisistä perinnemaisemista nurmikoiksi. Ihmisvaikutuksen aiheuttama häirintä painottuneen enemmän osin tahattomaan häiriövaikutukseen, kun esimerkiksi lintuluotoja ja pesinnälle tärkeitä saaria lähestytään pesimäaikana, koiria päästetään irti saariin, ja muualla tapahtunut roskaantuminen näkyy rannalle ajautuvassa muoviroskan määrässä. Myös uusien käyttäjäryhmien löytäminen alueelle voi aiheuttaa ongelmia, kun käyttäjämäärän kasvaessa joidenkin perinteisten satama/ laituritapojen puutteet voivat häiritä toisia käyttäjiä.

Myös kalastuksen osalta sääntöjen tuntemus ja sovittavat toimintamallit ovat tärkeitä. Perämeren kansallispuiston säädöksen perusteella ei alueen uhanalaisten kalojen (erittäin uhanalaiset meritaimen ja vaellussiika, sekä äärimmäisen uhanalainen meriharjus) suojeluun pystytä vaikuttamaan, sillä siellä kalastetaan kuin yleisvedellä; toisaalta viereisellä vesialueella kalastetaan Rajajokikomission asettamien rajoitusten. Kalastusta perinteisenä käyttömuotona taas uhkaavat kantojaan nostaneiden, alueelle arvokkaiden, harmaahylkeen ja norpan aiheuttamat vahingot. Kalastuksen ja tärkeän lajiston säilymisen yhteensovittaminen on sekä haastavaa että oleellisen tärkeää.

Yhteistyö aluetta käyttävien tahojen ja esimerkiksi kuntien kanssa on tarpeen, myös kansainvälisesti Ruotsin puolelle. Suuri osa virkistyskäytön tuomista ongelmista olisi voitettavissa tehokkaalla viestinnällä, perehdytyksellä, yhteistyöllä ja tiedottamisella, sekä valvonnalla. Yhteistyössä virkistyskäytön ohjaaminen suunnittelualueella ja sen ulkopuolella on oleellisen tärkeää.

Olisi myös tärkeää, että rahoitus säilyisi. Virkistyskäyttö-, kulttuuriperintö- ja luonnonhoitokohteet tulisi pitää hyvässä kunnossa. Kohteiden houkuttavuus, rakenteiden ohjaavuus ja etenkin satamat ovat oleellisen tärkeitä maankohoamisrannikon merikohteessa. Saaristokulttuurin elävänä pitämiseen vaaditaan yhtäläillä tarkkaa ruoppausten suunnittelua ja veneiden potkurivirtojen vaikutusten huomioimista, kuin rajoitusten ja ohjeiden selkeyttä ja tekemisen mahdollistamista.

Myös alueen ulkopuoliset hankkeet, kuten laivaväylät, off-shore tuulivoimapuistot yms. vaikuttavat alueeseen. Tuulivoiman vedenalaisista vaikutuksista, kuten melusta, ei ole vielä tutkimustuloksia, kun taas olemassaolevan tiedon perusteella tuulivoiman siirtäminen kauemmas mannerrannasta aiheuttaa vähemmän haitallisia vaikutuksia luonnolle. Myös tuulivoiman maisemallinen vaikutus lisääntyy lähivuosina. Kulttuurimaiseman näkökulmasta se tarkoittaa uutta maisemallista elementtiä, jonka vaikutusta tulee lieventää tuulimylyjen sijoittelulla.

TAVOITTEEN ASETTELU

12 Päämäärät ja tavoitteet

Selite	Lomakkeella määritellään päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet alueen keskeisiin arvoihin kohdistuvien uhkatekijöiden torjumiseksi. Lomakkeella kuvataan myös tunnistetut kehittämiskohteet sekä näihin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet. Lomake muodostaa perustan suunnitelman toteutusosassa tarkennettaville toimenpiteille. Päämäärä on selkeä kuvaus suojelu- tai käyttöarvon toivotusta kehityksestä pitkällä aikavälillä, ja sitä tarkennetaan edelleen tavoitteen kuvauksessa. Päämäärät kuvaavat alueen hoidosta ja käytöstä vastaavien tahtotilaa suhteessa suunnittelualueen arvoihin. Tavoite on toivottu muutos suunnittelualueen tilassa lyhyellä aikavälillä. Tavoitteilla tarkennetaan suunnitelman yleisluontoisempia päämääriä. Toimenpiteillä tähdätään tavoitteiden toteutumiseen, ja sitä kautta edelleen pitkällä aikavälillä päämäärien saavuttamiseen.
---------------	---

Päämäärät (enintään 10 kpl)	Tavoite	Toimenpide
Luontotyyppien ja lajien suojelun suotuisa taso on turvattu	Luontaisten lajien elinympäristöjen turvaaminen: vieraslajien ja haitallisesti lisääntyneiden luontaisten lajien torjunta. Nämä lajit vaarantavat harvinaisten lajien esiintymisen ja heikentävät niiden elinympäristöjen laatua, esimerkiksi pienpedot ja ruovikoituminen, jotka uhkaavat linnustoa.	Vieraslajin poisto: Pensaskarin kluuvijärven ennallistaminen, vesiruton poisto
		Haittaa aiheuttavan tai haitallisesti lisääntyneen lajiston torjunta/ vähentäminen, pienpedot
		Kaikki haitallisiin vieraslajeihin kuuluvan kurturuusun kasvustot alueelta poistetaan
		Luontaisesti esiintyvän järviruo'on seuranta ja leviämisen hillintä
		Haitallisten lajien ja vieraslajien leviämisen seuranta, kansalaishavainnointi (mustatäplätokko)
	Maankohoamisrannikon luontotyyppien säilymisen ja kehityksen turvaaminen	Luonnontilaisten sukkessiosarjojen säilymisen turvaaminen; kohdevalinta/ priorisointi (vs.laidunnus)
		Suojeluun varattujen valtion alueiden luonnonsuojelualueen perustaminen
		Edunvalvonta ympäröivillä maa- ja vesialueilla
	Perinnebiotooppien suojelutason parantaminen	Avoimen ja puustoisin perinneympäristön hoito. Riittävän laidunpaineen ylläpito
	Pohjoisia olosuhteita vaativan lajiston elinolosuhteiden säilyminen	Perämerenketomarunan siirtoistutusten jatkaminen. Rönssysorsimolle sopivien kohteiden selvittäminen
		Pilotti, lajin siirto: nelilehtivesikuusen siirtoistutus uusiin sopiviin elinympäristöihin
		Inventointi: meriuposkuoriainen saaristossa
Seuranta: Luontotyyppien tila, luonto- ja lintudirektiivien lajit, muut uhanalaiset lajit		
Viestintä: tietoisuuden lisääminen ruoppausten haitoista erityiselle lajistolle (mm. upossarpio)		
Edunvalvonta ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi		

	Rantalinnuston elinympäristöjen laajentaminen ja edustavuuden parantaminen	Avointen rantaympäristöjen hoito laiduntamalla ja raivaamalla. Riittävä laidunpaine Valtion maiden suojelualuerajausten tarkistaminen linnustokohteilla ja vedenalaisarvot huomioiden
	Uhanalaisten kalalajien kantojen tilan paraneminen, meriharjus, luontainen meritaimen, vaellussiika	Meriharjuksen elinympäristökunnostukset Meriharjuksen tutkimusyhteistyö, seuranta, sidosryhmäyhteistyö Kalastuksen säätely: kalastuksen vaikutus (sivusaalis) uhanalaisille kaloille
	Vedenalaisten luontotyyppien ja lajien kunnossapito, säilyminen ja tilan parantaminen	Pilottikokeilu: lietteen poisto vesikasviniityiltä, kasvillisuuden siirtoistutus Meritiedon ylläpito: uusinta- ja lisäkartoitukset, vuodenaikaisuuden huomiointi kartoituksissa Rajoitusvyöhyke: Sarven saaristoon veneiden nopeusrajoitus liettymisen vähentämiseksi Edunvalvonta: ympäröivien vesialueiden käytön seuranta (kalankasvatus, väylät, tuulivoimapuistot) Yhteistyö: alueen vuokralaisten pienruoppauksien negatiivisten vaikutusten vähentäminen
	Virkistyskäyttö ei uhkaa luontoarvoja	Virkistyskäytön ohjaus häiriöiden välttämiseksi, tiedostuksen lisääminen Kansallispuiston rajakylttien uusiminen Maihinnousukiellot/ suositukset sen välttämiseksi linnuston pesimäaikana tärkeimmille pesimäalueille
Arvokkaat kulttuuriperintökohteet säilyvät	Kulttuuriperintökohteet säilyvät ja ne otetaan huomioon esim. virkistysrakenteiden kunnossapidossa. Kulttuuriperintökohteilla on itseisarvon lisäksi virkistyskäyttöarvoa, ja niihin tutustuminen parantaa niiden säilymistä. Virkistyskäytössä olevien kohteiden säilyminen on turvattu hoidon ja seurannan avulla.	Vedenalainen kulttuuriperintö, edunvalvonta maankäytössä (ruoppaukset, merituulivoima) Arvokkaiden rakennuskohteiden kuntotarkistus min. 5 v. välein. Hoitosuunnitelmat. (ml. Röyttä) Luotsila ja Lastaaja kunnostus Arkeologisten inventointien päivitys ja täydennystarpeen arviointi Selkä-Sarven retkeilyreitien varren kulttuuriperintökohteiden opasteiden päivitys ja lisääminen
	Suunnittelualueen maisema-arvojen säilyminen. Valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen (RKY) kohteet.	Perinnebiotooppien kulttuuriperintökohteiden ja maiseman hoito (lampaat, raivaukset)

		Sidosryhmäyhteistyö, alueen vuokralaiset, RKY-maisema-arvojen säilyminen
Perämeren suunnittelualueen merellinen matkailu ja virkistyskäyttö on kestävää olemassa olevilla kohteilla. Merkittävimpinä Perämeren kansallispuisto, lin Röyttä; pienempiä Kropsu, Hietakalla ja Ryöskärinkalla	Laadukkaat, monipuoliset, oikein mitoitettut ja sijoitetut retkeilyrakenteet ohjaavat kävijät kohteisiin, jotka kestävät virkistyskäytöstä syntyvän kuormituksen.	Rakenteiden säännölliset kunnostukset ja perusparannukset
		Satamien/ laitureiden ylläpito
		Vuokrasopimukset satamien ylläpitämiseksi
		Verkkosivujen ja esitteiden sekä tuotekorttien ylläpito
		Maasto-opasteiden ylläpito ja päivitys
	Suunnittelualueen matkailukäyttöä kehitetään kysyntälähtöisesti yhdessä alueella toimivien yritysten, paikallisten asukkaiden sekä alueella vierailevien kävijöiden kanssa.	Kansallispuistossa tehdään säännöllisiä kävijäseurantoja
		Yhteisviestintä ja -markkinointi, hankkeet, tiedotustilaisuudet
		Kestävän luontomatkailun sopimukset
Sidosryhmäyhteistyö, säännölliset tapaamiset ja perehdytykset		
Perämeren kalastusperinteen ja kalastuselinkeinojen tulevaisuus on turvattu, kalakannat kestävät kalastuksen	Kestävä kalastus parantaa kalastuksen tuottavuutta, kannattavuutta ja saalisvarmuutta; kaikilla on mahdollisuus kalastaa; kalakannat ovat elinvoimaiset	Hylkeen ja norpan metsästysjärjestelyt
		Kalastusjärjestelyt (erilaiset kiintiöt tai kalastusrajoitukset)
		Edunvalvonta merialueen hankkeissa
		Yhteistyö kalastajien, erävalvonnan, tutkimustahojen kanssa
Kehittämiskohteet (enintään 6 kpl)	Tavoite	Toimenpide
Perämeren saaristokokonaisuus Ruotsin saaristo mukaan lukien on tunnettu ja arvostettu kohde, joka mahdollistaa ympärivuotisia ja osin esteettömiä palveluja.	Käynnistetään puistopariyhteistyö Ruotsin kanssa	Yhteinen tapaaminen ruotsalaisten kollegojen kanssa puistopariyhteistyöstä
	Suunnittelualueella huomioidaan mahdollisuuksien mukaan myös esteettömyys	Esteettömyyselvytys Selkä-Sarven ja lin Röytän satama-alueesta
	Talvimatkailun edellytysten selvittäminen	Metsähallituksen kohteiden talviaikaisten käyttömahdollisuuksien kartoittaminen

13A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke

Selite Suunnittelualueen yleiskäyttöpaineita ohjataan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle. Korkean kävijätiheyden lähtökohta asettaa erityisiä vaatimuksia vyöhykkeen sisällä mm. aktiivisella opastuksella ja palvelurakenteilla tehtävälle käytön ohjaukselle, jonka tehtävänä on varmistaa käytön kestävyys ja kävijöiden turvallisuus

Yleismääräys:	Vyöhyke on retkeily- ja luontomatkailukäytön kannalta vetoimainen alue, jonne ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja retkeilyreittejä.		
Nimi	Tavoite	Kävijämääräennuste:	7 000
Virkistyskäyttö- ja kulttuurivyöhyke Perämeren kansallispuisto	Retkeily ja luontomatkailu, kulttuuriperintöön tutustuminen. Perämeren kansallispuistossa virkistyskäyttö keskitetään kolmeen saarikohteeseen: Selkä-Sarvi, Pensaskari ja Vähä-Huituri. Valtakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön (RKY) Selkä-Sarven, sekä vastaavia kulttuuriperintöarvoja omaavan Pensaskarin ylläpito.		
	Yleismääräyksen tarkennus	Pinta-ala (ha):	43,10
	Vyöhykkeelle keskitetään alueen retkeilypalvelut, ja sillä ylläpidetään nykyisiä retkeilypalveluita (satamat, taukopaikat, reitit). Rakenteita ja reittejä voidaan tarvittaessa kehittää ja kunnostaa. Kohteet ylläpidetään yksilöveneilijöille sopivina; Selkä-Sarvi ja Pensaskari sopivat myös yhteistyöyrittäjien suuremmille venekyydityksille, Vähä-Huituriin ei suuremmilla veneillä pääse. Järjestyssääntö rajoittaa alueiden käyttöä, mm. telttailua.		
	Vyöhykkeellä osoitetaan myös valtakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön (RKY) Selkä-Sarven, sekä vastaavia kulttuuriperintöarvoja omaavan Pensaskarin alueet. Vyöhykkeelle sijoittuu merkittävä osa alueen mereistä kulttuuriperintöä, jota ylläpidetään ja esitellään alueen muun virkistyskäytön osana.		
Nimi	Tavoite	Kävijämääräennuste:	8 500
Virkistyskäyttö- ja kulttuurivyöhyke Röyttä	Retkeily ja luontomatkailu, kulttuuriperintöön tutustuminen. Suunnittelualueen eteläosan suosituin virkistyskohde, myös lähivirkistykseen.		
	Valtakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön (RKY) lin Röytän luotsiaseman ylläpito.		
	Yleismääräyksen tarkennus	Pinta-ala (ha):	57,98
	Vyöhykkeelle keskitetään alueen retkeilypalvelut, ja sillä ylläpidetään nykyisiä retkeilypalveluita (satamat, taukopaikat, reitit). Aluetta voidaan myös kehittää alueen toimijoiden kanssa, satamakenttää suojelualuetta helpommin. Alueen erityispiirre on vahva yhteistyö alueen toimijoiden kanssa, sekä Metsähallituksen sisäisesti eri tulosalueiden kesken.		
	Röyttä on viime vuosina kehitetty ja kunnostettu lähikohde, johon pääsee hyvin sekä omatoimiretkelijä/ yksityisvene, että suurempikin vene tai laiva eri satamosien syväys huomioiden. Kohde soveltuu myös yhteistyöyrittäjien palveluille.		
	Vyöhykkeellä osoitetaan myös valtakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön (RKY) lin Röytän luotsiaseman alue. Vyöhykkeelle sijoittuu merkittävä osa alueen mereistä kulttuuriperintöä, jota ylläpidetään ja esitellään alueen muun virkistyskäytön osana.		
Nimi	Tavoite	Kävijämääräennuste:	14 000
Virkistyskäyttövyöhyke Perämeren saaret	Retkeily ja luontomatkailu. Perämeren saarten virkistyskäyttökohteet ovat Ryöskärinkalla, Härkäletto, Hietakalla ja Kropsu, josta kahdella viimeisellä on viime vuosina tehty uudet päivätävät.		
	Yleismääräyksen tarkennus	Pinta-ala (ha):	67,31
	Vyöhykkeelle keskitetään alueen retkeilypalvelut, ja sillä ylläpidetään nykyisiä retkeilypalveluita (satamat, taukopaikat). Nämä Natura-alueiden ulkopuoliset retkeilykohteet täydentävät suojelualueiden retkeilytarjontaa merialueella. Rakenteita ja reittejä voidaan tarvittaessa kehittää ja kunnostaa vapaammin kuin suojelualueilla. Kohteet ylläpidetään yksilöveneilijöille sopivina. Pääosin kohteille ei suuremmilla veneillä pääse syväyksen vuoksi.		

(Kohteita osoitettu vain valtion alueille.)

Pinta-ala yhteensä (ha), osuus suunnittelualueesta (%)**168,39****0,5****Yksityiset suojelalueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet**

Retkeily- ja luontomatkailuvyöhykettä (virkistysvyöhyke) on merkitty vain valtion alueille. Yksityisillä suojelualueilla (YSA) ja yksityisalueilla voi silti olla merkittäviä virkistysarvoja. YSA-kohteilla alueita käytettäessä ja kehitettäessä on huomioitava alueiden suojelupäätös, sekä toimintaan on saatava maanomistajan ja ELY-keskuksen suostumus. Vyöhykealuejako, liite 4. kuva 14 ja 15.

13B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke

Selite Syrjävyöhyke on alhaisen kävijätiheyden ja pinta-alaan nähden pienen käyntimäärän aluetta, missä käytön ohjaus suunnitellaan toteuttamaan tätä tavoitetta. Sinne soveltuvat erityisesti sellaiset käyttömuodot, joille alhainen kävijätiheys on erityinen arvo ja jopa edellytys. Vyöhykkeen käytön ohjauksessa huomioidaan erityisesti paikallisen väestön tarpeet alueen käyttöön.

Yleismääräys: Syrjävyöhyke on alue, jonne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Aluetta voidaan käyttää erikseen määriteltyjen luontaiselinkeinojen tarpeisiin ja alueen erämaaluonteeseen soveltuviin matkailupalveluihin, kuten opastettuihin retkiin. Muilla kuin luonnonsuojelualueilla vyöhykkeelle voi sijoittua myös luonnonvarojen hyödyntämiseen tähtäviä toimintoja. Syrjävyöhykkeellä liikkuminen on sallittua jokamiehenoikeuksien mukaisesti

Nimi	Vyöhykkeen tavoite	Kävijämääräennuste:
------	--------------------	---------------------

Syrjävyöhyke Perämeren kansallispuisto	Perämeren kansallispuiston syrjävyöhyke; alueen säilyttäminen rauhallisena ja erämaisena	
--	--	--

Yleismääräyksen tarkennus	Pinta-ala (ha):	
---------------------------	-----------------	--

14 326,58

Vyöhyke pidetään mahdollisimman luonnontilaisena ja erämaisena, ja sinne ei ohjata kävijöitä eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Jokaisenoikeuteen perustuva liikkuminen on vapaata. Alueella olevien seurojen tukikohtien käyttö ja ylläpito on sallittua.

Nimi	Vyöhykkeen tavoite	Kävijämääräennuste:
------	--------------------	---------------------

Syrjävyöhyke Perämeren saaret ja Röyttä (valtio)	Perämeren saaret ja lin Röyttä, sekä muut suunnitelmaan kuuluvat valtion alueet, syrjävyöhyke; alueen säilyttäminen rauhallisena ja erämaisena.	
--	---	--

Yleismääräyksen tarkennus	Pinta-ala (ha):	
---------------------------	-----------------	--

8 983,35

Vyöhyke pidetään mahdollisimman luonnontilaisena ja erämaisena, ja sinne ei pääsääntöisesti ohjata kävijöitä eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Jokaisenoikeuteen perustuva liikkuminen on vapaata. Alueella olevien seurojen tukikohtien ja vuokrakohteiden käyttö ja ylläpito on sallittua.

Nimi	Vyöhykkeen tavoite	Kävijämääräennuste:
------	--------------------	---------------------

Syrjävyöhyke Yksityiset maat ja YSA	Yksityismaat ja yksityiset suojelualueet, syrjävyöhyke; alueiden käyttö suojeluperusteen mukaan	
-------------------------------------	---	--

Yleismääräyksen tarkennus	Pinta-ala (ha):	
---------------------------	-----------------	--

1 222,28

Kaikki yksityiset maat ja vedet, joilla ei ole liikkumisrajoituksia tai -suosituksia, on merkitty suunnitelmassa syrjävyöhykkeeseen. Tämä vyöhykemerkintä ei rajoita alueiden käyttöä, vaan YSA-päätösten mukainen käyttö, mm. virkistyskäytön kehittäminen ja loma-asuntojen käyttö ja ylläpito, on mahdollista. Jokaisenoikeuteen perustuva liikkuminen on vapaata.

Pinta-ala yhteensä (ha), osuus suunnittelualueesta (%)	24 532,21	77,3
--	-----------	------

Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet

Yksityismaat ja yksityiset luonnonsuojelualueet (YSA) on merkitty pääosin syrjävyöhykkeeksi. Osalla kohteista voi silti olla merkittäviä virkistysarvoja, ja näitä kehitettäessä on huomioitava kohteen rauhoitusmääräys (ks.kirjaus Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke). Osa kohteista on myös merkitty erityisten luonnonarvojen vyöhykkeenä merkittävien linnustoarvojen takia. Koko suunnittelualueella suositellaan huomioitavan linnustoarvot liikuttaessa saarten ja luotojen lähellä linnuston pesimäaikana 1.5. - 31.7.

Vyöhykealuejako, liite 4. kuva 14 ja 15.

13C Vyöhykejako: Rajoitus- ja erityisten luontoarvojen vyöhykkeet

Selite	Rajoitusvyöhykkeellä liikkuminen on kiellettyä. Rajoituksella turvataan alueen luontoarvoja. Rajoitukset voivat olla myös ajallisesti rajattuja. Suojeluun varattujen alueiden ulkopuolisille maa- ja vesialueille ei voida hoito- ja käyttösuunnitelmassa määrittellä rajoitusvyöhykkeitä. Näille alueille on kuitenkin joskus tarpeen määrittellä suosituksia liikkumisen tai mairinnousun rajoittamiseksi, jotta alueen erityiset luontoarvot pystyttäisiin turvaamaan. Myös suojelualueille, joille kohdistuu huomattavaa virkistyskäyttöpainetta, voidaan osoittaa tarvittaessa suositusluonteisia luontoarvovyöhykkeitä.
---------------	--

Rajoitusvyöhyke, yleisperuste:	Vyöhyke säilyttää alueen luonnonsuojelulliset arvot liikkumis- tai muilla kävijöitä koskevilla rajoituksilla. Rajoitusvyöhykkeet toteutetaan luonnonsuojelulakiin (LsL 9/2023, vanha LsL 1096/1996 31.5.2023 saakka) perustuvalla järjestyssäännöllä, alueen perustamisäädöksellä tai yksityisten suojelualueiden rauhoituspäätöksellä. Liikkumis- tai mairinnousurajoitus voidaan antaa, jos se on välttämätöntä eliölajien tai luontotyypin säilymiselle (LsL 9/2023 56 § ja 58 §, vanha luonnonsuojelulaki 1096/1996 18 ja 20 §:t). Rajoitusvyöhykkeitä ovat myös Puolustusvoimien liikkumiskieltovyöhyke ja rajavyöhyke.
Erityisten luontoarvojen vyöhyke, yleisperuste:	Vyöhyke koskee alueita, joilla on erityisiä luontoarvoja ja joiden turvaamiseksi liikkumista tai mairinnousua suositellaan vältettävän tiettyinä aikoina. Vyöhykkeellä on tiedotuksellinen tavoite. Vyöhyke voidaan osoittaa suojelualueelle, jolle kohdistuu huomattavaa virkistyskäyttöpainetta, sekä muullekin kuin suojeluun varatulle alueelle. Tarvittaessa ELY-keskus voi Maastoliikennelain 1 §:ssä tarkoitettujen haittojen ehkäisemiseksi kieltää tai rajoittaa moottorikäyttöisen ajoneuvon käyttöä tietyllä maa-alueella tai jääpeitteisellä vesialueella.

Rajoitusvyöhyke				
Nimi	Rajoitusaika alkaa	Rajoitus päättyy	Pinta-ala (ha)	Peruste
Liikkumisrajoitus: Krunnien YSA			4 432,75	Liikkumisrajoitukset: Mairinnousu saariin ja liikkuminen alueella vesialue mukaan lukien ilman maanomistajan lupaa kielletty. Tästä poiketen sallitaan rantautuminen Pihlajan laituriin; liikkuminen Ulkokrunnin Pihlajakarilta lähtevällä luontopolulla 15.7.-31.8.; muuhun liikkumiseen luvat myöntää säätiö. Kalamajoille, kalastukselle ja Oulun yliopiston toiminnalle lisäksi omaa sääntelyä. (YSA-päätös)
Liikkumisrajoitus: Möyly (Perämeren kansallispuisto)	01.02	15.06	325,05	Liikkumisrajoitus: Liikkuminen lähempänä kuin yhden merimailin (1852 metriä) etäisyydellä Möylyn saaresta kielletty ilman Metsähallituksen lupaa. (Perämeren kansallispuiston järjestyssääntö: Liikkumisrajoitusalue 3; Möylyn saareen sovelletaan hylkeidensuojelualueen määräyksiä)
Liikkumisrajoitus: Möyly (Perämeren kansallispuisto)			108,34	Liikkuminen kielletty: Liikkuminen lähempänä kuin puolen merimailin (926 metriä) etäisyydellä Möylyn saaresta kielletty ilman Metsähallituksen lupaa (Perämeren kansallispuiston järjestyssääntö; Möylyn saareen sovelletaan hylkeidensuojelualueen määräyksiä)
Liikkumisrajoitus: Möylyn hylkeidensuojelualue			161,01	Liikkuminen kielletty: Liikkuminen lähempänä kuin puolen merimailin (926 metriä) etäisyydellä Möylyn saaresta kielletty ilman Metsähallituksen lupaa. (Möylyn hylkeidensuojelualueen perustamisasetus)
Liikkumisrajoitus: Möylyn hylkeidensuojelualue	01.02	15.06	644,44	Liikkuminen kielletty: Liikkuminen lähempänä kuin yhden merimailin (1852 metriä) etäisyydellä Möylyn saaresta kielletty ilman Metsähallituksen lupaa. (Möylyn hylkeidensuojelualueen perustamisasetus)
Liikkumisrajoitus: Oulun kaupungin saaret ja luodot: Runniletto, Parmiinit, (Kraaselin länsiosia)	01.05	31.07	33,38	Liikkumisrajoitukset: lintujen pesimäaikainen mairinnousu Parmiineille ja Runniletolle 15.5. - 31.7. välisenä aikana on kielletty. (YSA-päätös) Liikkumisrajoitusta suositellaan pidennettäväksi alkamaan 1.5. yhdenmukaisesti yleisesti käytössä olevan rauhoitusajan kanssa; sekä laajennettavaksi Kraaselin saaren länsiosan avoimille rannoille linnustoarvojen vuoksi.
Mairinnousu- ja liikkumisrajoitus: Perämeren kansallispuisto (Kemi)	01.05	31.07	188,80	Liikkumisrajoitus: Linnuston pesimärauhan turvaamiseksi 1.5. - 31.7. mairinnousu ja liikkuminen 100 metriä lähempänä rantaa kielletty ilman

				Metsähallituksen lupaa kohteilla: Keilakrunni, Pauha, molemmat Pitkäletot, Riekonhöyhen, Pohjois-Kraaseli, Sarvenkrunni, Savukrunni sekä osa Maa- ja Selkä-Sarvea. (Perämeren kansallispuiston järjestyssääntö: Liikkumisrajoitusalue 1)
Maihinnousu- ja liikkumisrajoitus: Perämeren kansallispuisto (Tornio)	01.05	31.07	26,03	Liikkumisrajoitus: Linnuston pesimärauhan turvaamiseksi 1.5. - 31.7. maihinnousu ja liikkuminen kielletty ilman Metsähallituksen lupaa kohteilla: Nokikrunni, Pensaskarinkrunni, Lounakari, Kemin Kiikkara, Lehtikarinkrunni, Pöllä, Välikrunninkari ja Ylikrunninmatalat sekä osa Pensaskaria. (Perämeren kansallispuiston järjestyssääntö: Liikkumisrajoitusalue 2)
Pinta-ala yhteensä (ha):			5 919,80	Osuus suunnittelualueesta (%): 18,6
Erityisten luontoarvojen vyöhyke				
Nimi	Rajoitusaika alkaa	Rajoitus päättyy	Pinta-ala (ha)	Peruste
Maihinnousu- ja liikkumisrajoitussuositus; Perämeren saaret (Metsähallitus)	01.05	31.07	736,84	<p>Maihinnousu- ja liikkumisrajoitukset: lintujen pesimäaikaista maihinnousua tulee välttää 1.5. - 31.7. välisenä aikana. Välttämätön laidunalueiden ja -eläinten huolto on sallittua.</p> <p>Rajoitusalue voidaan toteuttaa järjestyssäännöllä Perämeren saarten luonnonsuojelualan perustamisen jälkeen, mikäli suositus ei ohjaa käyttöä riittävästi. Toteutumista seurataan rajoitusvyöhykkeiden toimenpiteen mittarilla (linnustolaskennat).</p> <p>Vyöhykkeen tavoitteena on ohjata alueen käyttöä niin, että linnustollisesti arvokkaat kohteet säästyvät häirinnältä niin kohteiden lähestymisen kuin maihinnousun muodossa.</p>
Maihinnousu- ja liikkumisrajoitussuositus; Perämeren saaret (YSA, yksityismaat)	01.05	31.07	304,86	<p>Maihinnousu- ja liikkumisrajoitukset: lintujen pesimäaikaista maihinnousua tulee välttää 1.5. - 31.7. välisenä aikana.</p> <p>Rajoitusalue voidaan osoittaa yksityisen suojelualan päätöksellä (YSA, päätöksen päivitys) esimerkiksi Parmiinien ja viereisen Kraaselin osalta, mikäli suositus ei ohjaa alueiden käyttöä riittävästi, suojelualan omistajan/ maanomistajan suostumuksella. Toteutumista seurataan rajoitusvyöhykkeiden toimenpiteen mittarilla (linnustolaskennat).</p> <p>Vyöhykkeen tavoitteena on ohjata alueen käyttöä niin, että linnustollisesti arvokkaat kohteet säästyvät häirinnältä niin kohteiden lähestymisen kuin maihinnousun muodossa.</p>
Maihinnousu- ja liikkumisrajoitussuositus; vuokra-kohteet (Metsähallitus)	01.05	31.07	90,24	<p>Maihinnousu- ja liikkumisrajoitukset: lintujen pesimäaikaista maihinnousua tulee välttää 1.5. - 31.7. välisenä aikana. Alueen vuokra-kohteen, loma-asunnon, käyttö on kuitenkin sallittua.</p> <p>Rajoitusalue voidaan toteuttaa järjestyssäännöllä Perämeren saarten luonnonsuojelualan perustamisen jälkeen, mikäli suositus ei ohjaa käyttöä riittävästi. Toteutumista seurataan rajoitusvyöhykkeiden toimenpiteen mittarilla (linnustolaskennat).</p> <p>Vyöhykkeen tavoitteena on ohjata alueen käyttöä niin, että linnustollisesti arvokkaat kohteet säästyvät häirinnältä niin kohteiden lähestymisen kuin maihinnousun muodossa.</p>

Pinta-ala yhteensä (ha):	1 131,93	Osuus suunnittelualueesta (%):	3,6
Yksityiset suojelalueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet			
<p>Yksityismaita (yksityisiä luonnonsuojelualueita, YSA) koskevat rajoitusvyöhykkeet on merkitty karttaan YSA-päätösten mukaisesti.</p> <p>Oulun kaupungin saaret ja luodot YSA-alueelle on lisätty suositus liikkumisrajoitusalueen laajentamisesta koskien Kraaselin länsiosan avoimia rantoja, sekä voimassa olevan liikkumisrajoitusajan pidentämisestä alkamaan 1.5. yhdenmukaisesti yleisesti käytössä olevan rauhoitusajan kanssa. Koko Kraaselin alueelle suositellaan maihinnousurajoitusta linnuston pesimäajalle 1.5. - 31.7.</p> <p>Myös muille linnustoarvoja omaaville Oulun edustan suosituille virkistyskäyttökohteille on annettu vastaava suositus maihinnousun ja liikkumisen välttämiseksi linnuston pesimäaikana: Hermanni, Kahvankari, Hermanninmatala (Kraaselin eteläosa). Koko suunnittelualueella suositellaan huomioitavan linnustoarvot liikuttaessa saarten ja luotojen lähellä linnuston pesimäaikana 1.5. - 31.7.</p> <p>Vyöhykealuejako, liite 4. kuva 14 ja 15.</p>			

TOTEUTUS

14 Luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelun toimenpiteet		
Selite	Lomakkeella täsmennetään tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa. Luonnonsuojelun toimenpiteet kohdistuvat luontotyyppeihin ja lajeihin, esimerkiksi ennallistamisen tai perinnebiotooppien hoidon muodossa.	
Luonnonsuojelu		
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Vieraslajin poisto: Pensaskarin kluuvijärven ennallistaminen, vesiruton poisto	Vesiruton poisto tai vähentäminen ja kasvun rajoittaminen Pensaskarin kluuvijärvestä n. 4ha.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Avoimen ja puustoisin perinneympäristön hoito. Riittävän laidunpaineen ylläpito	Hoidettujen perinnebiotooppien laadun parantaminen ja määrän lisääminen laiduntamalla ja raivaamalla. Laidunpaineen seuraaminen ja lisääminen tarvittaessa. Edustavuutta pyritään parantamaan hoidon laatua kehittämällä ja laidunpainetta lisäämällä.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Pilottikokeilu: lietteen poisto vesikasviniityiltä, kasvillisuuden siirtoistutus	Liettyneeltä aiemmin monilajiselta vesikasviniityltä ruopataan 10-20cm pehmeää sedimenttiä pois. Siirtoistutetaan aiempaa vesikasvillisuutta takaisin.	Kiireellinen (3-5 v)
Meriharjuksen elinympäristökunnostukset	Biodiversea LIFE -hankkeessa (v. 2021-2029) tehdään tutkimusyhteistyötä meriharjuskantojen ja elinympäristöjen tilan selvittämiseksi. Koko suunnittelualue sijaitsee hankealueella. Hankkeessa tehdään meriharjuksen elinympäristökunnostuksia myös suunnittelualueelle, todennäköisesti Perämeren kansallispuistoon.	Kiireellinen (3-5 v)
Avointen rantaympäristöjen hoito laiduntamalla ja raivaamalla. Riittävä laidunpaine	Lintuluotojen lakiosien raivaaminen puista ja pensaista, jotta rantalinnustolle on korkeammalla olevia avoimia pesimäpaikkoja kesämyrskyjen aiheuttaman veden nousun saavuttamattomissa. Hoidettujen perinnebiotooppien laadun parantaminen ja määrän lisääminen laiduntamalla ja raivaamalla. Laidunpaineen seuraaminen ja lisääminen tarvittaessa.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Luontaisesti esiintyvän järviruon seuranta ja leviämisen hillintä	Perämeren rehevöitymisen seurauksena järviruoko on levinnyt laajalti alueen merenrantaniityille ja linnustollisesti arvokkaiden saarien ja luotojen rannoille, myös hiekka-, dyyni- ja kivikkorannoille. Rehevöitymiseen yritetään puuttua jo sekä valuma-alueen kunnostushankkeilla että edunvalvonnan kautta. Rehevöitymistä hillitseviä valuma-aluekunnostuksia lisätään lähivuosina nyt käynnissä tai suunnitteilla olevissa hankkeissa, erityisesti Iijoen, Kiiminkijoen ja Oulujoen valuma-alueilla. Suunnittelualueella ruovikoiden laajentumista estetään huolehtimalla laidunpaineen riittävydestä ja tarvittaessa kohdennetuilla ruovikon niitoilla.	Kiireellinen (3-5 v)
Haittaa aiheuttavan tai haitallisesti lisääntyneen lajiston torjunta/vähentäminen, pienpedot	Linnustolle haittaa aiheuttavien pienpetojen poisto saarista ja lintuluodoilta. Sekä vieraspedot että mahdollisesti haitallinen luontainen lajisto, kuten kettu. Petojen määrää seurataan, ja niiden pyynti painotetaan tärkeille linnustoalueille. Seurannan ja poiston tulisi olla jatkuvaa. Biodiversea LIFE -hankkeen myötä valtakunnalliseksi laajennetun pienpetopyynnin tavoitteena on saada pyynti suunnitelmalliseksi, järjestäytyneeksi, tehokkaaksi ja vaikuttavaksi; ja se tehdään yhteistyössä. Hanke kestää vuoteen 2029, ja sen jälkeen rahoitusta pienpedonpoistoon ei ole varmistettu.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Kaikki haitallisiin vieraslajeihin kuuluvan kurturuusun kasvustot alueelta poistetaan	Poistetaan alueelta kaikki tiedossa olevat kurturuusukasvustot. Käynnistetään myös uusien kasvustojen torjuntatoimet välittömästi sitä mukaa, kun ne havaitaan. Kurturuusukasvuston poistaminen vaatii usein torjuntatoimia vähintään 2-3 peräkkäisenä vuonna.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Perämerenketomarunan	Etsitään erittäin uhanalaisille perämerenketomarunalle ja mahdollisesti myös rönsvösimolle soveltuvia uusia	Kiireellinen (3-5 v)

siirtoistutusten jatkaminen. Rönsysorsimolle sopivien kohteiden selvittäminen	siirtoistutuspaikkoja. Tuotetaan siirtoistutettavaa taimiaineista yhteistyössä yliopiston kasvitieteellisen puutarhan kanssa.	
Pilotti, lajin siirto: nelilehtivesikuusen siirtoistutus uusiin sopiviin elinympäristöihin	Uusi avaus, jossa tutkitaan, hyötykö nelilehtivesikuusi siirtoistutuksista uusille alueille. Siirtoistutuksen mahdollisuutta tutkitaan suunnitelman voimassaoloaikana.	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)
Luonnontilaisten sukkessiosarjojen säilymisen turvaaminen; kohdevalinta/ priorisointi (vs.laidunnus)	Päivitetään hoidettavien perinnebiotooppien ja luontaisesti kehittymään jätettävien primäärisukcessiosarjojen karttatarkastelu, ja laajennetaan se koskemaan myös Meri-Lapin aluetta.	Kiireellinen (3-5 v)
Vedenalainen kulttuuriperintö, edunvalvonta maankäytössä (ruoppaukset, merituulivoima)	Metsähallitus ei tee vedenalaisia kulttuuriperintöinventointeja. Jos VELMU- tai muissa vedenalaisen luonnon kartoituksissa tulee vastaan kulttuuriperintökohteita, ilmoitetaan niistä museovirastolle. Merialueiden isot hankkeet menevät museoviranomaisen kautta, ja niistä arvioidaan, tarvitaanko inventointeja (konsultit). Tiedossa olevien kohteiden etua ja säilymistä valvotaan edunvalvonnalla (kohteita ei pidetä yllä tms.).	Ei kiireellinen (yli 10 v)
Meritiedon ylläpito: uusinta- ja lisäkartoitukset, vuodenaikaisuuden huomiointi kartoituksissa	Luontotiedon ajantasaisuuden ylläpito mm. luonnonsuojelun toimenpiteiden ja edunvalvonnan tueksi.	Kiireellinen (3-5 v)
Inventointi: meriuposkuoriainen saaristossa	Meriuposkuoriaista on etsitty mannerrannoilta Kemin Ajokseen asti, mutta Hailuotoa lukuun ottamatta ei saarten rannoilta. Mikäli mallinnuksella näyttää, että saaristossa on potentiaalisia kohteita, tulisi kuoriaista etsiä myös sieltä. Inventointeja tehdään VELMU-hankkeessa mahdollisesti jo v.2023.	Kiireellinen (3-5 v)
Meriharjuksen tutkimusyhteistyö, seuranta, sidosryhmäyhteistyö	Biodiversea LIFE -hankkeessa (v. 2021-2029) tehdään tutkimusyhteistyötä meriharjuskantojen ja elinympäristöjen tilan selvittämiseksi. Koko suunnittelualue sijaitsee hankealueella. Selvityksessä on tavoitteena mm. pyytää emokalaja, joiden mäti lypsetään ja haudotaan, ja poikasista kasvatetaan emokalaparvi harjuksen viljelyyn myöhempiä tuki-istutuksia varten. LUKE:n ammattilaiset hoitavat emokalastuksen.	Kiireellinen (3-5 v)
Seuranta: Luontotyyppien tila, luonto- ja lintudirektiivien lajit, muut uhanalaiset lajit	Valtion mailla luontodirektiivin luontotyyppien tilaa seurataan päivittämällä luontotyyppi-inventoinnin tiedot ennen tämän suunnitelman väliarvioinnin laatimista. Tarvittaessa tietoja ajantasaistetaan myös tätä ennen, jos luontotyyppien tila muuttuu esimerkiksi luonnonhoidon tai umpeenkasvun seurauksena. Alueen luontotyyppit muuttuvat poikkeuksellisen nopeasti maankohoamisen, luonnonhoidon, Perämeren rehevöitymisen ja ilmastonmuutoksen seurauksena. Uhanalaisten ja luontodirektiivin liitteen II lajien esiintymien tilaa seurataan muiden maastokäyntien yhteydessä. Linnustoinventoinnit pyritään arvokkaimmilla kohteilla toistamaan kolmen vuoden välein, ja muilla alueilla vähintään 10 vuoden välein.	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)
Haitallisten lajien ja vieraslajien leviämisen seuranta, kansalaishavainnointi (mustatäplätokko)	Sellaisen vieraslajiston leviämisen seuranta, jota ei vielä ole suunnittelualueella, ja jonka leviämisen estämiseksi ei välttämättä ole vielä keinoja. Yhtenä toimenpiteen osana on myös kansalaisten tietoisuuden lisääminen vieraslajeista ja kansalaishavainnointiin innostaminen.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Kulttuuriperinnön suojele		
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Arvokkaiden rakennuskohteiden kuntotarkistus min. 5 v. välein. Hoitosuunnitelmat. (ml. Röyttä)	Arvokkaiden rakennuskohteiden kunto tarkastetaan säännöllisesti ja mahdollisiin puutteisiin tartutaan. Kohteilla on hoitosuunnitelma. Pääkohteet Pensaskari (museokentän rakennukset) ja Selkä-Sarvi (Ailinpieti) katselmoidaan säännöllisesti. Perämeren kansallispuistossa hoitosuunnitelmaa vastaa Perämeren kansallispuiston rakennustapaohjeisto (25). Pensaskari kuuluu RKY-alueeseen, ja Ailinpieti on suojeltu asetuksella valtion rakennusten suojelusta (480/85). Röytän rakennuksilla (Lastaaja ja Luotsila) ei vielä ole hoitosuunnitelmaa. Röyttä kuuluu RKY-alueeseen, Luotsila on suojeltu sopimuksella Metsähallituksen ja Museoviraston välillä v. 1993. Lastaajan ja Luotsilan rakennuksista on tarkoitus tehdä rakennushistoriaselvitys vuonna 2023.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)

Luotsila ja Lastaaja kunnostus	Tehtävän hoitosuunnitelman mukaiset toimenpiteet. Myös toimenpiteiden kiireellisyys selviää hoitosuunnitelman tekovaiheessa. Selvitetään myös rakennusten myyntimahdollisuus, sillä parhaimmillaan käytössä olevat rakennukset pysyvät ja pidetään paremmin kunnossa, ja ne palvelevat alueen muuta käyttöä.	Kiireellinen (3-5 v)
Perinnebiotooppien kulttuuriperintökohteiden ja maiseman hoito (lampaat, raivaukset)	Alueen perinnebiotooppien hoito, eli maisemanhoito (vuokrakohteiden ulkopuolella) hoidetaan osana alueen luonnonhoitoa. Perinnebiotoopeilla sijaitsevat kulttuuriperintökohteet otetaan huomioon suunnitteluvaiheessa. Alueita hoidetaan mm. lammaslaitumina ja osin raivaamalla. Hoito on jatkuvaa. Pääkohteet Pensaskari (museokentän rakennukset), Selkä-Sarvi (Ailinpieti), Röyttä (Lastaaja ja Luotsila). Selkä-Sarveen ja Iso-Huituriin on laadittu muinaisjäännostien hoitosuunnitelmat ja hoitolupa on saatu Museovirastolta.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Arkeologisten inventointien päivitys ja täydennystarpeen arviointi	Vanhentuneiden inventointien päivittäminen ajan tasalle. Arvioidaan myös tarve tehdä täydentäviä inventointeja alueella. Alueen rakennusperintö on inventoitu riittävällä tarkkuudella. Täydentävät inventoinnit koskevat pääasiassa arkeologista kulttuuriperintöä.	Ei kiireellinen (yli 10 v)
Selkä-Sarven retkeilyreitien varren kulttuuriperintökohteiden opasteiden päivitys ja lisääminen	Kulttuuriperintökohteiden opasteiden päivitys ja lisääminen Selkä-Sarven Liitinnokalle ja saaren keskiosaan. Opasteet pyritään päivittämään synkroniassa muun maasto-opastusaineiston kanssa.	Kiireellinen (3-5 v)

Luonnonsuojelu: yksityiset maat ja YSA-alueet

Myös yksityisvesillä samoin kuin valtion vesialueilla suojelu- ja kehittämistavoitteet ovat merienhoitosuunnitelmassa(30).

Yksityisillä suojelualueilla (YSA) toteutettaville suojelutoimille tulee olla maanomistajan suostumus ja ELY-keskuksen hyväksymä suunnitelma. Tällaisia toimia ei ole suoraan tässä suunnitelmassa suunniteltu, mutta esimerkiksi perinnebiotooppien ylläpito ja vieraslajien, kuten kurtulehtiruusun poisto, voivat olla tällaisia toimenpiteitä. Pienpetojen ja vieraslajien poistossa pyritään huomioimaan myös YSA-kohteet, esimerkiksi tarjoamalla osallistumista Metsähallituksen organisoimaan vieraslajien poistoon. Meneillään oleva Biodiversea LIFE -hanke mahdollistaa pienpetopyynnin kaikkialla saaristossa, maanomistuksesta riippumatta, jos luvat/sopimukset saadaan kuntoon.

Kulttuuriperinnön suojelu: yksityiset maat ja YSA-alueet

Yksityisten suojelualueiden ja yksityisomisteisten maiden ja vesien kulttuuriperinnön suojelusta vastaavat alueelliset vastuumuseot. Lapissa vastuumuseo on Tornionlaakson maakuntamuseo, Pohjois-Pohjanmaalla Museo- ja tiedekeskus Luuppi.

15 Luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun toimenpiteet

Selite	Lomakkeella täsmennetään luonnon virkistyskäyttöä, lähinnä retkeilyä, luontomatkailua, viestintää ja opastusta koskevia tavoitteenasettelun yhteydessä nimettyjä toimenpiteitä. Toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti määritellään riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa.
---------------	---

Käyntimääräennuste	15 000	Vuosi	2032
--------------------	--------	-------	------

Kysynnän kuvaus (tavoitetilassa) ja muutos nykytilaan

Perämeren matalat vedet ohjaavat mereisen kohteen kehittämistä veneretkeilyyn enemmän pienveneillä. Satamien koko ja saarten luonto rajoittavat kävijämäärien kasvua ja edes mahdollisuuksia suurempien laivojen rantautumiseen. Aluetta kehitetäänkin nimenomaan luonnon ja kulttuuriperinnön ehdoilla laadukkaiden mutta rajallisten palvelujen kohteeksi, joilla ei tavoitella kasvavia kävijämääriä. Saariston haastavuus asettaa luontaisesti rajoitteita käytölle. Toimenpiteillä pyritään täten tukemaan ja ylläpitämään alueen nykyisiä palveluita ja lisäämään ihmisten tietoisuutta alueen erityispiirteistä.

Luonnon virkistyskäyttö ja luontomatkailu

Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Kansallispuistossa tehdään säännöllisiä kävijäseurantoja	Kansallispuistoissa tehdään 5 vuoden välein kävijätutkimus kävijäkokemuksen seuraamiseksi ja ajantasaisen kuvan saamiseksi alueen kävijöistä. Muulle osalle suunnittelualuetta ei tehdä säännöllisiä kävijätutkimuksia Metsähallituksen toimesta.	Kiireellinen (3-5 v)
Yhteisviestintä ja -markkinointi, hankkeet, tiedotustilaisuudet	Edistetään alueen asioita yhdessä yhteistyötahojen kanssa esimerkiksi osallistumalla yhteistyötahojen hankkeisiin, projekteihin tai tapahtumiin. Yhteistyö on joustavaa ja jatkuvaa.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Metsähallituksen kohteiden talviaikaisten käyttömahdollisuuksien kartoittaminen	Selvitetään talviaikaisten reittien rakentamisen mahdollisuus retkeilykohteille, esimerkiksi ladut, moottorikelkkareitit jne., sekä virkistysrakenteiden soveltuvuus talvikäyttöön.	Kiireellinen (3-5 v)
Kestävän luontomatkailun sopimukset	Alueen yrittäjien kanssa tehdään luontomatkailuyhteistyösopimukset, joiden keskeinen aihe on alueen kestävä käyttö. Sopimuskumppanien kanssa ollaan säännöllisesti yhteydessä ja sopimuksia tehdään ja uusitaan tarvittaessa.	Kiireellinen (3-5 v)
Esteettömyys selvitys Selkä-Sarven ja lin Röytän satama-alueesta	Selvitetään Selkä-Sarven ja lin Röytän satama-alueiden esteettömyyden parantaminen yhteistyössä paralympialiiton kanssa.	Kiireellinen (3-5 v)
Rakenteiden säännölliset kunnostukset ja perusparannukset	Vähä-Huiturin ja Selkä-Sarven rakennusten maalaus (punamulta). Sarven sauna remontoitiin v.2022, ja se muutettiin maksulliseksi saunaksi (vapaaehtoinen saunamaksu). Saunan muutoksen vaikutusta seurataan. Lisäksi tehdään Selkä-Sarven saunan vesijärjestelyjen mahdollisuuksien tarkastelu (keruun ja puhdistuksen mahdollisuudet).	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Satamien/ laitureiden ylläpito	Jokavuotinen tarkastus ja korjauskustannus selvitys suunnittelualueen satamissa. Tarkastus vuosittain ennen avovesikauden alkua. Kropsun laiturin kunnostus (ponttoonien hitsaus). Vähä-Huiturin ja Hietakallan laiturin rakentaminen, mikäli rahoitus löytyy.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Vuokrasopimukset satamien ylläpitämiseksi	Kattilankallan ja lin Röytän sataman ja satamarakenteiden (ml. tulipaikat, kesäkeittiöt tms.) ylläpito ja kunnossapito on tavoite sopia alueen vuokralaisten kanssa alueen käyttäjien vastuulle.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)

Opastus ja viestintä

Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Verkkosivujen ja esitteiden sekä tuotekorttien ylläpito	Ajantasaiset verkkosivut, esitteet ja tuotekortit ohjaavat kävijöitä käyttöä kestäville kohteille, ja ohjaavat alueen käyttöä. Aineistoa ylläpidetään ja päivitetään tarpeen mukaan. Luontoon.fi -sivustot tulevat uudistumaan lähivuosien aikana. Opastusaineistoa (netissä) ylläpidetään Perämeren kansallispuistoon ja Perämeren saariin, joissa on virkistyspalvelurakenteita.	Kiireellinen (3-5 v)

Maasto-opasteiden ylläpito ja päivitys	Maasto-opastusaineistoa ylläpidetään ja päivitetään tarpeen mukaan. Suunnittelun alueen saarikohteiden opasteet ovat työn alla. Opastusaineistoa ylläpidetään Pensaskariin, Selkä-Sarveen, Vähä-Huituriin, Härkälettoon, Hietakallaan, Kropsuun, Ryöskärinkallaan ja Iin Röyttään.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Virkistyskäytön ohjaus häiriöiden välttämiseksi, tiedostuksen lisääminen	Luontoon.fi -sivuston ohjeet ja tiedot ovat oikein. Kävijät ohjataan käyttöä kestäville kohteille, ja ohjeistetaan retkietiketistä, lintujen pesimäaajoista sekä muista alueella oleellisista käytösäännöistä ja rajoituksista. Ylläpito on jatkuva.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Viestintä: tietoisuuden lisääminen ruoppausten haitoista erityiselle lajistolle (mm. upossarpio)	ks. kohta: Yhteistyö: alueen vuokralaisten pienruoppauksien negatiivisten vaikutusten vähentäminen	
Yksityiset maat ja YSA-alueet		
Tässä suunnitelmassa ei ole osoitettu virkistyskäyttökohteita tai toimenpiteitä yksityisten suojelualueiden (YSA) maille. Osalla YSA-kohteista on kuitenkin käytössä olevaa virkistyspalvelutarjontaa, kuten laavuja ja rantautumispaikkoja, joiden ylläpidosta vastaa jokin muu taho, ei valtio.		

16 Erätalouden toimenpiteet

Selite Lomakkeella määritellään erätalouteen liittyvät toimenpiteet, ohjeet ja määräykset. Lomakkeen tarkoituksena on täsmentää tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella.

Metsästys ja riistanhoito

Kuvaus alueen metsästysjärjestelyjen muutoksesta

Suunnitelmassa ei esitetä muutoksia metsästysjärjestelyihin. Suunnittelualuetta koskien on kuitenkin käynnissä muita hankkeita, jotka voivat vaikuttaa merkittävästi metsästyksen alueella.

Metsähallituksen hallinnoimat Perämerellä sijaitsevat luonnonsuojeluun varatut alueet tullaan perustamaan luonnonsuojelulain mukaisiksi luonnonsuojelualueiksi (nk. säädösvalmistelu, toimenpide suojelualueen perustaminen). Tällöin ratkaistaan myös, mitä alueella saa metsästä (lajit ja ajankohdat).

Perämeren kansallispuiston säädöksen päivitys. Ympäristöministeriön hankkeessa nykyehdotuksen mukaan laajennettaisiin poikkeusluvitus luonnonsuojellista haittaa aiheuttavista lajeista koskemaan myös taloudellista haittaa (24). Lakiesitys toteutui tämän mukaisena.

Lisäksi tehdään selvitys Huiturin vesialueen liittämistä Perämeren kansallispuistoon. Liitoksessa voisi tulla muutoksia metsästysjärjestelyihin (liite 9).

Alueen metsästysjärjestelyt

Metsästyslain 7§ ja 8§ mukainen yleinen metsästys

	Muutos	Syy	Pinta-ala (ha)	Kuvaus
Metsästyslain 8§ aluetta (kunnan asukkailla vapaa metsästysoikeus)	Ei muutu		5 922,00	Huiturin vesialue (Tornio), yleiseen vesialueeseen kuulumattomat alueet Torniossa, Kemissä ja Simossa. Alue kuuluu Perämeren kansallispuiston ja Huiturin vesialueen liittämisselvitykseen, tai nk. säädösvalmisteluun.
Yleiset vesialueet (metsästysoikeus metsästyslain 7§ mukaisesti)	Ei muutu		1 372,05	Lukuisa joukko saaria ja luotoja yleisellä vesialueella. Suojeluun varatut alueet sisältyvät nk. säädösvalmistelualueeseen.

Metsästys maanomistajan luvalla (MH:n hallinnoimat alueet)

	Muutos	Syy	Pinta-ala (ha)	Kuvaus
Metsähallituksen pienriistan lupa-alue	Ei muutu		552,79	Pienriistan metsästysalue 5627 Röyttä, vain vesilintujen ja pienpetojen metsästys sallittua lupa-alueella. Alue sisältyy nk. säädösvalmistelualueeseen.
Metsähallituksen pienriistan vuokra-alue	Ei muutu		1 548,00	Vuokralainen on Kellon Metsästysseura ry, sop nro 38930. Vuokran ehdoissa: Kraaselin, Pikku Rautaleton, Pensaskarin, Iso-Hiueen sekä Onganrannan alueilla sallittua vain pienpetojen metsästys. Suojeluun varatut alueet sisältyvät nk. säädösvalmistelualueeseen.

Metsästyskäytön ulkopuolella tai rajoitetussa käytössä

	Muutos	Syy	Pinta-ala (ha)	Kuvaus
Metsähallituksen hallinnoima metsästyskäytön ulkopuolinen alue	Ei muutu		17 569,00	Perämeren kansallispuisto, Möylyn hylkeidensuojelualue, Satakari, Kriisi ja osa Röytän alueesta, Santosenkari. Alueeseen kohdistuvat Perämeren kansallispuiston säädöksen päivitys ja Perämeren kansallispuiston ja Huiturin vesialueen liittämisselvitys, sekä muilla kohteilla (poislukien Möylyn hylkeidensuojelualue) suojeluun varatut alueet sisältyvät nk. säädösvalmistelualueeseen.

Riistakantojen kestävä hyödyntämisen suunnittelu

Röytän pienriistan lupa-alue on metsästyksen suunnittelun piirissä.

Riistanhoito (mm. elinympäristöt ja pienpetojen poisto) ja rakenteet				
Metsähallituksen hallinnoimalla osalla suunnittelualueetta ei tehdä riistanhoitotoimia tai ylläpidetä rakenteita. Pienpetojen ja vieraslajien poistoa ja seuranta tehdään lajistonsuojelun lähtökohdista (luonnon- ja kulttuuriperinnön suojelun toimet).				
Toimenpiteet				
	Toimenpide		Kuvaus	Kiireellisyys
	Hylkeen ja norpan metsästysjärjestelyt		Tällä hetkellä Perämeren kansallispuistossa kaikki metsästys on kielletty, lukuun ottamatta luonnonsuojelullista haittaa aiheuttavat poikkeukset (ei metsästys-, vaan poikkeuslupitus). Vuonna 2022 alkaneessa Ympäristöministeriön hankkeessa päivitettiin vanhat kansallispuistolait nykyisen luonnonsuojelulain tasalle (24). Tällöin lisättiin nykyisen luonnonsuojelulain mahdollistama poikkeuslupapyynti myös riistalajeille, jotka aiheuttavat vaaraa turvallisuudelle tai merkittävää haittaa omaisuudelle. Säädös saatiin voimaan vuonna 2023. Tämän seurauksena tulee pohdittavaksi sekä harmaahylkeiden että itämerennorppien aiheuttamat vahingot niin kalastukselle kuin kalalajeille, kuin niiden poiston vaikutus niiden kantoihin. Toimenpide kohdistuu pääasiassa Perämeren kansallispuistoon.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Muita alueita (YSA- ja yksityisalueet) koskevat mahdolliset suositukset				
Yksityisillä luonnonsuojelualueilla metsästys on pääosin sallittu metsästyslain mukaisesti. Krunnien luonnonsuojelualueella metsästys on kielletty. Yhteenveto YSA-kohteista esitetty liitteessä 1.				
Kalastus				
Alueen kalastuskäytön muutos				
Suunnitelmassa ei suoraan esitetä muutoksia kalastusjärjestelyihin (ks. myös liite 8). Tavoitteena on kuitenkin LUKE:n kanssa yhteistyössä selvittää eri mahdollisuuksia Perämeren kansallispuiston ja Tornion Huiturin vesialueen kalastusjärjestelyille niin, että alueen uhanalaiset kalakannat vahvistuisivat.				
Suunnittelualueettakin koskien on myös käynnissä muita hankkeita, jotka voivat vaikuttaa merkittävästi kalastukseen alueella.				
Metsähallituksen hallinnoimat Perämerellä sijaitsevat luonnonsuojeluun varatut alueet tullaan perustamaan luonnonsuojelulain mukaisiksi luonnonsuojelualueiksi (nk. säädösvalmistelu, toimenpide suojelualueen perustaminen). Tällöin ratkaistaan myös, mitä alueella kalastetaan. Lisäksi tehdään selvitys Huiturin vesialueen liittämisestä Perämeren kansallispuistoon. Liitoksessa voisi tulla muutoksia kalastusjärjestelyihin (liite 9).				
Alueen kalastuskäyttö				
Kalastuslain mukaiset yleiset kalastusoikeudet				
	Muutos	Syy	Pinta-ala (ha)	Kuvaus
Yleiset vesialueet (kalastuslaki)	Ei muutu		1 372,05	li, Pallosen ja Santapankin alue; Oulu, Kattilankallan ja Hoikka-Hiueen alue; Hailuoto, pienet vesialueet Ulkolaidanmatala, Hoikankriisi. Suojeluun varatut alueet sisältyvät nk. säädösvalmistelualueeseen.
Kalastus maanomistajan luvalla (MH:n hallinnoimat alueet)				
	Muutos	Syy	Pinta-ala (ha)	Kuvaus
Metsähallituksen kalastuslupa-alue	Ei muutu		5 712,08	Pyydyslupa-alueita 331,55 ha (Ajoskrunki, Santosenkari, Hietakari), vapalupa-alueita 5712,08 ha (ed. lisäksi Huiturin vesialue). Suojeluun varatut alueet sisältyvät nk. säädösvalmistelualueeseen. Huiturin alue kuuluu Perämeren kansallispuiston ja Huiturin vesialueen liittämiselvitykseen, tai nk. säädösvalmisteluun.
Metsähallituksen kalastuksen vuokra-alue	Ei muutu		2 634,00	Röyttä-Satakari-Kriisi (1507 ha), Selkäsaari (185 ha) ja Oulun Kraaseli ja Pensaskari (942 ha). Selkäsaaren vuokra-alue jatkuu suunnittelualueen ulkopuolelle. Suojeluun varatut alueet sisältyvät nk. säädösvalmistelualueeseen.

Kalastuskäytön ulkopuolella tai rajoitetussa käytössä				
	Muutos	Syy	Pinta-ala (ha)	Kuvaus
Kalastusrajoitukset	Ei muutu		4 420,00	Pääosin YSA-alueilla on kalastus sallittu kalastuslain mukaisesti. Krunnien luonnonsuojelualueella on erityiset ehdot kalastukselle, sekä liikkumisrajoitusaikana ammattikalastukselle. Möylyn hylkeidensuojelualueen liikkumisrajoitukset rajoittavat myös alueella kalastamista.
Kalaveden ja kalakantojen hoito				
Metsähallitus ei tee kalavedenhoitotoimenpiteitä suunnittelualueella. Metsähallitus on kuitenkin mukana uhanalaisten kalakantojen hoitoon ja elvyttämiseen liittyvissä hankkeissa. Kalastuksen lupa-alueet ovat kalastuksen suunnittelun piirissä. Lupa-alueille on kiintiöidyt lupamäärät.				
Toimenpiteet				
Toimenpide	Kuvaus			Kiireellisyys
Kalastuksen säätely: kalastuksen vaikutus (sivusaalis) uhanalaisille kaloille	Sivusaaliina saatavat uhanalaisten kalojen, meriharjuksen ja meritaimenen, määrät ovat pieniä, mutta pienissä kalakannoissa ja laajemmalla alueella kokonaisvaikutus voi olla merkittävä. Meriharjuksen osalta ilmiö voi olla paikallisesti merkittävä. LUKE:n kanssa aletaan selvittää mitkä ovat vaihtoehtoja meriharjuksen ja meritaimenen kantojen säilymisen ja parantamisen kannalta järkevistä kalastuksensäätelytoimenpiteistä. Toimenpiteiden toteutus ELY-keskuksen ja Metsähallituksen omien kalastuslupitusten kautta. Toimenpide kohdistetaan Perämeren kansallispuiston ja Tornion ns. Huiturin vesialueen alueille.			Kiireellinen (3-5 v)
Kalastusjärjestelyt (erilaiset kiintiöt tai kalastusrajoitukset)	<p>Sekä kaupallisen kalastuksen että vapaa-ajan kalastuksen kalastusjärjestelyt vaikuttavat alueen kalakantoihin. Tavoitteena on kalakantojen, myös uhanalaisten kalojen, vahvistaminen jopa kalastettavalle tasolle. Tavoite on kunnianhimoinen ja kenttä haastava, sillä kalakannoista tiedetään osin vähän, ja niiden tilaan vaikuttavat muutkin kuin kalastuksen järjestämiseen liittyvät (ympäristö)tekijät.</p> <p>Uhanalaisten kalojen, meriharjuksen ja meritaimenen, pienissä kalakannoissa laajemmalla alueella tai paikallisesti kalastuksen sivusaaliina menetetty kokonaisvaikutus voi olla merkittävä. LUKE:n kanssa aletaan selvittää mitkä ovat vaihtoehtoja meriharjuksen ja meritaimenen kantojen säilymisen ja parantamisen kannalta järkevistä kalastuksensäätelytoimenpiteistä. Toimenpiteiden toteutus ELY-keskuksen ja Metsähallituksen omien kalastuslupitusten kautta.</p> <p>Erilaisia kalastusjärjestelyjä voivat olla saalis- tai kalastajakiintiöt, ajalliset tai alueelliset tai pyydystekniset kalastusrajoitukset, tai kalastusrahoitusalueet. Toimenpiteiden (rajoitusten) on tavoite olla väliaikaisia ja johtaa niiden poistamiseen tarpeettomina. Toimenpide kohdistetaan Perämeren kansallispuiston ja Tornion ns. Huiturin vesialueen alueille.</p> <p>Toimenpidettä seurataan samalla mittarilla kuin kalastuksen säätely: kalastuksen vaikutus (sivusaalis) uhanalaisille kaloille.</p>			Kiireellinen (3-5 v)
Muita alueita (YSA- ja yksityisalueet) koskevat mahdolliset suositukset				
Pääosin YSA-alueilla on kalastus sallittu kalastuslain mukaisesti. Krunnien luonnonsuojelualueella on erityiset ehdot kalastukselle, sekä liikkumisrajoitusaikana ammattikalastukselle. Yhteenveto YSA-kohteista on esitetty liitteessä 1.				
Erävalvonta				
Metsähallituksen erävalvonnasta vastaavat erätarkastajat. Perämeren suunnittelualueen valvontaa tehdään pääasiassa yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa, merkittävimpiä Rajavartiolaitoksen Pohjanlahden merivartiosto ja ELY-keskus (kalastuksenvalvonta). Myös poliisin kanssa tehdään yhteisvalvontaa, etenkin lin Röytän ja Oulun edustan alueilla. Metsähallituksen erätarkastajien lisäksi myös muut metsähallituksen työntekijät suorittavat valvontaa työnsä ohella, ja ilmoittavat havainnoistaan erätarkastajalle tai muulle viranomaiselle. Valvonta on pääosin kalastuksen ja metsästyksen valvontaa sekä yleistä luonnon virkistyskäytön valvontaa. Myös alueen käyttäjät voivat ilmoittaa havaitsemistaan epäkohdista Metsähallituksen erätarkastajille tai muille viranomaisille. Yleinen palaute koskien esimerkiksi palveluvarustusta annetaan kuitenkin Metsähallituksen palautejärjestelmien kautta.				

17 Käytön ohjauksen linjaukset ja luonnonvarojen käyttö

Selite	Lomakkeella määritellään ne suunnittelualueen luonnonvarojen ja alueiden käyttömuodot, jotka eivät ole tulleet esille aikaisemmillä lomakkeilla. Näitä ovat marjastus, sienestys, liikenteen ja liikkumisen järjestelyt, urheilutapahtumat, partio- ja muu leiritoiminta, kaivostoiminta sekä maa-ainesten, polttopuun ja pohjaveden otto.		
Marjastus ja sienestys	Rajoitettu järjestyssäännöllä tai asetuksella		
Kuvaus	Marjastus ja sienestys on sallittua jokaisenoikeudella huomioiden ajalliset ja paikalliset liikkumisrajoitukset. Jokaisenoikeudet säilyvät suunnittelualueella ennallaan. Liikkumista on kuitenkin rajoitettu alueella kansallispuistossa järjestyssäännöllä, Möylyn hylkeidensuojelualueella säädöksellä sekä muutamassa kohteessa yksityisillä suojelualueilla (YSA) suojelupäätöksissä. Suunnitelmassa annetaan myös linnuston suojelemiseksi uusia mähinnousurajoitus-suosituksia, jotka eivät pääosin koske sellaisia kohteita, joilla voisi marjastaa tai sienestää.		
Luontaiselinkeinot (sis. metsästys/kalastus/marjastus elinkeinona)			
Kuvaus			
Ei muutosta.			
Maastoliikenne ja muu liikenne			
	Toiminto	Muutos	
		Kuvaus	
	Maastoliikenne lumipeitteisenä aikana	Ei muutu	Moottorikäyttöisellä ajoneuvolla liikkumiseen, eli maastoliikenteeseen saarissa tarvitaan aina maanomistajan lupa. Jääalueilla lupaa ei tarvita. Maastoliikennelupia myönnetään vain erityisen painavasta syystä alueiden käyttöperiaatteisiin soveltuvaan toimintaan.
Liikkuminen ja leiriytyminen			
	Toiminto	Muutos	Kuvaus
	Leiriytyminen	Ei muutu	Leiriytyminen on Perämeren kansallispuistossa sallittua vain järjestyssäännössä määritellyissä paikoissa. Muualla suunnittelualueella on jokamiehenoikeuksien mukainen tilapäinen leiriytyminen sallittua, kunhan siitä ei aiheudu tarpeetonta häiriötä luonnolle, muille alueen käyttäjille tai maanomistajalle. Yksityisillä suojelualueilla voi olla leiriytymisestä erillisiä määräyksiä.
	Tulenteko	Ei muutu	Tulen teko on sallittua vain siihen osoitetuilla tulipaikoilla. Tulen tekoon tarvitaan aina maanomistajan lupa.
Järjestetyt tapahtumat ja seuratoiminta			
	Toiminto	Muutos	Kuvaus
	Muu järjestetty maastotapahtuma	Ei muutu	Tapahtumien järjestäminen alueella on mahdollista käytännössä suurimmilla saarilla, eli Perämeren kansallispuistossa Pensaskarissa, Selkä-Sarvessa, Vähä-Huiturissa ja mahdollisesti lin Röytässä. Majoittuminen ja alueiden käytön rajoitukset aiheuttavat suurimmat haasteet. Perämeren kansallispuistossa ovat mahdollisia lähinnä luonnonsuojelliset talkooleirit/ vapaaehtoistoiminta.
Luonnonvarojen käyttö			
	Toiminto	Muutos	Kuvaus
Muu käyttö			
	Toiminto	Muutos	Kuvaus
	Matkailuun liittyvä yritystoiminta	Ei muutu	Alueella toimii suhteellisen vähän matkailuyrittäjiä, jotka tarjoavat räätälöityjä palveluja pienille asiakasryhmille. Palvelut ajoittuvat avovesikauteen, ja sijoittuvat pääasiassa Perämeren kansallispuiston Pensaskariin ja Selkä-Sarveen. Alueella olisi tilaa useammalle yritykselle, laajemmalle tuotevalikoimalle ja ympärivuotisuudelle, huomioiden kuitenkin saarikohteiden ja virkistyskohteiden rajallisen

		kestävyyden asiakasmäärissä. Luonnon kestävyyden lisäksi asiakasmäärää rajoittaa sosiaalinen kestävyys, sillä alueen yrittäjät ja pääosa kävijöistä ovat tarkkoja alueen rauhallisuuden ylläpitämisestä ja paikallisen omaleimaisen saaristokulttuurin kunnioittamisesta. Alueella toimivien yritysten kanssa tehdään yhteistyösopimus, jossa sovitaan mm. kestävän luontomatkailun periaatteista.
Muu käyttö	Supistuu	Vuokramökit ja kalastustukikohdat. Nykyisten tukikohtien ylläpito on mahdollista Perämeren kansallispuistossa, mutta uusia kohteita ei osoiteta. Perämeren saarten Natura-alueella (valtio) tukikohtien ja vuokraoikeuksien ylläpito on mahdollista, mutta uusia kohteita ei osoiteta. Suojelun perustamisen myötä muut, kuin luonnonsuojelulaisissa erikseen mainittujen käyttötarkoitusten mukaiset tai alueen perustamistarkoitusta toteuttavat, vuokraoikeudet tulevat päätymään siirtymäajan jälkeen. Esimerkiksi loma-asuntojen pysyvä ylläpito ei ole luonnonsuojelun alueilla mahdollista. Yksityisillä suojelun alueilla toimitaan perustamispäätöksen mukaan; pääsääntöisesti mökkien rakentaminen ei ole sallittua.

Metsätalous		
Tavoitteet		
Suunnittelun alueen valtion alueilla ei harjoiteta metsätaloutta. Metsätalous OY:n hallinnoimia saaria (n. 40ha) on otettu mukaan suunnitelmaan, jos niillä on merkitystä virkistyskäytön järjestämisessä (esim. lin Röyttä) ja/ tai hoidettuja luonnonsuojelun alueita (esim. Selkäsaaren perinnebiotoopit, n.10ha laidunvuokrasopimus).		
Toimenpiteet (menetelmät ja rajoitukset)		
Metsähallituksen hallinnoimat alueet		
Mt-käytössä (ha)	Rajoitetussa mt-käytössä (ha)	Muutoksen kuvaus
39,66	9,83	Ei muutoksia.
Toimenpiteet luontodirektiivin luontotyyppikuvioilla		
Suosituksia yksityismaiden metsäsuunnitteluun		
Yksityisillä luonnonsuojelun alueilla (YSA) metsätaloustoiminta on pääosin kiellettyä. Luonnonhoitotoimet ovat pääosin sallittuja erillisen, maanomistajan ja ELY-keskuksen hyväksymän suunnitelman mukaisesti. Suunnittelun alueeseen kuuluvat yksityiset alueet, jotka eivät ole yksityisiä luonnonsuojelun alueita, ovat pääosin vesialueita.		

18 Käytön ohjauksen toimenpiteet ja hallinto

Selite Lomakkeella määritellään suunnittelun alueen käytön ohjaukseen liittyvät toimenpiteet ja hallintaan liittyvät linjaukset, ohjeet ja määräykset. Suojelualueen hallintaan ja hallintoon olennaisesti liittyviä asioita ovat kannanotto suojelualueen mahdolliseen laajentamiseen, järjestyssääntö, turvallisuus, valvonta ja pelastustoiminta sekä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.

Suunnittelun alueesta vastaavat tahot

Metsähallitus hallinnoi suunnittelun alueen valtionmaita ja yleisiä vesialueita. Pääosa (valtion) suunnittelun alueesta on Metsähallituksen Luontopalvelujen hallinnassa. Mukana on kuitenkin myös virkistysellisesti tärkeitä tai perinnebiotooppina hoidettuja kohteita, jotka ovat Metsähallitus Metsätalous OY:n tai Kiinteistökehityksen hallinnassa (mm. Hietakalla, Kropsu, Ryöskärinkalla ja Iin Röytän eteläosa).

Yksityiset suojelualueet (YSA) ja vähäiset perustamattomat yksityismaat (vedet) ovat yksityisen maanomistajan tai osakaskuntien ja kalastusalueiden hallinnassa. YSA-kohteiden maanomistajat antavat luvat luonnonhoito- ja ennallistamissuunnitelmien laadintaan ja toteuttamiseen omistamillaan mailla. Lapin ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukset tekevät alueillaan yksityisiä suojelualueita koskevat rauhoituspäätökset, käsittelevät niitä koskevat poikkeusluvut sekä hyväksyvät niitä koskevat hoito- ja toimenpidesuunnitelmat. ELY-keskus on myös Natura 2000 -alueista vastaava viranomais.

Toimenpiteet

Suojelualueen perustamistoimet

Toimenpide	Kuvaus
Suojeluun varattujen valtion alueiden luonnonsuojelualueen perustaminen	Metsähallituksen hallinnassa oleva suojeluohjelma-alue (Perämeren saaret) perustetaan luonnonsuojelulain mukaiseksi suojelualueeksi ja siitä muodostetaan tarkoituksenmukaisia suojelualuekiinteistöjä (1 / kunta).
Valtion maiden suojelualue-rajauksen tarkistaminen linnustokohteilla ja vedenalaisarvot huomioiden	Osalla valtion maista ja vesistä Perämeren saarten Natura-alueella suojelurajaukset on tehty koskien vain saaria, sillä Natura-alueen rajauksen aikaan ei tunnettu alueen vedenalaisia arvoja. Vastaavasti maan kohoamisen yhteydessä rannat jäävät suojelun ulkopuolelle ja primäärisukessio katkeaa. Samoin linnustollisesti arvokkaiden pesimäsaarien ja -luotojen rajaukset tulee tarkistaa niin, että niiden lähestyminen ja maihinnousu saadaan rajattua tarkoituksenmukaisesti. Tarkistaminen koskee vain valtion alueita, eikä koske yksityisiä maita tai vesiä. Tarkistettavat kohteet ovat pääosin yhtenevät suunnitelmassa merkityn (valtion) maihinnousurajoitus-suosituksen kanssa.
Kansallispuiston rajakyltlien uusiminen	Suuri osa kansallispuiston rajakylteistä saarissa ovat vanhoja ja haalistuneita, ja uusimisen tarpeessa.

Käytön ohjaus ja maankäyttöön vaikuttaminen

Toimenpide	Kuvaus
Maihinnousukiellot/ suositukset sen välttämiseksi linnuston pesimäaikana tärkeimmille pesimäalueille	Linnuston pesinnälle merkittävät saaret ja luodot rauhoitetaan kävijöiltä pesimäajaksi. Kansallispuiston alueella nämä on osoitettu järjestyssäännössä, muualla suunnittelun alueella rauhoitusalueet on osoitettu YSA-päätöksissä (Krunnit, Parmiinit, Runniletto) tai ovat ohjeellisia suosituksia. Rajoitusalueet pyritään merkitsemään karttojen lisäksi maastoon, ja lisäämään käyttäjien tietoisuutta vältettävistä kohteista. Kohteet esitetään vyöhykealuejakokartoissa.
Rajoitusvyöhyke: Sarven saaristoon veneiden nopeusrajoitus liettymisen vähentämiseksi	Haetaan AVI:lta nopeusrajoitusta Sarven saaristoon. Rajoitus 6 km/h. Kartoituksissa rajaukseksi ehdotetaan Selkä-Sarven suojausalueen lähestymisväylälle Maasarven ja Linnanklupun väliin, sekä Sarven satamasta Linnanklupun ja Pitkäleton välistä ja vielä Sarven pohjoispäädytään itään Maasarven eteläreunan kautta merelle, eli koko Pitkäleton, Linnanklupun, Maa-Sarven ja Selkä-Sarven saarten ja niihin liittyvien matalikkojen/ karien muodostamaa kokonaisuutta.
Edunvalvonta ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi	Suunnittelun aluetta ympäröivän maan ja meren käytöstä lausutaan/ suunnitteluun osallistutaan tarvittaessa. Edunvalvonta on jatkuvaa. Ilmastonmuutoksen kannalta Metsähallitus lausuu yleisemmin osana suuria hankkeita, jotka voivat sijaita muuallakin kuin tämän suunnittelun alueen läheisyydessä. Myös paikallisten luonnonolosuhteiden mahdollisimman vakaana pitäminen edesauttaa luonnon resilienssiä, eli kykyä sopeutua muutokseen. Osa lajistosta, kuten norppa, tarvitsee kuitenkin merijään lisääntymisen onnistumiseen, ja osa alueella esiintyvistä uhanalaisista ja harvinaisista lajistosta, kuten ruijannuokkuesikko, on luontaisesti riippuvainen jääeroosiosta.
Edunvalvonta ympäröivillä maa- ja vesialueilla	Suunnittelun aluetta ympäröivän maan ja meren käytöstä lausutaan tarvittaessa. Edunvalvonta on jatkuvaa. Lausuntojen lisäksi alueiden ja luonnon edunvalvontaa tehdään muun tiedontuottamisen, valistuksen, vaikuttamisen,

	ympäristökasvatuksen ja viestinnän keinoin. Esimerkiksi rehevöitymiskehityksen hillitsemisessä viestinnällä ja ympäristökasvatuksella on merkittävä rooli myös yksilötasolla.	
Edunvalvonta merialueen hankkeissa	Suunnittelualueetta ympäröivän meren käytöstä lausutaan/ suunnitteluun osallistetaan tarvittaessa. Edunvalvonta on jatkuvaa. Suurhiekan merituulivoimapuiston yhteyteen aiotaan ehdottaa kalastolle aiheutuvien haittojen kompensatiomenetelmänä esimerkiksi kutualueiden perustamista rakennettavien tuulivoimaloiden juurille.	
Yhteistyö: alueen vuokralaisten pienruoppauksien negatiivisten vaikutusten vähentäminen	Yhteistyössä vuokralaisten kanssa keskustellaan pienruoppausten haitoista ja mietitään ratkaisuja ruoppausten haittojen vähentämiseksi, niin että tarpeelliset ruoppaukset saataisiin silti tehtyä.	
Edunvalvonta: ympäröivien vesialueiden käytön seuranta (kalankasvatus, väylät, tuulivoimapuistot)	Suunnittelualueetta ympäröivän meren käytöstä ja merialueisiin vaikuttavista toiminnoista, kuten maa-ainestenotosta, lausutaan tarvittaessa. EMMA-alueiden hyödyntäminen ja huomiointi alueen edunvalvonnassa (talon sisäisesti). Edunvalvonta on jatkuvaa.	
Sidosryhmäyhteistyö, säännölliset tapaamiset ja perehdytykset	Pidetään esimerkiksi koulutustilaisuuksia alueen yrityksille, kansallispuisto-oppaille ja yhteistyökumppaneille. Kuntien ja kaupunkien kanssa ollaan yhteydessä erilaisissa tilaisuuksissa ja hankkeissa. Yhteistyö on joustavaa ja jatkuvaa.	
Yhteinen tapaaminen ruotsalaisten kollegojen kanssa puistopariyhteistyöstä	Tapaamisessa kartoitetaan yhteistyömahdollisuudet ruotsalaisten kansallispuistosta vastaavien tahojen kanssa. Sekä matkailullisen puistopariyhteistyön muodostaminen, että kentän töihin liittyvien, konkreettisten kehittämismahdollisuuksien etsiminen, esimerkiksi satamarakenteet. Puistopariyhteistyön alkaessa voidaan panostaa myös yhteiseen ja uudenlaiseen asiakasviestintään.	
Yhteistyö kalastajien, erävalvonnan, tutkimustahojen kanssa	Kalastuksen ja kalakantojen kestävyden parantamista mietitään yhteistyössä paikallisten kalastajien ja vapaa-ajan kalastajien (SVK), erävalvonnan, tutkimustahojen ja luvittajien kanssa. Tavoitteena on löytää mahdollisimman toimivia, ja sosiaalisesti hyväksyttäviä keinoja uhanalaisten kalakantojen tilan parantamiseen ja kalastuksen järjestämiseen. Kalakantojen tilaan vaikuttavat kalastuksen lisäksi muutkin (ympäristö)tekijät. Toimenpide kohdistetaan Perämeren kansallispuiston ja Tornion ns. Huiturin vesialueen alueille.	
Sidosryhmäyhteistyö, alueen vuokralaiset, RKY-maisema-arvojen säilyminen	Valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen (RKY) säilymisen turvaaminen yhdessä alueen vuokralaisten kanssa soveltavien toimenpitein (esim. vuokraehdot).	
Muu rakennuskanta		
Toimenpide	Kuvaus	
Inakaran rakennuskokonaisuus, selvitys ja poisto	Perämeren kansallispuistossa Inakaran saarella on osin vuokralaisen, osin Metsähallituksen omistamia rakennuksia, joiden tilanne on epäselvä ja vuokrasopimus on loppunut. Omistajuudet tulee selvittää ja huonokuntoiset/ turvallisuusriskin omaavat rakennukset purkaa, sekä alue siistiä. Hyväkuntoiset vanhat vaja- ja liiterirakennukset voidaan säilyttää kulttuuriperintönä. Purkamisessa tulee huomioida haitta-aineselvitys. Purkaminen on haastavaa, sillä saari sijaitsee väylän takana.	
Hietakarin vanha autiotupa, poisto	Hietakallan vanha autiotupa on osin huonokuntoinen, eikä enää palvele laajempaa käyttöä. Turvallisuussyistä rakennus tulee purkaa suunnittelukauden lopulla. Rakennuksen katto on toistaiseksi kunnossa, joten purkaminen ei ole kiireellinen. Purkamisessa on huomioitava haitta-aineselvitys. Samalla harkitaan muiden virkistysrakenteiden siirtoa Hietakallan päivätuvan läheisyyteen.	
Muut toimenpiteet		
Toimenpide	Kuvaus	
Valmiudet		
Tyyppi	Valmius	Kuvaus
Öljyonnettomuussuunnitelma	On	Perämeren osuus tehty: VIRVE:n kansallinen öljyntorjunnan järjestelmä (BORIS 2).
Palvelurakenteiden turvallisuus		
Tyyppi	Valmius	Kuvaus
Rakennusten pelastussuunnitelma	On	Suojelluilla rakennuksilla on pelastussuunnitelmat; tupien pelastussuunnitelmat tarkastetaan ja päivitetään nykymallin mukaiseksi.
Rakennusten palotarkastus	On	Tehdään lakisääteisesti.

Kohteiden nimi- ja koordinaattimerkinnot	On	Kaikissa vuokrakämpissä tiedot ovat. Muilla kohteilla tiedot tarkastetaan ja päivitetään.		
Pelastusyhteistyö	On	Saarikohteilla (valtakunnallinen) hätäilmoitus tehdään VHF-kanavalla 16, ja lähin toimintakykyinen yksikkö määritetään pelastustoimiin. Myös yleinen hätänumero 112 toimii. Metsähallituksen erätarkastajat toimivat Virve-viranomaisverkossa. Alueella on tavoite sopia pelastusyhteistyöstä meripelastusseurojen kanssa, ja se on Metsähallituksella työn alla.		
Yhteistyö				
Tyyppi	Valmius	Kuvaus		
Muu kuin virkistys- ja retkeilykäyttöä palveleva rakennuskanta				
Kohde (nimi)		Omistaja	Kpl	Kuvaus
Inakarin rakennukset		selvitettävä	7	Osin vuokralaisen, osin Metsähallituksen rakennuksia. Osa hyvin huonokuntoisia, ja tulee purkaa. Kokonaisuuden tilanne selvitettävä.
YSA-alueet ja muut yksityisessä omistuksessa oleva alueet				
Suunnitelmassa ei ole selvitetty yksityisillä suojelualueilla olevaa rakennuskantaa tai alueilla voimassa olevia toimenpidesuunnitelmia.				

19 Resurssit

Selite	Lomakkeella määritellään toiminnan suunnittelun pohjaksi hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kerta- ja jatkuvaluonteiset kustannukset. Lisäksi määritellään muut alueen hoitoon ja hallintoon liittyvät kustannukset, mikä tukee hoito- ja käyttösuunnitelman kytkemistä vuotuisen toiminnan suunnitteluun. Hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kustannuksista vastaa lähinnä Metsähallitus. Mikäli suunnitelmaan kirjataan muita tahoja, kuten ELY-keskusta tai kuntaa koskevia sitoumuksia, myös niiden kustannukset esitetään lomakkeella.		
Vuosi, jonka kustannustasoon arviot perustuvat	2022		
	Jatkuvaluonteiset kulut €/vuosi	Kertaluonteiset menot €	Lisätietoja
Rakennukset		30 000	Hietakallan vanhan autiotuvan poisto suunnitelmakauden lopussa. Muun palveluvarustuksen poisto/ siirto päivätuvalle. Purkamisessa huomioitava haitta-aineselvitys.
Rakennukset		200 000	lin Röyttä, Lastaaja, Luotsila: korjaustarve selvitetään, arvio: ulkoseinien paneelien vaihdot, ulkovuorauksen kunnostus, hormien kunnostukset, tulisijojen kunnostukset, talojen maalaus, ilmalämpöpumppujen uusinta, tippalaudat, ikkunoiden kunnostus (ikkunapuut, muutama lasi), sisätilojen kunnostusta. Luotsila: katon uusinta, Lastaaja: katon maalaus. (Rakennukset Metsähallituksen liiketoiminnan taseessa)
Rakennukset	55 440		Ylläpitohuolto sopimusrittäjä (sopimus ja vuosittaiset lisäkustannukset, rakennukset ja rakennelmat). Sopimusalueet: Perämeren kansallispuisto, Kuivaniemen merialue, lin merialue.
Rakennukset		20 000	Selkä-Sarven ja Vähä-Huiturin rakennusten maalaus; päivätuvat: Hietakalla, Kropsu, lin Röyttä (kerran - kaksi suunnitelmakaudella)
Rakennukset	500		Pensaskarin kalastusmuseo-rakennuskokonaisuus huollettu 2015, joten vuosihuollot riittävät ylläpidossa.
Rakennukset	1 000		Selkä-Sarven Ailinpieti, mm.katon tervaus 5 vuoden välein ja muu arvokohteen säännöllinen huolto vuosikohtaiseksi jaettuna.
Rakennukset		50 000	Inakaran rakennuskokonaisuuden selvittäminen ja heikon "nuoremman" rakennuskannan poisto (lomake 18). Majoitusrakennusten purkamisen lisäksi haitta-aineselvitys (n. 2000€ omana työnä, sis. laboratoriotukimukset näytteistä) saarillisineen.
Rakennukset		8 000	Rakennusten kattojen uusimiset
Rakennukset	2 000	10 000	Rakennuksiin liittyvät muut kunnostustoimet, piippujen muuraukset, lattioiden ja ikkunoiden kunnostukset, lauteet, kiukaat tms.
Rakennelmat	310		Nuohoukset ja palotarkastukset (joka toinen vuosi, jaettu jokavuotiseksi)
Rakennelmat	20 000	30 000	Laiturien vuosittainen huolto, sekä sukellustarkastukset kiinnityksistä (poijut, laiturit) kahden vuoden välein. Kertaluontoisena arvio Kropsun laiturin korjaaminen ja Hietakallan ja Vähä-Huiturin laiturien rakentaminen.
Rakennelmat		15 000	Suunnittelualan kaikkien vessojen uusiminen
Opastuspalvelut ja opastusviestintä		2 000	Saarikohteiden opasteiden päivittäminen (mantereen opasteet kunnossa).
Virkistyskäyttö yhteensä	79 250	365 000	
Muu luonnonhoito	3 200		Mikäli rantaniityt poistuvat laidunnuksesta, tulee ne raivata miestyönä. Arviolta kolmen hehtaarin raivaaminen 5v. välein ostopalveluna olisi 16 000 €/ raivausvuosi, eli vuosikohtaiseksi jaettuna 15v. suunnittelukaudelle tekisi n. 3200 €/v.
Luonnonsuojelu yhteensä	3 200		
Suojelualan perustaminen ja		25 000	Perämeren saarten luonnonsuojelualan perustaminen, kiinteistönmuodostus ja rajojen merkintä. Röytän luonnonsuojelualan perustaminen, kiinteistönmuodostus ja rajojen merkintä. Rajat merkitään vain erityistapauksissa, kuten rajoitusalueille. Saariin laitetaan

Suunnittelun nimi: Perämeren kansallispuiston, Perämeren saarten ja Röytän hoito- ja käyttösuunnitelma 2023 - 2037

merkintä			rajoitusalue- ja suojelualuekylttejä tarpeen mukaan. Kirjaus koskee vain valtion omistamia alueita.	
Suojelualan perustaminen ja merkintä		650	Perämeren kansallispuiston rajakylttien uusiminen (20-30 kylttiä); maihinnousurajoitus- ja rajoitussuosituskylttien teko.	
Hallinto- ja muut kulut yhteensä		25 650		
Kaikki yhteensä	82 450	390 650	Kaikki kustannukset yhteensä suunnitelmakaudella (15 vuotta) €	1 627 400

20 Vaikutusten arviointi

Selite Lomakkeella kuvataan toimenpiteiden vaikutukset, toimenpiteisiin siältyvät riskit ja riskien torjunta.

Vaikutukset Natura 2000-suojeluperusteisiin

Hoito- ja käyttösuunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden vaikutukset luontodirektiivin luontotyyppeihin ja lajeihin on arvioitu suunnitelmaa laadittaessa. Suunnitelman tarkoituksena on kohdealueen luontoarvojen ja lajiston elinolosuhteiden turvaaminen ja parantaminen, joten siihen ei lähtökohtaisesti sisällytetä toimenpiteitä, jotka heikentäisivät kohteen suojelun perustana olevia luontoarvoja. Tarkempi vaikutusten arviointi on liitteessä 10.

Perämeren kansallispuiston Natura-alueen tärkeimmät suojeluperusteet ovat luontotyypeistä maankohoamisrannikon primäärisukessiovaiheiden luonnontilaiset metsät, runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt, kuivat nummet, ulkosaariston saaret ja luodot, hakamaat ja kaskilaitumet, lehdot, merenrantaniityt ja rannikon laguunit. Lajeista keskeisiä suojeluperusteita ovat upossarpio, ruijannuokkuesikko, perämerenketomaruna ja itämerennorppa (Natura-alueen tila-arvio 2020)

Perämeren saarten Natura-alueen tärkeimmät suojeluperusteet ovat luontotyypeistä liikkuvat alkiovaiheen dyynit, liikkuvat rantakauradyynit, kiinteät ruohokasvillisuuden peittämät dyynit, variksenmarjadyynit, metsäiset dyynit, lehdot, maankohoamisrannikon primäärisukessiovaiheiden luonnontilaiset metsät, runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt, hakamaat ja kaskilaitumet, ulkosaariston saaret ja luodot, harjusaaret, kivikkorannat, merenrantaniityt, Itämeren hiekkarannat, vedenalaiset hiekkasärkät sekä jokisuistot ja riutat. Lajeista keskeisiä suojeluperusteita ovat 37 lintulajia (pesiviä ja levähtäviä), sekä laaksoarho, lietetatar, ruijannuokkuesikko, nelilehtivesikuusi, upossarpio, harmaahylje (halli) ja itämerennorppa. (SDF Naturatietokanta 2018)

Röytän Natura-alueen tärkeimmät suojeluperusteet ovat luontotyypeistä maankohoamisrannikon primäärisukessiovaiheiden luonnontilaiset metsät, ja merenrantaniityt. Lajeista keskeisiä suojeluperusteita ovat upossarpio ja ruijannuokkuesikko. (Natura-alueen tila-arvio 2020)

Keskeisten suojeluperusteena olevien luontotyyppien tilaa parannetaan estämällä umpeenkasvua laiduntamalla ja raivaamalla kohteita, sekä poistamalla vieraslajeja, kuten kurturuusua ja järviruokoa. Samalla toimenpiteet auttavat lajistoa pitämällä niin vedenalaisen kuin maanpäällisenkin kasvilajiston elinympäristöjä kunnossa, ja esimerkiksi linnuston pesimä- ja ruokailuympäristöjä sopivina. Lajiston levinneisyyttä tuetaan myös siirtoistutuksin (erittäin uhanalaiset perämerenketomaruna, mahdollisesti rönsysorsimo sekä nelilehtivesikuusi) olemassa olevia populaatioita heikentämättä. Merkittävää on myös alueen palveluvarustuksen, opastusaineiston, satamien ja rajoitusaluekylltien kunto ja ajantasaisuus sekä viestinnän toimivuus. Näillä ohjataan suunnittelualueen kävijät kohteisiin, jossa luontotyytit ja lajisto kestävät kulutusta ja häirintää, esimerkiksi pois tärkeiltä linnuston pesimäalueilta häirinnälle herkkänä aikana. Herkimmille linnustoalueille kohdistetaan maihinnousukieltoja ja -suosituksia.

Vedenalaisten luontotyyppien suojelussa keskeistä on rehevöitymisen ja liettymisen estäminen, jossa oleellista on edunvalvonta. Toimenpiteissä ruoppausten suunnittelu yhdessä toimijoiden kanssa, sekä pilottikokeiluna lietteen poisto liettyneeltä vesikasviniityltä ja aiemman kasvillisuuden (takaisin)siirtoistutus, sekä Sarven saaristoon liettymisen vähentämiseksi haettava 6 km/h nopeusrajoitus parantavat luontotyyppien ja lajien tilaa ja estävät niiden heikkenemistä.

Valtion maiden suojelualuerajausten tarkistamisella parannetaan alueen vedenalaisten arvojen ja maankohoamisrannikon luontotyyppien tilaa. Tarkistaminen koskee vain valtion alueita, ei yksityisiä maita tai vesiä. Nykytiedon mukainen rajaus tuo suojeluun lisää ja/ tai laajentaa Natura-luontotyyppäjä ja tukee täten niiden säilymistä ja turvaa niiden kehityksen maankohoamisen edetessä. Myös pesivän linnuston häirintää voidaan vähentää linnustolle arvokkailla kohteilla.

Edunvalvonnalliset toimet, kuten lausunnot ja erilaisiin hankkeisiin osallistuminen, ovat välillisesti ja pitkällä aikavälillä tärkeitä ilmastonmuutoksen ja rehevöitymisen hillitsemiseksi ja pohjoisten elinolosuhteiden säilyttämiseksi. Tämä on keskeistä vedenalaisten luontotyyppien ja lajien edunvalvonnassa. Myös alueen luontotyyppien ja lajien seurannat ja erilaiset inventoinnit ovat tärkeitä, että pystytään seuraamaan tapahtuvia muutoksia ja reagoimaan niihin ajoissa, sekä kohdentamaan toimet otollisimpiin kohteisiin.

Uhanalaisten kalakantojen osalta toimenpiteet painottuvat pääosin kalakantojen tilan selvittämiseen, meriharjuksen elinympäristöjen kunnostamiseen (LUKE, Biodiversea LIFE -hanke), sekä kantojen säilymisen ja parantamisen kannalta järkevien kalastuksensäätytoimenpiteiden selvittämiseen etenkin meriharjuksen osalta. Myös luontainen meritaimen ja merialueen vaellussiika hyötyvät toimenpiteistä. Tavoitteena on löytää mahdollisimman toimivia, ja sosiaalisesti hyväksyttäviä keinoja uhanalaisten kalakantojen tilan parantamiseen ja kalastuksen järjestämiseen (esim. erilaiset kiintiöt tai ajalliset tai alueelliset tai pyydystekniset kalastusrajoitukset tai kalastusrauhitusalueet). Toimenpiteiden on tarkoitus olla väliaikaisia. Toimenpiteet kohdistetaan Perämeren kansallispuiston ja Tornion ns. Huiturin vesialueen alueille.

Kalastukseen ja kalakantoihin vaikutetaan myös harmaahylkeen ja itämerennorpan metsästysjärjestelyillä. Vuonna 2023 tuli voimaan päivitys Perämeren kansallispuiston laissa, jonka mukaan luonnonsuojelulain mukainen poikkeuslupapyynti mahdollistui myös riistolajeille, jotka aiheuttavat vaaraa turvallisuudelle tai merkittävää haittaa omaisuudelle. Ongelmavyhyti vaikutuksineen on moninainen: hylkeiden ja norppien kasvaneet kannat vaikeuttavat suuresti ammatti- ja vapaa-ajankalastusta alueella. Suurten hyljekantojen vaikutus myös uhanalaisille kalakannoille voi olla paikallisesti merkittävä, mutta tutkimustietoa asiasta ei ole. Toisaalta myös hylje ja norppa kuuluvat alueen merkittävään lajistoon, ja Perämeren pohjukka on norpalle tärkeää pesimäaluetta jäävarmuuden takia.

Yhteenveto suunnitelman vaikutuksista

Edellä mainittujen Naturan suojeluperusteisiin kohdistuvien vaikutusten lisäksi edellä mainituilla, ja suunnitelman muillakin toimenpiteillä, on myös merkittäviä sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia, joita ei välttämättä erikseen nostettu esiin. Esimerkiksi perinnebiotooppien ylläpito palvelee kuitenkin myös retkeilijöiden kokemia maisema-arvoja ja retkeilymahdollisuuksia, kurtteuhirturuuden poisto rantojen avoinnapysymistä, ja laiduntaminen tuo taloudellista hyötyä lampaiden omistajille.

Käytön ohjaaminen, palveluvarustuksen turvallisuus ja ajantasainen tieto kohteista auttaa käyttäjiä valitsemaan haluamansalaisia kohteita, sekä ottamaan huomioon ja oppimaan alueesta tärkeitä arvoja. Asiakaskontakteissa pystymme välittämään myös osallisuuden tunnetta, sekä kohdistamaan palvelujamme haluttuihin suuntiin. Parhaimmillaan suojelullisesti merkittävät toimenpiteet, kuten Sarven saariston nopeusrajoitus tai linnustollisesti arvokkaiden saarten mairinnousurajoitukset, jotka rajoittavat alueiden käyttöä, eivät aiheuta harmistumista, vaan niiden tarpeellisuus ymmärretään ja niitä noudatetaan. Myös pienruoppauksissa sosiaalinen vaikutus on merkittävä, sillä puhutaan alueiden käyttömahdollisuuksista.

Alueiden kulttuuriperinnön ja arkeologisten kohteiden tunteminen ja hoitaminen sekä esittely samoin edistävät ymmärrystä alueiden ja kohteiden arvosta, ja lisäävät tietoa omasta kulttuuriperinnöstämme.

Kalakantojen hoitoon liittyvissä toimenpiteissä voi olla suuria virkistys- ja kaupalliseen kalastukseen liittyviä vaikutuksia, jotka etenkin kaupallisille kalastajille tulee huomioida myös taloudellisina. Näitä toimenpiteitä ei ole vielä päätetty, vaan niitä selvitetään.

Ilmastonmuutoksen hillintä ja muutokseen sopeutuminen

Perämeren alue on matalarantaisena ja lajistoltaan pohjoista merilajistoa edustavana alueena hyvin herkkä ilmastonmuutoksen vaikutuksille. Ilmaston lämpeneminen ja sen myötä paheneva rehevöityminen ja umpeenkasvu voivat vaikuttaa niin maa- kuin vesilajistoon, osaan hyvin lopullisesti. Alueen yksi arvo on juuri Pohjoisten merilajien pussinperä, eli viimeinen osa, jossa pohjoisiin meriolosuhteisiin sopeutuneet lajit, kuten jälle poikiva norppa, pärjäävät.

Suunnitelman kaikki arvot kietoutuvat toisiinsa ja ovat uhattuina ilmastonmuutoksen vaikutuksista. Siksi myös suunnitelman toimenpiteet pyrkivät vakauttamaan alueen luonnonolosuhteita, ja täten edesauttamaan luonnon resilienssiä, eli kykyä sopeutua muutokseen ja samalla pitää alueen ekosysteemipalvelut toimintakykyisenä. Merkittävää on myös ilmastonmuutoksen hillitseminen, jonka osalta edunvalvonnallisilla toimilla (suunnittelualuetta ympäröivän maa- ja vesialueen sekä siihen vaikuttavien hankkeiden lausunnot) on pääpaino, ja toiminta on jatkuvaa.

Alueen luontotyyppisiä ja lajistoa (luontotyyppien tila, luonto- ja lintudirektiivien lajit, muut uhanalaiset lajit) seurataan päivittämällä luontotyyppi-inventointeja ja laji-inventointeja tarvittaessa tai tietyin väliajoin, sekä mahdollisuuksien mukaan muiden käyntien ohella. Alueen luontotyyppit muuttuvat poikkeuksellisen nopeasti maankohoamisen, luonnonhoidon, Perämeren rehevöitymisen ja ilmastonmuutoksen seurauksena. Seurannat ohjaavat lajien ja luontotyyppien hoitotoimia; kun tiedämme missä hoitotarpeet ovat, pystymme ohjaamaan ja kohdentamaan hoito- ja edunvalvonnan toimet oikein. Lajiston levinneisyyttä tuetaan myös esimerkiksi siirtoistutuksiin (erittäin uhanalaiset perämerenketomaruna, mahdollisesti rönsysorsimo sekä nelilehtivesikuusi) olemassaolevia populaatioita heikentämättä.

LAJIT:

Suunnittelualueen merkittävää kasvilajistoa on laajalti arvioitu ilmastonmuutoksen vaikutuksille herkimmäksi lajistoksi. Näitä ovat jääeroosiosta ja maankohoamisesta hyötyvät sukcession alkuvaiheen vesi- ja rantakasvit, kuten upossarpio, lietetatar, ruijannuokkuesikko ja nelilehtivesikuusi, sekä perämerenketomaruna. Pohjoisen lajisto altistuu suuremmille lämpötilan muutoksille kuin etelässä, ja uhkana on, että ne myös menettävät aikaisempien ääriolosuhteiden tuoman kilpailuedun. Myös tiettyyn rajattuun elinympäristöön erikoistuminen sekä huono levittäytymis- ja kilpailukyky ovat tekijöitä, jotka saattavat liittyä lajien haavoittuvuuteen ilmastonmuutokselle. Useimmat lintulajit, jotka arvioitiin lajiominaisuuksien perusteella haavoittuvimmiksi ovat jo nyt uhanalaisia tai silmälläpidettäviä, ja monella ilmastonmuutos on arvioitu uhanalaisuuden syyksi tai tulevaisuuden uhkatekijäksi. (31) Suunnittelualueella näitä lajeja ovat esimerkiksi avoimien rantaniittyjen ja hietikoiden lajisto, kuten lapinsirri, suokukko ja pikkutiira, joihin vaikuttavat erityisesti pesintöjä tuhoavat kesämyrskyt, sekä elinympäristöjä tuhoava rehevöityminen.

Ilmastonmuutoksen seurauksena etelästä pohjoiseen leviää etelästä uusia lajeja, joista osa voi olla luonnonsuojelullisesti arvokkaita uhanalaisia tulokaslajeja, osa haitallisiksi luokiteltavia vieraslajeja. Vieraslajien torjuntatyössä on tärkeää pyrkiä tunnistamaan haitallisimmat mahdollisesti leviävät uudet vieraslajit ja jalansijaansa ja haittavaikutuksiaan todennäköisesti vahvistavat lajit. Alueella jo esiintyvistä lajeista kanadanvesiruton ja kurturuusun haittavaikutusten voimistumiseen tulisi varautua. (31).

LUONTOTYYPIT:

Suunnittelualueen luontotyypit kuuluvat rannikon luototyyppihin, joihin vaikuttavat sekä sisämaan että meren ekosysteemit. Täten myös ilmastonmuutoksen vaikutukset tulevat muutoksina sekä maalta, mereltä, että ilmasta. Ilmastonmuutoksen vaikutuksia ovat kohoava ilman, pintaveden ja veden lämpötila, merenpinnan nousu (Perämerellä esiintyy hidastuneena maankohoamisena), pitenevä kasvukausi, muutokset sademäärissä ja sateiden ajoittumisessa (sadannan mukana lisääntyvä rehevöityminen) ja muutokset jääpeitteessä. Nykytiedon valossa pinnanpäällisistä luontotyypeistä herkimpiä ovat mm. primäärisuknessiovaiheen luontotyypit sekä merenrantaniityt, joiden suurin uhka on umpeenkasvu, jota ilmastonmuutoksen aiheuttamat lämpenemisen tuoma kasvukauden piteneminen ja rehevöityminen pahentavat. Suomessa lähes kaikki perinnebiotooppityypit on luokiteltu äärimmäisen uhanalaisiksi. Samoin kuin merenrantaniityillä, usein pienillä ja pirstaleisilla, hoidosta riippuvaisilla perinnebiotoopeilla umpeenkasvun estäminen on ensisijaisen tärkeää. Jotta perinnebiotoopit voisivat säilyä, pitäisi hoitoa tehostaa, hoidettuja kohteita ja suojelualueita laajentaa, ja niiden kytkeytyvyyttä parantaa. (31)

Vedenalaisista luontotyypeistä ilmastonmuutokselle (rehevöityminen, lämpötilan nousu) herkimpiä ovat todennäköisesti primäärisuknessiovaiheen luontotyyppien eli fladojen lisäksi suojaisat näkinpartaisniityt (ja vedenalaisniityt yleensä). Vedenalaisniityt ovat helposti vahingoittuvia ja herkkiä monille häiriöille, kuten perämoottorien ja ankkuroinnin aiheuttamille suorille tuhoille, sekä perämoottorien nostaman pohja-aineksen aiheuttamalle sedimentoitumiselle. Seurannan ja hoidon kannalta vedenalaisia luontotyyppejä koskevat samat tarpeet mitkä koskevat maanpäällisiä luontotyyppejäkin.

Suojelu- ja hoitotoimien kohdentamisen kannalta on tärkeää tunnistaa ne alueet ja luontotyypit, jotka reagoivat herkimmin ilmastonmuutokseen; sekä ne, joilla vaikutuksia voidaan lieventää suojelu- ja hoitotoimin. Jotta hoitotoimet voitaisiin sopeuttaa ilmastonmuutoksen vaikutuksiin suunnitelmallisesti, tulisi hoitotoimien tuloksellisuutta tarkistaa säännöllisesti, joka taas vaatisi nykyistä monipuolisempaa lajistonseurainta, tai vähintäänkin olemassa olevien lintujen, perhosten ja riistalajien seurantojen ylläpitämistä ja vahvistamista. (31)

VIRKISTYSKÄYTTÖ:

Ilmastonmuutos vaikuttaa virkistyskäyttöön myös reittien ja rakenteiden sijoittelun ja ylläpidon kautta. Useilla kohteilla ilmastonmuutoksen lisäämä eroosio, kulumisen ja huollon vaikeutuminen pakottavat suunnittelemaan virkistyskäytön toteutusta uudelleen. Suunnittelualueen virkistyskäyttökohteet ovat toistaiseksi eroosion ja kulumisen suhteen hyvällä tolalla; ennemmin niidenkin osalta tulee huolehtia umpeenkasvun ehkäisemisestä. Virkistyskäytön ohjaaminen kulutusta kestäville alueille on jatkossa yhä tärkeämpää, etenkin lajiston heikentyneiden elinolosuhteiden turvaamiseksi. Talviretkelyn kannalta jään kantavuus on oleellinen seurattava asia. Mikäli jäätalvet vähenevät, tulee talviretkelyn markkinointi ja edistäminen lopettaa turvallisuussyistä.

Virkistyskäytössä olevien rakenteiden lisäksi myös kulttuuriperinnöltään arvokkaat rakennukset joutuvat ilmastonmuutoksen myötä äärevämpiin ja kuluttavampiin luonnonoloihin, kuten lisääntyvät myrskyt ja sateet, lämpötilan vaihtelut, sekä uudet tuhohyönteiset ja lahottajasienet. Rakennuksia ja rakenteita tulee tarkistaa useammin, että mahdollisiin ongelmiin ehditään ajoissa reagoida rakennusten säilyttämiseksi.

Merikohteella myös kohteelle kulkeminen on osa huomioitavaa ketjua. Maankohoamisen ja rehevöitymisen myötä lintuluodot muuttuvat hiljalleen retkeilijöitä houkuttaviksi saariksi; toisaalta satamiin ei enää pääse, jos niitä ei ruoppaa. Kävijöitä ohjataan myös mm. satamien ylläpidolla virkistyskäyttöä kestäviin paikkoihin. Ruoppausten suunnittelu on tärkeää, että niillä ei hävitetä mahdollisesti uhanalaistakin lajistoa ja luontotyyppejä, merenpohjan muutoksen ollessa ruopatulla väylällä usein pysyvä. Pientenkin ruoppausten kumulatiiviset vaikutukset tulee huomioida koko alueella. Moottoriliikenteen lisäksi myös ruoppaukset aiheuttavat liettymis- ja sedimentoitumisongelmia herkille vedenalaisille luontotyypeille.

Suunnittelualueella kohteiden huolto tehdään nykyisin pääsääntöisesti talvella (moottorikelkka). Kohteet on kuitenkin mahdollista huoltaa kesällä (vene), mikäli talvihuolto muuttuu mahdottomaksi. Moottoritekniikoiden kehittyessä voidaan tulevaisuudessa huolloissa vaatia ympäristöystävällisempien kulkuneuvojen käyttöä, esimerkiksi sähkömoottorit. Oleellisempaa on kuitenkin vähentää huollon tarvetta suunnitelluilla ja laadukkailla palveluilla, hyväkuntoisilla rakenteilla, sekä ympäristökasvatuksella. Polttopuun säästäminen ja roskattoman retkeilyn periaatteiden noudattaminen vähentävät huollon tarvetta, sillä pääosa huoltoa on polttopuu- ja vessahuoltoa, sekä saariin jätetyn (ja meren muualta tuoman) roskan tuontia.

Tavoite: Luontaisten lajien elinympäristöjen turvaaminen: vieraslajien ja haitallisesti lisääntyneiden luontaisten lajien torjunta. Nämä lajit vaarantavat harvinaisten lajien esiintymisen ja heikentävät niiden elinympäristöjen laatua, esimerkiksi pienpedot ja ruovikoituminen, jotka uhkaavat linnustoa.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Haitallisten lajien ja vieraslajien leviämisen seuranta, kansalaishavainnointi (mustatäplätokko). Sellaisen vieraslajiston leviämisen seuranta, jota ei vielä ole suunnittelualueella, ja jonka leviämisen estämiseksi ei välttämättä ole vielä keinoja. Yhtenä toimenpiteen osana on myös kansalaisten tietoisuuden lisääminen vieraslajeista ja kansalaishavainnointiin innostaminen.	Seurannasta ei tule vaikutuksia. Uusien lajien mahdollisia ekologisia vaikutuksia pystytään seuraamaan, kun tiedetään lajien leviämisestä alueelle.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Seurannasta ei aiheudu riskejä. Tiedottamalla ja ottamalla alueen käyttäjät mukaan havainnointiin saadaan laajemmin tietoa ja tuloksia, sekä ihmiset tiedostamaan lajiston muutosten vaikutukset ja mahdollisesti omien toimien vaikutukset vieraslajien leviämisessä.
Haittaa aiheuttavan tai haitallisesti lisääntyneen lajiston torjunta/vähentäminen, pienpedot. Linnustolle haittaa aiheuttavien pienpetojen poisto saarista ja lintuluodoilta. Sekä vieraspedot että mahdollisesti haitallinen luontainen lajisto, kuten kettu. Petojen määrää seurataan, ja niiden pyynti painotetaan tärkeille linnustoalueille. Seurannan ja poiston tulisi olla jatkuvaa. Biodiversea LIFE -hankkeen myötä valtakunnalliseksi laajennetun pienpetopyynnin tavoitteena on saada pyynti suunnitelmalliseksi, järjestäytyneeksi, tehokkaaksi ja vaikuttavaksi; ja se tehdään yhteistyössä. Hanke kestää vuoteen 2029, ja sen jälkeen rahoitusta pienpedonpoistoon ei ole varmistettu.	Pesimälinnuston tila paranee.	x			Mahdollinen vaikutus	Jos pienpetoja ei poisteta, voi kokonaisten saarten ja luotojen pesintä epäonnistua. Pienpetopyynnin haittoja voidaan minimoida pienpetopyynnin ohjeita noudattamalla ja pyyntiajan optimoinnilla. Riskinä on esimerkiksi pienpetojen poisto pesimäaikana, jolloin hautovat linnut joutuvat poistumaan pesältä. Pesimäaikaan luodoilla ollaan niin lyhyt aika, että haudonta ei epäonnistu.
Kaikki haitallisiin vieraslajeihin kuuluvan kurturuusun kasvustot alueelta poistetaan. Poistetaan alueelta kaikki tiedossa olevat kurturuuskasvustot. Käynnistetään myös uusien kasvustojen torjuntatoimet välittömästi sitä mukaa, kun ne havaitaan. Kurturuuskasvuston poistaminen vaatii usein torjuntatoimia vähintään 2-3	Poistaminen estää linnuston pesimä- ja levähtämysympäristöjen laadun heikentymistä sekä harvinaisen tai uhanalaisen avoimia rantaympäristöjä tarvitsevan muun lajiston elinympäristöjen laadun heikentymistä. Sosiaaliset vaikutukset ovat esimerkiksi (uima)rantojen ja rantautumispaikkojen avoimena pysyminen.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Kurturuusun poisto on hidasta ja kallista, eli vaatii sekä aikaa että henkilöstöresursseja ja ammattitaitoa. Kasvuston poisto ei yleensä onnistu kertakäsittelyllä, vaan vaatii useimmiten toimenpiteitä vähintään 2-3 peräkkäisenä vuonna. Esiintymien löytäminen saaristosta vaatii myös resursseja. Etsintää joudutaan tekemään jatkuvasti, sillä kurturuusu leviää koko ajan mantereelta. Mantereella viestinnän merkitys kurturuusun poiston tärkeydestä ja syistä (ekologiset vaikutukset leviämisestä luonnonsuojelualueille) on ensisijaista.

peräkkäisenä vuonna.						
Luontaisesti esiintyvän järviruo'on seuranta ja leviämisen hillintä. Perämeren rehevöitymisen seurauksena järviruoko on levinnyt laajalti alueen merenrantaniityille ja linnustollisesti arvokkaiden saarien ja luotojen rannoille, myös hiekka-, dyyni- ja kivikkorannoille. Rehevöitymiseen yritetään puuttua jo sekä valuma-alueen kunnostushankkeilla että edunvalvonnan kautta. Rehevöitymistä hillitseviä valuma-aluekunnostuksia lisätään lähivuosina nyt käynnissä tai suunnitteilla olevissa hankkeissa, erityisesti Iijoen, Kiiminkijoen ja Oulujoen valuma-alueilla. Suunnittelualueella ruovikoiden laajentumista estetään huolehtimalla laidunpaineen riittävydestä ja tarvittaessa kohdennetuilla ruovikon niitoilla.	Toimenpiteen tavoitteena on estää järviruokokasvustojen leviäminen ja vähentää niiden olemassa olevia esiintymiä avointen rantaympäristöjen monimuotoisuuden kannalta tärkeimmillä alueilla. Rantalinnuston pesimäympäristöt sekä ruokailu- ja levähdysalueet vähenevät ja heikkenevät laadultaan ruovikoiden levitessä. Lisäksi avoimille ranta-alueille ja matalille rannoille levittyvä ruovikko syrjäyttää matalakasvuisten avoimien rantojen uhanalaista ja harvinaista lajistoa, kuten ruijannuokkuesikko, upossarpio ja nelilehtivesikuusi.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Ruovikon niittoja ei saada tehtyä rahoituksen puutteen tai niittoon liittyvien teknisten ongelmien takia (kiviset rannat) takia, hoito on liian kevyttä, laidunpaine liian vähäinen tai laidunnus loppuu. Riskejä torjutaan varmistamalla rahoituksen jatkuvuus ja hyvä yhteistyö laiduntajien kanssa. Niitot ajoitetaan linnuston pesimäkauden ulkopuolelle, ja niittotähde hävitetään tarvittaessa.
Vieraslajin poisto: Pensaskarin kluuvijärven ennallistaminen, vesiruton poisto. Vesiruton poisto tai vähentäminen ja kasvun rajoittaminen Pensaskarin kluuvijärvestä n. 4ha.	Vesirutto ei pääse dominoimaan kasvillisuutta, eikä hävitä upossarpiota kluuvijärvestä.	x			Mahdollinen vaikutus	Vesiruttoa ei pystytä kontrolloimaan, tai se jopa hyötyy kasvustonsa käsittelystä, jos sitä ei saada kokonaan poistettua. Upossarpion takia poisto on tehtävä käsityönä. Lajin seuranta ja torjunta jatketaan vuosittain.
Tavoite: Maankohoamisrannikon luontotyyppien säilymisen ja kehityksen turvaaminen						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	E-kolo-ginen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Edunvalvonta ympäröivillä maa- ja vesialueilla. Suunnittelualueella ympäröivän maan ja meren käytöstä lausutaan tarvittaessa. Edunvalvonta on jatkuvaa. Lausuntojen lisäksi alueiden ja luonnon edunvalvontaa tehdään muun tiedontuottamisen, valistuksen, vaikuttamisen, ympäristökasvatuksen ja viestinnän keinoin. Esimerkiksi rehevöitymiskehityksen hillitsemisessä viestinnällä ja ympäristökasvatuksella on	Lausunnoilla ja muulla tiedontuottamisella pyritään vähentämään hankkeiden negatiivisia vaikutuksia meri- ja saaristoluontoon.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Riskinä on, että Metsähallitusta ei tunnisteta lausujatahona joko puutteellisen toimijatuntemuksen vuoksi, tai puutteellisten vaikutusarviontien vuoksi. Myös rajallinen aika hankkeisiin tutustumisessa rajoittaa vaikuttavaa edunvalvontaa. Riskejä voidaan torjua resurssioimalla ja panostamalla edunvalvontaan ja Metsähallituksen tunnettavuuteen toimijana.

merkittävä rooli myös yksilötasolla.						
Luonnontilaisten sukkessiosarjojen säilymisen turvaaminen; kohdevalinta/ priorisointi (vs.laidunnus). Päivitetään hoidettavien perinnebiotooppien ja luontaisesti kehittymään jätettävien primäärisukcessiosarjojen karttatarkastelu, ja laajennetaan se koskemaan myös Meri-Lapin aluetta.	Lajien ja luontotyyppien tila paranee ja hoito ja edunvalvonta helpottuu.	x			Mahdollinen vaikutus	Jos tarkastelua ei ehditä tehdä, voi jokin merkittävä kohde jäädä hoitamatta tai arvokkaan luonnontilaisen sukkessiosarjan laatu heikkenee.
Suojeluun varattujen valtion alueiden luonnonsuojelun perustaminen. Metsähallituksen hallinnassa oleva suojeluohjelma-alue (Perämeren saaret) perustetaan luonnonsuojelulain mukaiseksi suojelualueeksi ja siitä muodostetaan tarkoituksenmukaisia suojelualuekiinteistöjä (1 / kunta).	Suojelualueen perustaminen mahdollistaa perustamissäädöksen ja luonnonsuojelulain mukaisen alueen käytön ja valvonnan, sekä helpottaa alueen edunvalvontaa.	x			Mahdollinen vaikutus	Riskinä on, että alueita ja niiden suojeluarvoja ei tunnisteta, kun suojelualueen rajoja ei näy kartoissa (ennen perustamista). Myöskään mairinnousurajoituksia ei voida antaa ennen suojelualueen perustamista. Riskiä torjutaan viestinnällä ja valmistautumalla säädöksen antamiseen huolella.

Tavoite: Perinnebiotooppien suojelutason parantaminen

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Avoimen ja puustoisien perinneympäristön hoito. Riittävän laidunpaineen ylläpito. Hoidettujen perinnebiotooppien laadun parantaminen ja määrän lisääminen laiduntamalla ja raivaamalla. Laidunpaineen seuraaminen ja lisääminen tarvittaessa. Edustavuutta pyritään parantamaan hoidon laatua kehittämällä ja laidunpainetta lisäämällä.	Parantaa Natura-luontotyyppien edustavuutta ja direktiivilajien ja muun arvokkaan lajiston elinympäristöjen tilaa. Parantaa maisema-arvoja ja hoitosopimusten myötä työllistää laiduntajia.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Hoito on liian kevyttä, laidunpaine liian vähäinen tai laidunnus loppuu, jolloin perinnebiotoopit umpeutuvat. Riskejä torjutaan varmistamalla rahoituksen jatkuvuus ja hyvä yhteistyö laiduntajien kanssa.

Tavoite: Pohjoisia olosuhteita vaativan lajiston elinolosuhteiden säilyminen

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Edunvalvonta ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Suunnittelualuetta ympäröivän maan ja meren käytöstä lausutaan/ suunnitteluun osallistutaan tarvittaessa. Edunvalvonta on jatkuvaa. Ilmastonmuutoksen kannalta	Lausunnoilla pyritään vähentämään hankkeiden negatiivisia vaikutuksia luontoon.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Riskinä on, että Metsähallitusta ei tunnisteta lausujatahona joko puutteellisen toimijatuntemuksen vuoksi, tai puutteellisten vaikutusarvointien vuoksi. Myös rajallinen aika hankkeisiin tutustumisessa rajoittaa vaikuttavaa edunvalvontaa. Riskejä voidaan torjua resurssiomalla ja panostamalla edunvalvontaan ja Metsähallituksen tunnettavuuteen toimijana.

Metsähallitus lausuu yleisemmin osana suuria hankkeita, jotka voivat sijaita muuallakin kuin tämän suunnittelualueen läheisyydessä. Myös paikallisten luonnonolosuhteiden mahdollisimman vakaana pitäminen edesauttaa luonnon resilienssiä, eli kykyä sopeutua muutokseen. Osa lajistosta, kuten norppa, tarvitsee kuitenkin merijään lisääntymisen onnistumiseen, ja osa alueella esiintyvistä uhanalaisista ja harvinaisista lajistosta, kuten ruijannuokkuesikko, on luontaisesti riippuvainen jääeroosiosta.						
Inventointi: meriuposkuoriainen saaristossa. Meriuposkuoriaista on etsitty mannerrannoilta Kemin Ajokseen asti, mutta Hailuotoa lukuun ottamatta ei saarten rannoilta. Mikäli mallinnuksella näyttää, että saaristossa on potentiaalisia kohteita, tulisi kuoriaista etsiä myös sieltä. Inventointeja tehdään VELMU-hankkeessa mahdollisesti jo v.2023.	Inventoinnista ei tule vaikutuksia luontotyypeille, mutta ne lisäävät tietoa lajin runsaudesta ja levinneisyydestä.	x			Mahdollinen vaikutus	Mikäli meriuposkuoriaisen esiintymistä ei tiedetä, sen elinympäristöjä ei voi huomioida alueiden käytön suunnittelussa ja edunvalvonnassa.
Perämerenketomarunan siirtoistutusten jatkaminen. Rönsysorsimolle sopivien kohteiden selvittäminen. Etsitään erittäin uhanalaisille perämerenketomarunalle ja mahdollisesti myös rönsysorsimolle soveltuvia uusia siirtoistutuspaikkoja. Tuotetaan siirtoistutettavaa taimiaineista yhteistyössä yliopiston kasvitieteellisen puutarhan kanssa.	Onnistuessaan siirtoistutukset parantavat lajien suojelun tasoa.	x			Mahdollinen vaikutus	Siirtoistutusten onnistuminen on epävarmaa. Tämän vuoksi siirtoistutuksissa käytetään ensisijaisesti jonkin yliopiston kasvitieteellisellä puutarhalla tuotettua taimiainesta, eikä oteta siirtoistutettavia yksilöitä suoraan luonnosta. Rönsysorsimoa tuotetaan mikrolisäämällä, ja perämerenketomarunan taimia kasvatetaan siemenestä, joten eläviä yksilöitä ei kerätä kuin korkeintaan vähäisiä määriä mikrolisäykseen. Täten olemassa olevia populaatioita ei heikennetä.
Pilotti, lajin siirto: nelilehtivesikuusen siirtoistutus uusiin sopiviin elinympäristöihin. Uusi avaus, jossa tutkitaan, hyötyykö nelilehtivesikuusi siirtoistutuksista uusille alueille. Siirtoistutuksen mahdollisuutta tutkitaan suunnitelman voimassaoloaikana.	Mahdollisesti vahvistaisi nelilehtivesikuusen populaatiota ja levinneisyyttä.	x			Mahdollinen vaikutus	Siirtoistutukset eivät onnistu. Tarvitaan siirtoistutuksen huolellinen suunnittelu ja arviointi, häiriintyykö laji alkuperäisellä paikallaan istukkaiden otosta enemmän, kuin uudelle paikalle leviäminen sitä hyödyttäisi.
Seuranta: Luontotyyppien tila,	Seurannat ohjaavat lajien ja luontotyyppien hoitotoimia;	x			Mahdollinen	Riskinä on resurssipula, eli seurantoja tai niiden osoittamia

<p>luonto- ja lintudirektiivien lajit, muut uhanalaiset lajit. Valtion mailla luontodirektiivin luontotyyppien tilaa seurataan päivittämällä luontotyyppi-inventoinnin tiedot ennen tämän suunnitelman väliarvioinnin laatimista. Tarvittaessa tietoja ajantasaistetaan myös tätä ennen, jos luontotyypin tila muuttuu esimerkiksi luonnonhoidon tai umpeenkasvun seurauksena. Alueen luontotyypit muuttuvat poikkeuksellisen nopeasti maankohoamisen, luonnonhoidon, Perämeren rehevöitymisen ja ilmastonmuutoksen seurauksena.</p> <p>Uhanalaisten ja luontodirektiivin liitteen II lajien esiintymien tilaa seurataan muiden maastokäyntien yhteydessä. Linnustoinventoinnit pyritään arvokkaimmilla kohteilla toistamaan kolmen vuoden välein, ja muilla alueilla vähintään 10 vuoden välein.</p>	<p>kun tiedämme missä lajien ja luontotyyppien hoitotarpeet ovat, pystymme ohjaamaan ja kohdentamaan hoitotoimet oikein.</p>				<p>vaikutus</p>	<p>hoitotoimia ei pystytä toteuttamaan. Osa muutoksista on myös sellaisia, mihin ei pystytä suoriin hoitotoimin vaikuttamaan, kuten osa vieraslajeista tai ilmastonmuutoksen vaikutukset.</p>
<p>Viestintä: tietoisuuden lisääminen ruoppausten haitoista erityiselle lajistolle (mm. upossarpio). ks. kohta: Yhteistyö: alueen vuokralaisten pienruoppauksien negatiivisten vaikutusten vähentäminen</p>						
<p>Tavoite: Rantalinnuston elinympäristöjen laajentaminen ja edustavuuden parantaminen</p>						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
<p>Avointen rantaympäristöjen hoito laiduntamalla ja raivaamalla. Riittävä laidunpaine. Lintuluotojen lakiosien raivaaminen puista ja pensaista, jotta rantalinnustolle on korkeammalla olevia avoimia pesimäpaikkoja kesämyrskyjen aiheuttaman vedennousun saavuttamattomissa. Hoidettujen perinnebiotooppien laadun parantaminen ja määrän lisääminen laiduntamalla ja raivaamalla. Laidunpaineen seuraaminen ja lisääminen</p>	<p>Parantaa Natura-luontotyyppien edustavuutta ja direktiivilajien ja muun arvokkaan lajiston elinympäristöjen tilaa. Parantaa myös hanhien ja sorsien (metsästettävien lajien) pesimismenestystä.</p>	<p>x</p>	<p>x</p>		<p>Mahdollinen vaikutus</p>	<p>Raivauksia ei saada tehtyä rahoituksen puutteen takia, hoito on liian kevyttä, laidunpaine liian vähäinen tai laidunnus loppuu. Riskejä torjutaan varmistamalla rahoituksen jatkuvuus ja hyvä yhteistyö laiduntajien kanssa. Raivaukset ajoitetaan linnuston pesimäkauden ulkopuolelle.</p>

tarvittaessa.						
Valtion maiden suojelualuerajauksen tarkistaminen linnustokohteilla ja vedenalaisarvot huomioiden. Osalla valtion maista ja vesistä Perämeren saarten Natura-alueella suojelurajaukset on tehty koskien vain saaria, sillä Natura-alueen rajauksen aikaan ei tunnettu alueen vedenalaisia arvoja. Vastaavasti maan kohoamisen yhteydessä rannat jäävät suojelun ulkopuolelle ja primäärisukessio katkeaa. Samoin linnustollisesti arvokkaiden pesimäsaarien ja -luotojen rajaukset tulee tarkistaa niin, että niiden lähestyminen ja maihinnousu saadaan rajattua tarkoituksenmukaisesti. Tarkistaminen koskee vain valtion alueita, eikä koske yksityisiä maita tai vesiä. Tarkistettavat kohteet ovat pääosin yhtenevät suunnitelmassa merkityn (valtion) maihinnousurajoitus-suosituksen kanssa.	Nykytiedon mukaisesti Metsähallituksen hallinnoimille alueille tehty uusi rajaus tuo suojeluun lisää ja/ tai laajentaa Natura-luontotyyppäjä ja tukee täten niiden säilymistä ja turvaa niiden kehityksen maankohoamisen edetessä. Myös pesivän linnuston häiritsemistä voidaan vähentää linnustolle arvokkailla kohteilla.	x			Mahdollinen vaikutus	Mikäli rajausta ei tehdä, monet vedenalaisista luontoarvoista menetetään, kun ne jäävät tiukasti saaria myötäilevien rajauksen myötä suojelun ulkopuolelle. Samoin linnustolle arvokkaiden kohteiden rauhoittaminen jää puolitiehen, mikäli kohteiden lähestymistä ei pystytä estämään. Rajaukset tulevat tarkistettavaksi viimeistään luonnonsuojelulain mukaisen säädösvalmistelun yhteydessä, eli kun Perämeren saarten alueesta muodostetaan luonnonsuojelualue.

Tavoite: Uhanalaisten kalalajien kantojen tilan paraneminen, meriharjus, luontainen meritaimen, vaellussiika

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Kalastuksen säätely: kalastuksen vaikutus (sivusaalis) uhanalaisille kaloille. Sivusaaliina saatavat uhanalaisten kalojen, meriharjuksen ja meritaimenen, määrät ovat pieniä, mutta pienissä kalakannoissa ja laajemmalla alueella kokonaisvaikutus voi olla merkittävä. Meriharjuksen osalta ilmiö voi olla paikallisesti merkittävä. LUKE:n kanssa aletaan selvittää mitkä ovat vaihtoehtoja meriharjuksen ja meritaimenen kantojen säilymisen ja parantamisen kannalta järkevistä kalastuksensäätelytoimenpiteistä. Toimenpiteiden toteutus ELY-keskuksen ja Metsähallituksen omien kalastuslupitusten kautta.	Tavoitteena on parantaa uhanalaisten kalakantojen tilaa. Vaikutukset ulottuvat vapaa-ajan- ja mahdollisesti myös kaupalliseen ammattikalastukseen erilaisten rajoitusten muodossa.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Riskinä on, että mikäli emme onnistu pysäyttämään kalakantojen heikkenemistä, ne katoavat Perämereltä. Toisaalta rajoitusten osalta riskinä on, että sosiaalisen vastustuksen paine estää lopulta valittujen rajoitusten toteutumisen, tai niitä ei noudateta. Myös riskinä on, että valitut menetelmät eivät ole oikeita tai riittäviä kalakantojen vahvistamiseksi, eli kalastuksesta riippumattomat syyt tuhoavat kalakannat. Rajoitusten pohjaksi käytämme tutkimustietoa ja sosiaalisen hyväksyttävyyden saamiseksi avointa keskustelua.

Toimenpide kohdistetaan Perämeren kansallispuiston ja Tornion ns. Huiturin vesialueen alueille.						
Meriharjuksen elinympäristökunnostukset. Biodiversea LIFE -hankkeessa (v. 2021-2029) tehdään tutkimusyhteistyötä meriharjuskantojen ja elinympäristöjen tilan selvittämiseksi. Koko suunnittelualue sijaitsee hankealueella. Hankkeessa tehdään meriharjuksen elinympäristökunnostuksia myös suunnittelualueelle, todennäköisesti Perämeren kansallispuistoon.	Kutualueiden kunnostukset parantavat meriharjuksen kannan lisääntymismahdollisuuksia. Kunnostukset poistavat myös ravinteita ja putsavat matalia rantapohjia.	x			Mahdollinen vaikutus	Kunnostusajankohta tulee valita niin, etteivät kasvavat meriharjuksen poikaset tai linnuston pesintä häiriinny. Kunnostettavat kohteet inventoidaan ja kohteet valitaan niin, ettei muu merkittävä kasvillisuus tai lajisto kärsi. Kunnostuksen aikana tulee pieniä paikallisia samentumia veteen.
Meriharjuksen tutkimusyhteistyö, seuranta, sidosryhmäyhteistyö. Biodiversea LIFE -hankkeessa (v. 2021-2029) tehdään tutkimusyhteistyötä meriharjuskantojen ja elinympäristöjen tilan selvittämiseksi. Koko suunnittelualue sijaitsee hankealueella. Selvityksessä on tavoitteena mm. pyytää emokaloja, joiden mäti lypsetään ja haudotaan, ja poikasista kasvatetaan emokalaparvi harjuksen viljelyyn myöhempiä tuki-istutuksia varten. LUKE:n ammattilaiset hoitavat emokalastuksen.	Itse tutkimuksella ei ole vaikutusta, mutta saadun tiedon perustella pystymme tekemään toimenpiteitä harjuskantojen ja elinympäristöjen tilan parantamiseksi. Emokalaparven viljelypoikasten myötä pystytään tekemään kalakantaan tuki-istutuksia.	x			Ei vaikutusta	Riskinä emokalastuksessa on, että emokaloja ei saada riittävästi emokalaparven muodostamista varten. Myös emokalojen pyydystys vähentää olemassa olevaa kutevaa harjuskantaa, joskin verkolla pyydetyt emokalat palautetaan takaisin pyyntipaikalle lypsyn jälkeen. Toimenpiteissä noudatetaan varovaisuutta, kalanviljelykäytäntöjä ja tutkimusohjeita.

Tavoite: Vedenalaisten luontotyyppien ja lajien kunnossapito, säilyminen ja tilan parantaminen

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Edunvalvonta: ympäröivien vesialueiden käytön seuranta (kalankasvatus, väylät, tuulivoimapuistot). Suunnittelualueella ympäröivän meren käytöstä ja merialueisiin vaikuttavista toiminnoista, kuten maa-ainestenotosta, lausutaan tarvittaessa. EMMA-alueiden hyödyntäminen ja huomiointi	Lausunnoilla pyritään vähentämään hankkeiden negatiivisia vaikutuksia meriluontoon.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Riskinä on, että Metsähallitusta ei tunnusteta lausujatuhona joko puutteellisen toimijatuntemuksen vuoksi, tai puutteellisten vaikutusarvointien vuoksi. Myös rajallinen aika hankkeisiin tutustumisessa rajoittaa vaikuttavaa edunvalvontaa. Riskejä voidaan torjua resurssiomalla ja panostamalla edunvalvontaan ja Metsähallituksen tunnettavuuteen toimijana.

alueen edunvalvonnassa (talon sisäisesti). Edunvalvonta on jatkuva.						
Meritiedon ylläpito: uusinta- ja lisäkartoitukset, vuodenaikaisuuden huomiointi kartoituksissa. Luontotiedon ajantasaisuuden ylläpito mm. luonnonsuojelun toimenpiteiden ja edunvalvonnan tueksi.	Luontotiedon ajantasaisuudella varmistetaan luonnonsuojelun toimenpiteiden ja edunvalvonnan onnistuminen ja vaikuttavuus.	x			Mahdollinen vaikutus	Riskinä on resurssipula, eli kartoituksia ja niiden esiintuomia toimenpidetarpeita ei pystytä tekemään. Myös edunvalvonta vaikeutuu tiedon vanhentuuessa tai puuttuessa.
Pilottikokeilu: lietteen poisto vesikasviniityiltä, kasvillisuuden siirtoistutus. Liettyneeltä aiemmin monilajiselta vesikasviniityltä ruopataan 10-20cm pehmeää sedimenttiä pois. Siirtoistutetaan aiempaa vesikasvillisuutta takaisin.	Monimuotoisuuden palauttaminen aiemmin arvokkaalle vesikasviniitylle.	x			Ei vaikutusta	Riskinä on, että vaikutukset eivät ole pysyviä, mikäli alueelle asetettava nopeusrajoitus ei auta liettymisen estämisessä tai sitä ei noudateta. Nopeusrajoituksen noudattamista tulee seurata. Toimenpiteeseen liittyvät myös tyypilliset ruoppauksen riskit, ja se tuleekin suunnitella huolella.
Rajoitusvyöhyke: Sarven saaristoon veneiden nopeusrajoitus liettymisen vähentämiseksi. Haetaan AVI:lta nopeusrajoitusta Sarven saaristoon. Rajoitus 6 km/h. Kartoituksissa rajaukseksi ehdotetaan Selkä-Sarven suojasataman lähestymisväylälle Maasarven ja Linnanklupun väliin, sekä Sarven satamasta Linnanklupun ja Pitkäleton välistä ja vielä Sarven pohjoispäädystä itään Maasarven eteläreunan kautta merelle, eli koko Pitkäleton, Linnanklupun, Maa-Sarven ja Selkä-Sarven saarten ja niihin liittyvien matalikkojen/ karien muodostamaa kokonaisuutta.	Alentuneet ajonopeudet vähentävät potkurivirtoja ja sen myötä pohjan liettymistä.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Riskinä on, että nopeusrajoitusta ei noudateta. Nopeusrajoituksen noudattamista tulee seurata, ja tiedottaa ja viestiä alueen käyttäjille rajoituksen syystä ja hyödyistä vedenalaisluonnolle ja linnustolle.
Yhteistyö: alueen vuokralaisten pienruoppauksien negatiivisten vaikutusten vähentäminen. Yhteistyössä vuokralaisten kanssa keskustellaan pienruoppausten haitoista ja mietitään ratkaisuja ruoppausten haittojen vähentämiseksi, niin että tarpeelliset ruoppaukset saataisiin silti tehtyä.	Pienruoppaukset vaikuttavat ympäröivään lajistoon ja veden tilaan. Monesta pienruoppauksesta kumuloituu mahdollisesti osiaan suurempi vaikutus, jota on vaikea huomata kohdekohtaisia arvioita tehtäessä. Maankohoamisrannikolla ruoppaukset ovat kuitenkin lähes välttämättömiä ammatin harjoittamisen ja virkistyskäytön mahdollistamiseksi.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Suurena riskinä on asian epäonnistunut viestintä sidosryhmille, alueen käyttäjille ja vuokralaisille, jolloin asiaan sitoutuminen ei kiinnosta. Myös tietoisuus vesilajistosta tai ilmoitusvelvollisuudesta ELY-keskukselle saattaa olla puutteellinen, ja tästä johtuen osa ruoppauksista saattaa olla vesiluonnolle haitallisempia. Riskien torjuntaa on onnistunut sidosryhmäviestintä ja yhteistyö, sekä laajempi viestintä rannikkoalueilla.
Tavoite: Virkistyskäyttö ei uhkaa luontoarvoja						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta

Kansallispuiston rajakylttien uusiminen. Suuri osa kansallispuiston rajakylteistä saarissa ovat vanhoja ja haalistuneita, ja uusimisen tarpeessa.	Tietoisuus suojelualueella liikkumisesta ohjaa käyttäytymistä luontoa huomioivaan suuntaan.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Riskinä on, että alueita ja niiden suojeluarvoja ei tunnisteta, kun suojelualan tunnuksia ei näy maastossa. Näkyvät tunnukset muistuttavat alueen käyttötarkoituksesta.
Maihinnousukiellot/ suositukset sen välttämiseksi linnuston pesimäaikana tärkeimmille pesimäalueille. Linnuston pesinnälle merkittävät saaret ja luodot rauhoitetaan kävijöiltä pesimäajaksi. Kansallispuiston alueella nämä on osoitettu järjestysäännessä, muualla suunnittelualueella rauhoitusalueet on osoitettu YSA-päätöksissä (Krunnit, Parminit, Runnilletto) tai ovat ohjeellisia suosituksia. Rajoitusalueet pyritään merkitsemään karttojen lisäksi maastoon, ja lisäämään käyttäjien tietoisuutta vältettävistä kohteista. Kohteet esitetään vyöhykealuejakokartoissa.	Pesimäalueiden rauhoittaminen parantaa lintujen pesintöjen onnistumista ja vähentää pesärosvouksen riskiä.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Osa tärkeistä pesimäalueista sijaitsee saarilla, jotka ovat myös virkistyksestä houkuttelevia käyntikohteita. Riskinä on, että häiriöttömän pesinnän merkitystä ei saada viestittyä kävijöille, ja alueen linnustoarvot kärsivät. Tällaisia kohteita ovat etenkin Santapankki, Satakarin itäinen niemi, sekä Oulun edustalla Hermanni ja Kahvankari.
Virkistyskäytön ohjaus häiriöiden välttämiseksi, tiedostuksen lisääminen. Luontoon.fi -sivuston ohjeet ja tiedot ovat oikein. Kävijät ohjataan käyttöä kestäville kohteille, ja ohjeistetaan retkietiketistä, lintujen pesimäajoista sekä muista alueella oleellisista käytösäännöistä ja rajoituksista. Ylläpito on jatkuvaa.	Toimiva kävijöiden ohjaaminen vähentää luonnon kulumista sekä häiriötä luonnolle ja lajistolle.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Suurin riski on, että opastuspalvelut eivät tavoita kävijöitä, ja annetut ohjeet ja tiedot eivät välity käyttäytymiseen maastossa. Tämä näkyy veneilykulttuurin muuttumisena, häiriönä toisille käyttäjille ja lajistolle, sekä esimerkiksi vedenalaisille luontotyypeille (potkurivirrat). Kävijöitä yritetään tavoittaa monilla eri tavoilla.
Tavoite: Kulttuuriperintökohteet säilyvät ja ne otetaan huomioon esim. virkistysrakenteiden kunnossapidossa. Kulttuuriperintökohteilla on itseisarvon lisäksi virkistyskäyttöarvoa, ja niihin tutustuminen parantaa niiden säilymistä. Virkistyskäytössä olevien kohteiden säilyminen on turvattu hoidon ja seurannan avulla.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta

<p>Arkeologisten inventointien päivitys ja täydennystarpeen arviointi. Vanhentuneiden inventointien päivittäminen ajan tasalle. Arvioidaan myös tarve tehdä täydentäviä inventointeja alueella. Alueen rakennusperintö on inventoitu riittävällä tarkkuudella. Täydentävät inventoinnit koskevat pääasiassa arkeologista kulttuuriperintöä.</p>	<p>Kohteiden kunto on tiedossa myös hoitamattomilla kohteilla, ja ne voidaan huomioida alueen hoidon ja käytön suunnittelussa. Myös uusia kohteita voi löytyä. (valtion maiden osalta).</p>		x		Ei vaikutusta	<p>Kohteiden kuntoa ei tiedetä, ja ne voivat vahingoittua muuttuneissa ympäristöolosuhteissa tai käytössä.</p>
<p>Arvokkaiden rakennuskohteiden kuntotarkistus min. 5 v. välein. Hoitosuunnitelmat. (ml. Röyttä). Arvokkaiden rakennuskohteiden kunto tarkastetaan säännöllisesti ja mahdollisiin puutteisiin tartutaan. Kohteilla on hoitosuunnitelma. Pääkohteet Pensaskari (museokentän rakennukset) ja Selkä-Sarvi (Ailinpieti) katselmoidaan säännöllisesti. Perämeren kansallispuistossa hoitosuunnitelmaa vastaa Perämeren kansallispuiston rakennustapaohjeisto (25). Pensaskari kuuluu RKY-alueeseen, ja Ailinpieti on suojeltu asetuksella valtion rakennusten suojelusta (480/85). Röytän rakennuksilla (Lastaaja ja Luotsila) ei vielä ole hoitosuunnitelmaa. Röyttä kuuluu RKY-alueeseen, Luotsila on suojeltu sopimuksella Metsähallituksen ja Museoviraston välillä v. 1993. Lastaajan ja Luotsilan rakennuksista on tarkoitus tehdä rakennushistoriaselvitys vuonna 2023.</p>	<p>Hoitosuunnitelmilla varmistetaan arvokkaiden kohteiden säilyminen ja asianmukainen hoito.</p>		x		Ei vaikutusta	<p>Riskinä on, että rahoitusta kohteiden ylläpitoon ei saada, hoito jää tekemättä, ja kohteet rapistuvat. Vanhojen kohteiden ylläpito ja etenkin isot kunnostukset voivat olla hyvin kalliita (Lastaaja ja Luotsila). Myös kunnostus tulee tehdä rakennusperintöalan ammattilaisen laatiman ohjeen mukaan, ettei kunnostus tapahdu rakennuksia vahingoittavasti. Kohteille pyritään varmistamaan tarpeellinen rahoitus, sekä pitämään ohjeet ajan tasalla.</p>
<p>Luotsila ja Lastaaja kunnostus. Tehtävän hoitosuunnitelman mukaiset toimenpiteet. Myös toimenpiteiden kiireellisyys selviää hoitosuunnitelman tekovaiheessa. Servitetään myös rakennusten myyntimahdollisuus, sillä parhaimmillaan käytössä olevat rakennukset pysyvät ja pidetään paremmin kunnossa, ja ne palvelevat alueen muuta käyttöä.</p>	<p>Kulttuurihistoriallisesti arvokas piha-alue rakennuksineen säilyy käyttökunnossa.</p>		x		Ei vaikutusta	<p>Riskinä on, että rahoitusta kohteiden kunnostukseen ja ylläpitoon ei saada, hoito jää tekemättä, ja kohteet rapistuvat. Vanhojen kohteiden ylläpito ja etenkin isot kunnostukset voivat olla hyvin kalliita (Lastaaja ja Luotsila). Kunnostus tulee tehdä rakennusperintöalan ammattilaisen laatiman ohjeen mukaan, ettei kunnostus tapahdu rakennuksia vahingoittavasti. Kohteille pyritään varmistamaan tarpeellinen rahoitus, sekä pitämään ohjeet ajan tasalla.</p>

Selkä-Sarven retkeilyreitien varren kulttuuriperintökohteiden opasteiden päivitys ja lisääminen. Kulttuuriperintökohteiden opasteiden päivitys ja lisääminen Selkä-Sarven Liitinnokalle ja saaren keskiosaan. Opasteet pyritään päivittämään synkroniassa muun maasto-opastusaineiston kanssa.	Kävijät tutustuvat alueen kulttuuriperintöarvoihin ja osaavat arvostaa ja huomioida ne.		x		Ei vaikutusta	Opasteiden pystyttäminen ja sijoittaminen arkeologin ohjeiden mukaan. Pieni riski, että kohteiden esittely saa kävijät poistumaan poluilta ja kohteet tai rakenteet kuluvat tai sortuvat. Selvät polut ja kohteiden hyvä näkyvyys poluille ehkäisevät riskiä.
Vedenalainen kulttuuriperintö, edunvalvonta maankäytössä (ruoppaukset, merituulivoima). Metsähallitus ei tee vedenalaisia kulttuuriperintöinventointeja. Jos VELMU- tai muissa vedenalaisen luonnon kartoituksissa tulee vastaan kulttuuriperintökohteita, ilmoitetaan niistä museovirastolle. Merialueiden isot hankkeet menevät museoviranomaisen kautta, ja niistä arvioidaan, tarvitaanko inventointeja (konsultit). Tiedossa olevien kohteiden etua ja säilymistä valvotaan edunvalvonnalla (kohteita ei pidetä yllä tms.).	Perämereinen meriliikennekulttuuriperintö säilyy.		x		Ei vaikutusta	Mikäli kohteita ei tunnisteta, voidaan kulttuuriperintöä menettää. Metsähallituksen meribiologit perehdytetään ohjeisiin kulttuuriperinnön osalta.

Tavoite: Suunnittelualaueen maisema-arvojen säilyminen. Valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen (RKY) kohteet.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Perinnebiotooppien kulttuuriperintökohteiden ja maiseman hoito (lampaat, raivaukset). Alueen perinnebiotooppien hoito, eli maisemanhoito (vuokraohteiden ulkopuolella) hoidetaan osana alueen luonnonhoitoa. Perinnebiotoopeilla sijaitsevat kulttuuriperintökohteet otetaan huomioon suunnitteluvaiheessa. Alueita hoidetaan mm. lammaslaitumina ja osin raivaamalla. Hoito on jatkuvaa. Pääkohteet Pensaskari (museokentän rakennukset), Selkä-Sarvi (Ailinpieti), Röyttä (Lastaaja ja Luotsila). Selkä-Sarveen ja Iso-Huituriin on laadittu muinaisjäännösten	Kohteet pysyvät näkyvissä ja kunnossa, maisema arvot säilyvät.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Jos hoito lakkaa, kohteet kasvavat umpeen, maisema-arvot kärsivät ja kohteet voivat mennä huonoon kuntoon. Toisaalta esimerkiksi kohteiden raivaus ohjataan ja tehdään varovasti - kiviä ei siirrellä, mahdollisen raivausjätteen poltto tehdään turvallisen etäisyyden päässä arvokohteista.

hoitosuunnitelmat ja hoitolupa on saatu Museovirastolta.						
Sidosryhmäyhteistyö, alueen vuokralaiset, RKY-maisema-arvojen säilyminen. Valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen (RKY) säilymisen turvaaminen yhdessä alueen vuokralaisten kanssa sovittavin toimenpitein (esim. vuokraehdot).	RKY-alueet säilyvät statuksen mukaisina ja houkuttelevina käyntikohteina, vuokralaiset ymmärtävät velvollisuutensa ja toimivat sen mukaisesti.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Riskinä on, että viestintä RKY-alueen tavoitteista epäonnistuu, tai että rahoitusta alueiden ylläpitoon ei saada. Riskiä torjutaan vuokrasopimusten läpikäynnillä ja matalalla yhteydenpitokynnyksellä, sekä maastokatselmuksilla. Metsähallituksen omistamat kohteet pidetään mukana inventointilistoilla ja pidetään kohdeselvitykset ja korjaustarpeet ajan tasalla.
Tavoite: Laadukkaat, monipuoliset, oikein mitoitettut ja sijoitetut retkeilyrakenteet ohjaavat kävijät kohteisiin, jotka kestävät virkistyskäytöstä syntyvän kuormituksen.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Maasto-opasteiden ylläpito ja päivitys. Maasto-opastusaineistoa ylläpidetään ja päivitetään tarpeen mukaan. Suunnittelualueen saarikohteiden opasteet ovat työn alla. Opastusaineistoa ylläpidetään Pensaskariin, Selkä-Sarveen, Vähä-Huituriin, Härkälettoon, Hietakallaan, Kropsuun, Ryöskärinkallaan ja Iin Röyttään.	Ajantasainen maasto-opastusaineisto lisää ihmisten luontoon liittyvää ymmärrystä ja siten muuttaa ihmisten käyttäytymistä ja näkemystä sekä arvostusta luontoa kohtaan.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Riskinä on, että maasto-opasteita ei saada päivitettyä ja pidettyä mielenkiintoisena ja kunnossa, eikä niitä täten lueta. Ajantasaisten ja mielenkiintoisten opasteiden ylläpitoon ja tekoon tarvitaan resursseja.
Rakenteiden säännölliset kunnostukset ja perusparannukset. Vähä-Huiturin ja Selkä-Sarven rakennusten maalaus (punamulta). Sarven sauna remontoitiin v.2022, ja se muutettiin maksulliseksi saunaksi (vapaaehtoinen saunamaksu). Saunan muutoksen vaikutusta seurataan. Lisäksi tehdään Selkä-Sarven saunan vesijärjestelyjen mahdollisuuksien tarkastelu (keruun ja puhdistuksen mahdollisuudet).	Rakennusten maalaus pidentää niiden käyttöikä. Saunan käyttö on ollut satamassa isoin häiriötekijä, toisaalta suuresti arvostettu palvelu. Liiallinen ja huolimaton käyttö kuluttaa valtavasti puuta, sekä kiukaan/vuosi. Maksullisuuden odotetaan muuttavan saunan käyttöä toivotumpaan suuntaan. Saunan vesien keruun ja puhdistuksen parantaminen vähentää ympäristövaikutuksia entisestään.	x	x	x	Ei vaikutusta	Saunaan liittyvä häiriökäyttäytyminen ajaa osan alueen käyttäjistä pois. Saunan vuokraus voi hillitä käyttöä ja parantaa huolellisuutta.
Satamien/ laitureiden ylläpito. Jokavuotinen tarkastus ja korjauskustannusselvitys suunnittelualueen satamissa. Tarkastus vuosittain ennen avovesikauden alkua. Kropsun laiturin kunnostus (ponttoonien hitsaus). Vähä-Huiturin ja Hietakallan laiturin rakentaminen, mikäli rahoitus löytyy.	Toimivat satamat houkuttavat asiakkaita ja ohjaavat käytön haluttuihin kohteisiin, ja ovat turvallisia käyttäjille.	x	x	x	Ei vaikutusta	Huonokuntoiset rakenteet ohjaavat kävijöitä luonnonrantoihin ja mahdollisesti luonnonsuojellisesti herkille alueille, ja ovat turvallisuusriski käyttäjille. Heikko palveluvarustus ei houkuta ihmisiä kohteelle.

Verkkosivujen ja esitteiden sekä tuotekorttien ylläpito. Ajantasaiset verkkosivut, esitteet ja tuotekortit ohjaavat kävijöitä käyttöä kestäville kohteille, ja ohjaavat alueen käyttöä. Aineistoa ylläpidetään ja päivitetään tarpeen mukaan. Luonto.fi -sivustot tulevat uudistumaan lähivuosien aikana. Opastusaineistoa (netissä) ylläpidetään Perämeren kansallispuistoon ja Perämeren saariin, joissa on virkistyspalvelurakenteita.	Ajantasainen esittelyaineisto kohteista lisää ihmisten luontoon liittyvää ymmärrystä ja siten muuttaa ihmisten käyttäytymistä ja näkemystä sekä arvostusta luontoa kohtaan. Asiakkaat osaavat myös valita haluamansa käyntikohteet, ja tietävät miten varustautua retkestä nauttiakseen. Tuotekortit auttavat myös yhteistyöyrityksiä arvioimaan kohteidemme soveltuvuutta yrityskäyttöön.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Suurin riski on, että tieto eivät tavoita kävijöitä, ja annetut ohjeet ja tiedot eivät välity käyttäytymiseen maastossa. Tämä näkyy veneilykulttuurin muuttumisena, häiriönä toisille käyttäjille ja lajistolle. Kävijöitä yritetään tavoittaa monilla eri tavoilla. Riskinä on myös, että esittelyaineistoa ei saada päivitettyä ja pidettyä mielenkiintoisena ja kunnossa, eikä niitä täten lueta. Ajantasaisien ja mielenkiintoisten esittelyaineistojen ylläpitoon ja tekoon tarvitaan resursseja.
Vuokrasopimukset satamien ylläpitämiseksi. Kattilankallan ja lin Röytän sataman ja satamarakenteiden (ml. tulipaikat, kesäkeittiöt tms.) ylläpito ja kunnossapito on tavoite sopia alueen vuokralaisten kanssa alueen käyttäjien vastuulle.	Kun alueen käyttäjät saavat hoitaa aluetta, tulee kohdetta seurattua tarkemmin ja käyttäjien tarpeet näkyviin herkemmin. Esimerkiksi Röytän satamasta voi periä käyttömaksut, joilla katetaan satama-alueen ylläpito.		x	x	Ei vaikutusta	Jos sopimusta ei saada tehtyä tai sille ei löydy hoitavaa toimijaa sopimusosapuoleksi, jää hoito Metsähallituksen vastuulle, eikä välttämättä tyydytä alueen käyttäjiä. Alueen kehittäminen ja rahoituksen määrä voivat jäädä jälkeen toivotusta.

Tavoite: Suunnittelualueen matkailukäyttöä kehitetään kysyntälähtöisesti yhdessä alueella toimivien yritysten, paikallisten asukkaiden sekä alueella vierailevien kävijöiden kanssa.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Kansallispuistossa tehdään säännöllisiä kävijäseurantoja. Kansallispuistoissa tehdään 5 vuoden välein kävijätutkimus kävijäkokemuksen seuraamiseksi ja ajantasaisen kuvan saamiseksi alueen kävijöistä. Muulle osalle suunnittelualuetta ei tehdä säännöllisiä kävijätutkimuksia Metsähallituksen toimesta.	Saadaan ajantasainen kuva alueen käytöstä ja pystytään reagoimaan alueella tapahtuviin muutoksiin ja uusiin suuntauksiin. Samalla saadaan enemmän kävijäpalautetta ja suoraa asiakaskontaktia.		x		Ei vaikutusta	Riskinä on, että kysely on liian vaikea tai ohjaa väärään asiaan, emmekä saa haluamaamme tietoa. Täten voi jäädä huomaamatta jokin oleellinen muutos tai tarve alueella. Riskiä torjutaan auttamalla ihmisiä täyttämään kysely, sekä muokkaamalla kyselyä jatkuvasti vastaamaan paremmin tarvitsemaamme tietoon.
Kestävän luontomatkailun sopimukset. Alueen yrittäjien kanssa tehdään luontomatkailuyhteistyösopimukset, joiden keskeinen aihe on alueen kestävä käyttö. Sopimuskumppanien kanssa ollaan säännöllisesti yhteydessä ja sopimuksia tehdään ja uusitaan tarvittaessa.	Ajantasainen tieto (tulevien) sopimuskumppaniemme tarpeista ja toiveista mahdollistaa toiminnan ohjaamisen kestäväksi ja alueelle sopivaksi ja muovaa yhteistyömuodot käytännössä toimiviksi.	x	x	x	Ei vaikutusta	Riskinä on, että alueella toimivat (uudet) yrittäjät eivät tunnista tarvetta yhteistyösopimukselle tai ymmärrä alueen luonnetta ja sääntöjä, jotka koskevat alueen käyttöä. Avoin yhteistyö ja sidosryhmätapaamiset pitävät tilanteen hallinnassa.
Sidosryhmäyhteistyö, säännölliset tapaamiset ja perehdytykset. Pidetään esimerkiksi	Ajantasainen tieto yhteistyötahojen tarpeista antaa mahdollisuuden vaikuttaa käytön muotoutumiseen alueelle ja yhteistyökumppaneille sopivaksi ja muovaa		x	x	Ei vaikutusta	Riskinä on, että yhteistyötä ei onnistuta ylläpitämään, ja osapuolet eivät tiedä toistensa tarpeista tai kehen ottaa yhteyttä. Säännöllinen tiedottaminen ja tapaaminen

koulutustilaisuuksia alueen yrityksille, kansallispuisto-oppaille ja yhteistyökumppaneille. Kuntien ja kaupunkien kanssa ollaan yhteydessä erilaisissa tilaisuuksissa ja hankkeissa. Yhteistyö on joustavaa ja jatkuvaa.	yhteistyömuodot käytännössä toimiviksi.					varmistavat toimivat yhteydet.
Yhteisviestintä ja -markkinointi, hankkeet, tiedotustilaisuudet. Edistetään alueen asioita yhdessä yhteistyötahojen kanssa esimerkiksi osallistamalla yhteistyötahojen hankkeisiin, projekteihin tai tapahtumiin. Yhteistyö on joustavaa ja jatkuvaa.	Vaikutukset, riskit ja mittarit ovat samat kuin matkailukäyttöä edistävässä sidosryhmäyhteistyössä.		x	x	Ei vaikutusta	
Tavoite: Kestävä kalastus parantaa kalastuksen tuottavuutta, kannattavuutta ja saalisvarmuutta; kaikilla on mahdollisuus kalastaa; kalakannat ovat elinvoimaiset						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Edunvalvonta merialueen hankkeissa. Suunnittelualuetta ympäröivän meren käytöstä lausutaan/ suunnitteluun osallistutaan tarvittaessa. Edunvalvonta on jatkuvaa. Suurhiekkan merituulivoimapuiston yhteyteen aiotaan ehdottaa kalastolle aiheutuvien haittojen kompensatiomenetelmänä esimerkiksi kutualueiden perustamista rakennettavien tuulivoimaloiden juurille.	Lausunnoilla pyritään vähentämään hankkeiden negatiivisia vaikutuksia kalastoon ja kalastukseen.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Riskinä on, että Metsähallitusta ei tunnusteta lausujatahona joko puutteellisen toimijatuntemuksen vuoksi, tai puutteellisten vaikutusarviontien vuoksi. Myös rajallinen aika hankkeisiin tutustumisessa rajoittaa vaikuttavaa edunvalvontaa. Riskejä voidaan torjua resurssiomalla ja panostamalla edunvalvontaan ja Metsähallituksen tunnettavuuteen toimijana.
Hylkeen ja norpan metsästysjärjestelyt. Tällä hetkellä Perämeren kansallispuistossa kaikki metsästys on kielletty, lukuun ottamatta luonnonsuojelullista haittaa aiheuttavat poikkeukset (ei metsästys-, vaan poikkeuslupitus). Vuonna 2022 alkaneessa Ympäristöministeriön hankkeessa päivitettiin vanhat kansallispuistolait nykyisen luonnonsuojelulain tasalle (24). Tällöin lisättiin nykyisen luonnonsuojelulain mahdollistama poikkeuslupapyynti myös riistalajeille, jotka aiheuttavat vaaraa turvallisuudelle tai	Ongelmavyöhyte vaikutuksineen on moninainen: hylkeiden ja norppien kasvaneet kannat vaikeuttavat suuresti ammatti- ja vapaa-ajankalastusta alueella. Suurten kantojen vaikutus myös uhanalaisille kalakannoille voi olla paikallisesti merkittävä, mutta tutkimustietoa asiasta ei ole. Toisaalta myös hylje ja norppa kuuluvat alueen merkittävään lajistoon, ja Perämeren pohjukka on norpalle tärkeää pesimäaluetta jäävarmuuden takia.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Riskeinä nähdään hylje- ja norppakantojen kasvun myötä vaikeutuva ja jopa loppuva ammattikalastus, sekä vapaa-ajan kalastuskulttuurin hiipuminen, mikäli hylkeiden ja norppien aiheuttamia häiriöitä ei pystytä jollain tavoin estämään. Tähän poikkeuslupaprosessit ovat hitaita ja raskaita, ja yksittäisten hylkeiden poistolupien aiheuttama byrokratia raskas. Myös luvituksen taakseen vaativat arvioinnit poistojen vaikutuksista kantoihin ovat vaativia. Toisaalta riskinä voi olla vääränlaisten poistoluvitusten seurauksena epätoivotut vaikutukset hylkeiden ja norppien kantaan. Luvitukset pyritään pitämään mahdollisimman selkeinä, ja niiden pohjana käytetään saatavilla olevaa tietoa esimerkiksi LUKE:lta, sekä seuranta annettujen lupien vaikutuksista.

<p>merkittävää haittaa omaisuudelle. Säädös saatiin voimaan vuonna 2023. Tämän seurauksena tulee pohdittavaksi sekä harmaahylkeiden että itämerennorppien aiheuttamat vahingot niin kalastukselle kuin kalalajeille, kuin niiden poiston vaikutus niiden kantoihin. Toimenpide kohdistuu pääasiassa Perämeren kansallispuistoon.</p>						
<p>Kalastusjärjestelyt (erilaiset kiintiöt tai kalastusrajoitukset). Sekä kaupallisen kalastuksen että vapaa-ajan kalastuksen kalastusjärjestelyt vaikuttavat alueen kalakantoihin. Tavoitteena on kalakantojen, myös uhanalaisten kalojen, vahvistaminen jopa kalastettavalle tasolle. Tavoite on kunnianhimoinen ja kenttä haastava, sillä kalakannoista tiedetään osin vähän, ja niiden tilaan vaikuttavat muutkin kuin kalastuksen järjestämiseen liittyvät (ympäristö)tekijät.</p> <p>Uhanalaisten kalojen, meriharjuksen ja meritaimenen, pienissä kalakannoissa laajemmalla alueella tai paikallisesti kalastuksen sivusaaliina menetetty kokonaisvaikutus voi olla merkittävä. LUKE:n kanssa aletaan selvittää mitkä ovat vaihtoehtoja meriharjuksen ja meritaimenen kantojen säilymisen ja parantamisen kannalta järkevistä kalastuksensääätelytoimenpiteistä. Toimenpiteiden toteutus ELY-keskuksen ja Metsähallituksen omien kalastusluvitusten kautta.</p> <p>Erilaisia kalastusjärjestelyjä voivat olla saalis- tai kalastajakiintiöt, ajalliset tai alueelliset tai pyydystekniset kalastusrajoitukset, tai kalastusrauhitusalueet. Toimenpiteiden (rajoitusten) on tavoite olla väliaikaisia ja johtaa niiden poistamiseen tarpeettomina.</p>	<p>Tavoitteena on parantaa kaikkien, etenkin uhanalaisten kalakantojen tilaa. Vaikutukset ulottuvat vapaa-ajan- ja mahdollisesti myös kaupalliseen ammattikalastukseen erilaisten rajoitusten muodossa.</p>	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	<p>Riskinä on, että mikäli emme onnistu pysäyttämään kalakantojen heikkenemistä, ne katoavat Perämereltä. Toisaalta rajoitusten osalta riskinä on, että sosiaalisen vastustuksen paine estää lopulta valittujen rajoitusten toteutumisen, tai niitä ei noudateta. Myös riskinä on, että valitut menetelmät eivät ole oikeita tai riittäviä kalakantojen vahvistamiseksi, eli kalastuksesta riippumattomat syyt tuhoavat kalakannat. Rajoitusten pohjaksi käytämme tutkimustietoa ja sosiaalisen hyväksyttävyyden saamiseksi avointa keskustelua.</p>

<p>Toimenpide kohdistetaan Perämeren kansallispuiston ja Tornion ns. Huiturin vesialueen alueille.</p> <p>Toimenpidettä seurataan samalla mittarilla kuin kalastuksen säätely: kalastuksen vaikutus (sivusaalis) uhanalaisille kaloille.</p>						
<p>Yhteistyö kalastajien, erävalvonnan, tutkimustahojen kanssa. Kalastuksen ja kalakantojen kestävyys parantamista mietitään yhteistyössä paikallisten kalastajien ja vapaa-ajan kalastajien (SVK), erävalvonnan, tutkimustahojen ja luvittajien kanssa. Tavoitteena on löytää mahdollisimman toimivia, ja sosiaalisesti hyväksyttäviä keinoja uhanalaisten kalakantojen tilan parantamiseen ja kalastuksen järjestämiseen. Kalakantojen tilaan vaikuttavat kalastuksen lisäksi muutkin (ympäristö)tekijät. Toimenpide kohdistetaan Perämeren kansallispuiston ja Tornion ns. Huiturin vesialueen alueille.</p>	<p>Uhanalaisten tai heikkenevien kalakantojen tilaa voidaan parantaa kalastuksen toimenpiteillä. Tavoitteena on parantaa kaikkien kalakantojen tilaa niin, että alueella voidaan järjestää kalastus kestävästi.</p>	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Mahdollisten rajoitusten toiminta riippuu niiden noudattamisesta, jossa yhteinen sopiminen ja valvonnan järjestäminen ovat avaintekijöitä.

Tavoite: Käynnistetään puistopariyhteistyö Ruotsin kanssa

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiivi-arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
<p>Yhteinen tapaaminen ruotsalaisten kollegojen kanssa puistopariyhteistyöstä. Tapaamisessa kartoitetaan yhteistyömahdollisuudet ruotsalaisten kansallispuistosta vastaavien tahojen kanssa. Sekä matkailullisen puistopariyhteistyön muodostaminen, että kentän töihin liittyvien, konkreettisten kehittämismahdollisuuksien etsiminen, esimerkiksi satamarakenteet. Puistopariyhteistyön alkaessa voidaan panostaa myös yhteiseen ja uudelleen asiakasviestintään.</p>	<p>Helpottunut liikkuminen ja tiedon lisääminen mahdollisuuksista parantaa kävijöiden mahdollisuuksia ja kiinnostusta alueeseen tutustumiseen. Kävijäkokemus paranee. Viipymä lisääntyy. Voi lisätä mahdollisuuksia uusiin tai useampiin matkailupalveluihin, esimerkiksi kuljetuspalveluissa.</p>		x	x	Ei vaikutusta	Yhteistyön kehittämisessä ei nähdä riskejä. Enemmän ongelmana on ollut, ettei yhteistyötä saada käyntiin.

Tavoite: Suunnittelualueella huomioidaan mahdollisuuksien mukaan myös esteettömyys

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Esteettömyysselvitys Selkä-Sarven ja lin Röntän satama-alueesta. Selvitetään Selkä-Sarven ja lin Röntän satama-alueiden esteettömyyden parantaminen yhteistyössä paralympialiiton kanssa.	Tavoite on mahdollistaa merellisten luontoelämysten saaminen kaikille asiakkaillemme.		x		Ei vaikutusta	Riskinä on, että toimenpiteet ovat liian vaikeita tai kalliita toteutettavaksi näillä kohteilla. Asia vaatii huolellista suunnittelua asiantuntijoiden kanssa.
Tavoite: Talvimatkailun edellytysten selvittäminen						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Metsähallituksen kohteiden talviaikaisten käyttömahdollisuuksien kartoittaminen. Selvitetään talviaikaisten reittien rakentamisen mahdollisuus retkeilykohteille, esimerkiksi ladut, moottorikelkkareitit jne., sekä virkistysrakenteiden soveltuvuus talvikäyttöön.	Tavoitteena on mahdollistaa ympärivuotinen liikkuminen merikohteilla.		x		Ei vaikutusta	Merikohteilla reitit ovat sään armoilla, eli talvien jäätilanne ja esimerkiksi väylät vaikuttavat reittien ylläpitoon ja kustannuksiin.
Tavoite: Muut toimenpiteet						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direktiivi- arvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Inakaran rakennuskokonaisuus, selvitys ja poisto. Perämeren kansallispuistossa Inakaran saarella on osin vuokralaisen, osin Metsähallituksen omistamia rakennuksia, joiden tilanne on epäselvä ja vuokrasopimus on loppunut. Omistajuudet tulee selvittää ja huonokuntoiset/turvallisuusriskin omaavat rakennukset purkaa, sekä alue siistiä. Hyväkuntoiset vanhat vaja- ja liiterirakennukset voidaan säilyttää kulttuuriperintönä. Purkamisessa tulee huomioida haitta-aineselvitys. Purkaminen on haastavaa, sillä saari sijaitsee väylän takana.	Huonokuntoiset rakennukset ja roskat pihalla leviävät ja maatuva saareen, ja ne tulee tuoda pois sekä luonnon, eläinten että ihmisten turvallisuuden turvaamiseksi.	x			Mahdollinen vaikutus	Riskinä on, että resurssit eivät riitä ja asian hoitaminen venyy monimutkaisuuden takia. Riskiä torjutaan ottamalla asia työohjelmaan ja vaikuttamalla resurssointiin.

21 Toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seuranta

Selite Lomakkeella kuvataan toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seurannassa käytettävät mittarit sekä niiden nyky- ja tavoitearvot.

Toimenpiteiden toteutumisen seurannan mittarit

Toimenpide	Mittariluokka	Mittarin tarkennus	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi
Arkeologisten inventointien päivitys ja täydennystarpeen arviointi	Kulttuuriperintöinventointien määrä (ha)	Tarpeelliset inventoinnit ovat ajantasalla.	Arkeologinen kulttuuriperintöinventointi on ajantasainen (valtion maiden osalta).		Inventoinnit ovat ajan tasalla.				2037
Arvokkaiden rakennuskohteiden kuntotarkistus min. 5 v. välein. Hoitosuunnitelmat. (ml. Röyttä)	Suojeltujen rakennusten kunnostus (kohteiden lkm) (kpl)	Kaikilla arvokkailla rakennuksilla on ajantasainen hoitosuunnitelma: Pensaskarin rakennukset, Selkä-Sarven Ailinpieti, Röytän Lastaaja ja Luotsila	Suunnitelma olemassa ja ajan tasalla: Pensaskarin rakennukset, Selkä-Sarven Ailinpieti Suunnitelma puuttuu: Röytän Lastaaja ja Luotsila		Pensaskarin rakennukset ja Selkä-Sarven Ailinpieti samassa dokumentissa; Röytän Lastaaja ja Luotsila	3	3	kpl	2024
Avoimen ja puustoisien perinneympäristön hoito. Riittävän laidunpaineen ylläpito	Ennallistettujen ja hoidettujen kohteiden toteutuneet pinta-alat perinnebiotoopit (ha)	Perinnebiotooppeihin kuuluvien keskeisten suojeluperustelutyypin pinta-alat ja edustavuusluokat: merenrantaniityt 1630*; kuivat nummet 4030; runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt 6270*; hakamaat 9070. (* priorisoitu luontotyyppi)	v.2022: merenrantaniityt: 402ha, erinomainen 30%, hyvä 29%, merkittävä 40%, ei merkittävä 1%; kuivat nummet: 80ha, erinomainen 2%, hyvä 19%, merkittävä 47%, ei merkittävä 32%; runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt: 12,6ha, erinomainen 12%, hyvä 30%, merkittävä 53%, ei merkittävä 5%; hakamaat: 98ha, erinomainen 0%, hyvä 20%, merkittävä 48%, ei merkittävä 32%;		Perinnebiotooppien pinta-alat kasvavat maankohoamisen ja uusien kohteiden hoitoon ottamisen myötä; ja edustavuutta pyritään parantamaan.				2027
Avointen rantaympäristöjen hoito laiduntamalla ja raivaamalla. Riittävä laidunpaine	Ennallistamisen ja hoidon toteutustilanne (= tot/tav) (%)	Hoidettujen lintuluotojen määrä	Raivaustarvetta selvitetään		Kaikki hoidettu				2037
Edunvalvonta ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi	Edunvalvontaan liittyvien lausuntojen lkm (kpl)	Osallistumme alueeseen vaikuttaviin hankkeisiin joko sidosryhmänä, viranomaisena tai lausujana.	Edunvalvonta on jatkuvaa, mutta resurssit ovat rajalliset.		Edunvalvonta on jatkuvaa				2037
Edunvalvonta merialueen hankkeissa	Edunvalvontaan liittyvien lausuntojen lkm (kpl)	Osallistumme alueeseen vaikuttaviin hankkeisiin joko sidosryhmänä, viranomaisena	Edunvalvonta on jatkuvaa, mutta resurssit ovat rajalliset		Edunvalvonta on jatkuvaa. Suurhiekan tuulivoimapuiston kalaston				2024

		tai lausujana.	Toimenpiteitä Suurhiekan tuulivoimapuistolle ei ole ehdotettu.		kompensoitotoimenpiteet toteutuvat (v. 2024 ovat sovittuja/ suunnitteilla).				
Edunvalvonta ympäröivillä maa- ja vesialueilla	Edunvalvontaan liittyvien lausuntojen lkm (kpl)	Osallistumme alueeseen vaikuttaviin hankkeisiin joko sidosryhmänä, viranomaisena tai lausujana.	Edunvalvonta on jatkuvaa, mutta resurssit ovat rajalliset.		Edunvalvonta on jatkuvaa				2037
Edunvalvonta: ympäröivien vesialueiden käytön seuranta (kalankasvatus, väylät, tuulivoimapuistot)	Edunvalvontaan liittyvien lausuntojen lkm (kpl)	Osallistumme alueeseen vaikuttaviin hankkeisiin joko sidosryhmänä, viranomaisena tai lausujana.	Edunvalvonta on jatkuvaa, mutta resurssit ovat rajalliset.		Edunvalvonta on jatkuvaa				2037
Esteettömyys selvitys Selkä-Sarven ja lin Röytän satama-alueesta	Kehittämishankkeiden lkm virkistyskäyttö (kpl)	On tarkastettu mahdollisuus ja laadittu suunnitelma esteettömyyden parantamisesta kohteilla	Tarkastelua ei ole tehty		Suunnitelma(t) valmis.				2025
Haitallisten lajien ja vieraslajien leviämisen seuranta, kansalaishavainnointi (mustatäplätokko)	Muu	Vieraslajiseuranta, myös kalastajien ja sidosryhmien havainnot	Esimerkiksi mustatäplätokosta on puhuttu Perämeren kansallispuiston kalastajien kanssa v.2021 (ei vielä esiinny alueella)		Tiedonvaihto alueen sidosryhmien kanssa vuosittain				2037
Haittaa aiheuttavan tai haitallisesti lisääntyneen lajiston torjunta/ vähentäminen, pienpedot	Laadittujen /päivitettyjen vuokra- ja käyttöoikeussopimusten lkm (kpl)	Merkittäväillä linnustoalueilla voimassa olevien pienpetopyyntisopimusten voimassaolo, tai muuten järjestetty poisto. (v.2022 Biodiversea LIFE -hanke)	Biodiversea LIFE -hankkeessa suunnittelualueella on yksi sopimus (Kokkola-Tornio).	1	Sopimukset ovat voimassa				2037
Haittaa aiheuttavan tai haitallisesti lisääntyneen lajiston torjunta/ vähentäminen, pienpedot	Poistettavien esiintymien/yksilöiden määrä (kuvaus)	Poistettujen pienpetojen määrän kehitys suunnittelualan tärkeillä linnustoalueilla. (Poistomäärää seurataan hankkeessa)	Pienpetopyynti (hankkeessa) on aloitettu vuonna 2022, eikä vielä ole päätetty suunnittelualan seurantakohteita.		Vuonna 2022 päätettävillä linnustokohteilla pienpetoja ei enää ole				2030
Hietakarin vanha autiotupa, poisto	Palvelurakenteiden purkamisen kohteiden lkm (kpl)	Hietakallan autiotuvan poisto	Autiotupa on paikallaan			1	1	kpl	2037
Hylkeen ja norpan metsästysjärjestelyt	Myönnettyjen lupien lkm (kpl)	Hylkeiden ja norppien poikkeusluvilla annetut poistomäärät, asiantuntija-arvio kantojen vaikutuksista kalastukseen.	Perämeren kansallispuistossa säädöstä ei ole vielä päivitetty.		Kalastus alueella on mahdollista ja vahingot siedettävällä tasolla. (vuonna 2024 uusi säädös on voimassa)				2024
Inakarin rakennuskokonaisuus, selvitys ja poisto	Palvelurakenteiden purkamisen kohteiden lkm (kpl)	Inakarin huonokuntoisten rakennusten purkamisen	Rakennukset paikallaan, osan omistajuus epäselvää.		Rakennukset selvitetty ja huonokuntoiset purettu.				2027
Inventointi: meriuposkuoriainen saaristossa	Suojeltavien lajien esiintymätietojen kartoitus ja tarkistus (knl)	Meriuposkuoriaisen esiintymisen mallinnus ja potentiaalisten kohteiden	Suunnittelualueella kohteita ei ole tarkastettu maastossa		Kohteet mallinnettu ja kartoitettu				2025

		kartoitus suunnittelualueella							
Kaikki haitallisiin vieraslajeihin kuuluvan kurturuusun kasvustot alueelta poistetaan	Ennallistamisen ja hoidon toteutustilanne (= tot/tav) (%)	Tiedossa olevien kurturuusesiintymien määrä, jossa torjuntatoimia ei ole aloitettu, sekä toimenpiteiden piirissä olevien esiintymien määrä.	Kurturuuskasvustojen %-osuus, joilla torjuntatoimet aloitettu	43	Kaikki esiintymät ovat torjuntatoimien piirissä, ja lopulta poistettu.	100	100	%	2025
Kalastuksen sääätely: kalastuksen vaikutus (sivusaalis) uhanalaisille kaloille	Riistanhoitokohteiden lkm (kpl)	Asiantuntija-arvio kalastusjärjestelyjen vaikutuksesta uhanalaisiin kalakantoihin suunnittelualueella	Perämeren kansallispuistossa ei ole kalastusrajoituksia; Huiturin vesialueella vapaa-ajan pyydyskalastus ei ole sallittua, mutta valvonta on puutteellista.		Kalastusjärjestelyt tukevat kalakantojen myönteistä kehitystä nykytiedon valossa				2027
Kansallispuiston rajakylttien uusiminen	Merkittyjen rajojen määrä (km)	Kansallispuiston rajakylttien kunto.	Rajakyltit ovat osin huonokuntoisia, osin tarkistamatta.		Rajakyltit ovat hyväkuntoiset				2025
Kansallispuistossa tehdään säännöllisiä kävijäseurantoja	Toteutettujen kävijä- ja yritystutkimusten lkm (kpl)	Kävijätutkimukset kansallispuistossa	Edellinen tutkimus tehty v.2019		Kävijätutkimus toistetaan 5 vuoden välein				2024
Kestävän luontomatkailun sopimukset	Laadittujen yhteistyösopimusten lkm (kpl)	Matkailuyhteistyösopimukset	Sopimukset ovat voimassa ja yhteistyö toimii erinomaisesti		Alueella toimivien yritysten kanssa on voimassa oleva sopimus				2027
Luonnontilaisten sukkessiosarjojen säilymisen turvaaminen; kohdevalinta/ priorisointi (vs.laidunnus)	Muu	Karttatarkastelun päivityksen tekeminen	Pohjois-Pohjanmaan alueen päivitys tekemättä, Meri-Lapin alue tekemättä		Tehty	1	1	kpl	2027
Luontaisesti esiintyvän järviruo'on seuranta ja leviämisen hillintä	Luontotyyppi-inventoinnin määrä (ha)	Monimuotoisuuden kannalta tärkeimmillä avoimilla rantaympäristöillä olevien ruovikoiden pinta-alat ja ruovikoitumisaste. Luontotyyppi-inventoinneissa inventoidaan myös ruovikot, mutta varhaiset ruovikkovaiheet eivät päädy kyseiseen luontotyyppiin. Ruovikoitumisen etenemistä seurataan nyt lähinnä muun työn ohella asiantuntija-arvioina.	Priorisointia ei ole tehty, tiedossa olevia tärkeitä kohteita hoidetaan rahoituksen sallimissa rajoissa.		Tärkeimmät kohteet on priorisoitu, ja niiden ruovikoitumisaste (järviruo'on peittävyys-%) on tiedossa ja kohteita hoidetaan tarpeen mukaan.				2027
Luotsila ja Lastaaja kunnostus	Suojeltujen rakennusten kunnostus (kohteiden lkm) (kpl)	Ensisijaisesti suojellun Luotsilan ja toissijaisesti Lastaajan hoitosuunnitelmien mukaiset toimenpiteet.	Röytän Luotsilan ja Lastaajan hoitosuunnitelmia ei ole tehty, korjaustarpeita ei tiedetä.		Pitkällä aikavälillä toimenpiteet tehty ja hoito ja kunnostukset ajan tasalla. Lyhyellä aikavälillä kiireellisimmät toimenpiteet tehty.				2037
Maasto-opasteiden ylläpito ja päivitys	Laadittujen maasto-opastusaineistokokonaisuuksien	Saarikohteiden opasteet ovat ajan tasalla	Kaikilla kohteilla kyltitys tehtävä		Saarikohteiden (8) opasteet ovat ajan tasalla				2024

	(esim. luontopolku) lkm (kpl)								
Maihinnousukiellot/ suositukset sen välttämiseksi linnuston pesimäaikana tärkeimmille pesimäalueille	Suojeltavien lajien esiintymätietojen määrän (kpl) ja laadun muutos	Maihinnousurajoitusalueilla pesivien vaateliiden ja/ tai uhanalaisten lintulajien pesimäkannat (parimäärät). Linnustolaskentoihin perustuva asiantuntija-arvio, laskennat toistettava n.10v välein, arvokkaimmilla kohteilla n.3v välein.	Pikkutiiraa ja selkälökkia ei esiinny millään kohteella. Saari (laskentavuosi) parimäärä Selkä-Sarvi (2023) kalatiira 3, lapintiira 5 Pensaskari (2018): kalatiira 2, lapintiira 1 Pallonen (2019): kalatiira 57, lapintiira 33, naurulokki 14 Hermanni (2020): kalatiira 4, naurulokki 5 Santapankki (2019): kalatiira 2, naurulokki 4 Kahvankari (2020): kalatiira 3 Satakari (2019): kalatiira 4		Lintulajien pesimäkannat ovat vahvistuneet. Tärkeimmät virkistyskäytössä olevat saaret, joilla on linnustoarvoja: Selkä-Sarvi, Pensaskari, Pallonen, Hermanni, Santapankki, Kahvankari ja Satakari. Indikaattorilajeiksi valittu häirinnälle herkempiä lajeja: pikkutiira, selkälokki, kala- ja lapintiira, naurulokki. Sama mittari on 1. päämäärän vaikutusmittarina (virkistys)käytön vaikutuksista linnustollisesti arvokkaissa saarissa, ja se on vaikuttanut saarivalintaan (kansallispuiston saaret).				2032
Maihinnousukiellot/ suositukset sen välttämiseksi linnuston pesimäaikana tärkeimmille pesimäalueille	Muu	Rajoitukset on merkitty maastoon	Kohteilla ei ole rajoituskylttejä/ maasto-opasteita.		Rajoitukset/ suositukset on merkitty jokaiselle esitetylle saarelle yleisimpiin maihinnousupaikkoihin tai näkymäkohteille.				2024
Meriharjuksen elinympäristökunnostukset	Ennallistettujen ja hoidettujen kohteiden toteutuneet pinta-alat vedet (ha)	Toteutuneet meriharjuksen kunnostusten määrät ja alueet	Kohteita ei ole vielä valittu		Hankkeessa päätettävät kohteet valitaan hankkeen alkuvuosina.				2027
Meriharjuksen tutkimusyhteistyö, seuranta, sidosryhmäyhteistyö	Myönnettyjen lupien lkm (kpl)	Tutkimusyhteistyön sujuva luvittaminen ja muu yhteistyö hankkeen aikana	Yhteistyö on ollut toimivaa ja sujuvaa.		Vuosittainen tutkimus saadaan tehtyä				2027
Meritiedon ylläpito: uusinta- ja lisäkartoitukset, vuodenaikaisuuden huomiointi kartoituksissa	Vedenalaisen luonnon inventoinnin määrä (ha)	Asiantuntija-arvio luontotiedon ajantasaisuudesta ja inventointien kattavuudesta	Tieto alkaa osin olla vanhentunutta (inventoinnit vuosilta 2007-2019); kattavuus kohtalainen		Ajantasaisuus ja kattavuus ovat pääpiirteissään riittävällä tasolla				2037
Metsähallituksen kohteiden talviaikaisten käyttömahdollisuuksien kartoittaminen	Ylläpidettävien retkeilyreittien määrä (km)	Selvitetään mahdollisuudet talvireitistöille suunnittelualueella	Talvireitkeilyreittien mahdollisuuksia ei ole selvitetty		Selvitys tehty, toteutus päätetään selvityksen perusteella				2025
Perinnebiotooppien kulttuuriperintökohteiden ja maiseman hoito (lampaat, raivaukset)	Muu	Maisema-arvoja ja umpeenkasvua seurataan muun toiminnan ohessa, pääkohteet Pensaskari, Selkä-Sarvi, Røyttä.	Pensaskarin kohteet kunnossa, lisäraivauksia voi harkita, jos esimerkiksi verkkokenttää haluaa laajentaa. Selkä-Sarven		Suunnittelualan maisema-arvot säilyvät				2037

			<p>raivausalaa voisi laajentaa luontopolun varrelta Liitinnokalta, ottaen näkyviin rakennusten pohjia rannan suunnasta. Keskimään aurinkokellon ympäristöä voi myös avata laajemmin.</p> <p>Röytässä Lastaajan ja Luotsilan läheisyydessä kasvillisuus on päässyt umpeutumaan. Suunnitelmissa on raivata piha-alueita sekä lehtoalueen ulkopuolisia alueita (pääosin saaren eteläosassa) syksyllä 2022.</p>						
Perämerenketomarunan siirtoistutusten jatkaminen. Rönssysorsimolle sopivien kohteiden selvittäminen	Suojeltavien lajien esiintymätietojen määrän (kpl) ja laadun muutos	Tässä vaiheessa mittarina on soveltuvien siirtoistutuspaikkojen kartoitus. Myöhemmin voidaan seurata onnistuneiden siirtoistutusten määrää.	Kartoitusta ei ole tehty		Kartoitus tehty (jatkossa siirtoistutusten onnistuminen)				2026
Pilotti, lajin siirto: nellehtivesikuusen siirtoistutus uusiin sopiviin elinympäristöihin	Siirrettävien esiintymien/yksilöiden määrä (kuvaus)	Selvitetään ovatko siirtoistutukset kannattavia, ja päätetään istutusten toteuttamisesta	Selvitystä ei ole aloitettu		Suunnitelma ja päätös tehty				2037
Pilottikokeilu: lietteen poisto vesikasviniityiltä, kasvillisuuden siirtoistutus	Ennallistettujen ja hoidettujen kohteiden toteutuneet pinta-alat vedet (ha)	Ennallistetun alueen koko, alue täsmentyy myöhemmin	Suunnittelua ei ole vielä aloitettu			1	1	kpl	2037
Rajoitusvyöhyke: Sarven saaristoon veneiden nopeusrajoitus liettymisen vähentämiseksi	Rajoitusalueiden pinta-ala (ha)	Alueella on nopeusrajoitus	Alueella ei ole nopeusrajoitusta		Nopeusrajoitus on voimassa ja sitä noudatetaan				2024
Rakenteiden säännölliset kunnostukset ja perusparannukset	Palvelurakenteiden rakentaminen: laatu (kuvaus)	Saunan kunto ja asiakaspalaute siihen liittyen; saunan vedet käsitellään parhaalla mahdollisella tavalla	Sauna maksullisesti käytössä, jonkin verran (suullista) palautetta häiriökäyttäytymisestä.		Sauna on kunnossa, vain positiivista palautetta. Saunan vesijärjestelyjen mahdollisuudet selvitetty ja mahdollisista parannuksista tehty toimenpidesuunnitelmat.				2024
Satamien/ laitureiden ylläpito	Palvelurakenteiden rakentaminen: laatu (kuvaus)	Satamien ja laiturien kunto	Kaikissa kohteissa (6kpl) satamat ja laiturit kunto hyvä tai keskinkertainen.	5	Kaikissa kohteissa (6kpl) satamien ja laitureiden kunto on (PAVE) hyvä tai keskinkertainen. Rakenteet ovat turvallisia.	6	6	kpl	2024
Selkä-Sarven retkeilyreitit	Laadittuun maasto-	Päivitetään Selkä-Sarven reitin	Opasteet kunnossa.		Opasteet päivitetty				2027

varren kulttuuriperintökohteiden opasteiden päivitys ja lisääminen	opastusaineistokokonaisuuksien (esim. luontopolku) lkm (kpl)	kulttuuriperintökohteiden opasteet	mutta lisäopastamisen tarvetta on jonkin verran.						
Seuranta: Luontotyyppien tila, luonto- ja lintudirektiivien lajit, muut uhanalaiset lajit	Suojeltavien lajien esiintymätietojen määrän (kpl) ja laadun muutos	Alueelle keskeisten suojeluperustelajien ruijannuokkuesikon, nelilehtivesikuusen ja perämerenketomarunan lajitiedot ovat ajan tasalla. Linnustoinventoinnit arvokkaimmilla kohteilla toistettu kolmen vuoden välein, ja muilla alueilla vähintään 10 vuoden välein.	Kaikkia ruijannuokkuesikon esiintymiä ei ehditty tarkistaa tähän suunnitelmaan; muiden lajien seurannat on tehty suunnittelun tueksi, tai lajitiedot ovat muuten ajan tasalla.		Mainittujen lajien lajitiedot ovat ajan tasalla, ja vaaditut linnustoinventoinnit tehty.	100	100	%	2028
Seuranta: Luontotyyppien tila, luonto- ja lintudirektiivien lajit, muut uhanalaiset lajit	Luontotyyppi-inventoinnin määrä (ha)	Luontotyyppi-inventoinnin päivitys tarvittavilta osin.	Valtionmaiden osalta tiedot ajan tasalla (Naturan osalta kunnossa, joitakin Metso-hankintoja vielä inventoimatta).		Luontotyyppitiedot ovat ajan tasalla (päivitys tehty tarvittavin osin).	100	100	%	2032
Sidosryhmäyhteistyö, alueen vuokralaiset, RKY-maisema-arvojen säilyminen	Laadittujen /päivitettyjen vuokra- ja käyttöoikeussopimusten lkm (kpl)	Kaikilla RKY-alueen vuokra-kohteilla on voimassa oleva vuokrasopimus, jossa on selkeät ohjeet RKY-kohteen huomioimiseen.	Luotsilan ja Lastaajan vuokrasopimusehdot tarkastettava. Selkä-Sarven vuokrasopimukset uusitaan v.2022 (sopimusehdot kunnossa).		Yksityisten vuokramökkien sopimukset voimassa; Luotsila ja Lastaaja pitkäaikaisvuokrasopimuksessa.				2037
Sidosryhmäyhteistyö, säännölliset tapaamiset ja perehdytykset	Sidosryhmätilaisuuksien ja osallistujien lkm (kpl)	Toimiva molemminpuolinen yhteys alueen sidosryhmiin	Yhteydet alueisiin ovat hyvät, mutta tapahtuneiden henkilövaihdosten myötä asiaa tulee seurata.		Vuosittain toimivat yhteydet alueen sidosryhmiin (kokoukset, puhelut tms).				2035
Suojeluun varattujen valtion alueiden luonnonsuojelun perustaminen	Suojelun alueiden lkm, joiden säädös on annettu/päivitetty (kpl)	Perämeren saaret - (valtion) luonnonsuojelun perustaminen	Valtion luonnonsuojelun alueita ei ole perustettu (Perämeren saaret)		Suojelun alue on perustettu				2027
Valtion maiden suojelun laajennuksen tarkistaminen linnustokohteilla ja vedenalaisarvojen huomioiden	Suojelun alueen laajennuksen pinta-ala (ha)	Suunnittelun alueen (valtion) kohteista merkittävät kohteet tunnetaan ja ne ovat suojelun piirissä.	Kohteita ei ole arvioitu		Kohteet on käyty läpi ja arvioitu, tarpeelliset tasesiirrot tehty				2024
Verkkosivujen ja esitteiden sekä tuotekorttien ylläpito	Laadittujen maasto-opastusaineistokokonaisuuksien (esim. luontopolku) lkm (kpl)	Kohteiden luontoon.fi -sivut, esitteet ja tuotekortit ovat ajan tasalla	Luontoon.fi -sivut ja esitteet sekä tuotekortit ovat ajan tasalla, niiden ajantasaisuutta seurataan vuosittain.		Valituilla kohteilla esittelyaineisto on ajan tasalla, luontoon.fi -sivut uudistettu.				2027

Vieraslajin poisto: Pensaskarin kluuvijärven ennallistaminen, vesiruton poisto	Ennallistettujen ja hoidettujen kohteiden toteutuneet pinta-alat vedet (ha)	Kanadanvesiruton poisto tai kontrollointi koko kluuvijärvässä	Poistotoimet aloitettu v.2021, kluuvijärvässä esiintyy muutama verso upossarpiota ja yhä jonkin verran kanadanvesiruttoa			1	1	kpl	2037
Virkistyskäytön ohjaus häiriöiden välttämiseksi, tiedostuksen lisääminen	Toteutettujen kävijä- ja yritystutkimusten lkm (kpl)	Asiakailta saadun palautteen määrä suoraan, palautejärjestelmien kautta, tai kävijätutkimuksissa; sekä muiden töiden ohella tehdyt huomiot kulumisesta. Muutokset lajiston muutoksista, esimerkiksi linnustoseurannat (mittarit toisaalla).	Kesällä 2022 tullut pääosin positiivista asiakaspalautetta Perämeren kansallispuistosta, satamista.						2037
Vuokrasopimukset satamien ylläpitämiseksi	Laadittujen /päivitettyjen vuokra- ja käyttöoikeussopimusten lkm (kpl)	lin Röytän ja Kattilankallan satamat	Sopimuksia ei ole tehty	0		2	2	kpl	2023
Yhteinen tapaaminen ruotsalaisten kollegojen kanssa puistopariyhteistyöstä	Sidosryhmätilaisuuksien ja osallistujien lkm (kpl)	Tapaaminen ruotsalaisten kansallispuistosta vastaavien tahojen kanssa yhteistyön aloittamiseksi	Tapaamista ei ole vielä aikataulutettu		Aloituskokous, jossa selvitetään jatkomahdollisuudet ja tavoitellut toimintamuodot				2027
Yhteistyö kalastajien, erävalvonnan, tutkimustahojen kanssa	Sidosryhmätilaisuuksien ja osallistujien lkm (kpl)	Sidosryhmien kanssa järjestetään tilaisuuksia keskustella kalastusjärjestelyistä. Niistä puhutaan myös muiden järjestämissä tilaisuuksissa.	Vuonna 2021 järjestettiin kalastajille osallistamiskokous liittyen Huiturin alueen liittämistä Perämeren kansallispuistoon. Kokouksessa keskusteltiin alueiden kalastusjärjestelyistä (päätöksiä ei tehty).		Osallistutaan esim. Perämeren kunnostusverkoston tapahtumiin, ja ollaan yhteydessä kaupallisiin kalastajiin.				2027
Yhteistyö: alueen vuokralaisten pienruoppauksien negatiivisten vaikutusten vähentäminen	Sidosryhmätilaisuuksien ja osallistujien lkm (kpl)	Suunnittelualueen vuokralaisiin on toimiva keskusteluyhteys. Mahdollisissa rannikon tapahtumissa asiasta tiedotetaan laajemminkin.	Vuokralaisiin on oltu yhteydessä ja osin suoritettu maastokatselmuksia suunnitelman tekovaiheessa 2021, tavoite jatkaa 2022.		Yhteydenotot tarvittaessa puolin ja toisin.				2037

Vaikuttavuuden seurannan mittarit

Luontotyyppien ja lajien suojelun suotuisa taso on turvattu

Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja
Ennallistamisen ja luonnonhoidon onnistuminen (hoitoseurannan johtopäätös) (kuvaus)	Sarven saariston rannanläheinen vedenalaiskasvillisuuden liettymisen aste (nopeusrajoituksen		Sarven saariston vedenalainen niitty kokonaan liettynyt ja niittykasvillisuus hävinnyt; uonssarnion esiintymät		Sarven saariston vedenalaisen niityn palautuminen				2037	HKS-kauden jälkeen tuloksia näkyvissä

	seuranta)		hävinneet muutamilta paikoilta, joissa on virkistyskäytön ruoppaustarvetta, mm. Etukarin koillisosa.						
Erityislajien pesintöjen määrän muutos (kannan kehitys) (kpl, %)	Rantalinnuston seuranta (parimäärät) valituilla indikaattorilajeilla. Kertoo luontotyyppien hoidon onnistumisesta ja mahdollisesta virkistyskäytön vaikutuksesta. Asiantuntija-arvion tueksi.		parimäärä suunnittelualueella (laskentavuodet) punajalkaviklo (2017-2020) 265p selkälökki (2017-2020) 145p suokukko (2016-2020) 30p		Tavoitteena on lajiston säilyminen ja kantojen vahvistuminen. Indikaattorilajeina avointen rantaniittyjen lajeja, jotka kärsivät umpeutumisesta ja hyötyvät niiden hoidosta: punajalkaviklo, selkälökki ja suokukko.			2032	
Lintudirektiivin lajien pesimäkanta (pari)	Kävijämäärän mahdollinen vaikutus linnuston pesinnän onnistumiseen virkistykseen sopivilla linnustoarvoja omaavilla saarilla: muutokset pesivissä laji- ja parimäärissä. Asiantuntija-arvion tueksi.		Pikkutiira ja selkälökkia ei esiinny millään kohteella. Saari (laskentavuosi) parimäärä Selkä-Sarvi (2023) kalatiira 3, lapintiira 5 Pensaskari (2018): kalatiira 2, lapintiira 1 Pallonen (2019): kalatiira 57, lapintiira 33, naurulokki 14 Hermann (2020): kalatiira 4, naurulokki 5 Santapankki (2019): kalatiira 2, naurulokki 4 Kahvankari (2020): kalatiira 3 Satakari (2019): kalatiira 4		Tavoitteena on, että lintujen pesimäkannat vahvistuvat. Tärkeimmät virkistyskäytössä olevat saaret, joilla on linnustoarvoja: Selkä-Sarvi, Pensaskari, Pallonen, Hermann, Santapankki, Kahvankari ja Satakari. Indikaattorilajeiksi valittu häirinnälle herkimpää lajeja: pikkutiira, selkälökki, kala- ja lapintiira, naurulokki. Sama mittari on mairinnousukieltojen vaikutusten arvioinnissa toimenpidemittarina.			2032	
Muu	Itämeren terveydentilaindeksi (33), Suomen Perämeren osa-alue. Itämeren terveysindeksi, Baltic Sea Health Index (BHI), huomioi ympäristön tilan lisäksi meriluonnon ihmiselle tarjoamat hyödyt. (33)		Vuoden 2019 dataan perustuva laskenta (33). Suomen puoleisen Perämeren osa-alueen terveydentilalle indeksi antaa arvosanan 75,8. Veden puhtaus 67 (rehevöityminen 83,4, haitalliset aineet 38,8, roskaantuminen 92,7); luonnon monimuotoisuus 90,5; ruoantuotanto 78,1, (kaupallinen kalastus 78,1, vesiviljely 0); hiilen sidonta 0: mereen liittyvä		Indeksiarvojen parantaminen suunnitelman sallimissa toimenpiteissä. Etenkin rehevöityminen vaikuttaa myös muihin indeksiarvoihin. Lukuarvo 100 ei kuitenkaan tarkoita luonnontilaa, vaan ihmisen kannalta meriympäristön ekosysteemipalveluiden tavoiteltavaa tilaa. Hiilensidonnassa tullaan huomioimaan tulevina vuosina			2037	Mikäli indeksiä päivitetään vuosittain, voi mittaria tarkastella myös HKS-väliarvioinneissa.

			<p>turismi ja virkistyskäyttö 89,8; kalastusmahdollisuudet 100; paikallisten merielinkeinojen elinvoimaisuus 92,3 (elinkeinot 96,9, talous 87,8); merituotteiden tarjonta 93,8; sekä lajien ja merialueiden suojelu 65,7 (ikoniset lajit 72,8, tärkeät alueet 58,5).</p> <p>(asteikko 1-100, jossa 100 ihmisen kannalta tavoiteltava tila)</p>	<p>meriajokasniittyjen lisäksi myös matalat merenlahdet ja laguunien murtovesikasvillisuus. (33). Tämä vaikuttaa etenkin Perämeren osaluueeseen. Myös hoito- ja käyttösuunnitelman valmistuminen vaikuttaa positiivisesti (suojaus)indeksiin.</p> <p>BHI arvioi Itämeren terveyttä yhdeksän tavoitteen kautta, sekä näiden kokonaisuutena. Tavoitteet ovat veden puhtaus (rehevöityminen, haitalliset aineet, roskaantuminen), luonnon monimuotoisuus, ruoantuotanto, hiilen sidonta, mereen liittyvä turismi ja virkistyskäyttö, kalastusmahdollisuudet, paikallisten merielinkeinojen elinvoimaisuus, merituotteiden tarjonta sekä lajien ja merialueiden suojelu. (33)</p>						
Muutokset suojelun ja käytön kannalta tärkeissä kalakannoissa (kuvaus)	Meriharjuksen ja luontaisen meritaimen esiintyminen alueella, meriharjuksen kutualueiden esiintyminen ja poikastihydet		Meriharjuksen ja meritaimen esiintyvät alueella harvalukuisena. Meriharjuksen kutualueita on Krunneilla ja Sarven saaristossa. Vuoden 2021 poikastihydet eivät ole vielä tiedossa.	Kumpikin kalalaji esiintyy alueella, meriharjuksen kutualueet säilyvät tai lisääntyvät ja poikastihydet kasvaa					2031	Biodiversea LIFE IP -hankkeen jälkeen tuloksia näkyvissä
Natura-luontotyyppien edustavuus suojelualueilla (hyvän osuus) (%)	Mm. perinnebiotooppien hoitotasosta, lajiston elinolosuhteista ja jääeroosiosta kertovien luontotyyppien edustavuus (hyvä ja erinomainen).		merenrantaniityt (401,59 ha) 59,2%; kivikkorannat (105,25 ha) 83,1%; ulkosaariston saaret ja luodot (59,39 ha) 82%.	Luontotyyppit: merenrantaniityt, kivikkorannat, ulkosaariston saaret ja luodot. (edustavuus hyvä tai erinomainen (%))					2027	
Natura-luontotyyppien edustavuus suojelualueilla (hyvän osuus) (%)	Vedenalaisen luontotyypin rannikon laguunit edustavuus (hyvä ja erinomainen). Reagoi herkimmin esimerkiksi		Inventoitu (32,6ha) erinomainen 15,9ha 48,9%, hyvä 12,1 ha 37,1%; mallinnettu ala (Perämeren saaret 50 ha	Inventoidun pinta-alan mukainen edustavuus säilyy samana tai paranee.	86	100	%		2027	

	rehevöitymiseen, toimii indikaattorina.		Röyttä 6,55 ha) yleisen rehevöitymistason mukaisen arvion mukaan tila ei ole erinomainen. Meren tila alueella on tyydyttävä, Oulun edustalla välttävä.							
Vieraslajien esiintyminen (kuvaus)	Erilaisten vieraslajien määrä ja esiintyminen alueella. Mm. kurturuusu, pienpedot, kanadanvesirutto. Tiedot myös muiden haitallisesti lisääntyneiden lajien osalta.		Tiedetyistä kurturuusu esiintymistä torjuntatoimet aloitettu	43	Tavoitetaso, että tiedämme missä ja paljonko vieraslajeja on. Ne, joiden esiintymiseen voi vaikuttaa, joko poistetaan tai kontrolloidaan. Kurturuusu: pois. Kanadanvesirutto: pois tai ylläpito ei-vallitsevana. Pienpedot (ml. kettu), jatkuva poisto.				2027	Poisto ja seurantatyö jatkuva
Perämeren kalastusperinteen ja kalastuselinkeinojen tulevaisuus on turvattu, kalakannat kestävät kalastuksen										
Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja
Alueen merkitys paikallisille	Kaupallisten kalastajien määrä, kalastusvuokrasopimusten jatkuminen, kalastuksesta saadun palautteen määrä ja laatu		Kaupallisen kalastajien määrä suunnittelualueella noin 20 kpl 1. ryhmän kalastajia ja 10 kpl 2. ryhmän kalastajia. Metsähallituksen kalastusvuokrasopimuksia suunnittelualueella on tällä hetkellä kolme kappaletta. Kalastajilta on tullut meille aika vähän tai ei ollenkaan palautetta nykyvuosina. Palautteissa on käytännössä vain kerrottu hylkeiden liiallisesta määrästä ja niiden aiheuttamista ongelmista kalastukselle.		Kaupallisten kalastajien määrä nousee 10-20 % ja minimitalvoitteena pysyy ennallaan. Vuokrasopimusten määrä pysyy ennallaan tai nousee muutamalla kappaleella. Kalastuksesta saadun palautteen määrä nousee ja palautteen ovat laadultaan positiivisia, informatiivisia ja kalakantojen tilan parantumista ja kalastusmahdollisuuksien lisääntymistä tukevia.				2037	
Muutokset suojelun ja käytön kannalta tärkeissä kalakannoissa (kuvaus)	Lohi- ja silakkakiintiöt, maivakantojen kartoitus, siikasaalisilmoitukset (LUKE ja ELY yhteistyö), kertoo saalisikalakantojen tilasta		Lohikiintiö Itämeren pääaltaalla/pohjanlahdella on vuonna 2023 yhteensä 68 3811 lohta (tarkemmin kiintiötä ei ole jaettu). Silakkakiintiö pohjanlahdella 80 047 tonnia (29). Maivan lisääntymisalveita on saatu Velmu-kartoituksella kantojen		Tavoitteena kalakantojen hyvä tila, mikä mahdollistaa mm. suuremmat lohi- ja silakkakiintiöt ja muidenkin kalalajien osalta kestävän kalastuksen niin kaupallisen kuin vapaa-ajankalastuksenkin osalta Maivakantojen				2037	

			nykytilasta on vain kalastajien (troolaajien) suulliset ilmoitukset/arviot: Hailuodon pohjoispuolella on ollut viime vuosina hyvin maivaa kun taas Kemi-Tornion edustalla kannat ovat heikot.		tarkempi kartoitus koko Perämeren alueella (Maivan esiintymisalueella). Kattava saalisilmoitusrekisteri, josta selvää alueelta pyydetyn saaliin kokonaismäärä lajeittain.					
Arvokkaat kulttuuriperintökohteet säilyvät										
Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja
Suojeltujen rakennusten kuntoluokan muutos (kuvaus)	Luotsilan ja Lastaajan kunto		Luotsila ja Lastaaja, kunto huono.		Rakennusten kunto kohtalainen. Lyhyen aikavälin tavoitteena (5v) on saada kiireellisimmät toimenpiteet tehdyksi.				2037	Rakennusten myyntimahdollisuudet selvitetään
Perämeren suunnittelualueen merellinen matkailu ja virkistyskäyttö on kestävää olemassa olevilla kohteilla. Merkittävimpinä Perämeren kansallispuisto, lin Röyttä; pienempiä Kropsu, Hietakalla ja Ryöskärinkalla										
Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja
Kävijöiden arvio palveluiden laadusta	Retkeilyrakenteiden kunto ja ohjaavuus Perämeren kansallispuiston kävijätutkimuksesta ja palautteista suunnittelualueella		Perämeren kansallispuiston kävijätutkimuksen kävijöiden arvio palvelujen laadusta 4,3. Koko suunnittelualueelle tehdyn kyselyn (2021) mukaan lin Röytästä tuli paljon palautetta mm. luontopolun kunnosta. Luontopolkua kuitenkin kunnostettiin vuonna 2021.	4,30	Palveluiden taso ja asiakastytyväisyys kansallispuistossa säilyy, ja muualta suunnittelualueelta saadaan hyvää palautetta	4,30	5	1-5(5paras)	2024	Seuraava kävijätutkimus 2024
Osallistuja- ja järjestäjämäärät tapahtumissa (kpl)	Järjestettävät tapahtumat/kokoukset kuntien, matkailutahojen ja vene/kalastusseurojen kanssa.		Suunnitelman teon aikana kaikkiin suunnittelualueen vuokralaisiin on otettu yhteyttä, ja (säävaraus)osa kohteista katselmoitu. Vuokralaisiin ei normaalisti olla vuosittain yhteydessä. Kuntia ja matkailuyrittäjiä tavataan pääosin vuosittain hankkeisiin liittyen painottuen pohjoisen kuntiin.		Tapaamiset ovat säännöllisiä, kuntien ja matkailutahojen kanssa vuosittain; vuokralla olevien seurojen kanssa muutaman vuoden välein.			kpl	2024	Yhteydenpito säilyy HKS-prosessin päätyttyä
Perämeren saaristokokonaisuus Ruotsin saaristo mukaan lukien on tunnettu ja arvostettu kohde, joka mahdollistaa ympärivuotisia ja osin esteettömiä palveluja.										

Suunnittelualueen nimi: Perämeren kansallispuiston, Perämeren saarten ja Röytän hoito- ja käyttösuunnitelma 2023 - 2037

Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja
Esteettömien kohteiden ja reittien määrä alueella (kpl, km)	Esteettömien kohteiden määrä alueella. Kohde on satama-alue (laituri, tulipaikka ja vessa, satamakenttä)		Esteettämiä rakenteita ei ole	0	lin Röyttä ja/ tai Perämeren kansallispuiston Selkä-Sarvi	1	2		2037	
Yhteistyö matkailutoimijoiden kanssa	Yhteistyön määrä matkailutoimijoiden kanssa, sopimuskumppanien määrä		4 yhteistyö-, yksi kumppanuussopimus. Keskeiset toimijat ovat sopimusten piirissä.		Keskeiset toimijat ovat sopimusten piirissä.				2037	Asiantuntija-arvio alueen matkailuyhteistyön laadusta ja kattavuudesta

22 Osallistaminen

Selite	Kansalaisten ja sidosryhmien kuuleminen suunnittelussa on Metsähallituksen ja ympäristöhallinnon toimintatapa. Osallistamisen tavoitteena on: saada luonnonsuojeluun liittyville tavoitteille ja toiminnalle yleinen hyväksyntä, vähentää ristiriitoja Metsähallituksen ja eturyhmien välillä sekä eri eturyhmien kesken, saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa ja näkemyksiä ratkaisuille pohjaksi, saada yhteistyötahot sitoutumaan suunnitelman tavoitteisiin ja keskeisiin ratkaisuihin sekä luoda pysyvä yhteistyö alueen eri toimijoiden kesken.
---------------	---

Kohdennettu osallistaminen

Osallistamistapa	Osallistetut taho	Nimetty edustaja
kohdennettu kokous/ teams-kokous, osallistuminen seuran vuosikokoukseen	Kansallispuiston vuokralaisseurat, vuosikokous (2 kpl)	
kohdennettu teams-kokous 10.11.2021	Virkistys- ja matkailukäyttö; maakuntaliitot, kunnat, matkailutoimijat	
kohdennettu teams-kokous 22.9.2021	Metsästyksen edunvalvonta ja toimijoita	
kohdennettu teams-kokous 7.2.2021	Kalastuksen edunvalvonta ja toimijoita	
kohdennettu, kokoukset, 2022 ja 2023	Röytän asiat: lin Röytän toimijat ry	
Maastokatselmukset suunnittelualueen vuokrakohteilla (Luontopalvelut) 2021 ja 2022	Vuokralaiset	

Yksityisten maanomistajien osallistaminen (Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisalueet)

Yksityisalueille ei ole tehty suunnitelmia eikä yksityisalueiden omistajia erikseen osallistettu. Alueen (kuntien) toimijoita ja asukkaita on tiedotettu suunnittelusta, ja kaikilla on ollut mahdollisuus seurata suunnitelman etenemistä nettisivuilta, sekä avoimista tapahtumista. Esimerkiksi Oulun kaupunki omistaa kuitenkin yksityisen luonnonsuojelualueen, johon kohdistuu suunnitelmassa osoitettu mairin nousurajoitus-suositus. Oulun kaupunkia on osallistettu kohdennetussa virkistys- ja matkailukäyttöä koskevassa palaverissa.

Avoin osallistaminen	Paikka	Pvm	Osallistujat (lkm)
Avoin Teams live event -tapahtuma	Internet -tapahtuma	21.09.2022	22
Merialuesuunnittelun loppuseminaariin osallistuminen yhtenä esiintyjänä ja työpajanpitäjänä	Kemin lumilinna	03.12.2021	70

Lausunnot ja palaute (lausuntokooste liitteenä 3)

Pyydetyt lausunnot (kpl)		Saadut lausunnot (kpl)		Lausuntoaika	
--------------------------	--	------------------------	--	--------------	--

Yhteenveto osallistamisesta ja sen vaikutuksesta suunnitelmaan

--

LÄHTEET				
Viittaus	Tekijä(t)	Julkaisun nimi	Julkaisutiedot	Julkaisuvuosi
01	HELCOM	HELCOM MPA	Nettisivut, viitattu 28.10.2020 http://mpas.helcom.fi/apex/f?p=103:12::NO::P12_ID:139	2019
02	CBD	EBSA in the Baltic Sea - Ecologically or Biologically Significant Marine Areas	Nettisivut, viitattu 2020 https://chm.cbd.int/database/record?documentID=241797	2019
03	Metsähallitus	Perämeren kansallispuiston, Perämeren saarten ja Röytän Natura 2000 - alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja sarja C 57. ISSN 1796-2943, ISBN(NIDOTTU) 978-952-446-705-6, ISBN(PDF) 978-952-446-706-3	2009
04	Ympäristöministeriö, Suomen ympäristökeskus SYKE	Vesienhoitosuunnitelmat	Viitattu 9.3.2021 https://www.ymparisto.fi/fi-fi/vesi/vesiensuojelu/Vesienhoidon_suunnittelu_ja_yhteistyö/Vesienhoitoalueet	
05		Suomen ja Ruotsin välinen rajajokisopimus	Nettisivut, viitattu 9.3.2021: https://www.fsgk.se/SRRJK.htm ja https://www.fsgk.se/MMM_rajajokisopimus_2014_netti.pdf	2010
06	BirdLife International	Important Bird Areas factsheet: Krunnit archipelago.	Nettisivut, viitattu 5.3.2021 http://www.birdlife.org ja https://www.birdlife.fi/suojelu/alueet/iba/suomen-iba-alueet/	2021
07	Ramsar Sites Information Service	Ramsar Sites Information Service	Nettisivut, viitattu 5.3.2021 https://rsis.ramsar.org/rsi/7	2005
08		Merialuesuunnitelma 2030	Nettisivut, viitattu 5.3.2021 https://meriskenaariot.info/merialuesuunnitelma/	2020
09	Lapin Liitto	Länsi-Lapin maakuntakaava	Nettisivut, viitattu 5.3.2021 https://www.lapinliitto.fi/wp-content/uploads/2020/11/Lansi-Lapin-maakuntakaavakartta-lainvoima.pdf ja kaavamääräykset: https://www.lapinliitto.fi/wp-content/uploads/2020/11/Lansi-Lapin-maakuntakaava-merkintojen-selitys-ja-kaavamaaraykset.pdf	2015
10	Pohjois-Pohjanmaan liitto	Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava	Nettisivut, yhdistelmäkartta viitattu 5.3.2021 https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/wp-content/uploads/2021/02/PP_MKkaavojenYhdistelma_www25012021.pdf ja kaavamääräykset: https://pohjois-pohjanmaa.fi/wp-content/uploads/2020/09/6313.pdf	2018
11	Kemin kaupunki	Kemin merialueen yleiskaava		2000
12	Tonion kaupunki	Tornion yleiskaava 2021	karttapalvelu, viitattu 9.3.2021: https://liiteri.ymparisto.fi/maarays/2401001x.pdf	2009
13	Tanja Jylänki/Metsähallitus	Perämeren kansallispuiston kävijätutkimus 2019	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja sarja B 253, ISSN (verkkojulkaisu) 1799-5388	2020
14	Tornion kaupunki	Tornio, Röytän edustan merituulivoimapuiston osayleiskaava	karttapalvelu, viitattu 9.3.2021: https://liiteri.ymparisto.fi/maarays/8511005x.pdf	2014
15	Kemin kaupunki	Kemi, Ajoksen yleiskaava	karttapalvelu, viitattu 9.3.2021: https://liiteri.ymparisto.fi/maarays/2401002x.pdf	2001
16	Simon kunta	Simon merenrannikon	karttapalvelu, viitattu 9.3.2021: https://liiteri.ymparisto.fi/maarays/751001x.pdf	1998

		yleiskaava		
17	lin kunta	Suurhiekan merituulipuiston osayleiskaava	karttapalvelu, viitattu 23.3.2021: https://liiteri.ymparisto.fi/maarays/1391017x.pdf	2013
18	lin kunta	lin rannikon ja saarten osayleiskaava	karttapalvelu, viitattu 23.3.2021: https://liiteri.ymparisto.fi/maarays/1391002x.pdf	2002
19	Haukiputaan kunta	Merenrannikon ja meren saarten rantayleiskaava (Haukipudas)	karttapalvelu, viitattu 23.3.2021: https://www.ouka.fi/c/document_library/get_file?uuid=5963792e-01ff-4571-9438-a86ee8a69ae2&groupId=64220 https://www.ouka.fi/c/document_library/get_file?uuid=bac1cdbc-a434-4a9d-951c-2f13b443769b&groupId=64220	2000
20	Hailuodon kunta	Hailuodon rantayleiskaava	karttapalvelu, viitattu 23.3.2021: https://www.hailuoto.fi/wp-content/uploads/Hailuodon-rantayleiskaava.pdf https://www.hailuoto.fi/wp-content/uploads/Rantayleiskaava-m%C3%A4%C3%A4r%C3%A4ykset.pdf	2001
21	Oulun kaupunki	Oulun seudun yleiskaava 2020, kuntien yhteinen	karttapalvelu, viitattu 23.3.2021: Kartta1/2 https://www.ouka.fi/c/document_library/get_file?uuid=9228d1c9-f1bf-40ab-962c-9907555311e8&groupId=173371 https://www.ouka.fi/c/document_library/get_file?uuid=7e37e607-2b97-4f22-b442-f42c86cfd821&groupId=173371 kartta 2/2 https://www.ouka.fi/c/document_library/get_file?uuid=65662b49-5dea-411a-8e94-2d3d89dc97c9&groupId=173371 https://www.ouka.fi/c/document_library/get_file?uuid=ecd85d26-c878-406b-88f7-c857f2e6a98e&groupId=173371 teemakartta: https://www.ouka.fi/oulu/oulu-seutu/oulu-seudun-yleiskaava	2005
22	BirdLife Suomi	Suomen tärkeät lintualueet	Nettisivut, viitattu 26.5.2021 https://www.birdlife.fi/suojelu/alueet/finiba/	2002
23	Metsähallitus	Kysely Perämeren kansallispuiston, Perämeren saarten ja lin Röytän hoidon ja käytön suunnittelusta 2021	Julkaisematon aineisto, tiivistelmä liitteenä	2021
24	Ympäristöministeriö	Tiedote: Vuoden 1923 luonnonsuojelulain nojalla perustettujen kansallispuistojen, luonnonpuistojen ja eräiden luonnonsuojelualueiden rauhoitussääntöjä päivitetään, sekä luonnos hallituksen esitykseksi	Nettisivut, viitattu 25.8.2022: https://ym.fi/-/vuoden-1923-luonnonsuojelulain-nojalla-perustettujen-kansallispuistojen-luonnonpuistojen-ja-eraiden-luonnonsuojelualueiden-rauhoitussaan-toja-paivitetaan?languageld=fi_FI ; https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=aa603296-8d0a-4961-b6a1-f65345250cd8&proposalLanguage=da4408c3-39e4-4f5a-84db-84481bafc744	2022
25	Metsähallitus/ Antti Pihkala	Perämeren kansallispuisto rakentamisohje	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 9	1994
26	Metsähallitus/ Antti Pihkala	Perämeren kansallispuiston Ailinpietin kämpän restaurointi	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja A 38	1995

Suunnittelualueen nimi: Perämeren kansallispuiston, Perämeren saarten ja Röytän hoito- ja käyttösuunnitelma 2023 - 2037

27	Metsähallitus	Metsähallituksen Merialueiden pitkän aikavälin suunnittelun kehittäminen (MAPS)	Metsähallituksen sisäinen raportti	2021
28	Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry	MAALI – Maakunnallisesti tärkeät lintualueet	Nettisivut, viitattu 13.3.2023 https://www.pply.fi/suojelu-ja-tutkimus/maali/	2023
29	Valtioneuvosto/ maa- ja metsätalousministeriö	Neuvosto päätti Itämeren kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2023, lohen kalastusrajoitukset jatkuvat Itämeren pääaltaalla	Maa- ja metsätalousministeriön tiedote, viitattu 16.5.2023 https://valtioneuvosto.fi/-/1410837/neuvosto-paatti-itameren-kalastusmahdollisuuksista-vuodelle-2023	2023
30	Ympäristöministeriö	Suomen merenhoitosuunnitelman toimenpideohjelma vuosille 2022–2027	Ympäristöministeriön julkaisuja 2021:30. Nettisivut, viitattu 16.6.2023 http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-361-198-6	2021
31	Suomen ympäristökeskus SYKE/ Juha Pöyry & Kaisu Aapala (toim.)	Lajit ja luontotyytit muuttuvassa ilmastossa	SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUKSEN RAPORTTEJA 2 2020. ISSN 1796-1726 (verkkoj.). https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/311227/SYKEra_2_2020.pdf?sequence=1&isAllowed=y	2020
32	SYKE ym	VELMU-karttapalvelu	https://paikkatieto.ymparisto.fi/velmu/ viitattu: 4.10.2021	
33	Stockholm Resilience Center (Suomessa SYKE)	Ocean Health Index for the Baltic Sea, 2019 Assessment	https://baltic-ohi.shinyapps.io/dashboard/ viitattu 16.10.2023. Sekä SYKE tiedote https://www.syke.fi/fi-FI/Ajankohtaista/Uusi_indeksi_kertoo_Itameren_terveydenti(59727) viitattu 16.10.2023	2021
34	Hannu Tikkanen ja Heli Suurkuukka / Metsähallitus	Linnustolaskentojen koosteraportti vuosilta 2017-2020 Coastnet-LIFE (LIFE17NAT/FI/000544), Perämeren Saaret Natura 2000 -alue Raahen saaristo Natura 2000-alue Perämeren kansallispuisto Natura 2000-alue	https://www.metsa.fi/wp-content/uploads/2021/11/Perameren_ ja_Raahen_saariston_linnustolaskennat_2017_2020.pdf , Dno MH 5697/2019	2021

Liite 1. Kooste yksityisistä luonnonsuojelualueista

Sisältö	Liitteessä listataan Natura-alueella olevat yksityiset luonnonsuojelualueet, niiden määräysten mahdollinen uusimistarve sekä liikkumisrajoitukset ja muut tarpeelliset lisätiedot.				
Tunnus	Nimi	Rauhoitusvuosi	Pinta-ala (ha)	Määräysten uusimistarve	Lisätietoja
YSA110319	Krannien luonnonsuojelualue	1956	4420,50		Liikkumisrajoitukset: Maihinnousu saariin ja liikkuminen alueella vesialue mukaan lukien ilman maanomistajan lupaa kielletty. Tästä poiketen sallitaan rantautuminen Pihlajan laituriin; liikkuminen Ulkokrannin Pihlajakarita lähtevällä luontopolulla 15.7.-31.8.; muuhun liikkumiseen luvat myöntää säätiö. Kalamajoille, kalastukselle ja Oulun yliopiston toiminnalle lisäksi omaa sääntelyä.
YSA123325	MURHANIEMEN LUONNONSUOJELUALUE 1	1993	9,29		
YSA123422	MURHANIEMEN LUONNONSUOJELUALUE 2	1994	35,81		
YSA203167	Hietakarim luonnonsuojelualue	2007	8,10		
YSA203178	Kirkonniemen luonnonsuojelualue	2007	1,85		
YSA203281	Kemin kirkonkylän osakaskunnan luonnonsuojelualue	2006	360,15		
YSA203754	Perämeren saarten luonnonsuojelualue	2007	29,41		
YSA203758	Lautiosaaren luonnonsuojelualue	2007	25,80		
YSA203759	Inakarin luonnonsuojelualue	2007	62,65		
YSA203761	Meren saarten luonnonsuojelualue	2007	3,78		
YSA203764	Perämeren saarten luonnonsuojelualue 2	2007	92,98		
YSA205687	Oulun kaupungin saaret ja luodot	2010	258,99	x	Liikkumisrajoitukset: lintujen pesimäaikainen maihinnousu Parmiineille ja Runniletolle 15.5. - 31.7. välisenä aikana on kielletty. Liikkumisrajoitusta tulisi pidentää alkamaan 1.5. yhdenmukaisesti yleisesti käytössä olevan rauhoitusajan kanssa; sekä laajentaa Kraaselin saaren länsiosan avoimille rannoille.
YSA205749	Antinkuukan luonnonsuojelualue	2009	27,26		
YSA205754	Perämeren saarten luonnonsuojelualue	2009	48,10		
YSA206485	Kekosen luonnonsuojelualue	2010	1,14		
YSA206548	Puidenpuuttuma II	2010	0,41		
YSA206563	Puidenpuuttuma I luonnonsuojelualue	2011	5,94		
YSA206635	Murhaniemi II-luonnonsuojelualue	2011	0,52		
YSA206637	Puidenpuuttuma III-luonnonsuojelualue	2010	6,69		
YSA206639	Kuukan luonnonsuojelualue	2011	11,44		

Suunnittelualueen nimi: Perämeren kansallispuiston, Perämeren saarten ja Röytän hoito- ja käyttösuunnitelma 2023 - 2037

YSA206832	Puidenpuuttuma II-luonnonsuojelualue	2011	0,32		
YSA206839	Puidenpuuttuma IV	2010	3,99		
YSA206840	Puidenpuuttuma III	2010	0,16		
YSA207389	Teppolan suojelualue	2013	0,00		
YSA207869	Seurakunnan luonnonsuojelualue	2013	0,23		
YSA242328	Hepolehto	2018	0,09		
YSA245387	Inkilän suojelumettä	2019	0,00		
YSA245388	Kolomosten suojelumettä	2019	0,00		

Liikkumisrajoitukset					
Tunnus	Nimi	Alkaa	Päätyy	Pinta-ala (ha)	Lisätietoja
YSA110319	Krunnien luonnonsuojelualue			4420,50	Liikkumisrajoitukset: Maihinnousu saariin ja liikkuminen alueella vesialue mukaan lukien ilman maanomistajan lupaa kielletty. Tästä poiketen sallitaan rantautuminen Pihlajan laituriin; liikkuminen Ulkokrunnin Pihlajakarita lähtevällä luontopolulla 15.7.-31.8.; muuhun liikkumiseen luvat myöntää säätiö. Kalamajoille, kalastukselle ja Oulun yliopiston toiminnalle lisäksi omaa sääntelyä.
YSA205687	Oulun kaupungin saaret ja luodot	15.05.	31.07.	33,38	Liikkumisrajoitukset: lintujen pesimäaikainen maihinnousu Parmiineille ja Runniletolle 15.5. - 31.7. välisenä aikana on kielletty.

YSA alueiden pinta-ala yhteensä (ha)	5415,61
Rajoitusala YSA alueilla yhteensä (ha)	4453,88

Liite 2. Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja luonto- ja lintudirektiivien lajit

HUOM! Lomakkeelta on jätetty pois JulKL 621/1999 24 § 1 mom. kohdan 14 mukaan salassa pidettävä aineisto: sensitiivisiksi määritellyt lajitiedot!

Eliöryhmä	Lajinimi	Direktiivi	Ls-laki	Uhanal. luokka	Vieraslaji	Sens. tieto	Hav. paikk. määrä	Keskeinen suojeluperuste/arvo	Lisätiedot
Levät	silonäkinparta Chara braunii		U	VU			3		LajiGIS 05.10.2021.
Levät	tummatupsunauha Batrachospermum atrum		-	NT					LajiGIS 6.10.2021
Sammakkoeläimet	viitasammakko Rana arvalis	Lu IV	-	LC			1		LajiGIS 05.10.2021.
Linnut	alli Clangula hyemalis		-	NT					LajiGIS 6.10.2021
Linnut	allihaahka Polysticta stelleri	Li I	-						Laji.fi ja SDF-lomake 21.11.2022
Linnut	etelänkiisla Uria aalge	Li m	E	EN					LajiGIS 6.10.2021
Linnut	etelänsuosirri Calidris alpina schinzii	Li I	E	EN				Naturan keskeinen suojeluperuste	LajiGIS 6.10.2021
Linnut	haahka Somateria mollissima		-	EN			4		LajiGIS 05.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	haapana Mareca penelope		-	VU					LajiGIS 6.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	haarapääsky Hirundo rustica		U	VU					LajiGIS 6.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	harakka Pica pica		-	NT					Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34).
Linnut	harmaalokki Larus argentatus		-	VU					LajiGIS 6.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	harmaasorsa Mareca strepera	Li m	-	LC				Naturan keskeinen suojeluperuste	Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	heinätavi Spatula querquedula	Li m	-	VU					LajiGIS 6.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	hempipöllö Aegolius funereus	Li I	-	NT					LajiGIS 6.10.2021
Linnut	härkälintu Podiceps grisegena	Li m	-	NT					Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)

Suunnittelualueen nimi: Perämeren kansallispuiston, Perämeren saarten ja Röytän hoito- ja käyttösuunnitelma 2023 - 2037

Linnut	hömötiainen <i>Poecile montanus</i>		U	EN					LajiGis 6.10.2021
Linnut	isokoskelo <i>Mergus merganser</i>		-	NT			9		LajiGIS 05.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	isosirri <i>Calidris canutus</i>	Li m	-						SDF-lomake ja Laji.fi 21.11.2022
Linnut	jouhisorsa <i>Anas acuta</i>	Li m	-	VU			1		LajiGIS 05.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	jänkäkurppa <i>Lymnocyptes minimus</i>	Li m	-	LC					Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	jänkäsirriäinen <i>Calidris falcinellus</i>	Li m	-	NT					LajiGis 6.10.2021
Linnut	järripeippo <i>Fringilla montifringilla</i>		-	NT					LajiGis 6.10.2021
Linnut	kaakkuri <i>Gavia stellata</i>	Li l	-	LC			1		LajiGIS 05.10.2021.
Linnut	kalatiira <i>Sterna hirundo</i>	Li l	-	LC				Naturan keskeinen suojeluperuste	Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	kangaskiuru <i>Lullula arborea</i>	Li l	-	NT					LajiGis 6.10.2021
Linnut	karikukko <i>Arenaria interpres</i>	Li m	U	EN			12	Naturan keskeinen suojeluperuste	LajiGIS 05.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	keltävästäräkki <i>Motacilla flava</i>	Li m	-	LC				Naturan keskeinen suojeluperuste	Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	kiuru <i>Alauda arvensis</i>		-	NT					LajiGis 6.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	kivitasku <i>Oenanthe oenanthe</i>	Li m	-	LC			8	Naturan keskeinen suojeluperuste	LajiGIS 05.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	kuiikka <i>Gavia arctica</i>	Li l	-	LC			1		LajiGIS 05.10.2021.
Linnut	kuovi <i>Numenius arquata</i>		-	NT					LajiGis 6.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	kurki <i>Grus grus</i>	Li l	-	LC					Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	käenpiika <i>Jynx torquilla</i>		-	NT					LajiGis 6.10.2021
Linnut	lapasorsa <i>Spatula clypeata</i>	Li m	-	LC				Naturan keskeinen suojeluperuste	Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)

Suunnittelualueen nimi: Perämeren kansallispuiston, Perämeren saarten ja Röytän hoito- ja käyttösuunnitelma 2023 - 2037

Linnut	lapasotka Aythya marila	Li m	E	EN			3		LajiGIS 05.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	lapinsirri Calidris temminckii	Li m	U	EN			6		LajiGIS 05.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	lapintiira Sterna paradisaea	Li l	-	LC				Naturan keskeinen suojeluperuste	Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	laulujoutsen Cygnus cygnus	Li l	-	LC					Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	liro Tringa glareola	Li l	-	NT			1	Naturan keskeinen suojeluperuste	LajiGIS 05.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	mehiläishaukka Pernis apivorus	Li l	U	EN					LajiGis 6.10.2021
Linnut	merilokki Larus marinus		-	VU					LajiGis 6.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	mustakurkku-uikku Podiceps auritus	Li l	U	EN					LajiGis 6.10.2021
Linnut	mustalintu Melanitta nigra	Li m	-	LC			1		LajiGIS 05.10.2021.
Linnut	mustapyrstökuiri Limosa limosa	Li m	U	VU					Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	naurulokki Chroicocephalus ridibundus	Li m	U	VU			8		LajiGIS 05.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	nuolihaukka Falco subbuteo	Li m	-	LC					Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	pajusirkku Schoeniclus schoeniclus		U	VU					LajiGis 6.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	pensaskerttu Curruca communis		-	NT					LajiGis 6.10.2021
Linnut	pensastasku Saxicola rubetra		U	VU					LajiGis 6.10.2021
Linnut	pikkulokki Hydrocoloeus minutus	Li l	-	LC					Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	pikkutiira Sternula albifrons	Li l	E	EN			5	Naturan keskeinen suojeluperuste	LajiGIS 05.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	pikkutylli Charadrius dubius		-	NT					LajiGis 6.10.2021, Linnustolaskentojen

									koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	pilkkasiipi <i>Melanitta fusca</i>	Li m	U	VU			13		LajiGIS 05.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	pohjansirkku <i>Schoeniclus rusticus</i>	Li m	-	NT					LajiGis 6.10.2021
Linnut	pulmunen <i>Plectrophenax nivalis</i>		U	VU					LajiGis 6.10.2021
Linnut	punajalkaviklo <i>Tringa totanus</i>	Li m	-	NT			9	Naturan keskeinen suojeluperuste	LajiGIS 05.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	punavarpunen <i>Erythrina erythrina</i>		-	NT					LajiGis 6.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	riekko <i>Lagopus lagopus</i>		-	VU					LajiGis 6.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	riskilä <i>Cephus grylle</i>	Li m	U	VU			2		LajiGIS 05.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	ristisorsa <i>Tadorna tadorna</i>	Li m	U	VU			1	Naturan keskeinen suojeluperuste	LajiGIS 05.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	ruokki <i>Alca torda</i>	Li m	-	LC				Naturan keskeinen suojeluperuste	Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	ruokokerttunen <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>		-	NT					LajiGis 6.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	ruskosuohaukka <i>Circus aeruginosus</i>	Li l	-	LC					Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	räyskä <i>Hydroprogne caspia</i>	Li l	-	LC			5		LajiGIS 05.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	räystäspääsky <i>Delichon urbicum</i>		U	EN					LajiGis 6.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	selkälökki <i>Larus fuscus</i>	Li m	U	EN			15	Naturan keskeinen suojeluperuste	LajiGIS 05.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)

Suunnittelualueen nimi: Perämeren kansallispuiston, Perämeren saarten ja Röytän hoito- ja käyttösuunnitelma 2023 - 2037

Linnut	sepelrastas <i>Turdus torquatus</i>	Li m	U	VU					LajiGis 6.10.2021
Linnut	silkkiuikku <i>Podiceps cristatus</i>		-	NT					LajiGis 6.10.2021
Linnut	sinisuohaukka <i>Circus cyaneus</i>	Li l	U	VU					LajiGis 6.10.2021
Linnut	suokukko <i>Calidris pugnax</i>	Li l	U	CR				Naturan keskeinen suojeluperuste	LajiGis 6.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	suosirri <i>Calidris alpina alpina</i>		-	NT					LajiGis 6.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	taivaanvuohi <i>Gallinago gallinago</i>		-	NT			1		LajiGIS 05.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	tukkakoskelo <i>Mergus serrator</i>		-	NT			11		LajiGIS 05.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	tukkasotka <i>Aythya fuligula</i>	Li m	-	EN			16	Naturan keskeinen suojeluperuste	LajiGIS 05.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	törmäpääsky <i>Riparia riparia</i>		U	EN					LajiGis 6.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	uivelo <i>Mergellus albellus</i>	Li l	-	LC					Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	valkoposkianhi <i>Branta leucopsis</i>	Li l	-	LC					Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	valkoviklo <i>Tringa nebularia</i>		-	NT					LajiGis 6.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	vesipääsky <i>Phalaropus lobatus</i>	Li l	U	VU			2	Naturan keskeinen suojeluperuste	LajiGIS 05.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Linnut	viherpeippo <i>Chloris chloris</i>		U	EN					LajiGis 6.10.2021
Linnut	viiksitimali <i>Panurus biarmicus</i>		U	VU					LajiGis 6.10.2021
Linnut	västaräkki <i>Motacilla alba</i>		-	NT					LajiGis 6.10.2021, Linnustolaskentojen koosteraportti 2018-2020: Perämeren saaret, Raahen saaristo ja Perämeren kp, CoastNet Life -hanke (34)
Sammalet	sirohuurresammal <i>Cratoneuron filicinum</i>		-	NT					LajiGis 6.10.2021

Suunnittelalueen nimi: Perämeren kansallispuiston, Perämeren saarten ja Röytän hoito- ja käyttösuunnitelma 2023 - 2037

Sammalet	tursonsammal <i>Oxyrrhynchium speciosum</i>		-	LC		87		LajiGIS 05.10.2021. Laji on tallennettu LajiGissiin ahdinsammalena <i>Rhynchostegium riparioides</i> (NT), mutta DNA-analyyysien perusteella Perämeressä esiintyvä laji on todellisuudessa tursonsammal.
Kovakuoriaiset	auhtolantiainen <i>Melinopterus punctatosulcatus</i>		-	NT		1		LajiGIS 05.10.2021.
Kovakuoriaiset	dyynimultapallokas <i>Leiodes ciliaris</i>		-	NT				LajiGis 6.10.2021
Kovakuoriaiset	hietatöyryläs <i>Augyles hispidulus</i>		U	VU		1		LajiGIS 05.10.2021.
Kovakuoriaiset	meriuposkuoriainen <i>Macroplea pubipennis</i>	Lu II	-	NT		8		LajiGIS 05.10.2021.
Kovakuoriaiset	rantaviherikäs <i>Apalochrus femoralis</i>		-	NT		4		LajiGIS 05.10.2021.
Kovakuoriaiset	täpläantikainen <i>Anthicus bimaculatus</i>		-	NT				LajiGis 6.10.2021
Äyriäiset	villasaksirapu <i>Eriocheir sinensis</i>		-	NA	X	1		Laji.fi 23.11.2022
Äyriäiset	villasaksirapu <i>Eriocheir sinensis</i>		-	NA	X			Laji.fi 23.11.2022
Kaksisiipiset	honkapuuhari <i>Chalcosyrphus piger</i>		U	VU				LajiGis 6.10.2021
Kaksisiipiset	kenttäharmokärpänen <i>Chamaemyia aridella</i>		U	VU				LajiGis 6.10.2021
Sienet	kittikäpä <i>Ceriporiopsis aneirina</i>		-	NT		2		LajiGIS 05.10.2021.
Sienet	lakkikarakääpä <i>Steccherinum pseudozilingianum</i>		U	VU		1		LajiGIS 05.10.2021.
Pistiäiset	dyynikimopistiäinen <i>Anoplus aeruginosus</i>		-	NT				LajiGis 6.10.2021
Pistiäiset	paahdehoikkahukka <i>Mimumesa spooneri</i>		E	EN			Muu keskeinen suojeluarvo	LajiGis 6.10.2021
Pistiäiset	pohjankiiltohukka <i>Crabro lapponicus</i>		-	NT				LajiGis 6.10.2021
Pistiäiset	rannikkotikaripistiäinen <i>Arachnospila consobrina</i>		E	VU				LajiGis 6.10.2021
Perhoset	<i>Ancylis paludana</i>		-	NT				LajiGis 6.10.2021
Perhoset	<i>Caryocolum petrophilum</i>		U	VU				LajiGis 6.10.2021
Perhoset	<i>Eudonia sudetica</i>		-	NT				LajiGis 6.10.2021
Perhoset	<i>Scythris potentillella</i>		-	NT				LajiGis 6.10.2021
Perhoset	dyynisammalkoi <i>Bryotropha umbrosella</i>		U	VU				LajiGis 6.10.2021
Perhoset	dyynisukkulakoi <i>Scythris empetrella</i>		E	EN			Muu keskeinen suojeluarvo	LajiGis 6.10.2021
Perhoset	jussinpussikoi <i>Coleophora lithargyrinella</i>		-	NT		2		LajiGIS 05.10.2021.
Perhoset	luhtakastikkahitukoi <i>Elachista vonschantzi</i>		E	EN			Muu keskeinen suojeluarvo	LajiGis 6.10.2021
Perhoset	purppurasammalkoi <i>Bryotropha purpurella</i>		E	EN			Muu keskeinen suojeluarvo	LajiGis 6.10.2021
Perhoset	rantahietayökkönen <i>Euxoa cursoria</i>		-	NT				LajiGis 6.10.2021

Suunnittelualueen nimi: Perämeren kansallispuiston, Perämeren saarten ja Röytän hoito- ja käyttösuunnitelma 2023 - 2037

Perhoset	sininurmiyökkönen <i>Caradrina montana</i>		-	NT					LajiGis 6.10.2021
Jäkälät	hongantorvijäkälä <i>Cladonia parasitica</i>		U	VU					LajiGis 6.10.2021
Jäkälät	hämylehtojäkälä <i>Bacidia circumspecta</i>		-	NT					LajiGis 6.10.2021
Nisäkkäät	halli <i>Halichoerus grypus</i>	Lu II,V	-	LC			1		LajiGIS 05.10.2021.
Nisäkkäät	itämerennorppa <i>Pusa hispida botnica</i>	Lu II,V	-	NT			4	Naturan keskeinen suojeluperuste	LajiGIS 05.10.2021.
Nisäkkäät	minkki <i>Neovison vison</i>		-	NA	X				Laji.fi 23.11.2022
Nisäkkäät	supikoira <i>Nyctereutes procyonoides</i>		-	NA	X				Laji.fi 23.11.2022
Kalat	harjus <i>Thymallus thymallus</i>	Lu V	-	CR				Muu keskeinen suojeluarvo	Tietolähde: Luonnonvarakeskus Lari Veneranta
Kalat	Itämeren lohi <i>Salmo salar</i> (Itämeren lohikannat)	Lu V (mak v)	-	VU					Tietolähde: Luonnonvarakeskus Lari Veneranta
Kalat	merialueen vaellussiika <i>Coregonus lavaretus</i> (merialueen vaellussiika)	Lu V	-	EN				Muu keskeinen suojeluarvo	Tietolähde: Luonnonvarakeskus Lari Veneranta
Kalat	meritaimen <i>Salmo trutta m. trutta</i>		-	EN				Muu keskeinen suojeluarvo	Tietolähde: Luonnonvarakeskus Lari Veneranta
Putkilokasvit	ahokissankäpäälä <i>Antennaria dioica</i>		-	NT			12		LajiGIS 05.10.2021
Putkilokasvit	ahonoidanlukko <i>Botrychium multifidum</i>		-	NT			9		LajiGIS 05.10.2021
Putkilokasvit	kanadanvesirutto <i>Elodea canadensis</i>		-	NA	X				LajiGIS 05.10.2021
Putkilokasvit	ketonoidanlukko <i>Botrychium lunaria</i>		-	NT			7		LajiGIS 05.10.2021
Putkilokasvit	kurturuusu <i>Rosa rugosa</i>		-	NA	X				LajiGis 4.11.2022
Putkilokasvit	laaksoarho <i>Moehringia lateriflora</i>	Lu II,IV	-	NT			2	Naturan keskeinen suojeluperuste	LajiGIS 05.10.2021
Putkilokasvit	lietetatar <i>Persicaria foliosa</i>	Lu II,IV	U	EN			10	Naturan keskeinen suojeluperuste	LajiGIS 05.10.2021
Putkilokasvit	nelilehtivesikuusi <i>Hippuris tetraphylla</i>	Lu II,IV	U	VU			79	Naturan keskeinen suojeluperuste	LajiGIS 05.10.2021
Putkilokasvit	otavita <i>Potamogeton friesii</i>		-	NT			16		LajiGIS 05.10.2021
Putkilokasvit	perämerenketomaruna <i>Artemisia campestris</i> subsp. <i>botnica</i>	Lu II,IV	E	CR			4	Naturan keskeinen suojeluperuste	LajiGIS 05.10.2021
Putkilokasvit	perämerensilmäruoho <i>Euphrasia botnica</i>		-	NT			3		LajiGIS 05.10.2021
Putkilokasvit	pohjannoidanlukko <i>Botrychium boreale</i>		-	NT			9		LajiGIS 05.10.2021
Putkilokasvit	rannikkovesikuusi <i>Hippuris lanceolata</i>		-	NT			1		LajiGIS 05.10.2021
Putkilokasvit	ruijannuokkuesikko <i>Primula nutans</i> subsp. <i>finmarchica</i>	Lu II,IV	-	NT			107	Naturan keskeinen suojeluperuste	LajiGIS 05.10.2021
Putkilokasvit	rönsysorsimo <i>Puccinellia phryganodes</i>	Lu II,IV	E	CR			2		LajiGIS 05.10.2021
Putkilokasvit	suopunakämmekä <i>Dactylorhiza incarnata</i> subsp. <i>incarnata</i>		-	NT			22		LajiGIS 05.10.2021
Putkilokasvit	sääskenvalkku <i>Malaxis monophyllos</i>		E	EN			1		LajiGIS 05.10.2021

Suunnittelualueen nimi: Perämeren kansallispuiston, Perämeren saarten ja Röytän hoito- ja käyttösuunnitelma 2023 - 2037

Putkilokasvit	tataarikohokki <i>Silene tatarica</i>		-	NT			1		LajiGIS 05.10.2021
Putkilokasvit	upossarpio <i>Alisma wahlenbergii</i>	Lu II,IV	U	VU			120	Naturan keskeinen suojeluperuste	LajiGIS 05.10.2021
Putkilokasvit	veripunakämmekkä <i>Dactylorhiza incarnata</i> subsp. <i>cruenta</i>		U	VU			73		LajiGIS 05.10.2021
Putkilokasvit	vesipaunikko <i>Crassula aquatica</i>		U	VU			32		LajiGIS 05.10.2021
Putkilokasvit	vihnesara <i>Carex paleacea</i>		-	NT			4		LajiGIS 05.10.2021
Putkilokasvit	viitalemikki <i>Myosotis nemorosa</i>		-	NT					LajiGis 6.10.2021

Selitykset	
Direktiivi	Lu I - Luontodirektiivin liitteen I luontotyytit, Lu II - Luontodirektiivin liitteen II laji, Lu IV - Luontodirektiivin liitteen IV laji, Lu V - Luontodirektiivin liitteen V laji, Li I/Ls - Lintudirektiivin liitteen I laji, Li Ms - Muuttava laji, jota käytetty SPA alueita valittaessa, -- Ei direktiivi laji
Uhanalaisuus luonnonsuojeluasetuksessa	E - erityisesti suojeltava laji, U - muu uhanalainen laji, - - ei mainittu asetuksessa
IUCN luokituksen mukainen uhanalaisuusluokka	RE - Hävinneet (RE), EW - Luonnosta hävinneet (EW), CR - Äärimmäisen uhanalaiset (CR), EN - Erittäin uhanalaiset (EN), VU - Vaarantuneet (VU), NT - Silläpidettävät (NT), LC - Elinvoimaiset (LC), DD - Puutteellisesti tunnetut (DD), NE - Arvioimatta jätetyt (NE), 10 - Tarkastelematta jätetyt, NA - Arviointiin soveltumattomat (NA)

Liite 3. Lausuntokooste

Pyydetyt lausunnot (kpl)					Saadut lausunnot (kpl)			
Lausuja ja lausunto	Suunnitelman osa/lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide					